

JAARVERSLAG 2020
VERANTWOORDINGSDOCUMENT

Lentiz verandert mee

Lentiz onderwijsgroep
Schiedamsedijk 114
3134 KK Vlaardingen

Postbus 3040
3130 CA Vlaardingen

T (010) 434 99 25
E info@lentiz.nl
W www.lentiz.nl

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD.....	4
LEESWIJZER	5
BESTUURSVERSLAG.....	6
1. VISIE EN BESTURING	7
1.1 Bericht van de raad van bestuur.....	7
1.2 Hoofdlijnen strategisch beleid.....	9
1.3 Organisatiestructuur.....	10
1.4 Naleving branchecodes	10
1.5 Bericht van de raad van toezicht	11
1.6 Bericht van de medezeggenschapsraad	16
1.7 Omgeving (integrale gebiedsbenadering)	17
2. THEMA'S VANUIT WET- EN REGELGEVING.....	23
2.1 Middelbaar beroepsonderwijs	24
2.2 Voortgezet onderwijs	39
3. RISICOMANAGEMENT	41
3.1 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden	41
3.2 Risicoprofiel	43
4. BEDRIJFSVOERING	45
4.1 Inleiding	45
4.2 Inrichting ICT.....	45
4.3 Huisvesting.....	46
4.4 Duurzaamheid	48
4.5 Personeel – sociale paragraaf.....	49
4.6 Onderwijsprestaties: indicatoren voor het mbo.....	61
4.7 Onderwijsprestaties: indicatoren voor het voortgezet onderwijs	63
4.8 Financieel beleid.....	67
4.9 Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen	74
5. TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN	76
5.1 Ontwikkelingen per beleidsterrein.....	76
5.2 Toekomstige ontwikkelingen (continuïteitsparagraaf)	79
JAARREKENING	85
Geconsolideerde balans per 31 december 2020.....	86
Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2020.....	87
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2020.....	88
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	89
Toelichting behorende tot de geconsolideerde balans	93
Toelichting behorende tot de geconsolideerde staat van baten en lasten	98
Enkelvoudige balans per 31 december 2020	101
Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2020	102
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	103
Toelichting behorende tot de enkelvoudige balans.....	104
Toelichting behorende tot de enkelvoudige staat van baten en lasten	110
Model E: verbonden partijen	113
Model G: verantwoording subsidies	114
Wet bezoldiging topfunctionarissen	115
Gebeurtenissen na balansdatum	117
Voorstel bestemming van het exploitatiesaldo	118

OVERIGE GEGEVENS.....	119
Gegevens rechtspersoon.....	119
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	120
BIJLAGE 1 Verantwoording voortgang Kwaliteitsagenda 2020	125

Colofon

Redactie: Charlotte Moerman – Schrijfbedrijf & Hidde van den Brink Concept & Content

Eindredactie: Lentiz onderwijsgroep PR & Communicatie, Alma Schippers

Hoofdredactie: Lentiz onderwijsgroep raad van bestuur, Rick van Dam

Vormgeving en fotografie: Lentiz onderwijsgroep PR & Communicatie, Richard Kok

Copyright © juni 2021, Lentiz onderwijsgroep

Niets uit deze uitgave mag op enige wijze worden veeleenvoudigd zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Lentiz onderwijsgroep.

VOORWOORD

In 2020 gaven we zo'n tien van de twaalf maanden onderwijs op een andere wijze dan we vooraf hadden bedacht. Door corona gingen de scholen eerst dicht, toen weer een stukje open en daarna weer dicht. Onze belangrijkste opdracht in die tijd: zorgen dat het leerproces van onze leerlingen en studenten zo veel mogelijk doorliep, op wat voor manier dan ook.

Petje af voor alle medewerkers die dat mogelijk hebben gemaakt. Razendsnel en flexibel stortten zij zich op online onderwijs en blended learning. Naarmate het jaar vorderde zagen we de kwaliteit van die lessen enorm toenemen. Dag in, dag uit zetten docenten de webcam aan – coronakapsel of niet – om stug door te werken aan het ontwikkelingsproces van onze leerlingen en studenten. Er vond een stille digitale revolutie plaats, die nog lang zal doorwerken in ons onderwijs. We zijn er trots op hoe goed dat is gegaan. In het mbo en het vo slaagden ontzettend veel kinderen voor hun examens, en dat was echt niet omdat ze het diploma cadeau kregen.

Voor sommige kinderen was thuiswerken een zegen. Zij konden zich eindelijk zonder afleiding volop op hun schoolwerk storten. Voor andere kinderen was het juist lastiger, bijvoorbeeld omdat ze in hun thuissituatie moeilijk tot leren kwamen. Deze tweede groep zijn we natuurlijk niet vergeten. We zorgden dat een paar honderd kinderen die thuis geen 'device' hadden, via school een computer in bruikleen kregen. Kwetsbare leerlingen konden gewoon op school terecht, en we ontwikkelden inhaal- en ondersteuningsprogramma's voor kinderen die extra aandacht nodig hadden.

2020 was voor ons vooral het bewijs dat onze strategie relevanter is dan ooit. Lentiz leidt toekomstmakers op: mensen die in een onzekere, snel veranderende wereld zélf aan de knoppen gaan zitten. Die zich realiseren dat ze de wereld van morgen zélf kunnen vormgeven. Daarbij dachten we aan zaken als veranderende internationale verhoudingen, verduurzaming, digitalisering en robotisering. Door corona werd dat lijstje in 2020 opgeschud. Digitalisering kreeg een ongekende boost, terwijl bijvoorbeeld internationalisering op een laag pitje kwam te staan. Maar het uitgangspunt bleef hetzelfde: bereid je voor op het onverwachte.

Die herbevestiging van onze strategische keuze gaf ons de energie om volop verder te bouwen aan ons onderwijs. We zetten flinke stappen in onder andere Barendrecht, Middelharnis en Oostland. Private partijen gingen aan de slag met de hippische campus, die de komende anderhalf jaar wordt gerealiseerd. We startten de SCOOL-opleidingsschool, en twee vo-scholen zetten de toekomstgerichte vmbo-opleiding Novilab op. Een greep uit de vele ontwikkelingen die gewoon door zijn gegaan.

We zijn ervan overtuigd dat we met deze en onze andere onderwijsconcepten bijdragen aan de volwassenwording van een krachtige generatie. Een generatie die ondanks, of misschien dankzij, de buitengewone gebeurtenissen van 2020 haar weg echt wel zal vinden in de wereld.

Gert Kant en Rick van Dam
Raad van bestuur Lentiz onderwijsgroep

LEESWIJZER

Dit verantwoordingsdocument vormt samen met ons publieksjaarverslag het complete jaarverslag 2020 van Lentiz onderwijsgroep.

In het publieksjaarverslag ontdekt u waarvoor onze leerlingen, studenten, medewerkers en relaties zich in 2020 met hart en ziel hebben ingezet. Sinds enkele jaren werken we voor onze publieksverslaglegging met een zogenaamd *continuous report*. Dit houdt in dat we gedurende het jaar verantwoorden wat we doen, niet alleen achteraf. Het continuous report staat op een digitaal platform, www.lentiz.nl/continuu. Hier plaatsen we het hele jaar artikelen, filmpjes en berichten.

Dit verantwoordingsdocument bevat onder meer het bestuursverslag, de jaarrekening en overige gegevens. Met deze informatie leggen we verantwoording af aan het ministerie van OCW en aan onze stakeholders.

Het document is te raadplegen via www.lentiz.nl/jaarverslag. We hechten waarde aan de mening van iedereen die zich betrokken voelt bij Lentiz en willen blijvend in dialoog zijn. Heeft u vragen of opmerkingen over dit jaarverslag of over onze organisatie? Dan horen we die graag. Reageer via:

Lentiz onderwijsgroep
Postbus 3040
3130 CA Vlaardingen
T (010) 434 99 25
E info@lentiz.nl
W www.lentiz.nl

BESTUURSVERSLAG

1. VISIE EN BESTURING

1.1 Bericht van de raad van bestuur

Organisatie

Lentiz onderwijsgroep bestaat uit acht scholen voor voortgezet onderwijs (vo: vmbo, havo en vwo) en zes scholen voor middelbaar beroepsonderwijs (mbo) in de groene sector. Deze veertien unieke scholen bevinden zich in de economische regio's Greenport West-Holland (Westland, Oostland en Barendrecht), Mainport (groen en food in de stad), Dutch Fresh Port, het vitale platteland van Midden-Delfland en Goeree-Overflakkee en de metropoolregio Rotterdam Den Haag. De scholen zijn verspreid over acht gemeenten.

Zo'n 880 medewerkers zetten zich dagelijks met hart en ziel in voor ruim 7.300 leerlingen en studenten die onderwijs volgen in zowel voltijd- als deeltijdopleidingen. Daarnaast leiden we cursisten op in de vorm van contractactiviteiten. In het onderwijs worden de leerlingen en studenten voorbereid op de toekomst en gestimuleerd om het beste uit zichzelf te halen, zodat zij Lentiz verlaten met een waarde(n)vol diploma, goed toegerust om hun en onze toekomst mede vorm te geven. Lentiz vindt het belangrijk dat leerlingen en studenten niet alleen kennis krijgen aangeboden, maar ook een moreel kompas en vaardigheden om zich verder te ontwikkelen.

INTEGRALE GEBIEDSBENADERING Lentiz

NAALDWIJK

- Floracollege, VMBO
- Dalton MAVO, MAVO
- Dalton Het Groene Lyceum, VMBO-MBO
- MBO Westland, MBO

BLEISWIJK

- MBO Oostland, MBO

MAASSLUIS

- Revis MAVO, MAVO
- Revislyceum, HAVO VWO

MAASLAND

- VMBO Maasland, VMBO
- MBO Maasland, MBO
- Cursus & consult, CONTRACTONDERWIJS

VLAARDINGEN

- Groen van Prinstererlyceum, MAVO HAVO VWO
- Geuzencollege, VMBO

SCHIEDAM

- LIFE College, VMBO MBO

BARENDRECHT

- MBO Barendrecht, MBO

MIDDELHARNIS

- MBO Middelharnis, MBO

lentiz.nl

Onze vo-scholen:

- Lentiz | VMBO Maasland, Maasland;
- Lentiz | Revislyceum, Maassluis;
- Lentiz | Revis MAVO, Maassluis;
- Lentiz | Dalton MAVO & Het Groene Lyceum, Naaldwijk;
- Lentiz | Floracollege, Naaldwijk;
- Lentiz | VMBO LIFE College, Schiedam;
- Lentiz | Geuzencollege, Vlaardingen;
- Lentiz | Groen van Prinstererlyceum, Vlaardingen.

Onze mbo-scholen:

- Lentiz | MBO Maasland, Maasland;
- Lentiz | MBO Westland (vormt samen met ROC Mondriaan en Albeda het MBO Westland), Naaldwijk;
- Lentiz | MBO LIFE College, Schiedam;
- Lentiz | MBO Oostland, Bleiswijk;
- Lentiz | MBO Barendrecht, Barendrecht;
- Lentiz | MBO Middelharnis, Middelharnis.

1.1.1 Stichting en bevoegd gezag

Lentiz onderwijsgroep is een stichting. Het bevoegd gezag wordt gevormd door de raad van bestuur, die verantwoording aflegt aan de raad van toezicht. De raad van bestuur bestond in 2020 uit:

- Gert Kant, voorzitter;
- Rick van Dam, lid.

De heer Kant vervulde in 2020 de volgende nevenfuncties:

- voorzitter van RECER, economische adviesraad Midden-Delfland;
- lid van de raad van toezicht van stichting Ontwikkelcentrum;
- lid van het dagelijks bestuur van stichting Greenport West-Holland;
- lid van Greenboard West-Holland;
- voorzitter van het bestuur van stichting Greenport Horti Campus;
- lid van het bestuur van stichting Food Innovation Academy;
- lid van het bestuur van stichting Equestrium;
- voorzitter van het bestuur van stichting World Horti Center;
- lid van het bestuur CIV Groen.

Er is geen sprake van bezoldiging binnen deze nevenfuncties en derhalve geen sprake van cumulatie van bezoldiging voor de WNT. Er is, in de relatie tot de vereisen die worden gesteld vanuit de Code Goed Onderwijsbestuur VO en Code goed bestuur in het mbo, geen sprake van conflicterende nevenfuncties.

De heer Van Dam vervulde in 2020 de volgende nevenfuncties:

- lid van het bestuur van Stichting Samenwerkingsverband Nieuwe Waterweg Noord;
- lid van de raad van toezicht van stichting Zorg Nieuwe Waterweg Noord;
- voorzitter van het marktsegment Groen bij Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven;
- lid van het dagelijks bestuur van stichting Groene Norm.

Er is geen sprake van bezoldiging binnen deze nevenfuncties en derhalve geen sprake van cumulatie van bezoldiging voor de WNT. Er is, in de relatie tot de vereisen die worden gesteld vanuit de Code Goed Onderwijsbestuur VO en Code goed bestuur in het mbo, geen sprake van conflicterende nevenfuncties.

De raad van bestuur legt in dit jaarverslag verantwoording af over governance, toezicht, honorering, risicomanagement en continuïteit. De directeuren en teamleiders van de veertien Lentiz-scholen vormen samen met de stafmanagers het management van Lentiz.

Lentiz | Cursus & Consult B.V. maakt deel uit van Lentiz onderwijsgroep. Dit is een aparte onderneming die niet-gesubsidieerde onderwijsvormen verzorgt.

1.1.2 Lentiz | Cursus & Consult

Lentiz | Cursus & Consult biedt bedrijfsopleidingen en cursus- en contractonderwijs aan. De sectoren waarop Lentiz | Cursus & Consult zich richt, bevinden zich vooral in het groene domein, zoals de voedingsindustrie, bloemsierkunst, hoveniers- en loonbedrijven, glastuinbouw en de dierensector. Daarnaast speelt Lentiz | Cursus & Consult een belangrijke rol in internationale trajecten.

1.1.3 Stafbureau

Het stafbureau ondersteunt de scholen en de raad van bestuur. Tot de taken van het stafbureau behoren verschillende schooloverstijgende zaken, waaronder kwaliteit en onderwijs (inclusief projecten en internationalisering), HRM, financiën, informatisering en automatisering, huisvesting en facilitair, public relations en communicatie, en controlling.

1.2 Hoofdlijnen strategisch beleid

1.2.1 Visie en missie

Visie

We leven in een wereld van ongekend snelle veranderingen. Lentiz-leerlingen komen terecht in een economische en sociaalmaatschappelijke realiteit die radicaal anders is dan die van vandaag. Als opleider moeten we onze leerlingen daarop voorbereiden. Dat doen we vooral door hun perspectief te kantelen. Grote veranderingen komen namelijk niet uit de lucht vallen, ze worden door mensen bedacht. We leiden dus geen jongeren op voor een onbekende toekomst, maar we leiden jongeren op die die toekomst *mede vormgeven*. Onze leerlingen en studenten zijn toekomstmakers.

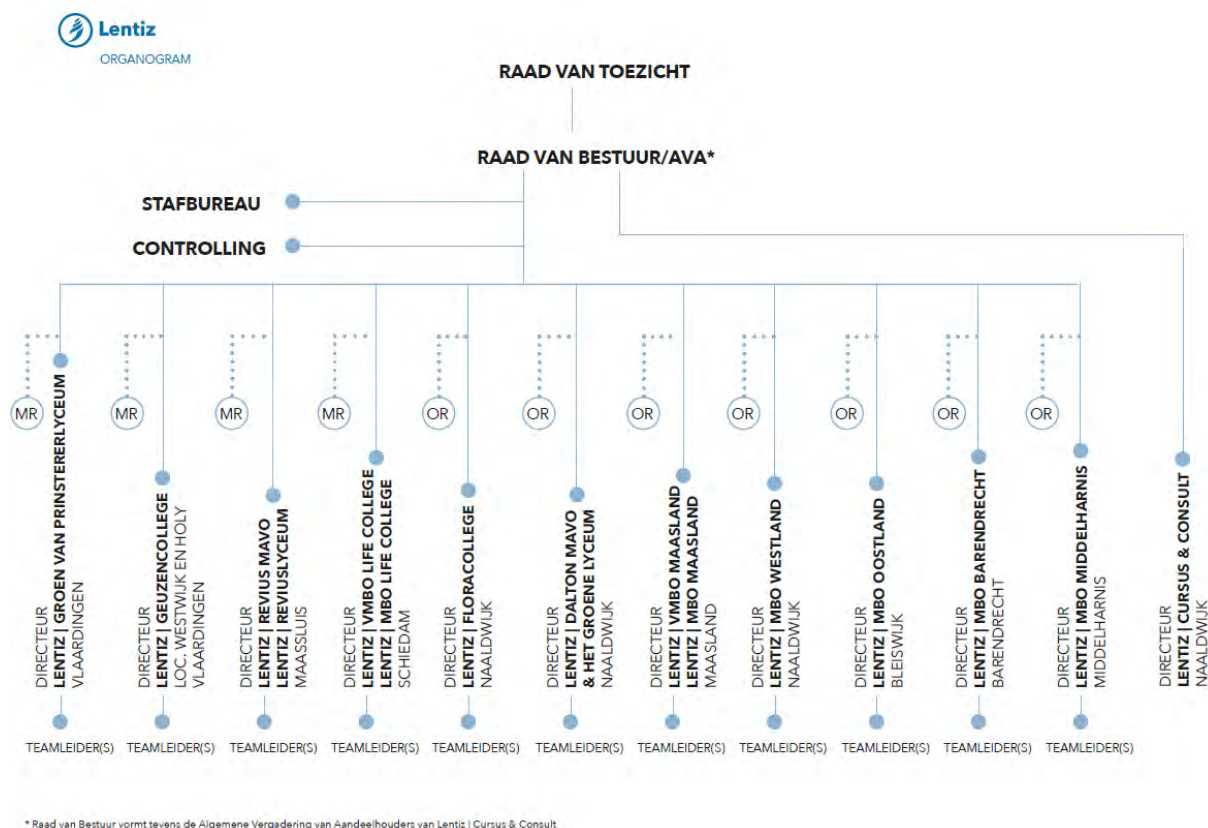
We gaan daarbij uit van drie kernbegrippen, waaruit al ons handelen voortvloeit:

- **vormen:** we gaan voor de brede vorming en ontwikkeling van onze leerlingen. Behalve als drager van kennis, zien we onszelf ook als aanbieder en ontwikkelaar van een moreel kompas;
- **verbinden:** we werken vanuit de integrale gebiedsbenadering. Dat doen we in nauwe samenwerking tussen scholen onderling en met externe partners in de regio, nationaal en internationaal;
- **verantwoorden:** het resultaat is de herkenbare Lentiz-kwaliteit, waarvoor we individueel onze verantwoordelijkheid nemen en waarover we intern en extern transparant verantwoording afleggen.

Missie

Lentiz onderwijsgroep staat voor kwaliteitsonderwijs in vo en mbo, dat zo goed mogelijk aansluit bij de bedrijvigheid en de maatschappelijke context in de directe omgeving van de school. Zo krijgen alle leerlingen en studenten de beste en meest relevante voorbereiding op een baan of vervolgopleiding.

1.3 Organisatiestructuur

1.4 Naleving branchecodes

Lentiz onderwijsgroep is ingericht op basis van de Wet goed onderwijs, goed bestuur. We hanteren de governancecodes van de VO-raad en de MBO Raad.

Branchecode voortgezet onderwijs

De Monitoringscommissie Goed Onderwijsbestuur VO heeft een onderzoek uitgevoerd dat geleid heeft tot de Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019. De drie belangrijkste ontwikkelingen die ten grondslag liggen aan deze branchecode zijn: de maatschappij is in beweging, de maatschappij stelt steeds nieuwe eisen aan het onderwijs en belanghebbenden willen op verschillende manieren betrokken zijn bij de onderwijsorganisatie. Burgers willen meedenken, meebeslissen en mee-uitvoeren en daartoe uitgedaagd worden door de onderwijsorganisatie.

De Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019 gaat uit van vier principes, die een 'pas toe en leg uit'-karakter hebben. Deze principes gelden als lidmaatschapseis en dienen door de leden van de VO-raad zonder meer te worden toegepast:

- **verantwoordelijkheid:** Lentiz neemt haar verantwoordelijkheid voor het vormgeven van het onderwijs van de toekomst, stelt hoge eisen aan de kwaliteit en legt daarover op transparante wijze verantwoording af;
- **professionaliteit:** Lentiz doet de belofte dat zij wereldburgers opleidt die hun draai weten te vinden in de steeds mondialer wordende samenleving;
- **integriteit:** Lentiz tilt zwaar aan morele standaarden en geeft daar blijk van door een transparante dialoog met alle stakeholders te voeren, en niet alleen terug te vallen op regels en procedures;
- **openheid:** Lentiz legt voortdurend verantwoording af over haar doen en laten via Lentiz Continu, via de raad van toezicht en via extern toezicht door het ministerie van OCW.

Lentiz onderwijsgroep heeft in het strategisch meerjarenplan 2018-2022 Toekomstmakers geanticipeerd op deze code.

Branchecode middelbaar beroepsonderwijs

In het mbo is de Code goed bestuur in het mbo met ingang van 1 januari 2020 aangepast. Deze branchecode is bedoeld om bewustwording van kritische reflectie en waardengedreven handelen van het bestuur te stimuleren. De basis voor deze nieuwe branchecode is het lerend vermogen en vertrouwen, waarbij de vorige branchecode (2015-2018) was gericht op het versterken van de basis van goed bestuur van scholen in het middelbaar beroepsonderwijs. De nieuwe Code goed bestuur in het mbo beschrijft vijf waarden: verantwoordelijkheid, samenwerking, integriteit, openheid en lef. Het accent van deze branchecode ligt op het toepassen van de waarden vanuit een lerende en reflectieve houding ten aanzien van het gedrag. Naleving van de waarden is daarmee een basisvoorwaarde voor goed bestuur.

De beide branchecodes zoals hiervoor beschreven, worden door het bestuur van Lentiz onderwijsgroep onderschreven en toegepast.

Goed bestuur wint aan kwaliteit door tegenspraak. Het bestuur van Lentiz heeft dit georganiseerd met de raad van toezicht, het management, de ondernemingsraad, de medezeggenschapsraad en een actieve dialoog met externe belanghebbenden.

In de medezeggenschap volgt Lentiz onderwijsgroep de Wet versterking bestuurskracht.

1.5 Bericht van de raad van toezicht

Lentiz onderwijsgroep voldoet aan de scheiding van bestuur en toezicht. De raad van bestuur vormt het bevoegd gezag dat als interne toezichthouder in het jaarverslag verantwoording aflegt over de bereikte resultaten. De raad van toezicht fungeert als interne toezichthouder. De raad van toezicht is tevreden over de open cultuur binnen de Lentiz-organisatie, met een goede informatievoorziening en een zeer positieve samenwerkingscultuur.

Thema's als behoorlijk bestuur, transparante besluitvorming en scheiding van toezicht, bestuur en directievoering zijn vastgelegd in de documenten die betrekking hebben op de inrichting van de organisatie en in de verschillende statuten. Dat zijn onder meer het statuut van de raad van toezicht, het reglement raad van bestuur en het management-directiestatuut. Deze documenten zijn in het verslagjaar geactualiseerd.

1.5.1 Leden van de raad van toezicht

De raad van toezicht bestaat uit drie tot zeven leden, waarbij het gebruikelijke ledental vijf is. De leden worden benoemd voor een periode van drie jaar (met ingang van 1 januari van enig jaar). Na benoeming kunnen de leden maximaal tweemaal worden herbenoemd. Lentiz actualiseert het rooster van aftreden jaarlijks. De raad van toezicht van Lentiz onderwijsgroep bestond in 2020 uit:

- M.J. Penning (voorzitter), aftredend per 1 januari 2023, hernoembaar per 1 januari 2021;
- E.E.C. Schnabel, aftredend per 1 januari 2028, hernoembaar per 1 januari 2022 en 1 januari 2025;
- J.A. de Leeuw, aftredend per 1 januari 2028, hernoembaar per 1 januari 2022 en 1 januari 2025;
- A.R. Gansevoort, aftredend per 1 januari 2022;
- S. de Jongh, aftredend per 1 januari 2025, hernoembaar per 1 januari 2022.

De leden van de auditcommissie zijn de heren Penning en De Leeuw. Bij vergaderingen van de auditcommissie met bijvoorbeeld de externe accountant, staat het de overige leden van de raad van toezicht vrij om hierbij aan te sluiten.

De (neven)functies van de voorzitter van de raad van toezicht, M.J. Penning, zijn:

Hoofdfunctie:

- vennoot in Maatschap Hillenraad Partners, adviseurs in strategie, organisatie, financiering en innovatie;
- directeur Aldenborg, uitgever van Hillenraad100, Hortigala en Hortigame.

Nevenfuncties (alle onbezoldigd):

- voorzitter Horticlub Westland, vereniging van professionals in de tuinbouw;
- voorzitter Penning Zevenbergen stichting, familiestichting.

De (neven)functies van de leden van de raad van toezicht zijn:

E.E.C. Schnabel

Hoofdfunctie:

- directeur HRM UWV Werkbedrijf.

J.A. de Leeuw

Hoofdfunctie:

- directeur Alfa accountants en adviseurs te Naaldwijk.

Nevenfuncties:

- lid van de raad van commissarissen Cono Kaasmakers (bezoldigd);
- bestuurslid stichting Boom te Maassluis (onbezoldigd).

A.R. Gansevoort

Hoofdfunctie:

- bestuurder British School of Amsterdam.

S. de longh

Hoofdfunctie:

- zelfstandig adviseur.

Nevenfuncties (alle onbezoldigd):

- voorzitter Schaatsvereniging Rotterdam;
- voorzitter Stichting Sportpark Noordrand;
- lid van de raad van toezicht Scapino Ballet;
- bestuurslid Stadslab Hoogkwartier;
- lid van Raad voor Goed;
- voorzitter bestuur Stichting Actie4Edo.

Er is bij geen van de leden van de raad van toezicht sprake van conflicterende nevenfuncties.

1.5.2 Taken, verantwoordelijkheden, inrichting en werkwijze

Het reglement van de raad van toezicht beschrijft de taken en verantwoordelijkheden van de raad van toezicht. De raad vergadert in principe vijfmaal per jaar. Indien noodzakelijk worden een of meer bijkomende vergaderingen ingepland. De vergaderingen vinden bij voorkeur plaats op een van de scholen van de onderwijsgroep. De raad bezoekt elke school zo twee- of driejaarlijks. De directie van de betreffende school licht dan de actuele ontwikkelingen binnen de school toe. Zo houdt de raad nog beter voeling met de realiteit in het klaslokaal. Vanwege het coronavirus en de daarbij horende beperkingen is zo'n schoolbezoek maar één keer gelukt in 2020. De vergadering van de raad op 19 februari vond plaats in het gebouw van de Food Innovation Academy.

Tweemaal per jaar komt de raad van toezicht bijeen met het Platform Medezeggenschap. Voor deze gesprekken kwamen raad en Platform Medezeggenschap in 2020 tot een nieuwe overlegvorm. In plaats van twee formele overleggen kwamen er een informeel en een formeel overleg. Het informele

overleg heeft een vrijere vorm, waardoor er meer ruimte is voor een ongedwongen en niet door de agenda opgelegde uitwisseling van ideeën. Vanwege corona werd het voor 8 april geplande formele overleg, in samenspraak met het Platform Medezeggenschap, opgeschort. In november vond wel het eerste informele overleg plaats, tussen een delegatie van de raad en de vicevoorzitters van het Platform Medezeggenschap. Beide partijen voelen zich prettig bij deze alternerende overlevorm.

Belangrijk in de werkwijze is verder dat de raad van toezicht:

- een extra vergadering kan inlassen – ook de raad van bestuur kan hier om vragen;
- tussen de vergaderingen door telefonisch of per e-mail op de hoogte wordt gehouden van actuele ontwikkelingen;
- de samenwerking met de raad van bestuur minimaal eenmaal per jaar bespreekt;
- het eigen functioneren jaarlijks evalueert in een bijeenkomst, zonder aanwezigheid van de raad van bestuur.

De leden van de raad van toezicht krijgen een vergoeding voor hun werkzaamheden en vergadertijd. De hoogte van de vergoeding valt ruimschoots binnen de norm van de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen. De vergoeding wordt verantwoord in de jaarrekening. In 2020 heeft op verzoek van de raad van toezicht een extern onderzoek plaatsgevonden naar de bezoldiging van de raad in relatie tot de aard en omvang van de toezichthoudende rol.

In 2020 vonden de meeste vergaderingen van de raad van toezicht noodgedwongen online plaats en niet, zoals gebruikelijk, op een van de scholen. Dat veroorzaakte wellicht wat meer afstand tussen de raad en de scholen. Tegelijkertijd besloot de raad, juist vanwege corona, vaker dan gebruikelijk contact te hebben met elkaar en met het bestuur. Door die hogere frequentie zat de raad, als spiegel en sparringpartner van het bestuur, dichter op de snel veranderende realiteit van onderwijs in coronatijd.

1.5.3 Drie rollen

Het bestuur bestuurt; de raad van toezicht houdt toezicht. Vanuit dit uitgangspunt legt de raad zich toe op drie rollen: toezicht, advies en werkgeverschap.

1. Toezicht

De raad van toezicht heeft de taak toezicht te houden op het beleid van de raad van bestuur en op de algemene gang van zaken binnen Lentiz onderwijsgroep. Dit gebeurt aan de hand van het strategisch meerjarenplan 2018-2022 Toekomstmakers, de jaarlijkse kaderbrief van de raad van bestuur, de begroting, de hard close ten behoeve van tussentijdse financiële rapportage en de jaarrekening. In de kaderbrief zijn de beleidsdoelstellingen per beleidsdomein beschreven. In de statuten is vastgelegd bij welke beleidsonderwerpen de raad van toezicht goedkeuring dient te geven voor besluiten van de raad van bestuur.

Voor bestuur, toezicht, horizontale verantwoording en dialoog volgt Lentiz de governancecodes van de onderwijssectoren. De raad van toezicht let nauwkeurig op de mate waarin Lentiz 'in control' is. De raad van toezicht ziet er daarnaast op toe dat de raad van bestuur aangegeven ontwikkel- en verbeterpunten systematisch en adequaat oppakt.

In het verslagjaar besteedde de raad van toezicht bijzondere aandacht aan het toezicht op doelmatigheid. Doelmatigheid definieert de raad niet in de nauwe, financiële zin. Voor de raad gaat doelmatigheid vooral over hoe de beschikbare middelen worden aangewend om de ambities uit het strategisch meerjarenplan 2018-2022 Toekomstmakers te verwezenlijken. Gaan kinderen inderdaad met die extra bagage van school af, waarmee ze beter zijn voorbereid op een onzekere toekomst? Daartoe richtte de raad zich onder meer op:

- I. De (financiële) meerjarenbegroting met achterliggende onderbouwingen, zoals de continuïteitsparagraaf. In het kader van doelmatigheid kijkt de raad van toezicht steeds of het aantal aanmeldingen en de bezettingsgraad van de locaties met elkaar in evenwicht zijn.
- II. De financiële performance aan de hand van onder meer de hard close. In het coronajaar 2020 was de hard close per 31 juli 2020 extra belangrijk, omdat er veel onverwachte kosten en meevallers waren. De hard close gaf de raad van toezicht het vertrouwen dat er ondanks de buitengewone omstandigheden in de eerste zeven maanden van 2020 geen majeure afwijkingen hadden plaatsgevonden.
- III. De monitoring van de realisatie van de doelstellingen uit het strategisch meerjarenplan, onder meer via de kaderbrief. Halverwege de looptijd van de strategische koers hield de raad van toezicht een midterm review. Een belangrijk onderdeel van Lentiz' koers is 'Bildung', met daarmee samenhangend de ontwikkeling van het morele kompas van leerlingen en studenten. Juist dit onderdeel is lastiger te realiseren in een online omgeving. Een ander belangrijk onderdeel van de koers van Lentiz is jongeren opleiden om zich staande te houden in een onzekere toekomst. In zekere zin was de uitbraak van het coronavirus het schoolvoorbeeld van zo'n onvoorziene ontwikkeling. Het feit dat onder die omstandigheden – naar de mening van de raad van toezicht – toch kwalitatief goed onderwijs heeft plaatsgevonden, zegt iets over de bestendigheid van de uitgezette koers.

De meeste vertraging door externe factoren zag de raad van toezicht op het gebied van huisvesting en campusvorming. Hier vielen de ontwikkelingen niet stil, maar de doorontwikkeling kreeg niet het gehoopte momentum.

- IV. De beoordeling van rapportages van de Inspectie van het Onderwijs over de onderwijskwaliteit en daarin afgesproken (verbeter)maatregelen. Het meest recente inspectierapport leest als een compliment voor de Lentiz-organisatie. Het eigentijdse, vernieuwende en doordachte onderwijs levert een mooi rapportcijfer op. Aandachtspunten werden snel en adequaat opgepakt. Zo zijn de onderwijsresultaten van de havo-opleiding op Lentiz | Groen van Prinstererlyceum in zeer korte tijd weer op orde gebracht. De raad van toezicht was intensief betrokken bij het inspectiebezoek. In intensieve gesprekken kreeg de raad het beeld van een gedegen toetsing door professionals. Dat het geen routineklus was, maakt het resultaat nog waardevoller. Tegelijkertijd is de raad zich ervan bewust dat een goed rapport geen garantie is dat alles ook goed blijft gaan. Aandachtspunten van de inspectie blijven daarom op de agenda van de raad van toezicht staan tot ze volledig zijn opgelost.
- V. De beoordeling van de bevindingen en rapportages van de controlerend accountant. De managementletter wijst erop dat Lentiz ondanks de uitzonderlijke omstandigheden goed bestuurd is. Voor de raad leidde de managementletter daarom niet tot extra aandachtspunten.

De focus van de raad van toezicht op doelmatigheid is blijvend.

2. Advies

De raad van toezicht volgt interne en externe ontwikkelingen intensief. Daardoor is de raad niet alleen in staat om toezicht te houden op de raad van bestuur, maar ook om een adviserende rol te vervullen. Aan deze adviesrol wordt soms gevraagd en soms ongevraagd invulling gegeven, maar altijd in een open dialoog. Uitgangspunt is wel dat een advies een advies blijft. De raad is zich zeer bewust van zijn rol en erkent het verschil in verantwoordelijkheden met de raad van bestuur.

3. Werkgeverschap

De derde en laatste rol van de raad van toezicht is die van werkgever van de bestuursvoorzitter. De raad stelt het beloningsbeleid voor de raad van bestuur vast. Dat gebeurt via de MBO Raad, die zich baseert op de normen van de Wet normering topinkomens (WNT) en de beide governancecodes. Hetzelfde geldt voor de overige arbeidsvoorwaarden van de bestuursvoorzitter. De raad toetst een en ander regelmatig aan actuele wet- en regelgeving. De voorzitter en een lid van de raad van toezicht voeren jaarlijks een voortgangs- en evaluatiegesprek met de bestuursvoorzitter. Op 18 december 2020 heeft dit gesprek plaatsgevonden.

1.5.4 Wat speelde er in 2020?

In 2020 vergaderde de raad zeven keer, namelijk op:

- 19 februari
- 8 april
- 17 juni (auditcommissie en extra vergadering)
- 24 juni
- 14 oktober
- 4 november
- 16 december

2020 was een bijzonder jaar. Het bestuur van Lentiz moest veel keuzes maken die samenhangen met de coronapandemie. Een aantal ontwikkelingen kreeg daardoor een boost, waaronder hybride leren en online onderwijs. Steeds moest snel worden ingespeeld op de actualiteit. Daardoor maakte de organisatie een versnelling door die in een regulier jaar niet voor mogelijk zou worden gehouden. De raad van toezicht besprak, naast de eerdergenoemde agendagestuurde onderwerpen, onder meer de volgende zaken:

- De verbondenheid met de regio kwam steeds weer op de agenda. De vragen die voortdurend werden gesteld, waren: is de organisatie relevant en wordt ze relevanter?
- Er was volop aandacht voor SCOOL; Lentiz als opleidingsschool. In de visie van de raad een heel mooi instrument om docenten het onderwijsvak te laten verkennen en een talentenpool te creëren.
- De noodzaak om met de gemeente Vlaardingen een oplossing te vinden voor het langlopende vraagstuk rondom de financiering van de nieuwbouw/renovatie van Lentiz | Groen van Prinstererlyceum.
- De ontwikkelingen rondom initiatieven als de FIA, Equestrum en Lentiz | MBO Oostland. De raad van toezicht vindt het van groot belang dat de ontwikkeling van campusomgevingen doorgaat, ook in tijden van onderwijs op afstand. Volgens de raad is dit de beste en best passende manier om de nauwe band tussen Lentiz en het beroepenveld onverkort in stand te houden.
- Lentiz | Cursus & Consult had een moeilijk jaar vanwege corona. Reisbeperkingen en beperking van werken op locatie betekenden dat de activiteiten van dit onderdeel (grotendeels) wegvielen. Dit, terwijl de raad van toezicht Lentiz | Cursus & Consult uitermate belangrijk vindt voor Lentiz met het oog op het opgebouwde netwerk, de ervaringen met blended learning en de aantrekkingskracht op bedrijven. In 2020 werd ervoor gekozen om Lentiz | Cursus & Consult te integreren in de Lentiz-organisatie en daarmee de positie van de verschillende campussen te versterken. Het voornemen is om de besloten vennootschap in 2021 te liquideren. Belangrijk aandachtspunt daarbij is het strikt gescheiden houden van publiek en privaat geld. De raad van toezicht ziet hier scherp op toe. Om de scheiding tussen publiek en privaat geld te waarborgen, is een model gekozen waarbij Lentiz | Cursus & Consult een hoge mate van autonomie behoudt. Dit model wordt ook gebruikt voor huisvesting en automatisering.

1.5.5 Tot slot

De raad van toezicht is van mening dat Lentiz onderwijsgroep in 2020 onder buitengewone omstandigheden prudent is omgegaan met de begroting. De leden van de raad hebben ongelofelijk veel waardering voor de veerkracht van alle mensen binnen Lentiz; bestuur, medewerkers én

leerlingen en studenten. Een speciaal compliment voor de proactieve handelwijze van het bestuur. De raad van toezicht denkt dat de invloed van corona op de onderwijskwaliteit tot nu toe beperkt is geweest. Wel erkent ze dat leerlingen en studenten een groot stuk vorming – Bildung – missen door het gemis van onderwijs op school of werkplek, met name in het beroepsonderwijs. De leden van de raad van toezicht maken zich dan ook zorgen over de ontwikkelingen in 2021. Houden leerlingen en studenten de beperkingen nog vol?

Wat in 2020 wel bleek, is dat de strategische koers van Lentiz relevanter is dan ooit. Toen Toekomstmakers werd opgesteld, was dat vooral met een globaliserende wereld in gedachten. Jongeren moesten zich leren verhouden tot de wereld om zich heen. Onverwacht werd die wereld in 2020 kleiner dan iemand zich had kunnen voorstellen. Juist de manifestatie van dit soort onverwachte gebeurtenissen laat zien hoe robuust de gekozen strategische koers van Lentiz is.

1.6 Bericht van de medezeggenschapsraad

Lentiz onderwijsgroep heeft scholen voor regulier voortgezet onderwijs, voor groen vmbo en mbo. De medezeggenschap van scholen in het regulier voortgezet onderwijs is vastgelegd in de Wet medezeggenschap op scholen (WMS). Voor de medezeggenschap van de groene vmbo's en het mbo geldt de Wet op de ondernemingsraden (WOR), met speciaal op het onderwijs gerichte aanvullingen.

Vo en mbo zijn vertegenwoordigd in het Lentiz-brede Platform Medezeggenschap. De leden hebben advies- of instemmingsrecht, afhankelijk van de betreffende artikelen in de WMS en de WOR. Het streven is om op de verschillende onderdelen zo veel mogelijk gelijke medezeggenschapsrechten te waarborgen.

De medezeggenschap volgt het principe 'medezeggenschap volgt zeggenschap'. Daarom heeft elke school een eigen medezeggenschapsraad (MR) of ondernemingsraad (OR). Eenmaal per drie jaar vinden verkiezingen plaats voor de OR'en. De MR'en werken met een rooster van aftreden.

1.6.1 Schooloverstijgende zaken

Het Platform Medezeggenschap behandelt schooloverstijgende zaken. Voorbeelden daarvan zijn de begroting en jaarrekening, het Lentiz-brede formatieplan, de uitgangspunten van het onderwijsbeleid, het kwaliteitszorgsysteem, het huisvestingsbeleid en verschillende protocollen. Er is een open gesprek met de raad van bestuur en met de raad van toezicht.

1.6.2 Samenstelling

Het Platform Medezeggenschap is samengesteld uit een ouder en een leerling uit het vo en vier medewerkers: twee vanuit de scholen met cao vo en twee vanuit de scholen met cao mbo. Alle leden hebben stemrecht. Zo is de gehele organisatie zo goed mogelijk vertegenwoordigd in de medezeggenschapsstructuur.

1.6.3 Overlegstructuur

Eén OR- of MR-lid van iedere Lentiz-school heeft spreekrecht in het Platform Medezeggenschap. Hiervoor krijgen deze leden uren in hun werkbrief. Het voorzitterschap is sinds 2019 verdeeld over vier vicevoorzitters. Uitgangspunt was dat de werklast zo beter verdeeld zou zijn en de continuïteit van de werkzaamheden beter geborgd. Een evaluatie van deze structuur heeft het Platform Medezeggenschap in 2020 niet willen uitvoeren, omdat het jaar te zeer werd getekend door corona en de coronamaatregelen. Onder die veeleisende omstandigheden waren de vicevoorzitters blij dat ze hun taken gevierd konden uitvoeren.

1.6.4 Overleg met de raad van toezicht en de vakbonden

Tweemaal per jaar overlegt het Platform Medezeggenschap met de raad van toezicht. In 2020 gebeurde dat voor het eerst in één formeel en één informeel overleg. Vanwege corona heeft alleen het informele overleg plaatsgevonden. De kleinere setting en informele sfeer zorgden voor een overleg dat de deelnemers als positief ervoeren.

Drie- tot viermaal per jaar worden nieuwe ontwikkelingen besproken in een overleg met de vakbonden. In 2020 vonden twee van deze overleggen plaats, beide online. Deze overleggen gingen grotendeels over de heel praktische vraagstukken die de coronamaatregelen oproepen, zoals de inrichting van een werkplek thuis en de omgang met de reiskostenvergoeding in tijden van thuiswerken.

Verder waren de vakbonden, net als ieder jaar, te spreken over het gezonde financiële beleid dat Lentiz voert. Zeker in deze onzekere tijden geeft dat een bepaalde mate van rust.

1.6.5 Professionalisering

Alle OR- en MR-leden komen tweemaal per jaar bijeen om ervaringen uit te wisselen en zich in een thema te verdiepen. Ook in het verslagjaar konden deze bijeenkomsten gelukkig doorgang vinden. Zo kregen de leden een uitgebreide presentatie over het lezen en interpreteren van de begroting. Zeker gezien het grote aantal nieuwe OR- en MR-leden was dit een welkome kennisdeling. Het Platform Medezeggenschap vindt het vooral positief dat er op deze wijze wordt geput uit de kennis die binnen de eigen organisatie aanwezig is.

1.6.6 Agenda van 2020

In 2020 bespraken de leden van het Platform Medezeggenschap onder meer de volgende onderwerpen, en kwamen waar nodig tot besluitvorming:

- geconsolideerde begroting 2021;
- jaarrekening 2019;
- taakbeleid: het blijft het Platform Medezeggenschap een doorn in het oog dat het taakbeleid per school verschilt, ook al hebben alle medewerkers dezelfde werkgever. Graag zou het Platform Medezeggenschap komen tot een eenduidig taakbeleid;
- AVG en privacy: vanwege het onderwijs per webcam waren AVG en privacy in 2020 extra actuele thema's.

Op de keper beschouwd hingen vrijwel alle besproken onderwerpen samen met corona. Het Platform Medezeggenschap realiseert zich dat de hele organisatie acteert in een nieuwe werkelijkheid. Er is nauwelijks een referentiekader voor de omstandigheden waaronder medewerkers hun werk deden. Van leerresultaten tot de inrichting van het onderwijs, vrijwel niets kon langs de meetlat van voorgaande jaren worden gelegd. Pragmatisme, creativiteit en maatwerk waren de sleutelwoorden. Het Platform Medezeggenschap kan alleen maar hopen dat de schade aan het Lentiz-onderwijs daarmee tot een minimum is beperkt.

Het Platform Medezeggenschap heeft de houding en handelswijze van het bestuur steeds als positief ervaren. Met de kennis van nu waren er uiteraard zaken die beter hadden gekund. Lang heerste de gedachte dat de scholen zaken als toetsing even 'on hold' konden zetten. Naarmate de maatregelen langer duurden, kwam het besef dat er structureler moest worden ingezet op online lesgeven en toetsen. Toch is het Platform Medezeggenschap van mening dat de organisatie op basis van de beschikbare kennis steeds adequaat heeft gehandeld.

Wat goed deed, waren de blijken van waardering voor de inzet en flexibiliteit van de medewerkers: een bloemetje, een bak aardbeien. Zeker omdat deze producten afkomstig waren van regionale partners, die dat steuntje in de rug zelf ook goed konden gebruiken. Een mooie manier om de regionale worteling van Lentiz nog eens te onderstrepen.

1.7 Omgeving (integrale gebiedsbenadering)

Lentiz heeft een divers aanbod opleidingen in het voortgezet onderwijs (vo) en het middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Elke Lentiz-school heeft een eigen profiel, dat zo dicht mogelijk aansluit bij de bedrijvigheid en de maatschappelijke context in de directe omgeving. In de regio vindt voortdurend interactie plaats met (toekomstige) leerlingen en studenten, bedrijven, ondernemers, overheden, onderwijs- en kennisinstellingen, en maatschappelijke organisaties. De scholen

stemmen het onderwijs af op de behoeften uit de regio en die van leerlingen (en ouders¹) en studenten. Dit is de integrale gebiedsbenadering. Op deze manier krijgen alle leerlingen en studenten de beste en meest relevante voorbereiding op een baan of vervolgopleiding.

De integrale gebiedsbenadering is al jaren de basis van de Lentiz-strategie en daarmee van de samenwerking in de regio. Lentiz participeert in samenwerkingsverbanden en initieert regionale projecten op het gebied van leren, werken en onderzoek. Daar waar de visies en belangen binnen dat netwerk samenvallen, maakt Lentiz de vertaalslag naar een relevant en uitdagend onderwijsaanbod. Veelal binnen de context van een regionale campus.

Concreet betekent dit dat Lentiz in verschillende unieke economische systemen functioneert: de Greenport West-Holland (Westland, Oostland en Barendrecht), de Mainport (groen en food in de stad), de Dutch Fresh Port en het vitale platteland van Midden-Delfland en Goeree-Overflakkee. Lentiz en de Lentiz-scholen participeren structureel en actief in voornoemde economische systemen. Ze hebben daarin niet alleen een sterk verbindende rol tussen overheden, bedrijven en onderwijs, maar ze verbinden deze economische systemen ook met elkaar.

1.7.1 Horizontale verantwoording

Horizontaal verantwoording afleggen is voor Lentiz vanzelfsprekend. Enerzijds omdat Lentiz een transparante organisatie is, maar anderzijds ook vanuit de insteek om het gesprek met de omgeving gaande te houden. Relevant onderwijs staat of valt met de dialoog met bedrijven, instellingen en ouders. Die dialoog vindt bijvoorbeeld plaats in kenniscafés, miniconferenties, regionale interactie rond campusontwikkelingen en de dialoog met de medezeggenschapsraden. Lentiz participeert in tal van samenwerkingsverbanden: landelijk, provinciaal, bovenregionaal, gemeentelijk en binnen de metropool.

Met toeleverende scholen vindt een warme overdracht van leerlingen plaats en alle betrokkenen blijven op de hoogte via een publieksversie van het jaarverslag. Daarnaast is er het platform Lentiz Continu: een website waarop alle belanghebbenden terechtkunnen voor nieuws en ontwikkelingen rondom Lentiz.

1.7.2 Informatie over de toegankelijkheid en het toelatingsbeleid

De vo- en mbo-scholen van Lentiz zijn toegankelijk voor iedereen die voldoet aan de wettelijke toelatingsvereisten.

Voortgezet onderwijs-scholen

Het advies van de basisschool is bepalend voor de plaatsing van de leerling in het voortgezet onderwijs (vo). Ouders van nieuw aangemelde leerlingen krijgen op basis van het advies van de basisschool te horen welk onderwijsaanbod hun kind kan krijgen. Zodra zij daarmee instemmen, schrijft Lentiz het kind in. Als een school een specifiek onderwijsaanbod niet kan aanbieden, dan wordt in overleg met (de scholen uit) het samenwerkingsverband doorverwezen naar een passende plek. De vo-scholen van Lentiz gebruiken een vastgestelde procedure Aanmelden en inschrijven leerling vo.

Middelbaar beroepsonderwijs-scholen

Het behaalde vmbo- of havo-diploma is bepalend voor de aansluitende plaatsing op het mbo. Ook een mbo-diploma biedt instroommogelijkheden voor hogere niveaus. Studenten melden zich digitaal aan voor een van de opleidingen via www.mbolentiz.nl. Normaliter moeten leerlingen zich voor 1 april melden bij een mbo om zeker te zijn van plaatsing. Door de coronacrisis is deze datum in 2020 verlegd naar 1 mei. Leerlingen die zich op tijd aanmelden én voldoen aan enkele wettelijke voorwaarden, worden geplaatst op de opleiding van hun keuze. De mbo-scholen hanteren daarbij een vaste procedure. Er is één opleiding waarvoor aanvullende toelatingseisen gelden, namelijk

¹ Onder ouders worden ook verstaan voogden, verzorgers of wettelijk vertegenwoordigers.

Paardensport. Deze aanvullende eisen zijn bepaald in de Regeling aanvullende eisen toelating middelbaar beroepsonderwijs.

Studenten kunnen bij de aanmelding aangeven welke extra begeleiding zij nodig hebben om het onderwijs goed te kunnen volgen. Als de school een specifiek onderwijsaanbod niet zelf kan aanbieden, dan wordt in overleg met andere opleidingen in de regio doorverwezen naar een passende plek.

1.7.3 Interne en externe kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg binnen Lentiz kenmerkt zich door een getrapte planvorming. Op basis van het strategisch meerjarenplan stellen de scholen hun meerjarenschoolplan vast. Als afgeleide daarvan stelt de raad van bestuur jaarlijks een kaderbrief op en maakt elke school jaarlijks een schoolplan met daarin kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen. De raad van bestuur heeft jaarlijks twee kwaliteitsgesprekken met de directeurs van de scholen om deze doelstellingen en de resultaten van voorgaande doelstellingen, te bespreken. Input bij dit gesprek zijn onder andere kwaliteitskaarten met gegevens over instroom, doorstroom, slagingspercentages, voortijdig schoolverlaters en verschillende gegevens uit diverse tevredenheidsmetingen. Lentiz verzamelt gegevens over leerlingtevredenheid, oudertevredenheid (beide voor vo), studenttevredenheid (voor mbo), medewerkerstevredenheid, beroepenveldtevredenheid en 360 graden-feedback. In het verslagjaar hebben nagenoeg alle geplande metingen plaatsgevonden. De sinds 2018 ingezette waarderende visitatie in het vo heeft vanwege corona niet plaats kunnen vinden. Datzelfde geldt voor de audit van het kwaliteitsnetwerk mbo.

In het mbo wordt, aanvullend op bovenstaande metingen, een quick scan op teamniveau in de opleidingsteams afgenomen. Deze quick scan is gebaseerd op het onderzoekskader van de Inspectie van het Onderwijs. Alle Lentiz-mbo-scholen werken met deze nieuwe vorm van kwaliteitszorg, waardoor het kwaliteitsbesef binnen de teams gegroeid is. Eens per zes weken komen alle directies van de scholen en de stafmanagers bijeen met de raad van bestuur om verschillende thema's te bespreken. Zo werken de scholen onderling en met de raad van bestuur aan kwaliteitsverbetering. In 2021 zal er volgens planning weer een audit van de Stichting Kwaliteitsnetwerk mbo plaatsvinden.

De Inspectie van het Onderwijs die in 2019 de Staat van de instelling onderzocht en hierover rapporteerde in 2020, heeft de kwaliteitszorg van Lentiz onderwijsgroep als voldoende beoordeeld en de kwaliteitscultuur zelfs als goed. Het komend jaar (2021) wordt de kwaliteitsstructuur verder versterkt door nog meer met elkaar het gesprek te voeren over welke normen de scholen en het bestuur zichzelf willen opleggen: wanneer is het goed en wat is daarvoor nodig? Daarnaast worden de nodige procedures (zoals van de examinering) opnieuw uitgewerkt en vastgelegd.

1.7.4 Klachten en bezwaren

Klachten en bezwaren worden conform de klachtenregeling in de eerste plaats gemeld op de school en zo veel mogelijk opgelost door een schooldirecteur. Indien betrokkenen niet tevreden zijn met de geboden oplossing, kunnen betrokkenen zich wenden tot de interne bezwarencommissie van Lentiz. Betrokkenen zijn hierbij (aspirant- of oud-) leerlingen en hun ouders, (aspirant- of oud-) studenten, medewerkers en overige belanghebbenden.

In dit bestuursverslag worden de formele klachten vermeld die niet op schoolniveau konden worden opgelost en waarvoor een zitting bij de interne bezwarencommissie is georganiseerd. In 2020 heeft één zitting plaatsgevonden.

De interne bezwarencommissie treedt tevens op als beroepscommissie voor de examens. Met betrekking tot de mbo-opleidingen ontving de beroepscommissie in 2020 geen formele bezwaren op basis van het examenreglement van Lentiz.

In de schoolgidsen staat hoe men een bezwaar kan indienen bij de interne bezwarencommissie. Op de website van Lentiz onderwijsgroep is de klachtenregeling terug te vinden.

1.7.5 Internationalisering

Voortgezet onderwijs

Internationalisering binnen het onderwijs van Lentiz onderwijsgroep heeft enerzijds tot doel de leerlingen voor te bereiden op een steeds meer internationaal, misschien wel mondiaal georiënteerde samenleving en arbeidsmarkt. Anderzijds grijpen we internationalisering aan om ook de internationale blik bij onze medewerkers te versterken en ons onderwijs te verbeteren door middel van internationale professionaliseringsactiviteiten, samenwerking en uitwisselingen met scholen in het buitenland.

Lentiz | Dalton MAVO en Lentiz | Revislyceum zijn aangesloten bij het Global Citizen Network van Nuffic. Op Lentiz | Dalton MAVO en Lentiz | Groen van Prinstererlyceum is versterkt/tweetalig onderwijs in het Engels. Op Lentiz | Revislyceum is een oriëntatie naar het aanbieden van het vak Chinees gestart.

In 2020 waren vijf Lentiz-scholen betrokken bij zestien door Erasmus+ gesubsidieerde uitwisselingsprogramma's. Daarnaast was er één door Erasmus+ gesubsidieerd professionaliseringsproject voor medewerkers. Naast deze uitwisselingsprogramma's, werden er veel reguliere internationale reizen en internationale uitwisselingen georganiseerd tussen leerlingen van onze vijf scholen en die van een groot aantal collega-scholen, binnen en buiten Europa. Helaas konden vanwege de coronacrisis, een groot aantal van de geplande reizen en activiteiten in het buitenland geen doorgang vinden. Om leerlingen toch de waardevolle ervaring van internationale activiteiten mee te geven, is daar waar mogelijk omgeschakeld naar virtuele activiteiten en internationalisation@home-activiteiten, zoals bijvoorbeeld het uitwisselen van ansichtkaarten met een school in het buitenland.

Alle Lentiz-vo-scholen hebben verdere stappen gezet met het integreren van internationalisering in het curriculum. Lentiz | Groen van Prinstererlyceum en Lentiz | Revislyceum doen dit mede met ondersteuning vanuit het programma Internationalisering Funderend Onderwijs. Het internationaliseringsplan 2021-2027 omvat doelstellingen zowel voor fysieke mobiliteit naar het buitenland als voor het gebruikmaken van de mogelijkheden van internationalisation@home-activiteiten om onze ambities en doelstellingen op het gebied van internationalisering te bereiken.

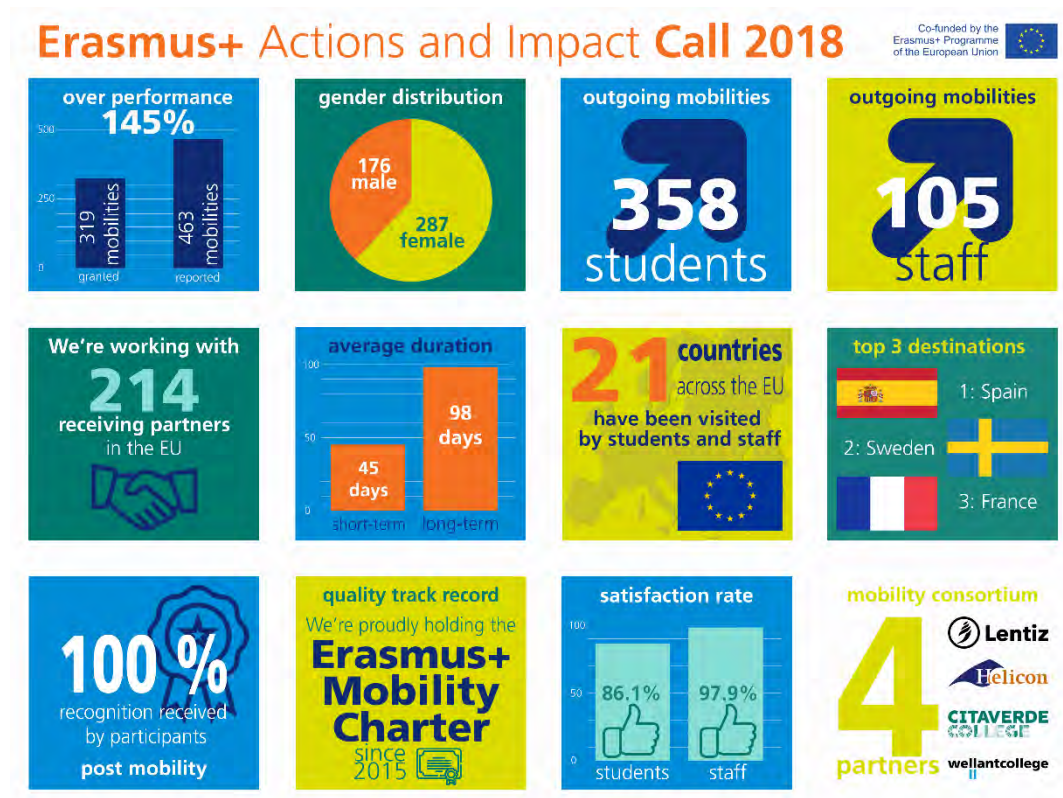
Middelbaar beroepsonderwijs

De regio waarin Lentiz actief is, is sterk internationaal gericht: via de export van kennis en producten in de Greenport West-Holland, de Mainport, het wereldwijde Citta Slow-netwerk, de internationale samenwerkingsverbanden van de metropoolregio en de samenwerkingsverbanden met (internationale) bedrijven in de regio's ten noorden (Bleiswijk e.o.) en ten zuiden van Rotterdam (Barendrecht e.o. en Middelharnis e.o.).

Leven, studeren en werken in deze regio betekent dus ook de blik over de grens richten. Daarom heeft internationalisering een belangrijke plek binnen alle Lentiz-scholen. Alle scholen nemen deel aan uitwisselingen, projecten in het buitenland en/of internationaliseringsactiviteiten. In veel opleidingen wordt gericht gewerkt aan het meegeven van minimaal een, maar het liefst meer, internationale ervaring(en) en het ontwikkelen van internationale competenties.

Internationalisering staat ook op de agenda van de Europese Unie (EU). De doelstelling van de EU 2020-agenda is dat minimaal 6% van de Europese mbo-studenten een buitenlandervaring meemaken. Tussen 2015-2020 is het aantal Nederlandse mbo-studenten met een buitenlandervaring gestegen tot 8%, waarmee het Europese doel ruimschoots is behaald. De MBO Raad streeft naar 10% in 2025 (bron: www.mбораad.nl/themas/internationale-mobiliteit).

Terugkijkend naar de call 2018-2020 kan geconcludeerd worden dat de EU-doelstelling, maar ook de doelstelling van de MBO Raad voor 2025, ruimschoots werd behaald. Dit komt doordat er in 2019 al veel reizen hadden plaatsgevonden. Voornoemde uitwisselingen vielen in de call die met het mobility consortium is aangevraagd binnen Erasmus+. De gegevens van de call 2018-2020 zijn in de volgende infographic samengevat:

Gezien het feit dat alle zes mbo-locaties van Lentiz internationalisering hoog in het vaandel hadden staan voor het jaar 2020, werd verwacht dat het aantal studenten dat een internationale ervaring zou opdoen verder zou toenemen. Helaas is het vanwege corona niet mogelijk gebleken de groei op het gebied van internationalisering door te zetten. Vanaf maart 2020 werden alle internationale reizen voor studenten van overheidswege geannuleerd.

Naast het stimuleren van het volgen van stages en opleidingen in het buitenland, zijn diverse Lentiz-mbo-locaties betrokken bij projecten gericht op het ontwikkelen en onderhouden van strategische partnerschappen die eveneens gefinancierd worden vanuit Erasmus+. In 2020 is Lentiz | MBO Maasland gestart met een project gericht op de opleiding Paardenhouderij samen met Finland, Zweden en België. Lentiz | MBO LIFE College was in 2019 al gestart met een project voor de opleiding Food & Lifestyle in samenwerking met o.a. Frankrijk en Finland. De uitvoering van de projecten heeft in 2020 digitaal plaatsgevonden. De reizen naar het buitenland die onderdeel zijn van de projecten, zullen hervat worden zodra de Nederlandse overheid en de overheden van de partnerlanden hier toestemming voor geven.

Lentiz | MBO Westland in het World Horti Center in Naaldwijk verzorgt als internationaal kenniscentrum nog altijd twee tweetalige mbo 4-opleidingen en verschillende Engelstalige cursussen voor de Greenport-bedrijven.

1.7.6 Onderzoek

Al een aantal jaren verbinden onze scholen onderwijs en bedrijven aan elkaar door het doen van onderzoek. Deze activiteiten vinden met name plaats in de campussen, en zijn een uitwerking van

onze integrale gebiedsbenadering. Lentiz participeert in samenwerkingsverbanden en initieert regionale projecten in het domein van leren, werken en onderzoek.

Binnen Lentiz onderwijsgroep wordt praktijkonderzoek steeds vaker betrokken bij het vormgeven van effectief onderwijs. Om onderzoek te stimuleren, zijn in 2019 drie practoraten opgericht. De drie practoraten zijn van start gegaan op of rondom de campus. In Bleiswijk voeren de WUR, Delphi en Lentiz | MBO Oostland een practoraat uit rondom de Circulaire Kas & Tuinbouw Innovatie. Op Lentiz | MBO Maasland is samen met een flink aantal samenwerkingspartners het practoraat Circulaire Manege & Hippische Innovatie, in de hippische sector gestart. Bij de FIA wordt door het practoraat Food, Health & Technology de verbinding gemaakt tussen onderzoeksvragen uit het bedrijfsleven en onderzoeksopdrachten die het onderwijs kan uitvoeren voor de bedrijven.

Een practor is een onderzoeker in het mbo-veld, die onderzoeksvragen ophaalt uit het bedrijfsleven en hier onderwijs aan koppelt. Het practoraat is een afgeleide van het lectoraat, zoals we dat uit het hbo kennen, maar richt zich op praktische vraagstukken. Door middel van de practoraten blijven de mbo-opleidingen van Lentiz aangesloten bij de actuele ontwikkelingen in het bedrijfsleven en in het (wetenschappelijk) onderzoek. Alle practoraten hebben een plek in de regio gevonden en hebben ook landelijke bekendheid bereikt.

Gemeenten, hbo en wo spelen een belangrijke rol bij de practoraten. Daarnaast werken de havo's en vwo's van Lentiz samen met hogescholen en universiteiten, zodat de aansluiting met het vervolgonderwijs goed is.

1.7.7 Regionaal verband

In de eerdergenoemde regio speelt Lentiz een actieve rol als strategisch partner in het regionale netwerk. Lentiz anticipeert, initieert en participeert in samenwerkingsverbanden en regionale projecten binnen het domein van leren, werken en onderzoek. Hierop stemmen de Lentiz-scholen de inhoud en vorm van het onderwijs zo specifiek mogelijk af. Het onderwijsaanbod van Lentiz is daardoor gericht op de regio: het is relevant voor en heeft een sterke verbinding met het regionale bedrijfsleven.

Lentiz stelt jaarlijks, in samenwerking met de partners, onder meer een ondersteuningsplan op binnen twee samenwerkingsverbanden in de regio. Deze worden toegelicht in hoofdstuk 4.9.

2. THEMA'S VANUIT WET- EN REGELGEVING

In aanloop naar 2020 waren er verschillende ontwikkelingen gepland. Uiteraard is een aantal van deze ontwikkelingen ingehaald door de werkelijkheid van de coronacrisis. Desondanks zijn bij alle scholen de ontwikkelingen in 2020 toch, of misschien juist, in volle gang gezet.

Alle Lentiz-scholen hebben zich noodgedwongen toegelegd op blended learning. Waar in de eerste maanden van de gedwongen scholensluiting nog gezocht werd naar het juiste medium, kreeg de professionaliteit van het online lesgeven steeds meer richting. Er zijn Lentiz-brede bijeenkomsten georganiseerd en er is een externe partij ingeschakeld om alle scholen te ondersteunen en voorzien van scholing voor de docenten. Ook zien we hier en daar een vernieuwde kijk op onderwijs ontstaan. Sommige aspecten van blended learning brengen voordelen voor leerlingen en studenten met zich mee, die een meerwaarde voor het onderwijs hebben. Deze zouden behouden moeten worden.

In deze context zien we bij de scholen dat ingezette ontwikkelingen doorzetten en dat ook nieuwe ontwikkelingen opgepakt worden. Er is veel beweging rondom de campussen en de ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs.

In 2020 is de Food Innovation Academy (FIA) geopend. Ondanks dat niet het volledige rooster fysiek gevolgd werd, hebben er veel lessen op de FIA plaatsgevonden. De samenwerking tussen bedrijven en opleidingen (bol en bbl) is versterkt en ook het practoraat is naar een volgende fase gebracht. De FIA is nauw verbonden met o.a. Lentiz | MBO LIFE College en ook daar worden de opleidingen herzien. Door het programma Sterk techniekonderwijs krijgt het techniekonderwijs in het vmbo een boost. Dit laatste vindt plaats in nauwe samenwerking met het regionale bedrijfsleven en verwant mbo-techniekonderwijs.

In Maasland is Lentiz | MBO Maasland betrokken bij de voorbereidingen voor de hippische campus in nauwe samenwerking met regionale bedrijven, overheden en Equestrium. De opleidingen Paardenhouderij en Paardensport krijgen daar de komende jaren een clubhuis voor alle hippische activiteiten. In het mbo in Maasland wordt gewerkt aan een 'hotspot' voor de opleidingen Hovenier en Loonwerk. Deze hotspot is een kennis- en expertisepunt van onderwijs in verbinding met bedrijven, dat door de branchevereniging erkend wordt. De verbinding met het groene vmbo heeft de nodige aandacht gekregen.

Lentiz | Revislyceum heeft nieuwe verbindingen gelegd met partijen in de regio. Er wordt met de Lely Campus gewerkt aan een intensieve samenwerking. De Lentiz | Revis MAVO en het Lentiz | Revislyceum raken in toenemende mate met elkaar verbonden en geven vorm aan het concept Thuis voor toekomstmakers.

Lentiz | Groen van Prinstererlyceum heeft van de Inspectie van het Onderwijs het oordeel 'voldoende' voor alle onderwijsafdelingen mogen ontvangen. De school heeft de afgelopen jaren ingezet op het flexrooster als basis voor het onderwijs en is op grond hiervan sterk aan het werken aan onderwijskwaliteit en bleek bijzonder flexibel (net als het onderwijsprogramma al was) in het organiseren van blended learning.

Lentiz | Geuzencollege heeft met succes ingezet op een jaarsysteem met dakpanklassen. Hierdoor kunnen leerlingen op een meer passend niveau geplaatst en gediplomeerd worden. Daarnaast heeft de school ook in 2020 gewerkt aan de uitvoering van de titel Excellente school.

Lentiz | Floracollege en Lentiz | Dalton MAVO zijn gezamenlijk de nieuwe opleiding Novilab aan het ontwikkelen. Deze brede vmbo-opleiding richt zich op thema's als duurzaamheid, groene technologie en digitalisering. In 2020 zijn de voorbereidingen en de promotie van de opleiding opgezet, zodat de opleiding in september 2021 kan starten.

Het studentenaantal van Lentiz | MBO Oostland is in 2020 behoorlijk gestegen. Hierdoor kunnen de opleidingen een belangrijke regionale rol spelen in het opleiden van jongeren, de medewerkers van de toekomst. Het hybride leren en het practoraat vervullen hierbij een belangrijke rol. Het eerste bbl-traject is, in samenwerking met het bedrijfsleven en de regionale overheden, gestart.

De ontwikkelingen bij Lentiz | MBO Barendrecht zijn in een versnelling geraakt in 2020. De school heeft zich weten te verbinden met de regio en is erin geslaagd een nieuwe leeromgeving te creëren in Loods38. Samen met het bedrijfsleven vinden hier verschillende projecten plaats in het kader van groen onderwijs. Ook de relaties met andere regionale partners als de vo-scholen, roc's, gemeenten en andere regionale overheden zijn versterkt en bieden een basis voor de ontwikkelingen in de komende jaren.

Ook bij Lentiz | MBO Middelharnis is sprake van campusontwikkeling. Er is gebouwd aan de nieuwe beroepencampus. Het eerste deel van de nieuwbouw is gerealiseerd. In 2022 zullen het regionale vmbo en Lentiz hun intrek nemen in de tweede fase van de nieuwbouw. In aanloop naar deze samenwerking zijn de opleidingen van de mbo's op elkaar afgestemd en heeft de school het opleidingsportfolio herzien. De opleiding Vakexpert teelt en groene technologie wordt vernieuwd, waarbij verbinding met de regio essentieel is.

Ten slotte heeft Lentiz | MBO Westland ingezet op de verduurzaming van de contacten tussen school en bedrijfsleven in het World Horti Center. Een mooi voorbeeld daarvan is de All Climate Greenhouse. Daarnaast is er hard ingezet op een breed aanbod wat betreft internationale activiteiten. Zodra het weer mogelijk is, zijn er tal van mogelijkheden om internationale ervaringen op te doen. Daarnaast is er geïnvesteerd in versterking van een eenduidige opleidingsstructuur.

In 2020 is in zowel vo als mbo veel aandacht uitgegaan naar de examenorganisatie. Doordat de eisen rondom de examinering veranderden voor zowel vo als mbo, hebben de examencommissies met uiterste precisie vastgesteld hoe de examenkandidaten deugdelijk geëxamineerd dienden te worden. Dit heeft overal geleid tot duidelijke processen en dito resultaten.

2.1 Middelbaar beroepsonderwijs

2.1.1 Publiek-private arrangementen

Samen met bedrijven, organisaties, overheden en onderwijs in de regio geven we de toekomst van de regio vorm. Deze integrale gebiedsbenadering is voor Lentiz leidend in de visie op het onderwijs. De Lentiz-scholen en het contractonderwijs profileren zich op basis van kansen en uitdagingen binnen een economische en sociaalmaatschappelijke context. Om hierin relevant te blijven, onderhoudt Lentiz een groot netwerk van partnerorganisaties en bedrijven en participeert in onderwijskundige publiek-private arrangementen. In deze arrangementen worden geen publieke middelen ingezet voor private activiteiten. In 2020 participeerde Lentiz in de volgende onderwijskundige publiek-private arrangementen.

De **Stichting Greenport Horti Campus** is op 12 november 2012 opgericht. De stichting werd opgericht door de toenmalige partners uit het onderwijsveld en het bedrijfsleven. Het doel van de stichting is de bevordering van de samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven op het gebied van tuinbouw in zijn algemeenheid. Vanuit de stichting zijn verschillende projecten geïnitieerd, waaronder de realisatie van het World Horti Center in Naaldwijk. Verschillende andere projecten zijn ook dankzij bemiddeling van de stichting gerealiseerd.

In april 2015 is de **Stichting Greenport Westland Oostland** (statutaire naam) opgericht. De stichting wordt ook wel **Stichting Greenport West-Holland** genoemd. De activiteiten van de stichting hebben betrekking op de organisatie van intensieve afstemming en samenwerking tussen overheden,

bedrijfsleven en kennisinstellingen ten behoeve van het verwerken en verduurzamen van het tuinbouwcomplex in de tuinbouwgebieden Westland en Oostland, zowel regionaal, nationaal als internationaal. Daarnaast richt de stichting zich op concrete projecten van algemeen nut (voor studenten, onderwijsinstellingen, bedrijven en overheden binnen de stichting). In 2018 is het Innovatiepact van Greenport West-Holland door de partners, waaronder Lentiz, ondertekend met als ambitie *'Het meest toonaangevende internationale tuinbouwcluster ter wereld te blijven als internationaal knooppunt voor technologische en businessinnovatie: Feeding & Greening the Mega-cities of the Future. Door gezamenlijk doorbraken te realiseren die alleen nooit bereikt zullen worden'*.

In september 2016 is een vierjarige publiek-private samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen het mbo en het bedrijfsleven, onder de naam **Onderwijsvernieuwing en technologie Greenport Horti Campus**. Het project is mede bekostigd uit het Regionaal investeringsfonds mbo. Het Westland mist medewerkers die een opleiding hebben op mbo-niveau, met name op het gebied van teelt, mechatronica, gezondheid & welbevinden en handel & logistiek. Het zorgen voor voldoende goed opgeleid, internationaal inzetbaar personeel vraagt om een nauwe samenwerking tussen de bedrijven en brancheorganisaties, onderwijs- en kennisinstellingen en overheden. Dit gebeurt binnen het World Horti Center als publiek-private samenwerking in het Westland. Dit center moet de internationale etalage zijn van de Nederlandse tuinbouw, waar state of the art kennis en onderzoek van Nederlandse bedrijven en instellingen worden getoond. In samenhang daarmee bouwt MBO Westland (Lentiz-Albeda-Mondriaan) het bestaande mbo-aanbod uit in nauwe samenwerking met de bedrijven. In 2020 is het project **Onderwijsvernieuwing en technologie Greenport Horti Campus** succesvol afgerond. De opbrengsten zijn geborgd in de samenwerking tussen de verschillende organisaties.

De **Stichting Food Innovation Academy** (Stichting FIA) is op 23 december 2016 opgericht om te voorzien in de behoefte aan nieuw personeel voor regionale bedrijven in de levensmiddelentechnologie. Jongeren hebben behoefte aan werk en aan opleidingen die uitzicht bieden op een baan. De match werd eerder niet gemaakt door onbekendheid met de sector. Daarom is op initiatief van Lentiz, Regional Food Council Rotterdam, Human Capital Agenda, Topsector AgroFood, brancheorganisatie FNLI, gemeente Vlaardingen en Royal Steensma B.V. de Stichting FIA opgericht, met aansprekende opleidingen en uitzicht op werk in een inspirerende omgeving. In de FIA werken levensmiddelentechnologiebedrijven en het onderwijs nauw samen om studenten een inspirerende opleiding aan te bieden, en zo jaarlijks een gewenst aantal foodoperators op de arbeidsmarkt te krijgen. Het bedrijfsleven, onderwijs en decentrale overheden hebben afspraken over de samenwerking vastgelegd in samenwerkingsovereenkomsten.

Food Innovation Academy (RIF) is een vierjarige publiek-private samenwerkingsovereenkomst tussen ruim vijftien partners uit het bedrijfsleven (voedingssector), onderwijs (mbo en hbo) en (decentrale) overheid. De samenwerkingsovereenkomst werd in februari 2018 gesloten en wordt mede bekostigd uit het Regionaal investeringsfonds mbo. Studenten die een Lentiz-mbo-opleiding Food (niveaus 2, 3 en 4) met goed gevolg afronden, hebben garantie op een baan bij een van de aangesloten bedrijven.

De **Stichting Equestrium (voorheen Stichting Internationaal Hippisch Innovatie- en Kenniscentrum Metropool Rotterdam - Den Haag)** heeft als doel professionalisering en innovatie binnen de paardensportwereld te realiseren. Binnen het kenniscentrum werken onderwijs, overheid en bedrijfsleven nauw samen. Lentiz is in augustus 2017 gestart met een internationale mbo-opleiding Paardensport naast de al bestaande opleiding Paardenhouderij. Lentiz organiseert daarnaast, onder meer in nauwe samenwerking met KNHS, FNRS en KWPN, clinics en inspiratiebijeenkomsten om kennis te delen en innovatie aan te jagen. Dit gebeurt onder andere via het practoraat Circulaire Manege & Hippische Innovatie. In samenwerking met private partners wordt gewerkt aan de realisatie van een regionale campus voor de hippische wereld.

In juni 2018 is de **Stichting World Horti Center** opgericht. De stichting heeft ten doel om kennis en kunde ten aanzien van de tuinbouwsector te verenigen vanuit de invalshoeken onderwijs op het gebied van tuinbouw, wetenschappelijk onderzoek op het gebied van tuinbouw en het bedrijfsleven actief in de tuinbouwsector. Tevens houdt zij zich bezig met het voorbereiden van en adviseren over beleid en strategie ten aanzien van de ontwikkeling van het World Horti Center, met inachtneming van de hiervoor genoemde invalshoeken.

De **Vereniging Ambachtelijk IJscentrum** is in 2020 opgericht met als doel het (doen) bevorderen van de naamsbekendheid van het beroep van de ambachtelijke ijsbereider bij het publiek en het beroep positief in de markt te zetten, onder meer door de opleidingsmogelijkheden tot ambachtelijk ijsbereider te promoten. De vereniging is verbonden met het IJscentrum dat gevestigd is in de Food Innovation Academy.

2.1.2 Leven lang leren

Een aanzienlijk deel van de studenten van Lentiz gaat na het behalen van het mbo-diploma aan het werk. Dat betekent niet dat de ontwikkeling van een student daarmee stopt. Het leren gaat in de praktijk door en mogelijk gaat de student later in zijn carrière opnieuw een opleidingstraject in. Om een volgende studie als kansrijk en zinvol te ervaren, moet de student een positieve ervaring met het onderwijs hebben gehad. Lentiz zet daarom iedere dag in op zinvol en uitdagend onderwijs.

Daarnaast is het van belang dat studenten vaardigheden ontwikkelen die ze in staat stellen nieuwsgierig en leergierig te zijn. De Lentiz-scholen leren deze vaardigheden aan door in te zetten op 'Bildung'. Bildung is onderdeel van het kernbegrip 'vormen' uit het strategisch meerjarenplan 2018-2022 Toekomstmakers van Lentiz onderwijsgroep. Studenten die na het mbo naar het hbo gaan, hebben ook profijt van deze aanpak. Deze studenten krijgen daarnaast extra aandacht via de keuzedelen Doorstroom hbo en de vele contacten met het hbo, om een soepelere overgang van mbo naar hbo mogelijk te maken.

Lentiz verzorgt ook contractonderwijs. Daardoor is er goed zicht op de extra scholing waaraan werkgevers en werknemers behoefte hebben. Terugkoppeling naar het reguliere onderwijs versterkt het onderwijsprogramma van de opleidingen.

Vanaf 2020 werd het mogelijk certificaten uit te reiken voor beroepsgerichte onderdelen. Lentiz sluit dan aan bij de onderdelen van mbo-opleidingen waaraan de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) een certificaat verbindt. In 2020 is er alleen voor het certificaat Gewasbescherming van de zogenaamde derde leerweg gebruikgemaakt. Er zijn voor diverse andere opleidingen derde leerwegen aangevraagd. We verwachten vanuit bedrijven een toenemende vraag naar deze certificaten.

2.1.3 Bedrijfsopleidingen

Lentiz | Cursus & Consult biedt bedrijfsopleidingen, derdeleerwegtrajecten en cursus- en contractonderwijs aan in het kader van een leven lang ontwikkelen van medewerkers, zij-instromers en starters op de arbeidsmarkt. De sectoren waarop Lentiz | Cursus & Consult zich richt, bevinden zich vooral in het groene domein. Denk hierbij aan de voedingsindustrie, agrologistiek, bloemsierkunst, hoveniers- en loonbedrijven, glastuinbouw en de dierensector. Daarnaast speelt Lentiz | Cursus & Consult een belangrijke rol in internationale trajecten. Lentiz | Cursus & Consult werkt nauw samen met de Lentiz-mbo-scholen, bedrijven, organisaties en andere onderwijspartners. Juist ten tijde van coronapandemie speelt Lentiz | Cursus & Consult regionaal ook een belangrijke rol in de bij- en omscholing naar kansrijke sectoren als food en de hoveniersbranche.

2.1.4 Wijzigingen opleidingsaanbod

Lentiz leidt in het mbo onder andere op voor de arbeidsmarkt, voor goed burgerschap en voor doorstroom naar vervolgonderwijs. Arbeidsmarktperspectief is een belangrijk aspect van het succes van een opleiding. In haar strategisch meerjarenplan geeft Lentiz aan dat de wereld in transitie is,

waardoor niet precies is te overzien hoe de wereld er over vijf jaar uitziet. Dat maakt het soms niet eenvoudig om een reële inschatting van de arbeidsmarkt te maken op middellange termijn. Daarom werkt Lentiz intensief samen met het bedrijfsleven. Wederom zien we in de relatief nieuwe regio's Bleiswijk, Barendrecht en Middelharnis dat deze aanpak van groot belang is.

2.1.5 Segmentatie deelsectoren

Alle mbo-opleidingen van Lentiz onderwijsgroep zijn gericht op het groene domein.

2.1.6 Helderheid in de bekostiging van het beroepsonderwijs en volwasseneneducatie

Thema 1 Uitbesteding

In 2020 is er geen bekostigd onderwijs uitbesteed aan niet-bekostigde instellingen of organisaties.

Thema 2 Investeren van publieke middelen in private activiteiten

Lentiz heeft in 2020 geen publieke middelen ingezet voor private activiteiten. Lentiz participeerde wel in een aantal publiek-private samenwerkingen. Een verdere toelichting op deze samenwerkingen staat in paragraaf 2.1.1 Publiek-private arrangementen.

Deelnemingen

Bij het contractonderwijs moet sprake zijn van een onderwijskundige meerwaarde of een versterking van de continuïteit van het reguliere beroepsonderwijs. Contractonderwijs wordt uitgevoerd tegen integrale kostprijs. Bij achterblijvende omzet is het mogelijk om de kostenstructuur aan te passen. Er is sprake van een beperkt risico.

Thema 4 Les- en cursusgeld niet betaald door de student zelf

In 2020 hebben geen les- of cursusgelddbetalingen door Lentiz plaatsgevonden. Er is ook geen speciaal fonds aanwezig. Als het cursusgeld niet is betaald door studenten zelf maar door derden, dan ligt hier in alle gevallen een schriftelijke machtiging aan ten grondslag.

Thema 5 In- en uitschrijving en inschrijving van studenten in meer dan één opleiding tegelijk

Voor het in- en uitschrijven vlak voor of na een teldatum gelden strikte interne regels die voldoen aan de door OCW gestelde bekostigingsvoorwaarden. Als een student voor meer opleidingen tegelijk staat ingeschreven, komt hij/zij slechts eenmaal voor bekostiging in aanmerking.

Uitschrijvingen tussen 1 oktober 2020 en 1 januari 2021		46
Uitschrijvingen met diploma		29
Andere opleiding buiten Lentiz	1	
Overige uitschrijfredenen	16	
Uitschrijvingen zonder diploma		17

Inschrijvingen tussen 1 oktober 2020 en 1 januari 2021		50
Waarvan bol		45
Waarvan bbl		5

Thema 6 De student volgt een andere opleiding dan die waarvoor hij/zij is ingeschreven

Het is niet te voorkomen dat sommige studenten tijdens een opleiding overstappen (omzwaaien) naar een andere opleiding. Dankzij gerichte loopbaanbegeleiding en een breed aanbod aan opleidingen kunnen de meesten van hen ingeschreven blijven bij Lentiz. Het beleid is erop gericht om elke student een passende opleiding te bieden, die wordt afgesloten met een diploma.

Omzwaaiers (veranderd van Crebo tussen 1 oktober 2020 en 1 januari 2021)		19
Waarvan bol		17
Waarvan bbl		2

Thema 7 Bekostiging van maatwerktrajecten ten behoeve van bedrijven

In 2020 organiseerde Lentiz maatwerktrajecten voor een aantal bedrijven in de agri- en foodsector. Hierbij gaat het alleen om maatwerktrajecten gericht op deelname aan een in het Crebo geregistreerde opleiding, met het oogmerk het traject met succes af te ronden met een diploma. In maatwerktrajecten werkt Lentiz samen met het bedrijfsleven om adequaat te kunnen inspelen op de regionale behoeften. Voor het behalen van een diploma moet een deelnemer aan alle kwalificatie-eisen voldoen.

Bedrijf	Opleiding
Gemeente Rotterdam	Assistent plant of (groene) leefomgeving
Gemeente Rotterdam	Medewerker natuur, water en recreatie
Stroomopwaarts MVS	Assistent plant of (groene) leefomgeving
Stroomopwaarts MVS	Medewerker natuur, water en recreatie
Voorne-Putten Werkt B.V.	Assistent plant of (groene) leefomgeving
Voorne-Putten Werkt B.V.	Medewerker natuur, water en recreatie
Hilton Foods Holland	Medewerker voeding en technologie
Hilton Foods Holland	Medewerker agrohandel en logistiek
Hilton Foods Holland	Vakbekwaam medewerker voeding en technologie
Leger des Heils - 50 50 workcenter	Assistent horeca, voeding of voedingsindustrie
Leger des Heils - 50 50 workcenter	Medewerker voeding en technologie
Marjoland	Assistent plant, dier of (groene) leefomgeving
Celdomy	Assistent logistiek

Thema 8 Buitenlandse studenten

Lentiz verzorgt alleen onderwijs in Nederland. Buitenlandse studenten die hier rechtmatig verblijven en voldoen aan de inschrijfvoorwaarden, komen in aanmerking voor bekostiging. Soms lopen studenten stage in het buitenland. Ook in deze gevallen wordt het onderwijs overwegend in Nederland verzorgd.

2.1.7 Kwaliteitsagenda mbo 2019-2022

In deze paragraaf leggen we verantwoording af over de kwaliteitsagenda mbo 2019-2022 (hierna: kwaliteitsagenda mbo). Een aantal onderwerpen uit de kwaliteitsagenda mbo zijn tevens (soms gedeeltelijk) in een ander hoofdstuk van dit jaarverslag vermeld. Ten behoeve van de Commissie Kwaliteitsafspraken MBO (verder: de commissie) hebben we de gevraagde onderwerpen in dit hoofdstuk bij elkaar verantwoord.

In navolging op het kwaliteitsplan 2015-2018 is in het najaar van 2018 de aanvraag gedaan voor de ‘aanvullende bekostiging kwaliteitsmiddelen’ voor de periode vanaf 2019 tot en met 2022, in de vorm van de kwaliteitsagenda mbo voor Lentiz onderwijsgroep. De kwaliteitsagenda mbo geeft aan op welke manier Lentiz onderwijsgroep samen met de regionale partners, inspeelt op actuele ontwikkelingen in en (onderwijs)vragen uit de regio, en hoe dit zich vertaalt naar heldere ambities en maatregelen om het onderwijs nog relevanter en beter te maken voor de studenten en optimaler te laten aansluiten bij de arbeidsmarkt van de toekomst. De ambities en maatregelen zijn opgesteld op basis van de landelijke speerpunten uit het bestuursakkoord, structurele samenwerkingen met onze partners in de regio’s en de speerpunten die voortvloeien uit ons strategisch meerjarenplan 2018-2022 Toekomstmakers.

Speerpunt 1: Onderwijs dat voorbereidt op de arbeidsmarkt van de toekomst

Ambitie: Lentiz onderwijsgroep biedt in 2022 onderwijs aan dat maximaal gericht is op de regio. Het onderwijs is relevant voor de groene arbeidsmarkt, afgestemd op de ontwikkelingen in de

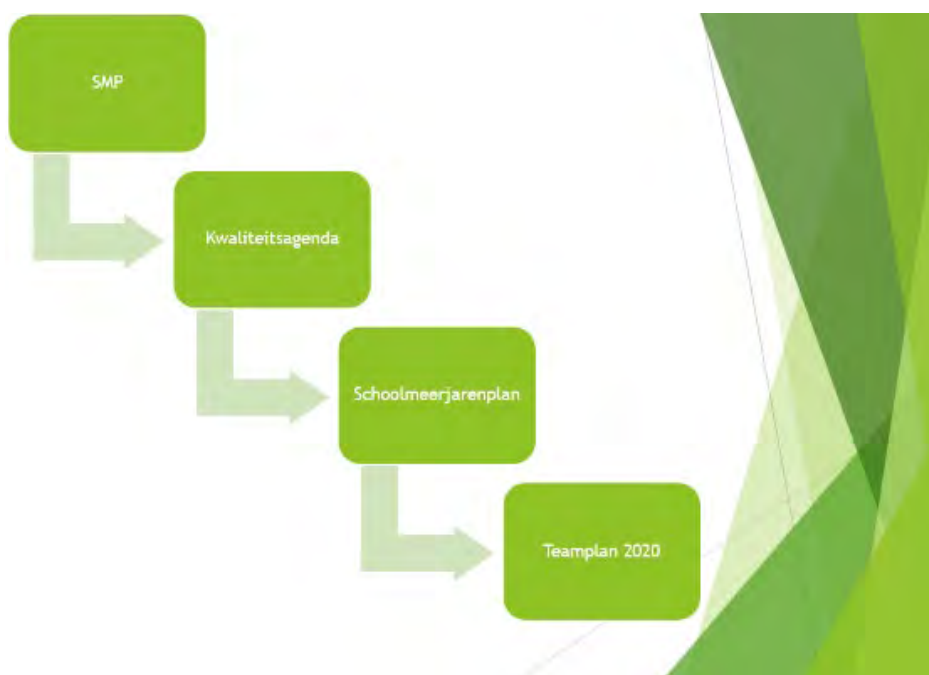
samenleving en heeft een sterke verbinding met het regionale bedrijfsleven, overheden en maatschappelijke organisaties.

Speerpunt 2: Gelijke kansen en doorstroom

Ambitie: Lentiz onderwijsgroep creëert soepele overgangen binnen krachtig beroepsonderwijs zodat studenten voldoende kansen krijgen om succesvol in het mbo in te stromen en door te stromen naar een vervolgopleiding of baan die past bij hun ambities en talenten.

Speerpunt 3: Kwetsbare jongeren

Ambitie: Lentiz onderwijsgroep ondersteunt jongeren door uitstekend onderwijs en persoonlijke begeleiding met als doel uitval te voorkomen, door te stromen naar een hoger niveau of een goede start te maken op de arbeidsmarkt. Hierbij hebben we specifiek aandacht voor jongeren in een kwetsbare positie.

Speerpunt 4: Kwaliteit(szorg)

Ambitie: Lentiz onderwijsgroep handelt op basis van een eigen heldere visie en kwaliteitseisen, met ruimte voor ontwikkeling en bijsturing. We borgen kwaliteit van onderwijs, actuele leerinhouden, beroepspraktijkvorming (bpv) en examens door intern en extern intensief samen te werken aan de ontwikkeling hiervan en dit regionaal krachtig uit te voeren. Hierbij wordt specifiek gefocust op de realisatie van de integratie van drie voorheen Edudelta-scholen binnen Lentiz onderwijsgroep.

De kwaliteitsagenda mbo in de praktijk

In 2018 is Lentiz onderwijsgroep begonnen met het opstellen van het nieuwe strategisch meerjarenplan (SMP). Na verschillende sessies met de raad van bestuur, directeuren, teamleiders, docenten, studenten en betrokken partners uit de regio (zoals bedrijven, regionale overheden en andere organisaties) is het strategisch meerjarenplan Toekomstmakers opgesteld voor de periode van 2018-2022. In 2018 is tevens het kwaliteitsplan, met het bijbehorende bpv-plan, beoordeeld met een 'goed' door MBO in Bedrijf.

Het strategisch meerjarenplan 2018-2022 Toekomstmakers is leidend voor alle nieuwe ontwikkelingen vanaf 2018. In het verlengde van Toekomstmakers is voor het mbo de kwaliteitsagenda mbo 2019-2022 opgesteld. En net als bij Toekomstmakers is de kwaliteitsagenda mbo opgesteld in samenwerking met alle betrokken partners, zowel intern als extern. Dankzij deze

werkwijze is de betrokkenheid binnen Lentiz groot. De kwaliteitsagenda mbo 2019-2022 is op 29 maart 2019 vastgesteld door de commissie. Direct na vaststelling is de kwaliteitsagenda mbo zowel strategisch door de raad van bestuur als door de scholen middels hun schoolplannen, in uitvoering genomen.

Betrokkenheid docenten

Lentiz onderwijsgroep heeft in Toekomstmakers haar drie speerpunten benoemd: vormen, verbinden en verantwoorden. Het resultaat van deze drie v's is de herkenbare Lentiz-kwaliteit. Daarbij worden zowel intern als extern partners betrokken en er wordt verantwoording afgelegd. De kwaliteitsagenda mbo is opgesteld en herkenbaar binnen alle lagen van de organisatie. Dit stimuleert Lentiz onderwijsgroep enerzijds door het gesprek met elkaar aan te gaan binnen de reeds bestaande overlegstructuren. Anderzijds door de kwaliteitsagenda mbo te beleggen in de plan-do-check-act-stappen (pdca) van de kwaliteitscyclus. Zowel de kaderbrief van de raad van bestuur als de schooljaarplannen bevatten de thema's uit de kwaliteitsagenda mbo, waardoor de uitvoering structureel en cyclisch plaatsvindt. De schoolplannen worden vervolgens vertaald naar de teamplannen. Hierdoor zijn de docenten bij zowel het planmatige aspect van de kwaliteitsagenda mbo als de operationalisering hiervan in de praktijk van alle dag betrokken.

Betrokkenheid bij de regio

De integrale gebiedsbenadering is reeds jaren een belangrijke basis van de Lentiz-strategie en daarmee van de samenwerking in de regio. In de regio vindt voortdurend interactie plaats met bedrijven, ondernemers, regionale overheden, onderwijsinstellingen, (toekomstige) studenten en maatschappelijke organisaties. In dit netwerk van mensen en organisaties vervult Lentiz onderwijsgroep een actieve rol. Lentiz participeert in samenwerkingsverbanden en initieert regionale projecten in het domein van leren, werken en onderzoek. Waar binnen dat netwerk de visies en belangen samenvallen, maakt Lentiz de vertaalslag naar een relevant en uitdagend onderwijsaanbod. Dit gebeurt veelal binnen de context van een regionale campus. Lentiz en haar scholen participeren structureel en actief in de bovenstaande economische systemen. Zij hebben daarin niet alleen een sterk verbindende rol tussen overheden, bedrijven en onderwijs, maar verbinden deze economische systemen ook met elkaar. Concreet betekent dit dat Lentiz onderwijsgroep in verschillende unieke economische systemen functioneert, te weten:

1. De Greenport West-Holland in Westland, Oostland en Barendrecht;
2. De Mainport: het groen en food in de stad;
3. Het vitale platteland van Midden-Delfland en Goeree-Overflakkee.

Betrokkenheid studenten

Lentiz onderwijsgroep hecht grote waarde aan de mening en inbreng van betrokken partijen. Nog belangrijker vindt Lentiz de herkenbaarheid van de ingezette activiteiten en dat onze studenten de effecten van de kwaliteitsagenda mbo ervaren in de praktijk van alle dag, zoals in de leeromgevingen in de regionale campussen. De studenten worden niet alleen aan de voorkant betrokken bij de inzet van activiteiten, maar ook aan de achterkant: dus wat merkt de student hiervan?

In de verschillende regio's worden studenten in de studentenraden gevraagd naar hun mening en inbreng op de genoemde thema's in de kwaliteitsagenda mbo, de verschillende ambities/doelstellingen en andere relevante onderwerpen. Zo worden de studenten actief betrokken

bij de inrichting van de betreffende thema's, bij de organisatie van vakwedstrijden, zoals Skills, de ontwikkeling van de elektronische leeromgeving (elo) en loopbaan. Ook bij de campusontwikkelingen, zoals het World Horti Center en de Food Innovation Academy, zijn we steeds weer benieuwd naar de inbreng en de ervaringen van onze studenten. Uiteraard wordt ook de tevredenheid van de student(en) over de ingezette trajecten gemeten. Dit wordt extern gedaan middels de JOB-monitor, maar ook intern via verschillende tevredenheidsmetingen en gesprekken.

Verantwoording en reflectie over 2020

Conform de adviezen van de commissie, legt Lentiz onderwijsgroep in dit geïntegreerde jaarverslag verantwoording af over de resultaten van 2020 ten aanzien van de ambities en doelstellingen in de kwaliteitsagenda mbo. Voor het eerste jaar (2019) is een verantwoording opgenomen in het geïntegreerde jaarverslag 2019. Daarnaast heeft een informeel gesprek plaatsgevonden met de landelijke commissie en betrokken partijen, zoals studenten en bedrijven. Het informele oordeel van de commissie was positief. Vanzelfsprekend volgt ook de raad van bestuur de vorderingen in de realisatie van de kwaliteitsagenda mbo nauwlettend. Deze paragraaf rapporteert op hoofdlijnen over de kwaliteitsagenda mbo om inzicht te geven in de vorderingen in 2020. Tevens is steeds een reflectie van de raad van bestuur opgenomen.

Bijlage 1 Verantwoording voortgang kwaliteitsagenda mbo 2020 beschrijft de voortgang in detail. In deze bijlage staan de vorderingen die Lentiz onderwijsgroep heeft geboekt op de gestelde ambities en doelstellingen van de kwaliteitsagenda mbo in het jaar 2020. De bijlage geeft ook informatie over de stand van zaken ten aanzien van de meetbare en merkbare doelen en de besteding van de investeringsmiddelen die verbonden zijn aan de kwaliteitsagenda mbo.

Inhoudelijke verantwoording 2020 op hoofdlijn

Speerpunt 1: Onderwijs dat voorbereidt op de arbeidsmarkt van de toekomst

Onze ambitie

De ambitie van Lentiz onderwijsgroep is dat ze in 2022 onderwijs aanbiedt dat maximaal gericht is op de regio. Dat wil zeggen relevant voor de groene arbeidsmarkt, afgestemd op de ontwikkelingen in de samenleving en met een sterke verbinding met het regionale bedrijfsleven, overheden en maatschappelijke organisaties.

Realisatie 2020

De toekomst is moeilijk te voorspellen, dat hebben we in 2020 allemaal aan den lijve ondervonden. Om de studenten optimaal voor te bereiden op de arbeidsmarkt van de toekomst is het essentieel dat de opleiding bij de tijd blijft en snel aansluit op de ontwikkelingen in het bedrijfsleven. Om aan deze uitdaging vorm en inhoud te geven, heeft Lentiz onderwijsgroep in alle regio's een sterke, op samenwerking gerichte verbinding met regionale bedrijven en andere betrokken partners, van fysieke campussen tot hotspots. In Vlaardingen is dit, in navolging van de World Horti Campus in Westland, gerealiseerd in een fysieke campus: de Food Innovation Academy. Dit is een campus waar grote bedrijven uit de levensmiddelensector, overheden, onderwijs- en kennisinstellingen elkaar ontmoeten onder één dak. De studenten krijgen les in nieuwe laboratoria en keukens en maken kennis met de nieuwste technologieën: de ideale plek voor toekomstgericht onderwijs.

In Barendrecht, Oostland en Middelharnis zijn de ontwikkelingen voor een fysieke campus in volle gang. In Middelharnis is de eerste helft van de campus in 2020 gerealiseerd. In 2022 zal ook het mbo in de nieuwe beroepencampus intrekken. In de regio's Oostland en Barendrecht worden de voorbereidingen getroffen. In Barendrecht wordt er, in de aanloop naar de campusontwikkeling, al gestart met een fysieke locatie. De studenten krijgen rond Loods38 les in een werkomgeving, in samenwerking met bedrijven. Deze opzet zorgt dat studenten, bedrijven en onderzoeksinstituten samenwerken aan innovatie in de branches.

Op verschillende plekken werkt Lentiz onderwijsgroep nauw samen met onze regionale onderwijspartners, zoals Albeda (o.a. Westland, Vlaardingen, Barendrecht en Middelharnis), Mondriaan (Westland), Da Vinci (Barendrecht) en hogeschool Inholland (Westland, Vlaardingen en Barendrecht). Met hen werken we aan een netwerk van 'business-driven' campussen, in nauwe samenwerking met onze regionale partners, maar ook met Greenport West-Holland, de provincie Zuid-Holland en de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Door de inzet van drie gerealiseerde practoraten vindt praktijkgericht onderzoek in het onderwijs plaats, waarbij de vraag van de bedrijven mede richtinggevend is voor het onderzoekend leren en de onderzoeksvragen. Daarnaast wordt de koppeling gelegd met kennis uit de hbo- en wetenschappelijke wereld.

Lentiz onderwijsgroep streeft naar campusvorming, in samenwerking met regionale partners in alle relevante sectoren. Een van deze sectoren is de paardensport. Er zijn flinke stappen gezet richting een kleinschalige campus nabij de praktijkleerplek manege Chardon. (Private) partners hebben inmiddels het benodigde onroerend goed aangeschaft. Hiermee is de realisatie van deze specialistische campus voor de hippische sector, in een vergevorderd stadium.

Ook voor de hoveniersbranche is de samenwerking krachtig gepositioneerd met het ontwikkeltraject Hotspot Zuid-West Nederland. Lentiz onderwijsgroep is gestart met de voorbereiding van deze hotspot, in samenwerking met brancheorganisatie VHG en het regionale bedrijfsleven. Zes bedrijven hebben zich aangesloten als satellietbedrijven. Daarnaast is er een grote groep bedrijven die participeren in deze ontwikkeling. Net zoals bij de opleiding Paardensport zullen de studenten onderwijs volgen dicht op de praktijk binnen (een van) de bedrijven. De studenten worden de hoveniers van de toekomst omdat maatschappelijke ontwikkelingen, zoals hitte, waterbestrijding, klimaat en ecologie, onderdeel zijn van het curriculum.

Reflectie van de raad van bestuur

Het jaar 2020 was een historisch jaar, het jaar van de coronapandemie. Het jaar waarin schoolgebouwen werden gesloten en het noodzakelijk werd om over te gaan op online onderwijs en blended learning. Iedere fase in de pandemie kende zijn eigen maatregelen. Dat betekende continu inspelen op de actualiteit en omstandigheden. Er werd een groot beroep gedaan op de flexibiliteit en het aanpassingsvermogen van onze scholen, docenten en alle betrokken partijen. Onderwijsteams hebben zich dag in dag uit ingezet om het onderwijs en de beroepspraktijkvorming zo veel mogelijk door te laten gaan, om studenten zo goed mogelijk te begeleiden en te ondersteunen.

Door de reeds bestaande, sterke samenwerking met andere mbo's, bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties, die de afgelopen jaren steeds meer de standaard is geworden binnen Lentiz onderwijsgroep, is er voortdurend en goed ingespeeld op de actualiteit van de veranderende wereld. Dat zien we ook in de voor Lentiz relatief nieuwe regio's Barendrecht, Oostland en Middelharnis. Ook tijdens de pandemie behoudt de samenwerking zijn kracht. In veel gevallen is het gelukt om de plannen om een relevante campus te vormen en het onderwijs zowel in de school als daarbuiten, zo goed mogelijk te blijven uitvoeren. Hetzelfde geldt voor de voortgang op de uitvoering van de kwaliteitsagenda mbo.

De realisatie van drie practoraten (Circulaire Kas & Tuinbouw Innovatie, Circulaire Manege & Hippische Innovatie en Food, Health & Technology (deze laatste gekoppeld aan de Food Innovation Academy)), zorgt er onder andere voor dat belangrijke innovaties in de sectoren steeds meer deel uitmaken van het opleidingsprogramma van de studenten. De practoraten geven een positieve impuls aan het onderzoekend leren. Deze ontwikkeling willen we in de komende jaren verder versterken.

De ambitie van Lentiz onderwijsgroep om sterk gericht te zijn op de regio en een sterke verbinding te hebben, is voor het jaar 2020 dan ook gerealiseerd. Ook (toekomstige) studenten en bedrijven

herkennen dit. Voor de komende jaren willen we deze ontwikkelingen continueren en verder versterken.

Voorbeeld uit 2020

Een voorbeeld van onderzoekend leren is de realisatie en uitvoering van projecten in de All Climate Greenhouse in het World Horti Center. Hier wordt een learning community gecreëerd, bestaande uit diverse telers, mbo- en hbo-studenten en docenten. Op basis van een vraag uit de praktijk werkt de community samen aan een onderzoeksproject.

Afgelopen jaar bootsten de studenten de groeiomstandigheden na van een klimaat waarin alle betrokken telers ondernemen, namelijk dat van Roemenië. Het ging daarbij om het optimaliseren van de teelt, door gebruik te maken van innovatieve ICT-toepassingen en producten. Tot maart 2020 ging het goed met de teelt in de All Climate Greenhouse, maar vanaf het moment dat we geconfronteerd werden met de coronacrisis bleek het onmogelijk om het onderzoek te continueren. We hebben daarom in april helaas moeten besluiten om de kas leeg te halen.

Later in 2020 hebben hiervoor genoemde partijen, passend bij de situatie, een nieuw thema 'telen op afstand' uitgewerkt. Onze studenten komen niet in de kas, maar krijgen minimaal éénmaal per week een web-lecture waarin we alle data doornemen die gegenereerd worden door samenwerkingspartner LetsGrow, met input van HortiTech. Tijdens deze web-lectures bespreken we de strategie voor de gewassen en, indien nodig, wordt een en ander aangepast. Hierbij gaan we uit van het MoniMenTal-principe van participant HortiTech. Hier werken Monitoren, Mentoren en Talenten samen aan één onderzoek. De monitoren zijn twee studenten die al ervaring hebben in de teelt, de mentoren zijn twee telers en de talenten zijn de mbo-studenten. We zijn erg blij met de grote betrokkenheid en inzet van deskundigen uit het bedrijfsleven. Daarmee wordt de mbo-tuinbouwopleiding van het Westland net zo uniek als de innovatiekracht van de bedrijven uit deze regio.

Citaat uit het rapport van de Inspectie van het Onderwijs, 7 februari 2020:

'Er gaat veel goed bij Lentiz. De raad van bestuur zorgt samen met de teams van docenten op de verschillende locaties voor mooi onderwijs. De ontwikkelingen in het middelbaar beroepsonderwijs zijn indrukwekkend. De studenten krijgen vaak les op campussen waar Lentiz samenwerkt met bedrijven. Zij werken en leren hierdoor al vanaf het begin van hun opleiding in een modern bedrijf en dat werkt stimulerend. Ook op de scholen voor voortgezet onderwijs van Lentiz zien we veel voorbeelden van mooi en doordacht onderwijs. De stapsgewijze onderwijsvernieuwing bij Lentiz is succesvol doordat het bestuur duidelijke ideeën heeft over hoe een student het beste leert. Het stuurt daadkrachtig, maar wel altijd in overleg met de directeuren en docenten. Hierdoor is het personeel het eens over hoe er op hun school gewerkt moet worden en spelen de docenten een actieve rol bij de verdere ontwikkelingen op de scholen. Op de scholen en opleidingen werken docenten en leidinggevendenden goed samen aan de versterking van het onderwijs. De studenten en docenten geven hun mening in platforms en panels en ook de raad van toezicht houdt het bestuur scherp. Buiten Lentiz heeft het bestuur de bedrijven en de gemeenten ook overtuigd van hun visie. De bedrijven investeren geld in de campussen, omdat zij belang hebben bij goed opgeleide werknemers.'

Speerpunt 2: Gelijke kansen en doorstroom

Onze ambitie

Lentiz onderwijsgroep creëert soepele overgangen binnen krachtig beroepsonderwijs zodat studenten voldoende kansen krijgen om succesvol in het mbo in te stromen en door te stromen naar een vervolgonderwijs of baan die past bij hun ambities en talenten.

Realisatie 2020

Goed onderwijs en een goed pedagogisch-didactisch klimaat zijn essentieel in het tegengaan van kansenongelijkheid. Uit allerlei rapporten weten wij dat er een groeiende kloof is tussen de kansen van jongeren met laagopgeleide ouders en die van jongeren met hoogopgeleide ouders. Het landelijke beeld is dat dit probleem tijdens de coronapandemie mogelijk nog groter is geworden. Wij zien dat deze kloof binnen Lentiz onderwijsgroep nog steeds klein is, omdat de afgelopen jaren sterk is geïnvesteerd in aspecten die kansenongelijkheid tegengaan, zoals een goede intake, goed onderwijs, een sterk pedagogisch-didactisch klimaat en specifieke voorzieningen voor bepaalde doelgroepen. Kansenongelijkheid is een breder maatschappelijk vraagstuk, waarbij je moet kijken naar het totaalbeeld van de jongere. Jongeren voorbereiden op de toekomst begint al bij de

voordeur met een uitgebreide intake. Het afgelopen jaar is dan ook een gezamenlijke aanpak van de intake gerealiseerd.

Wij weten dat het onderwijs een belangrijk onderdeel is van de wereld van onze studenten, maar de ontwikkeling van een student vindt ook buiten school plaats; thuis, op de sportclub, door rolmodellen, e.d. De studieloopbaancoaches kennen de studenten en hun leefwerelden goed en zetten de begeleiding ook in op die buitenschoolse leefwerelden. Ook de LOB (loopbaanoriëntatie en -begeleiding) speelt hierbij een belangrijke rol. De LOB-lessen zijn in 2020 anders ingericht dan voorgaande jaren. Tijdens de LOB-lessen was er extra aandacht voor maatwerktrajecten, doorstroom naar vervolgopleiding of werk door middel van een nieuwe methode, afspraken rondom gastlessen en waar mogelijk bezoeken aan hbo's. Omdat de lessen fysiek niet altijd door konden gaan, is er extra inzet gepleegd op het mentoraat. Mentoren hebben veelal wekelijks contact gehad met de studenten om hun voortgang, zowel emotioneel als schoolgerelateerd, te volgen.

Een ander belangrijk aspect van het terugdringen van kansenongelijkheid is goed onderwijs. Het is belangrijk om zo veel mogelijk uit een jongere te halen, bijvoorbeeld door maatwerktrajecten, mogelijkheden tot verdieping van lesstof, aantrekkelijke keuzevakken, buitenlandstages en deelname aan Skills-wedstrijden aan te bieden. Op verschillende van deze onderdelen is het afgelopen jaar enorm veel inzet gepleegd. Zo zijn docenten voor 160 uur per jaar gefaciliteerd om het onderwijs om te zetten naar de elektronische leeromgeving en de curricula van de opleidingen opnieuw te stroomlijnen, zodat de doorstroom zo goed als mogelijk kan verlopen en maatwerk mogelijk is.

De buitenlandstages en de vakwedstrijden echter, zijn helaas niet doorgegaan. Maar omdat deze zijn verankerd in het curriculum, zullen we de uitvoering van deze activiteiten oppakken zodra het weer kan. Via 'internationalisering at home' zijn alternatieven aangeboden die de studenten in de gelegenheid stelden om alsnog een internationale ervaring op te doen.

Voor kwetsbare studenten heeft Lentiz gezorgd voor fysiek onderwijs op locatie en/of specifieke faciliteiten, zodat zij het onderwijs vanuit thuis konden volgen. In veel van onze sectoren kon het leerproces in de praktijk doorgang vinden. Voor specifieke sectoren waar dit minder goed mogelijk was, is maatwerk geleverd en zijn maatregelen getroffen om het leren in de praktijk zo goed mogelijk te kunnen continueren. Tevens is er extra en intensieve begeleiding gezet op het realiseren van bpv-plaatsen voor alle, maar met name de kwetsbare, studenten. Hierdoor is het onderwijs voor hen toegankelijk gebleven en heeft het leerproces in veel gevallen doorgang kunnen vinden. Veel studenten hebben in 2020 slechts in beperkte mate achterstanden opgelopen. Veel van onze examenkandidaten zijn geslaagd.

Reflectie raad van bestuur

Lentiz onderwijsgroep hecht grote waarde aan gelijke kansen voor alle jongeren en het optimaliseren van de kansen om soepel door te stromen binnen de mbo-opleiding en daarna naar werk of vervolgonderwijs. Wij realiseren ons dat het aanpakken van kansenongelijkheid een breder maatschappelijk vraagstuk is dan alleen een onderwijsvraagstuk. Kansenongelijkheid aanpakken vergt een integrale aanpak door onderwijs, overheid, ouders en werkgevers. De afgelopen jaren is met name sterk ingezet op de intake, goed onderwijs, het optimaliseren van het pedagogisch klimaat, goede loopbaanoriëntatie en -begeleiding, specifieke voorzieningen voor kwetsbare jongeren en het creëren van uitdagende omgevingen waarbinnen de student gestimuleerd wordt om meer uit zichzelf te halen.

De campussen zijn hier mooie voorbeelden van, want daar komt alles samen. De jongere leert het vak en de *skills* op een locatie waar hij wordt getriggerd, gemotiveerd en gestimuleerd. Door studenten al direct in een reële setting onderwijs aan te bieden, krijgen zij beelden mee van de toekomst, worden zij gestimuleerd om doelen te stellen, vaardigheden te ontwikkelen en ervaringen op te doen die zij normaliter in een reguliere onderwijssetting minder zouden ontwikkelen. Hierdoor

is de motivatie hoger en weten ze waar ze het voor doen. Door de samenwerking met het hbo krijgen zij ook meer zicht op de doorstroommogelijkheden.

Een uitdagende leeromgeving wordt niet alleen gecreëerd in campussen of hybride leervormen. Lentiz hecht veel waarde aan buitenlandstages en deelname aan vakwedstrijden. Helaas is vanwege de coronapandemie de intensieve uitvoering van de buitenlandstages in 2020 niet mogelijk gebleken. Hetzelfde gold voor de vakwedstrijden. Daar staat tegenover dat ontwikkelingen als digitaal lesgeven en blended learning in een stroomversnelling zijn geraakt.

De doorstroom van groen vmbo naar groen mbo is nog een belangrijk aandachtspunt. In het coronajaar heeft de voorlichting op een ongebruikelijke, veelal digitale wijze plaatsgevonden. Met alle onzekerheden van dien. Toch is de instroom, en dus de toegankelijkheid van onze groene mbo-opleidingen, goed en kent een lichte groei van 4%. De nieuwe studenten zijn overigens afkomstig van een groot aantal vmbo-scholen met verschillende achtergronden.

We hebben veel waardering voor het werk van al onze medewerkers om onze studenten intensief te begeleiden, door binnen de bestaande context steeds weer aanpassingen te doen in het onderwijs en in het leren in de praktijk. Ze zijn er toch maar mooi in geslaagd om de grootste groep van de examenkandidaten in 2020 een diploma te laten behalen. Wij kijken met een goed gevoel terug op de ingezette activiteiten en resultaten die binnen de omstandigheden mogelijk waren.

Voorbeeld uit 2020

Door corona hebben de studenten helaas niet of nauwelijks een internationale ervaring op kunnen doen. Alle studenten die in het buitenland zaten, zijn teruggehaald en de geplande buitenlandstages zijn geannuleerd. Desalniettemin heeft Lentiz onderwijsgroep alternatieven aangeboden. Zo is er in Lentiz | MBO Maasland een pilot gestart met het Grans Naturbruksgymnasium in Zweden. Studenten van de opleiding Paardenhouderij legden in deze pilot contact met Zweedse studenten van de opleiding Paardenhouderij. Zij spraken met elkaar over vakinhoudelijke onderwerpen maar ook over cultuur en samenleving, en maakten hierbij foto's en filmpjes ter illustratie. Deze contacten dienden naast een internationale ervaring in deze tijden van corona, als opmaat naar een toekomstige fysieke mobiliteit naar Zweden. Het leggen en onderhouden van de contacten zal de fysieke mobiliteiten straks een extra dimensie geven. Internationalisering at home als voorbereiding op de periode na de coronapandemie.

Speerpunt 3: Kwetsbare jongeren

Onze ambitie

Lentiz onderwijsgroep ondersteunt jongeren door uitstekend onderwijs en persoonlijke begeleiding met als doel uitval te voorkomen, door te stromen naar een hoger niveau of een goede start te maken op de arbeidsmarkt. Hierbij hebben we specifiek aandacht voor jongeren in een kwetsbare positie.

Realisatie 2020

In 2020 heeft de term 'kwetsbare jongeren' misschien wel een andere lading gekregen. Door de coronacrisis zijn niet alleen niveau 1- en niveau 2-studenten en jongeren met een migratie-achtergrond 'kwetsbaar' geworden, maar veel meer studenten, op alle niveaus en met verschillende achtergronden. Het is immers voor alle studenten, vanwege het online onderwijs en blended learning, lastiger om gemotiveerd te blijven. Veel leuke zaken van school konden geen doorgang vinden. Ook was er in de beginperiode van corona impact op de bpv-plekken in sommige sectoren. Hierdoor leek er een reële kans op studievertraging te ontstaan. Echter, door de reeds ingezette samenwerkingen met de overheid en het bedrijfsleven en de sterke inzet op de elektronische leeromgeving (elo) is Lentiz onderwijsgroep erin geslaagd snel te schakelen naar de nieuwe realiteit. Nagenoeg voor alle studenten is de stage gecontinueerd of via versterkte vormen van praktijkleren gerealiseerd. Voor de studenten zijn de lessen online doorgegaan. Voor kwetsbare jongeren werden de lessen op school georganiseerd.

Ook het traject New LIFE is gecontinueerd en is vanaf augustus 2020 gestart in een nieuwe vorm. New LIFE is een bekende opleiding geworden in de regio en biedt per jaar aan gemiddeld honderd studenten met gestapelde problematiek, de kans om binnen een jaar een startkwalificatie te behalen. Vanaf 2020 zijn er nieuwe concepten ingevoerd die de kans op het behalen van een startkwalificatie, en met name de kans op een baan, vergroten. Zo is er gestart met het aanbieden van drie uitstroomrichtingen. Naast de uitstroomrichting Handel & Ondernemen kunnen studenten nu ook uitstromen in Food en Logistiek, twee sectoren waarin veel baankansen zijn. Ook wordt er extra ingezet op werknemersvaardigheden met onder meer lesgeven op de bedrijfslocaties zelf.

Reflectie raad van bestuur

Lentiz onderwijsgroep ziet het als haar maatschappelijke opdracht de inzet rondom kwetsbare jongeren te versterken, juist ook tegen de achtergrond van de coronapandemie en de effecten die deze heeft op kwetsbare jongeren. Ook als dit betekent dat een voorziening, zoals de Plusvoorziening New LIFE, mogelijk invloed kan hebben op bepaalde prestatie-indicatoren. De visie van Lentiz onderwijsgroep is dat de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding dusdanig hoog moeten zijn, dat alle jongeren maximaal de kans krijgen om op een zo hoog mogelijk niveau uit te stromen naar werk of een vervolgopleiding.

Het afgelopen jaar is dit meer van toepassing geweest dan ooit. Hierop hebben we dus geïnvesteerd door het versterken van de begeleidingsstructuur. We hebben de contacten vanuit school met alle, maar zeker de kwetsbare, jongeren geïntensiveerd, zowel rond het onderwijs op school, het online leren en bij de bpv als bij het praktijkleren. Het doet ons dan ook deugd te constateren dat het aantal vsv'ers 3,9% is in 2019-2020 (landelijk 4,6%) en zelfs licht is gedaald. Aandachtspunten voor de komende jaren zijn desalniettemin niveaus 2 en 3. Het diplomaresultaat is in 2019-2020 gestegen naar ruim 78% (de vergelijkingsgroep zit rond de 74%). Prettig om te constateren dat toch veel studenten een diploma hebben gehaald.

We zien dat de New LIFE-voorziening een belangrijke bijdrage levert in de regio. De voorziening heeft ook in deze een aantal veranderingen doorgebracht, in nauwe samenwerking met onze regionale partners. Hier zijn we positief over.

Door corona zijn er ook nieuwe ontwikkelingen gestart. Het een leven lang ontwikkelen en het inzetten van praktijkverklaringen en certificaten zijn in een stroomversnelling geraakt, omdat er in een aantal groene sectoren veel kans op werk is. Als groene school in de regio hebben wij hierop geanticipeerd. Dit heeft geresulteerd in het inzetten van trajecten met praktijkverklaringen, maar ook in een toename van het aantal bbl-opleidingen in bijvoorbeeld de hoveniersbranche waar volop werkgelegenheid is.

Al met al kijken we tevreden terug op de wendbaarheid en flexibiliteit van de teams. We kunnen dan ook concluderen dat het ondanks alle corona-effecten toch een positief jaar is geweest als het gaat om het opleiden van kwetsbare jongeren.

Voorbeeld uit 2020

Een oud-studente van Lentiz volgt de hbo-opleiding commerciële economie, ontdekt het vak leraar én is assistent-supermarktmanager.

Een oud-studente van Lentiz besloot om door te studeren na haar mbo 4-opleiding Handel & Ondernemen. Ze vond het best moeilijk om een vervolgkeuze te maken. Hbo commerciële economie óf een lerarenopleiding? Ze twijfelde heel erg. Door een slimme opleidingskeuze te maken, volgt ze nu beide richtingen. De oud-studente zit in het laatste jaar van het hbo. We vroegen haar hoe ze haar toekomst verder ziet en welke weg ze aflegde voor haar studiekeuze na haar mbo.

Waarom koos je voor de mbo 4-opleiding Handel & Ondernemen?

"Bij Lentiz | MBO LIFE College was ik eerst bij de afdeling New LIFE. Dit is een traject voor jongeren die door persoonlijke omstandigheden nog geen startkwalificatie hebben. Ik heb van de verhalen om me heen geleerd dat ik écht naar school wilde en normaal mijn diploma wilde behalen. Ik had bepaald dat ik na mijn mbo wilde doorstuderen. Mijn niveau 2-

diploma haalde ik en op school werd ingeschat dat ik niveau 4 aankon. Ik mocht een toelatingstoets doen, die ging goed. Omdat ik economie interessant vind, koos ik voor de richting Handel & Ondernemen. Ik heb de opleiding als leuk ervaren. Veel steun, veel aandacht en duidelijkheid.”

Hoe heb je de stages ervaren tijdens je mbo-opleiding?

“De school heeft gezorgd dat we met een stage naar het buitenland mochten, superleuk! Een van mijn andere stages was bij Albert Heijn en dat was heel leuk! Als je opvalt, bieden ze je veel doorgroeimogelijkheden. Op de werkvloer werd ik met stageopdrachten beoordeeld hoe ik collega’s aanstuurde. Op die manier liet ik aan de teamleiders van Albert Heijn zien, dit kan ik! Na mijn stage werd ik gevraagd als teamleider en mocht ik een traject volgen. Dat heb ik een jaar gedaan in een bijbaan. Maar ik merkte dat ik als 17-jarige, met oudere collega’s, nog te jong was in zo’n functie. Nu ben ik een stuk ouder en ben ik net aangenomen als assistent-supermarktmanager in een bijbaan.”

Hoe heb je de juiste hbo-opleidingskeuze kunnen maken?

“Bij de afdeling New LIFE was mijn coördinator zo positief en ze heeft me zo goed geholpen dat ik dat ook wilde: jongeren ondersteunen en ze ook positief beïnvloeden als leraar. Mijn mbo-opleiding was een opstapje voor mij. Ik wilde verder. In het begin twijfelde ik heel erg tussen hbo commerciële economie óf een hbo lerarenopleiding. Toen werd me verteld dat je tijdens de opleiding commerciële economie ook een ‘educatieve minor’ kunt volgen om het vak van leraar te ontdekken.”

Speerpunt 4: Kwaliteit(szorg)

Onze ambitie

Lentiz onderwijsgroep handelt op basis van een eigen heldere visie en kwaliteitseisen, met ruimte voor ontwikkeling en bijsturing. We borgen kwaliteit van onderwijs, actuele leerinhouden, beroepspraktijkvorming (bpv) en examens door intern en extern intensief samen te werken aan de ontwikkeling hiervan en dit regionaal krachtig uit te voeren. Hierbij wordt specifiek gefocust op de realisatie van de integratie van drie voorheen Edudelta-scholen binnen Lentiz onderwijsgroep. Hiervoor zijn extra aandacht en inzet van middelen van belang.

Realisatie 2020

Het kwaliteitszorgsysteem is de afgelopen jaren verder versterkt. Dit was een aandachtspunt omdat we drie scholen van voorheen Edudelta onderdak hebben gegeven binnen Lentiz. Teamplannen, quick scans, tevredenheidsmetingen, maar ook teamcultuur en kwaliteitszorgcultuur zijn termen die niet meer weg te denken zijn binnen de verschillende lagen van onze organisatie. Dit is niet alleen onze mening, maar ook die van de Inspectie van het Onderwijs, die de kwaliteitszorg met een ‘goed’ heeft beoordeeld tijdens het vierjaarlijkse onderzoek dat in het voorjaar van 2020 is afgerond.

In 2020 is extra geïnvesteerd in professionaliseringstrajecten, deskundigheidsbevordering, teamactiviteiten en samenwerking tussen de verschillende scholen binnen en buiten de onderwijsgroep. Het afgelopen jaar zijn professionaliseringstrajecten opgezet, zoals docentenstages bij bedrijven, bijscholingstrajecten en ontwikkeltrajecten (zoals de elo-werkgroepen). Specifiek aandachtspunt werd het onderwijs op afstand: werken met MS Teams voor Educatie en vormen van blended learning. Tijdens de elo-werkgroepen staan het ‘leren en ontwikkelen’ centraal. De docenten ontwikkelen een curriculum voor de studenten, maar tegelijkertijd vindt er een ontwikkel- en leerproces plaats voor de docenten zelf. Zij delen kennis, kunde en ervaringen met elkaar. Door de coronacrisis is overigens ook een aantal professionaliseringstrajecten níet doorgegaan.

Reflectie raad van bestuur

Het afgelopen jaar is ingezet op ontwikkel- en professionaliseringstrajecten, zoals docentenstages, cursussen en bijscholingstrajecten. Echter, sommige ontwikkelingen en innovaties gaan zo snel dat het als onderwijs moeilijk is om deze bij te benen. Om het onderwijs en bedrijfsleven beter op elkaar af te stemmen, werkt Lentiz steeds meer met practoraten en hybride-docenten. De docenten worden zowel in de nieuwste technologieën en ontwikkelingen als in het toepassen van onderzoekend leren getraind. In dit coronajaar zien we dat er ook veel aandacht is geweest voor professionalisering rond online onderwijs en dat hier flinke stappen in zijn gezet.

We zien door de gehele organisatie een goed kwaliteitsbewustzijn en een cultuur om te leren van elkaar. Door de integratie van drie scholen van voorheen Edudelta, was het nodig een aantal trajecten expliciet met elkaar op te pakken en gezamenlijk nieuwe aanpakken vorm te geven. Een belangrijk project binnen de kwaliteitsagenda mbo hierbij, is het opzetten van Lentiz-brede samenwerkingsgroepen voor alle mbo-opleidingen en de daarbij horende elektronische leeromgeving. We zien de ontwikkeling op dit vlak. Gezamenlijk werken aan sterk onderwijs en digitale leermiddelen, afspraken maken en leren van elkaar. Mooi om te zien dat dat gewoon doorgang heeft gevonden in dit bijzondere jaar. Prettig ook om te constateren dat de Inspectie van het Onderwijs dit in haar onderzoek herkende en erkende.

Citaat MBO keuzegids 2020

'Lentiz onderwijsgroep heeft een inhaalslag gemaakt door twee plekken te stijgen. Ze zijn nu de nummer twee (van aoc's). De school wordt door studenten met name positief beoordeeld op het gebied van natuur en leefomgeving.'

Voorbeeld uit 2020

De opleiding Dierenverzorging wordt op vier locaties van Lentiz onderwijsgroep gegeven: Lentiz | MBO Maasland, Lentiz | MBO Oostland, Lentiz | MBO Middelharnis en Lentiz | MBO Barendrecht. In het groen onderwijs zijn docenten veelal genooddaakt om de onderwijscontent en/of het curriculum zelf te ontwikkelen. Bij de samenvoeging van de locaties in Barendrecht, Middelharnis, Bleiswijk (Oostland) en Maasland bleken de content en het programma van de opleidingen de nodige verschillen te hebben. In 2019 werden voor alle opleidingen werkgroepen geformeerd, die ook in 2020 heel stevig hebben doorgewerkt. Hun opdracht was dat er binnen een jaar tijd een gezamenlijk programma moest liggen en een uitwerking wat betreft content voor het eerste leerjaar. Dat is gelukt en heeft geleid tot veel scherpe maar inhoudelijke en verhelderende discussies, afstemming met elkaar en het toewerken naar een gezamenlijk einddoel: een eenduidige invulling van de opleiding met kwalitatief hoogstaande content, compleet met vertaling hiervan naar een digitale leeromgeving. Dit proces zal in de komende jaren een vervolg krijgen.

Samenwerking binnen groen onderwijs

Bij de verantwoording over 2019 voegden we als groene mbo's een bijlage toe. Hierin werd de samenwerking binnen Connect Groen (de groene kolom 'vmbo-mbo-hbo-wo') met het ministerie van LNV en het bedrijfsleven in het GroenPact, evenals de voortdurende en al lang bestaande nauwe relatie die elke agrarische mbo (aoc) heeft met het bedrijfsleven, nader toegelicht. We werden hiertoe uitgenodigd door de extra opdracht van de commissie om de groene mbo's nader te beschouwen. We legden uit waarom we kleinschalig en hoogwaardig onderwijs hoog in het vaandel hebben staan. Het is een kracht die door verbinding nog sterker wordt. Die verbinding heeft het afgelopen jaar tot nieuwe onderwijsvormen geleid, en er is een heel nieuw opleidingslandschap aan het ontstaan. Verschillende instellingen zijn gefuseerd of zitten midden in een fusieproces, en niet alleen binnen groen. De blik is naar buiten gericht. Naar krachten bundelen. Dat geldt ook voor de informele samenwerkingsverbanden. De programmaleiders van de kwaliteitsagenda mbo van de groene mbo's werken allemaal met regionale partners, die nu ook aansluiten bij het programmaleidersoverleg. Er zijn inmiddels meer regionale opleidingscentra (roc's) aangesloten bij dit overleg.

Connect Groen werkt via het programma Sterk beroepsonderwijs samen met het ministerie van OCW, Stichting Platforms VMBO (SPV), MBO Raad en VO-raad aan de erkenning van beroepsonderwijs vmbo-mbo als onderwijs met perspectief. Er wordt steeds meer ingezet op doorlopende routes vmbo-mbo op alle niveaus. De groene lycea zijn vanuit de experimenten doorlopende leerlijnen per augustus 2020 gebruik gaan maken van de nieuwe Wet doorlopende leerroutes vmbo-mbo en als zodanig geregistreerd bij DUO (een route van vmbo gl/tl naar een mbo-niveau 4-diploma, gericht op doorstroom naar hbo). Met relatief veel leerlingen in de gemengde leerweg, is de ontwikkeling van de nieuwe leerweg in het vmbo voor de aoc's van groot belang voor de positionering in de regio en de doorstroom van vmbo naar mbo-niveau 4. Verschillende aoc's zijn in 2020 ingeloot voor de pilot de nieuwe leerweg, zo ook Lentiz. Met deze pilots wordt ervaring opgedaan met diverse praktijkgerichte programma's, variërend van Groen en Technologie & Toepassing tot Zorg & Welzijn.

De hiervoor genoemde blik naar buiten wordt geholpen door alle ontwikkelingen rondom een leven lang ontwikkelen. De oproep binnen het kader van het derde coronaherstelpakket, om met alle betrokken partijen voor een passend scholingsaanbod in de regio te zorgen, noopt tot nóg verdere samenwerking met de instellingen om ons heen. Dat doen we in samenwerking met onze regionale roc-partners. Daarbij kijken we goed naar het arbeidsmarktperspectief in de regio. Er zijn verschillende data-instrumenten, zoals cijfers van het UWV en regionale arbeidsmarktdashboards, die ons helpen een aanbod van keuzedelen en certificaten gericht op kansberoepen vorm te geven. Maar niet alleen de regio is belangrijk. *‘De Nederlandse groene sector loopt internationaal voorop met innovatieve oplossingen voor maatschappelijke opgaven rond klimaat, landbouw, voedsel en leefomgeving. Voorop blijven lopen bepaalt onze concurrentiekracht.’* (GroenPact, Koepelplan, Centrum Innovatief Vakmanschap Groen, maart 2020.) Samenwerken met bedrijfsleven en overheid om talent te laten ontwikkelen en vervolgens te behouden, is daarbij cruciaal.

Financiële verantwoording

Voor 2020 bedraagt het investeringsbudget voor Lentiz onderwijsgroep circa € 1,6 miljoen. Dit is inclusief de gelden voor de scholen van voorheen Edudelta die binnen Lentiz zijn voortgezet. In het kwaliteitsplan is een inschatting gemaakt van de te verwachten subsidie na voortzetting van de scholen van Edudelta. In de realisatie is gebleken dat het bedrag € 31.000 hoger is uitgevallen ten opzichte van het plan. Verder heeft Lentiz in 2020 ruim € 337.500 van het investeringsbudget nog niet ingezet. De coronapandemie heeft een beperking veroorzaakt in de inzet van deze middelen vanwege activiteiten die zijn uitgesteld of minder intensief hebben kunnen plaatsvinden. In de bijlage wordt nader ingegaan op de bestedingen per ambitie/doelstelling. De activiteiten en de inzet van de resterende investeringsmiddelen uit 2020 worden in 2021 vervolgd en ingezet.

Lentiz heeft ervoor gekozen het investeringsbudget in te zetten op basis van de landelijke speerpunten en de onderliggende actielijnen. De middelen zijn vervolgens opgenomen in de begroting 2020, zodat de scholen die, gezamenlijk of individueel, uitvoering geven aan de acties die horen bij de speerpunten. Op deze manier zijn de directeuren verantwoordelijk voor zowel de inhoudelijke als de financiële uitvoering en verantwoording. Middels het jaarlijkse verantwoordingsproces voor de begroting wordt er verantwoording gegeven aan de raad van bestuur over de besteding van de middelen.

Zoals eerder benoemd, beschrijft **Bijlage 1 Verantwoording voortgang kwaliteitsagenda mbo 2020** de voortgang meer gedetailleerd. In deze bijlage staan de vorderingen die Lentiz heeft geboekt op de gestelde ambities en doelstellingen van de kwaliteitsagenda mbo in het jaar 2020. Er wordt ook ingegaan op de stand van zaken ten aanzien van de meetbare en merkbare doelen. Daarnaast zijn de bestedingen per ambitie/doelstelling opgenomen.

2.2 Voortgezet onderwijs

2.2.1 Verantwoording besteding middelen Prestatiebox vo

In 2020 hebben de vo-scholen binnen Lentiz middelen ontvangen in de vorm van Prestatiebox-gelden. Lentiz onderwijsgroep heeft vier doelen voor de inzet van deze gelden vastgelegd, te weten uitdagend onderwijs, de lerende organisatie, professionalisering van leraren en professionalisering van de directie. De scholen hebben hiervoor een planning gemaakt, op basis waarvan de Prestatiebox-gelden in hun begroting zijn opgenomen en worden uitgegeven. Doordat docenten vanaf maart blended learning moesten integreren in hun lesgevende taken, is er met extra aandacht dan voorheen ingezet op scholing van digitale vaardigheden en programma's, zoals MS Teams voor Educatie.

2.2.2 Overheidsprioriteiten Passend onderwijs

Lentiz biedt al haar vo-leerlingen een passende opleiding. Vaak krijgen leerlingen een plek die het beste bij hen past op een reguliere afdeling van een van de Lentiz-scholen. Iedere Lentiz-school heeft

de basisondersteuning ingericht. Soms is er extra ondersteuning nodig om het onderwijs goed te doorlopen. Voor dit doel zijn er leerwegondersteunend onderwijs en onder meer de afdeling Specifieke Zorg (LWO+) bij Lentiz | Geuzencollege. Ook binnen andere scholen is extra ondersteuning mogelijk, zoals bij Lentiz | Floracollege in Naaldwijk, Lentiz | VMBO Maasland en Lentiz | VMBO LIFE College. Lentiz participeert in twee samenwerkingsverbanden waarbinnen, op basis van het geldende ondersteuningsplan, afspraken zijn gemaakt over de te bieden basisondersteuning, de gezamenlijke voorzieningen in het regionale samenwerkingsverband en de specifieke arrangementen die voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte beschikbaar zijn. De gelden die Lentiz ontvangt vanuit het samenwerkingsverband voor specifieke ondersteuning worden op de betreffende scholen ingezet conform het ondersteuningsplan.

Toetsing en examinering

De examinering is afgelopen jaar anders gelopen dan ooit tevoren. Gedurende het voorjaar werd duidelijk dat er geen centrale examens zouden plaatsvinden. De cijfers van het schoolexamen bepaalden de diplomeerbaarheid en er kwam een nieuwe herkansingsregeling vanuit het ministerie van OCW. Daarmee moesten de PTA's van alle scholen worden herzien. De examencommissies van de scholen hebben hierop toegezien en hebben dit in samenspraak met de directie voorgelegd aan de medezeggenschapsraad. Dankzij een sterke organisatie van de examenorganisatie is dit proces ordentelijk verlopen.

Operationele impact coronacrisis

De scholen van Lentiz onderwijsgroep zijn onderworpen aan een totaal andere onderwijssituatie. De scholen hebben daarbij geleund op de drie kernbegrippen van het strategisch meerjarenplan 2018-2022 Toekomstmakers: vormen, verbinden en verantwoorden. Juist in deze situatie is het kernbegrip 'vormen' nooit eerder zo belangrijk geweest. Ondanks de afstand hebben de docenten de leerlingen op tal van manieren betrokken bij het onderwijs, waardoor deze in contact zijn gebleven met elkaar en met de school.

Het organiseren van blended learning van de éne op de andere dag brengt uitdagingen met zich mee. Vooral het praktische aspect van telkens een nieuw rooster (leerlingen deels op school, op 1,5 meter van elkaar op school, alleen eindexamenleerlingen op school, alle leerlingen deels op school) heeft de nodige wissel getrokken op roostermakers en docenten, die telkens een ander programma moesten voorbereiden. We hebben met elkaar moeten ontdekken wat wél werkt en wat níet. Er bleken ook de nodige positieve effecten te zijn van blended learning: in sommige gevallen behaalden leerlingen die zonder afleiding of vanuit de eigen omgeving les konden volgen, juist een beter resultaat. De creativiteit van leerlingen én docenten is enorm aangesproken en heeft tot heel mooie resultaten geleid, zoals verrassende diploma-uitreikingen, online toneelstukken, online tentoonstellingen en kerstvieringen die door meer mensen bezocht zijn dan dat er eerder fysieke bezoekers waren.

In deze tijd is ook 'verantwoorden' een belangrijk kernbegrip. Er is daarom veelvuldig contact geweest met de Inspectie van het Onderwijs, veel gecommuniceerd met de MR van de school, het Platform Medezeggenschap en via de mail gecommuniceerd met ouders. De impact van corona is uiteraard enorm geweest: een andere manier van werken, de gevraagde flexibiliteit van docenten, het fysiek anders inrichten van de scholen, de online manier van overleggen, de afwezigheid van grote getallen leerlingen en docenten op de school. Alles beïnvloedt de vertrouwde manier van werken. Hoewel we dus voordelen en lichtpuntjes in 2020 hebben gezien, verlangen alle scholen naar een school waar het bruist en waar alle leerlingen hun plek weten te vinden en fysiek onderwijs weer mogelijk is.

3. RISICOMANAGEMENT

3.1 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

In deze risicoparagraaf is een overzicht opgenomen van de belangrijkste risico's en onzekerheden voor Lentiz onderwijsgroep. Dit zijn voornamelijk risico's en onzekerheden met betrekking tot financiële ontwikkelingen, voortkomend uit aangekondigde veranderingen in wet- en regelgeving. Indien mogelijk is de financiële impact van een risico berekend en vermeld. Verder worden de bijbehorende beheersmaatregelen vermeld.

Het jaar 2020 stond grotendeels in het teken van de coronapandemie. In het begin van 2020 heeft het coronavirus ertoe geleid dat Lentiz extra uitgaven heeft gedaan met betrekking tot bijvoorbeeld repatriëring van leerlingen, studenten en medewerkers, en aanschaf van laptops ter ondersteuning van het thuisonderwijs aan leerlingen en studenten die daar zelf niet in konden voorzien.

In de Staat van het Onderwijs 2021 geeft de Inspectie van het Onderwijs aan dat de wijze waarop het onderwijs (in Nederland) is omgegaan met de impact van de coronapandemie, laat zien dat scholen in staat zijn patronen los te laten en, van het ene op het andere moment, vanuit een andere werkelijkheid het onderwijs vorm te geven. Het toont de flexibiliteit van het personeel en de leerlingen. Verder vermeldt de Inspectie van het Onderwijs: *In het schooljaar 2019/2020 zijn bijna alle leerlingen geslaagd voor hun examen. Er is een aantal mogelijke verklaringen voor dit verschil, waaronder het niet doorgaan van de centrale examens.* Lentiz staat voor de kwaliteit van de afgegeven diploma's, ook ten tijde van de coronacrisis. Een zogenaamd 'coronadiploma' is voor de leerlingen van Lentiz dan ook niet van toepassing, in 2020 niet en ook in 2021 niet.

Met betrekking tot het mbo-onderwijs geeft de Inspectie van het Onderwijs in de Staat van het Onderwijs 2021 aan dat wát de gevolgen zijn voor studenten op de korte en langere termijn, later zal moeten blijken. De Inspectie van het Onderwijs vermeldt verder in de Staat van het Onderwijs 2021 dat het steeds moeilijker wordt om studenten aan een stageplaats te helpen. Dit heeft tot gevolg dat studenten vertraging oplopen. Ook studenten van Lentiz ervaren deze ontwikkeling, ook al lijken de sectoren waar de meeste studenten stagelopen in mindere mate geraakt te worden door de coronapandemie dan andere sectoren waar grotere tekorten zijn ontstaan.

Dit alles samen geeft aan Lentiz de blijvende uitdaging om leerlingen en studenten voor te bereiden op hun toekomst, zoals beschreven in het strategisch meerjarenplan 2018-2022 Toekomstmakers. Een toekomst die meer ongewis is dan voorheen. Dit geeft Lentiz, óók meer dan voorheen, de opdracht om leerlingen en studenten voor te bereiden op een extreem dynamische samenleving. Lentiz zet daarom niet alleen in op kennisoverdracht, maar ook op de brede vorming van jongeren, Bildung.

Het kabinet heeft begin 2021 besloten tot een Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Dit is een steunprogramma voor herstel en perspectief, waarbij in de komende tweeënhalf jaar € 8,5 miljard wordt geïnvesteerd in het onderwijs in de breedste zin. Het doel van het NPO is om leerlingen en studenten te helpen hun gaven en talenten tot bloei te brengen, ondanks de coronacrisis en de gevolgen daarvan voor het onderwijs. Het NPO neemt stevige maatregelen om verdere vertraging en achterstanden te voorkomen en om opgelopen vertraging en achterstanden waar mogelijk zo snel mogelijk in te halen. Daarbij horen ook maatregelen om ervoor te zorgen dat interventies duurzaam effect hebben. Met betrekking tot NPO wordt een nadere toelichting gegeven in paragraaf 5.2 Toekomstige ontwikkelingen (continuïteitsparagraaf).

De momenteel verwachte impact van de coronapandemie zal niet leiden tot discontinuïteit van Lentiz. De extra uitgaven zullen opgevangen worden uit de exploitatie en, indien noodzakelijk, uit de reserves van Lentiz. Lentiz onderwijsgroep verwacht geen financiële discontinuïteit door het coronavirus en de gevolgen hiervan.

Voor Lentiz | Cursus & Consult, de bv die bedrijfsopleidingen en cursus- en contractonderwijs aanbiedt, was 2020 een minder goed jaar. Cursussen en omzet zijn weggevallen, zowel nationaal als internationaal. De al gestarte cursussen werden zo veel als mogelijk online afgerond. Binnen Lentiz | Cursus & Consult is de ontwikkeling van e-learning-modules in een stroomversnelling geraakt. In de zomer van 2020 is gewerkt aan een herstelplan om de continuïteit van de activiteiten te bewaren en te bewaken. Mede aan de hand van dit herstelplan heeft de raad van bestuur van Lentiz besloten dat de activiteiten van de bv ondergebracht worden in de stichting. Lentiz heeft in 2020 de strikte scheiding tussen publieke en private middelen gehanteerd en blijft deze in de toekomst hanteren.

a. Loonkostenontwikkeling

In de meerjarenbegroting 2021-2023 is bij het bepalen van de loonkosten rekening gehouden met de geldende cao's op het moment van opstellen van de begroting. De cao voor het vo had een looptijd tot 31 december 2020 en de cao voor het mbo heeft een looptijd tot 15 mei 2021. In de periode van de meerjarenbegroting 2021-2023 zullen naar verwachting nieuwe cao's worden afgesloten.

Naast de hiervoor genoemde loonkostenontwikkeling door wijzigingen in de cao's is het mogelijk dat de pensioenpremies in de periode 2021-2023, en daardoor de werkgeverslasten inzake pensioen, zullen stijgen. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2021-2023 is geen rekening gehouden met de impact van dergelijke mogelijke stijgingen en eventuele compensatie hieromtrent vanuit het ministerie van OCW.

Het risico is aanwezig dat de hiervoor genoemde verhogingen van de loonkosten niet volledig worden gecompenseerd door het ministerie van OCW. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2021-2023 is het niet mogelijk om de eventuele impact van de loonkostenverhoging te bepalen omdat deze afhankelijk is van veel externe factoren. In de meerjarenbegroting 2021-2023 zijn de ontwikkelingen op het gebied van personele inzet verder mede afhankelijk van de ontwikkelingen van de leerlingen- en studentenaantallen. Hierbij volgt de inzet van personeel de ontwikkeling van de leerlingen- en studentenaantallen. Een deel van de personele inzet is als flexibele schil begroot. Indien noodzakelijk kan ervoor gekozen worden om deze niet of in mindere mate in te zetten.

b. Bekostiging vo

Het ministerie van OCW heeft een vereenvoudiging van de vo-bekostiging aangekondigd per kalenderjaar 2022. Uit de informatietool van het ministerie van OCW blijkt dat Lentiz hierdoor in totaal mogelijk 1,5% meer bekostiging zal ontvangen vanaf kalenderjaar 2022. Ook voor het voorbereidend beroepsonderwijs aan een agrarisch opleidingscentrum (vbo-groen) zijn simulaties ontvangen waaruit een positief effect voor Lentiz blijkt. De gepresenteerde percentages zijn echter een indicatie en onder voorbehoud.

Verder is de informatietool van het ministerie van OCW gebaseerd op de situatie per 1 oktober 2018. Hierdoor zijn in de informatietool voor Lentiz slechts twee BRIN-nummers vermeld, terwijl per 1 augustus 2019 drie BRIN-nummers aanwezig zijn binnen Lentiz. Met betrekking tot wijzigingen in de bekostiging van leerlingen in het vbo-groen is het signaal ontvangen dat deze wijzigingen mogelijk pas worden doorgevoerd vanaf kalenderjaar 2023 (in samenhang met de verwachte invoering van de Wet bestuurlijke harmonisatie beroepsonderwijs). Eventuele consequenties van het derde BRIN-nummer en aanpassingen in de bekostiging van het vbo-groen zijn niet in de informatietool opgenomen en daarom waarschijnlijk niet verwerkt in het hiervoor genoemde percentage van 1,5%.

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2021-2023 is het onzeker of de bekostiging in het vo voor Lentiz vanaf 2022 inderdaad met ongeveer 1,5% zal toenemen. Op basis van de

rekenmethodiek van het ministerie van OCW is intern vastgesteld dat het effect voor Lentiz zeer waarschijnlijk positief zal zijn, maar dat de werkelijke omvang nog niet eenduidig is te bepalen. In de meerjarenbegroting 2021-2023 is de bekostiging daarom berekend op basis van de huidige methodiek en ook de inzet van personeel is op basis van de huidige methodiek bepaald. Dit draagt bij aan een voorzichtige manier van begroten.

c. Bekostiging mbo

Kwaliteitsagenda mbo 2019-2022

In de jaren 2019 en 2020 ontvingen deelnemende onderwijsinstellingen op basis van deze regeling een vast bedrag om hun doelstellingen te behalen. In de jaren 2021 en 2022 zal een deel van de baten op basis van behaalde resultaten toegekend worden. Dit betreft de te behalen resultaten die zijn geformuleerd in het ingediende plan van de kwaliteitsagenda mbo 2019-2022. Het risico voor de jaren 2021 en 2022 is aanwezig dat bij niet behalen van de doelstellingen, een lager bedrag aan subsidie wordt ontvangen. In de kwaliteitscyclus, onderdeel van de planning- en controlcyclus van Lentiz, zijn maatregelen opgenomen zodat inzichtelijk is en gestuurd kan worden op de te behalen resultaten. Om verantwoording af te leggen over de kwaliteitsagenda mbo 2019-2020 heeft Lentiz de voortgang van de kwaliteitsagenda mbo in 2020 verwoord in hoofdstuk 2.1.7 en in bijlage 1 bij dit jaarverslag.

d. Samenwerkingen in de regio

Voor een aantal projectsubsidies is Lentiz publiek-private samenwerkingen aangegaan met verschillende partijen in de regio. Hierdoor zijn kansen en mogelijkheden gecreëerd op het gebied van onderwijsvernieuwing. Voor deze projecten is Lentiz penvoerder. Een onderdeel van de administratieve verplichtingen is de registratie van de cofinanciering van alle partijen binnen de samenwerking. Als blijkt dat niet aan de subsidievoorwaarden is voldaan, heeft dit mogelijk tot gevolg dat de ontvangen subsidie moet worden terugbetaald. Naast mogelijke financiële gevolgen zou dit kunnen leiden tot imago schade. Om te voldoen aan alle subsidievoorwaarden is een projectorganisatie ingericht. Er wordt onder meer periodiek (tussentijds) verantwoording afgelegd aan de subsidieverstrekker. Door de coronapandemie heeft een aantal publiek-private samenwerkingen in de regio vertraging opgelopen. Voor deze projecten heeft Lentiz een verlenging van de projectperiode aangevraagd bij het ministerie van OCW. Deze aanvragen zijn goedgekeurd. In de paragraaf over publiek-private arrangementen (paragraaf 2.1.1) is per publiek-private samenwerking een verdere toelichting opgenomen.

e. Overige ontwikkelingen op gebied van wet- en regelgeving

Voorziening groot onderhoud

Op basis van de jaarverslaggevingsvoorschriften moet een strikte interpretatie gevolgd worden van de voorziening groot onderhoud. Voor iedere onderhoudsinvestering afzonderlijk moet in een voorziening voor groot onderhoud gespaard worden. De VO-raad geeft aan dat dit zou leiden tot een hogere voorziening dan strikt noodzakelijk is. Voor de verslagjaren 2018 tot en met 2022 wordt een uitzondering gemaakt voor onderwijsinstellingen. Lentiz maakt gebruik van deze uitzondering. Vanaf kalenderjaar 2023 zal de hiervoor genoemde uitzondering zeer waarschijnlijk niet meer gelden. Tijdens het opstellen van de meerjarenbegroting 2021-2023 is het nog onvoldoende duidelijk wat de mogelijke impact zou zijn indien deze uitzondering niet meer geldt. Aangezien er onzekerheid bestaat over de mate van aanscherping van de voorschriften, is de impact van deze mogelijke aanscherping niet verantwoord in de meerjarenbegroting 2021-2023.

In de volgende paragraaf wordt toegelicht hoe het risicomanagement binnen Lentiz is ingericht.

3.2 Risicoprofiel

In het strategisch meerjarenplan 2018-2022 Toekomstmakers is 'verantwoorden' als een van de speerpunten benoemd. De werkzaamheden die Lentiz hiertoe verricht, dragen bij aan een organisatie die zich verantwoordt richting de verschillende stakeholders. Om zich te kunnen

verantwoorden, steunt Lentiz op drie pijlers van de interne beheersing. Deze drie pijlers zijn risicomanagement, procesmanagement en interne auditing. Deze onderwerpen zijn de afgelopen jaren steeds meer geborgd in de organisatie. Hierna wordt het risicomanagementsysteem van Lentiz beschreven.

Het risicomanagementsysteem van Lentiz is ingericht om inzicht te krijgen en te houden in de belangrijkste risico's en (beheers)maatregelen. Hierbij zijn inschattingen gemaakt van de kans dat een risico zich voordoet en wat de impact is als de gebeurtenis waaraan het risico verbonden is, zich voordoet. Ook zijn de bijbehorende (beheers)maatregelen vastgelegd. Aan de hand van een stappenplan is risicomanagement geborgd in de planning- en controlcyclus van Lentiz.

Aandacht voor het onderwerp risicomanagement is er onder meer als de scholen en het stafbureau (deel)begrotingen en bedrijfsplannen opstellen. Ook vindt periodiek overleg plaats met schooldirecteuren. De vastgelegde risico's en (beheers)maatregelen zijn en blijven mede hierdoor in kaart en up-to-date. Lentiz legt halfjaarlijks verantwoording af over het risicomanagement, via de risicoparagraaf in het jaarverslag en in de rapportage bij de hard close. De beheersbaarheid van de risico's wordt ook vergroot door de beschrijving van de belangrijkste bedrijfsprocessen.

Van de Inspectie van het Onderwijs is, aan de hand van het vierjaarlijkse onderzoek, het verzoek ontvangen om een nadere toelichting te geven op de resultaten die met het interne risicobeheersingssysteem zijn bereikt en de aanpassingen die de komende jaren eventueel worden doorgevoerd. Medewerkers van Lentiz zijn door het aanwezige risicomanagementsysteem risicobewust in hun (dagelijks) handelen. Dit is een van de belangrijkste resultaten die bijdragen aan bijvoorbeeld het inperken van risico's op het gebied van de AVG. Het streven van Lentiz is om de risicobewustwording te vergroten waardoor de kans dat een AVG-risico plaatsvindt, kleiner wordt.

In de komende jaren blijft het huidige stappenplan gehandhaafd en zal indien nodig geüpdatet worden. Het weerstandsvermogen van Lentiz onderwijsgroep is op voldoende niveau en kan de hiervoor beschreven risico's opvangen.

Samenwerkingen in de regio zijn voor Lentiz van groot belang. Deze dragen bij aan de verdere ontwikkeling van het onderwijs. Bij dergelijke samenwerkingen is het onder meer van belang dat het imago van Lentiz goed blijft. Hiertoe wordt veel aandacht gegeven aan de relaties met partners in de samenwerkingen. Indien mogelijk is Lentiz penvoerder van dergelijke samenwerkingen, waardoor Lentiz de mogelijkheid heeft om de belangen van Lentiz te blijven benadrukken.

Lentiz onderwijsgroep heeft scholen zowel in het voortgezet onderwijs als in het middelbaar beroepsonderwijs. De unieke samenstelling van de verschillende type en soorten scholen in diverse gemeenten en regio's geeft Lentiz veel diversiteit, wat bijdraagt aan een balans in leerling- en studentenaantallen. Deze diversiteit en bijbehorende balans zorgen dat Lentiz de mogelijkheid heeft om het onderwijs te blijven innoveren, waarmee we leerlingen en studenten blijven interesseren in het onderwijs dat Lentiz biedt.

Jaarlijkse interne audits op de leerling- en studentadministraties dragen bij aan het waarborgen en beheersen van de bekostiging. Verder vinden interne audits plaats op de hard close en de jaarrekening. Tevens worden interne audits uitgevoerd op aanbestedingsprocessen, waarbij de audit voor gunning van de aanbesteding wordt afgerond. De interne audits volgen uit het interne auditplan, waarin de uitgangspunten voor een interne audit zijn vastgelegd. De planning- en controlcyclus geeft Lentiz gedurende het jaar volledig inzicht in de (financiële) situatie, waardoor tijdig bijsturing kan plaatsvinden.

De raad van toezicht wordt geïnformeerd over de relevante risico's en het daarbij behorende stelsel van beheersmaatregelen. Dit gebeurt onder meer bij de presentatie van de hard close van 31 juli, bij de begroting en bij de jaarrekening.

4. BEDRIJFSVOERING

4.1 Inleiding

Als toekomstmaker neemt Lentiz haar verantwoordelijkheid voor het vormgeven van het onderwijs van de toekomst. Daarbij gaat Lentiz een stap verder dan de eisen die de wetgever stelt. De organisatie heeft een scherpe eigen visie en een eigen kwaliteitsagenda mbo, waarbij de lat hoog ligt. Hieruit komt voort dat Lentiz als organisatie 'in control' is. Dit houdt in dat de organisatie financieel gezond is, dat er voldoende grip is op de bedrijfsprocessen, dat de processen en procedures dusdanig zijn beschreven en ingericht dat de meest relevante risico's tijdig worden gesignaleerd en dat de interne beheersing is geborgd. Om dit te realiseren heeft Lentiz een hoogwaardig stafbureau dat dienstverlenend en ondersteunend is aan de raad van bestuur en de scholen.

De besturingsfilosofie van 'resultaatverantwoordelijk management' is uitgangspunt voor de bedrijfsvoering, waardoor de verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie worden gelegd. Hierdoor is er professionele ruimte en bijpassende verantwoordelijkheid.

In 2020 heeft Lentiz een verkenning uitgevoerd voor een toekomstbestendig bedrijfsvoeringssysteem dat doelmatige inzet van middelen ook op de lange termijn borgt. In de komende jaren zal dit traject worden vervolgd en er zal tot implementatie worden overgegaan.

4.2 Inrichting ICT

Een up-to-date ICT-infrastructuur is de basis voor de informatievoorziening en -veiligheid van onze organisatie. ICT speelt echter ook een grote rol bij het invulling geven aan de strategische koers van Lentiz. Denk aan de mogelijkheden voor het op afstand leren, blended learning, het monitoren van leerresultaten en het examineren van onze leerlingen en studenten. Maar ook aan mogelijkheden voor het delen van informatie en het samenwerken, intern en in de regio. Verder is ICT onmisbaar voor het administreren, de financiële bedrijfsvoering en het afleggen van verantwoording. Lentiz werkt daarom continu aan een toekomstbestendige ICT-infrastructuur en optimaal gebruik van digitale mogelijkheden.

4.2.1 Het onderwijsinformatiesysteem Eduarte

Eduarte is een flexibel onderwijsinformatiesysteem dat uit te breiden is met extra modules. In 2020 zijn de modules Deelnemerbegeleiding, Studentenportaal en Docentenportaal op enkele vestigingen geïmplementeerd en in gebruik genomen.

4.2.2 Portaal MijnLentiz

De migratie van het portaal MijnLentiz naar de Microsoft 365-omgeving van Lentiz is in maart 2020 afgerond. Vanwege corona moest per direct de overstap gemaakt worden van fysieke lessen naar afstandsonderwijs. Om dit te faciliteren zijn de functionaliteiten Microsoft Teams en Microsoft Teams voor Educatie versneld uitgerold.

4.2.3 Adoptie en deskundigheid Microsoft 365

De digitalisering van onderwijs en organisatie is een verandering die niet voor iedereen even gemakkelijk en vanzelfsprekend is. Het geven van lessen op afstand stelt andere eisen aan de deskundigheid van de medewerkers en de inrichting van het onderwijs. Daarom is er samen met de afdeling Onderwijs, Innovatie & Kwaliteit en een externe partij veel aandacht besteed aan het organiseren van praktijkgerichte trainingen en het beschikbaar maken van informatiebronnen op MijnLentiz.

4.2.4 Verantwoord gebruik en beheer Microsoft 365

In Microsoft 365 ligt de focus op (informeel) samenwerken en informatie delen. Afspraken over de inrichting, de manier van werken en het toekennen van rechten en verantwoordelijkheden zijn van groot belang voor de informatievoorziening en informatieveiligheid van Lentiz, maar ook voor de privacy van de medewerkers, leerlingen en studenten. In 2020 is in overleg met de raad van bestuur

en de coördinator AVG gestart met een governanceplan, waarin de gemaakte afspraken en regels zijn vastgelegd.

4.2.5 Back-upfaciliteiten voor Microsoft 365

In 2020 hebben we Backup as a Service geïmplementeerd en in gebruik genomen. Dit is een zogenaamde managed service, een outsourcing per dienst. Dat betekent dat de leverancier voor Lentiz back-ups van de Microsoft 365-omgeving maakt en technisch controleert. Bij problemen, zoals een gecompromitteerde mailbox, maakt de afdeling Informatisering & Automatisering (I&A) de analyse en voert met behulp van de back-up de benodigde herstelwerkzaamheden uit. De data van onze organisatie worden in Nederland bewaard volgens ISO 27001. De afgenomen dienst is flexibel, schaalbaar en AVG-proof.

4.2.6 Laptops in bruikleen

Op een aantal Lentiz-scholen beschikten de docenten voor het verzorgen van hun lessen al over een laptop van de organisatie. Voor andere locaties stond deze faciliteit op de planning. Om voorbereid te zijn op de tweede coronagolf is die uitrol vervroegd. Verder zijn er 210 nieuwe laptops aangeschaft en aan leerlingen en studenten in bruikleen gegeven, om de lessen op afstand te kunnen volgen.

4.2.7 Informatiebeveiliging en privacy (IBP)

In 2020 is de invloed van corona ook merkbaar geweest op het thema AVG/Privacy. Door de overstap naar onderwijs op afstand werd de toepassing van digitale middelen standaard in plaats van uitzondering. Voor dit doel werden richtlijnen opgesteld zodat de privacy van leerlingen en studenten, maar ook van docenten, gegarandeerd blijft.

De jaarlijkse benchmark IBP, die in het mbo door Kennisnet en saMBO-ICT wordt uitgebracht, is door vrijwel alle Lentiz-scholen ingevuld. Daarnaast hebben alle scholen meegedaan aan de digitale AVG-auditgesprekken. Het resultaat van de inspanningen in de organisatie door iedereen die betrokken is bij dit thema, werd zichtbaar door een stijging in de score. Afgezet tegen het landelijk gemiddelde laat Lentiz zien dat ze dit onderwerp serieus neemt. Ook laat de score zien dat de bewustwording in de organisatie toeneemt.

De relatie met de externe functionaris gegevensbescherming is bestendig. Externe adviezen en controle blijken steeds weer van waarde te zijn.

In 2020 zijn er acht incidenten geregistreerd op het gebied van informatiebeveiliging en privacy, waarvan er twee aan de Autoriteit Persoonsgegevens zijn gemeld. In de meeste gevallen betreft het een fout door menselijk handelen. Aandacht voor dit thema mag dan ook in de toekomst niet verslappen.

4.3 Huisvesting

4.3.1 Strategisch huisvestingbeleid

Lentiz heeft haar strategisch huisvestingbeleid vastgelegd in een meerjarenhuisvestingplan. Het doel van het strategisch huisvestingbeleid is dat er op termijn voldoende vermogen beschikbaar is om het huidige onroerend goed te kunnen vervangen door gelijkwaardige nieuwbouw. Om aan deze doelstelling te kunnen voldoen, wordt een deel van het vermogen gereserveerd voor de realisatie van het meerjarenhuisvestingbeleid. Dit vermogen is toegerekend aan het huisvestingbedrijf van Lentiz en opgenomen in het meerjarenhuisvestingplan (MJHP). Groot onderhoud vindt planmatig plaats op basis van het meerjarenonderhoudplan (MJOP) dat onderdeel is van het MJHP.

Ten behoeve van het groot onderhoud heeft Lentiz een voorziening groot onderhoud gevormd. De waardering van onroerend goed vindt in de boekhouding en de jaarrekening plaats op basis van historische kostprijs. De financiële haalbaarheid van de beleidsvoornemens wordt altijd getoetst aan de hand van het MJHP. De opbrengsten van het huisvestingbedrijf van Lentiz bestaan voornamelijk

uit het deel van de lumpsumvergoeding van de rijksoverheid dat aan huisvesting kan worden toegerekend.

4.3.2 Locaties

Lentiz zorgt voor aantrekkelijke schoolgebouwen die de ontwikkeling in leerlingen- en studentenaantallen en onderwijsvormen faciliteren. Er wordt geïnvesteerd in duurzame initiatieven en aan de hand van een MJOP wordt toekomstgericht onderhoud gepleegd.

In 2020 is er, als gevolg van de coronacrisis, overall veel aandacht geweest voor ventilatie. Ventilatiesystemen zijn op maximaal ventileren gezet. Daarnaast werd er maximaal 'natuurlijk' geventileerd (ramen open). Er zijn CO₂-meters aangeschaft om steekproefsgewijs te meten of de CO₂-waarden in het lokaal onder het gewenste niveau bleven. Er zijn op diverse plaatsen kleine bouwtechnische aanpassingen gedaan om de ventilatie te verbeteren. Ook zijn de scholen ingericht volgens de geldende richtlijnen (o.a. 1,5 meter afstand, optimale logistiek en hygiënemiddelen aanwezig in de school).

Op iedere school is ten minste één hybride klaslokaal ingericht om te kunnen inspelen op het blended learning-concept wat een direct gevolg is van de coronapandemie.

Er zijn relatief veel installatieonderdelen vervangen. Dit is deels het gevolg van het feit dat de installaties maximaal draaien, maar deels ook vanwege de levensduur van de gebouwen (10-15 jaar oud). De technische levensduur van de installatieonderdelen is met tien tot vijftien jaar mogelijk bereikt. Er zijn dit jaar weer enkele brandmeldinstallaties en keukens vervangen en er heeft groot onderhoud aan daken plaatsgevonden. Ook is een liftkooi vervangen om het horizontaal vervoer van/naar de sportzaal te verbeteren.

In Schiedam wordt met de gemeente en een ontwikkelcombinatie gesproken over plangebied Schieveste. Er ligt een ontwikkelplan voor dat gebied met veel hoogbouw rond Lentiz | LIFE College, waarin woningen en bedrijfsleven een plek gaan krijgen. Het proces is als gevolg van corona enigszins vertraagd. Lentiz denkt mee over thema's als bereikbaarheid, veiligheid (tijdens de bouwperiode), zichtbaarheid van Lentiz | LIFE College en parkeren. Verder is in Schiedam in 2020 het integraal huisvestingplan vastgesteld. Daarin leggen gemeente en scholen hun gedeelde visie op het scholenlandschap van de toekomst vast. Deze gedeelde langetermijnvisie helpt gemeenten en schoolbesturen om strategische keuzes te maken en te bepalen hoe ze met investeringen omgaan.

In 2018 hebben in Vlaardingen de gemeente en schoolbesturen een integraal huisvestingplan (IHP) opgesteld, met daarin opgenomen nieuwbouw voor Lentiz | Groen van Prinstererlyceum. In het coalitieakkoord van mei 2019 is echter besloten de uitvoeringsplanning aan te passen. Om het IHP haalbaar/betaalbaar te maken, gaat de uitvoeringsperiode van acht naar tien jaar. Daarnaast is voor Lentiz | Groen van Prinstererlyceum een renovatiebudget opgenomen, in plaats van nieuwbouw. Het IHP 2020-2029 is op 23 april 2020 vastgesteld door de gemeenteraad. Lentiz is in gesprek met de gemeente over de opties rond renovatie, nieuwbouw en doordecentralisatie. In het coalitieakkoord heeft een aanpassing plaatsgevonden van het IHP waarop Lentiz een voorbehoud heeft gemaakt. In 2020 heeft Lentiz diverse voorstellen ingediend bij de gemeente Vlaardingen inzake doordecentralisatie, waarbij tevens meer aandacht is voor de financiële mogelijkheden van beide kanten.

Met de gemeente Vlaardingen, een projectontwikkelaar en partners wordt tevens gewerkt aan een stadsplan voor het oude Unilever-terrein. Lentiz en partners onderzoeken de ontwikkeling van een zorgcampus op die locatie. Ook is er hard gewerkt aan de doorontwikkeling van de FIA. Zo is in juni 2020 de opleidingsbakkerij met de naam Bakery Innovation Academy (BIA) in gebruik genomen. De BIA is een multidisciplinaire bakkerij voor professionals en studenten. Daarnaast is de Oriëntatieruimte (ter ondersteuning van vsv-leerlingen) ingericht en in gebruik genomen.

In Maassluis zijn bij Lentiz | Revis MAVO klimaatverbeteringen aangebracht. Lentiz | Revislyceum en Lentiz | Revis MAVO werken steeds intensiever samen, ook in de huisvesting. Er vinden gesprekken plaats met het plaatselijke bedrijfsleven om tot samenwerking en mogelijk campusvorming te komen. In Maasland wordt voor Lentiz | MBO Maasland hard gewerkt aan de realisatie van een kenniscentrum en hippische campus nabij manege Chardon. Voor de hippische campus (Equestrum) is een 0-situatie uitgewerkt om de partijen nu al bij elkaar te brengen in de door private partijen aangekochte monumentale boerderij, voor de duur van de toekomstige nieuwbouw op het terrein.

In Middelharnis is de zogenaamde Nieuwbouw Zuid opgeleverd. Aansluitend is gestart met de Nieuwbouw Noord, waar Lentiz onderwijsruimtes gaat huren.

In Barendrecht wordt een beroepencampusinitiatief uitgewerkt, met de naam Loods38. Lentiz | MBO Barendrecht verwacht in 2021 te kunnen verhuizen naar een tijdelijk pand in de nabijheid van Loods38.

In Bleiswijk zijn als gevolg van de groei van Lentiz | MBO Oostland, in de zomervakantie van 2020 vier noodlokalen geplaatst.

Voor herhuisvesting van het stafbureau zijn diverse scenario's uitgewerkt. Ook de ervaringen die opgedaan zijn met thuiswerken en versnelde digitalisering als gevolg van corona, zijn hierin meegenomen.

4.4 Duurzaamheid

Lentiz is op weg naar een duurzame toekomst. De duurzaamheidsdoelen gaan onverminderd door, zij het in een aangepaste vorm. Doordat er op de scholen geen of minder leerlingen aanwezig zijn, zijn initiatieven als Gezonde kantine en Ecoschool wat naar de achtergrond verschoven. In 2021 hopen we deze initiatieven dan ook weer meer bij de leerlingen en studenten te brengen.

Er is ook op het gebied van huisvesting en facilitair een mooie ontwikkeling ingezet. Hoewel de ventilatierichtlijnen om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan, niet bepaald hebben bijgedragen aan het zuinig omgaan met energie (stoken met de ramen open, ventilatiesysteem 24/7 aan) zijn er toch duurzame ontwikkelingen geweest. Voor twee scholen worden zogenaamde groene schoolpleinen ontworpen, waarbij groen en water een centrale plek krijgen.

Bedrijven of instellingen (Wet milieubeheer-inrichting) die per jaar vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas verbruiken, zijn op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer verplicht om energiebesparende maatregelen te nemen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder. Dit is de zogenaamde energiebesparingsplicht. Lentiz voldoet aan de energieregistratieplicht en heeft de acties die voor 2020 op de planning van de EML-lijst (Erkende Maatregelenlijsten Energiebesparing) stonden, uitgevoerd.

In Maasland zijn 573 zonnepanelen op het dak geplaatst en is er een duurzame luchtwater-warmtepomp geïnstalleerd ter vervanging van de warmte- en koudeopslaginstallatie. De energie die nodig is voor de nieuwe pomp wordt opgewekt door de zonnepanelen op het dak. Daarnaast is in de leskeuken van dezelfde locatie het koken op gas vervangen door inductiekoken.

Drie andere Lentiz-scholen maken gebruik van warmte- en koudeopslag (WKO), wat ook een enorme besparing op gas oplevert. Lentiz kreeg opnieuw subsidie van SDE+ (Stimuleringsregeling duurzame energieproductie) om zonnepanelen op scholen te plaatsen.

In de aanbestedingstrajecten is aandacht voor duurzaamheid. Lentiz heeft bijvoorbeeld bij de aanbesteding van gas en elektra duurzame energie ingekocht en een 'energypanel' aangeschaft waarin het energieverbruik realtime te volgen is. Een eventuele storing, lek of verkeerde systeeminstelling kan op deze manier sneller opgespoord en verholpen worden.

Het afval wordt gescheiden verwerkt. Dat gebeurt òf al in de school òf bij de afvalverwerker. Als gescheiden afvoeren tot veel extra transportbewegingen leidt die belastend zijn voor het milieu, vindt scheiding bij de afvalverwerker plaats.

4.5 Personeel – sociale paragraaf

4.5.1 Zaken in het afgelopen jaar met een behoorlijke personele betekenis

De maatregelen die wereldwijd worden genomen om het coronavirus in te dammen, hebben een grote impact op onze samenlevingen. Medewerkers hebben vragen en onzekerheden, terwijl we gelijktijdig ook een positieve houding, creativiteit, doorzettingsvermogen en betrokkenheid binnen Lentiz zien. Door het hanteren van diverse coronaprotocolen en -richtlijnen op de Lentiz-scholen is er gewerkt aan een veilige en gezonde werkomgeving en leeromgeving voor respectievelijk de (kwetsbare) medewerkers en leerlingen en studenten.

Naast problemen, hebben de coronamaatregelen in het onderwijs een ongelooflijke hoeveelheid creativiteit en daadkracht opgeroepen. Hierdoor zijn de ambities rondom de inzet van ICT bij het leren, zoals verwoord in het strategisch meerjarenplan, in een stroomversnelling geraakt. Het afstandslernen en blended learning hebben een ongekende ontwikkeling doorgemaakt. Ondanks dat er veel gevraagd is van het onderwijspersoneel, is er veel flexibiliteit geweest. Scholen hebben hard gewerkt om het onderwijs (op afstand) te organiseren, met grote gevolgen voor leerlingen, hun ouders én de medewerkers op school. Op hoofdlijn is het beeld dat de medewerkers van Lentiz zich, steeds opnieuw binnen de geldende omstandigheden, krachtig hebben ingezet om het onderwijs en het leerproces van de leerlingen en studenten doorgang te laten vinden en te stimuleren. Met de nodige aanpassingen door de omstandigheden en een groot beroep op hun flexibiliteit, creativiteit en betrokkenheid zijn de teams op de Lentiz-scholen hier goed in geslaagd.

Noch het aantal scholen, noch het aantal medewerkers in dienst heeft in 2020 een noemenswaardige verschuiving laten zien. Lentiz heeft, ondanks het lerarentekort, weinig problemen ondervonden met het werven van nieuwe collega's tijdens de coronacrisis.

4.5.2 Sociale veiligheid

Lentiz wil een school zijn waar iedereen – leerling, student, ouder, medewerker, leidinggevende – (fysiek) veilig is, zich (persoonlijk) veilig weet en zich (sociaal) veilig voelt. Om deze visie te kunnen waarborgen heeft iedere school een coördinator sociale veiligheid benoemd. Alle coördinatoren sociale veiligheid nemen om de zes weken deel aan de bijeenkomsten van het Lentiz-brede kennisplatform en aan de werkgroep sociale veiligheid.

Andere medewerkers binnen Lentiz onderwijsgroep die betrokken zijn bij sociale en fysieke veiligheid, zijn de medewerkers met een BHV- en/of EHBO-diploma en de vertrouwenspersonen. In totaal hebben 152 medewerkers een BHV-diploma en 70 een EHBO-diploma. Deze medewerkers volgen jaarlijks training.

Iedere locatie heeft vertrouwenspersonen aangesteld. De vertrouwenspersonen zijn voor hun rol opgeleid en nemen deel aan de Lentiz-brede werkgroep sociale veiligheid om hun kennis en vaardigheden op peil te houden. De meeste vertrouwenspersonen vervullen deze rol voor zowel

leerlingen en studenten als collega's. Vertrouwenspersonen doen jaarlijks anoniem verslag over hun inzet aan de directeur. Uit deze verslagen blijkt dat de rol van vertrouwenspersoon er vooral een is van bemiddelaar en luisterend oor, en dat het besprokene allerlei kwesties kan omvatten. Sporadisch komt het voor dat een vertrouwenspersoon een externe instantie inschakelt, zoals de politie of schoolmaatschappelijk werk. Een enkele keer maakt Lentiz gebruik van een externe vertrouwenspersoon. In 2020 is de externe vertrouwenspersoon niet geraadpleegd.

Klachten en bezwaren worden in de eerste plaats gemeld op de school en zo veel mogelijk opgelost door een schooldirecteur, conform de klachtenregeling. Lukt dat niet, dan kunnen betrokkenen zich wenden tot de interne bezwarencommissie van Lentiz. Betrokkenen zijn hierbij (aspirant- of oud-) leerlingen en hun ouders, (aspirant- of oud-)studenten, medewerkers en overige belanghebbenden. In 2020 hebben geen zittingen plaatsgevonden waarbij de interne bezwarencommissie om advies over een personele kwestie werd gevraagd.

Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E)

Locaties werken met een zogenaamde dynamische RI&E. Dat wil zeggen dat iedere locatie deze RI&E zelf bijhoudt met betrekking tot de aandachtsgebieden zoals benoemd in het plan van aanpak RI&E. Hier kunnen aandachtsgebieden aan worden toegevoegd wanneer er wijzigingen zijn aan het gebouw of de werkzaamheden. De verplichting om in dat geval een RI&E opnieuw te laten uitvoeren, is vervallen. Door het voortdurend alert zijn op mogelijke risico's, en deze ook vast te leggen, ontstaat een cyclus waarbij er continu aandacht is voor veilig en gezond werken.

In 2020 is opnieuw een aantal zaken Lentiz-breed uitgevoerd. Waaronder:

1. NEN 3140. Hierbij gaat het om keuringen van gereedschap en elektrische apparaten. Deze keuringen worden momenteel op alle locaties jaarlijks, dus ook in 2020, door een extern bedrijf uitgevoerd;
2. alle LO-docenten hebben gehoorbescherming op maat aangemeten gekregen. Daarnaast is er een voorlichtingsbijeenkomst geweest waarin de gevaren van werken in een lawaaige omgeving zijn uitgelegd;
3. de facilitair verantwoordelijke van de locatie bespreekt (minimaal) jaarlijks zijn bevindingen rondom de voortgang in het plan van aanpak behorende bij de RI&E, met de medezeggenschapsraad, directie en HRM;
4. als gevolg van corona zijn grote bijeenkomsten zonder grote noodzaak, vooruitgeschoven. Eind 2020 is wel de noodzaak vastgesteld om de intervisiegroep Arbo te activeren. De intervisiegroep Arbo komt driemaal per jaar bij elkaar en bespreekt dan de bevindingen en actuele onderwerpen rondom de RI&E en veilig werken;
5. ontruimingsoefeningen hebben niet fysiek plaatsgevonden vanwege de coronamaatregelen. Wel hebben de BHV-teams overleg gehad om mogelijke ontruiming in deze coronatijd te bespreken: het zogenaamde droog oefenen van een calamiteit;
6. de Food Innovation Academy is een nieuw in gebruik genomen gebouw. Hiervoor is in 2020 een RI&E afgenomen;
7. scholen zijn in 2020 meer dan ooit bezig geweest met veilig werken. Alle maatregelen die scholen hebben moeten treffen als gevolg van corona, hebben ook bijgedragen aan het beperken van (arbeids)risico's. Deze risico's zijn niet benoemd in de oorspronkelijke RI&E, maar aan het licht gekomen als gevolg van de recente ontwikkelingen. Om de veiligheid van onze medewerkers, leerlingen en studenten te waarborgen, zijn verschillende maatregelen ingezet, zoals reinigingsmiddelen beschikbaar stellen (handzeep, handgel, desinfecterende spray), de verstrekking van beschermingsmiddelen (mondkapjes, draagbare spatschermen voor gezicht en spatschermen voor bureau) en voorlichting geven over de regels rondom veilig werken en de hygiënemaatregelen;
8. alle ventilatiesystemen van de scholen zijn onderzocht in het najaar van 2020.

4.5.3 Medewerkerstevredenheidsmeting

Om de twee jaar wordt een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) op alle vestigingen (voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs) afgenomen. In 2020 is de meting voor beide doelgroepen uitgezet en afgenomen. De meting voor het vo wordt in eigen beheer afgenomen. De vragen voor het vo zijn vergelijkbaar met de door Effectory in het mbo gehanteerde vragenlijst en zijn door de directeuren vo en de afdeling HRM vastgesteld. Het volgende MTO staat gepland voor 2022.

Medewerkerstevredenheid vo

Het onderzoek onder medewerkers naar hun tevredenheid wordt tweejaarlijks uitgevoerd. De tabel hierna geeft een overzicht van een gedeelte van de aangegeven scores van de vo-scholen. De meting start met een algemene vraag naar tevredenheid. Nadat de medewerker een waardering heeft gegeven op de verschillende onderwerpen, wordt aan het eind opnieuw gevraagd naar de algemene tevredenheid.

	Medewerkers- tevredenheid 2018	Medewerkers- tevredenheid 2020
Lentiz Dalton MAVO & Het Groene Lyceum	7,4	7,2
Lentiz Floracollege	7,5	7,7
Lentiz VMBO Maasland	7,4	7,4
Lentiz VMBO LIFE College	7,4	7,7
Lentiz Geuzencollege	7,6	7,3
Lentiz Revis MAVO	6,4	7,7
Lentiz Groen van Prinstererlyceum	7,3	7,6
Lentiz Revislyceum	7,3	7,7

Uit een vergelijking van de scores van 2018 en 2020 blijkt dat er een stabiele tevredenheid heerst onder de medewerkers. Mede naar aanleiding van deze metingen in 2018, is gedurende de jaren 2018, 2019 en 2020 extra inzet en aandacht gegeven aan het thema werkdruk en het bevorderen van werkplezier (zie paragraaf 4.5.4 Werkplezier en duurzame inzetbaarheid). De vestigingen hebben diverse maatregelen genomen en activiteiten in gang gezet die een positieve uitwerking moeten hebben op het gevoel van werkbeleving onder de medewerkers.

Medewerkerstevredenheid mbo

In 2018 is het tevredenheidsonderzoek afgenomen onder de medewerkers van drie Lentiz-mbo-locaties: Lentiz | MBO Maasland, Lentiz | MBO Westland en Lentiz | MBO LIFE College. Hier zijn in 2020 de nieuwe Lentiz-locaties Lentiz | MBO Barendrecht, Lentiz | MBO Middelharnis en Lentiz | MBO Oostland en ook de medewerkers die binnen het mbo van Lentiz | Dalton MAVO & Het Groene Lyceum werken, aan toegevoegd. Vanwege de uitbreiding van het aantal locaties zijn de resultaten van 2018 en 2020 niet met elkaar te vergelijken. Daarom staan in deze paragraaf alleen de resultaten van 2020 weergegeven.

De afname van het tevredenheidsonderzoek van Lentiz | MBO LIFE College is wegens onvoorziene omstandigheden niet door Effectory uitgevoerd, maar door de afdeling Onderwijs. De vragen en afnamecondities waren gelijkwaardig aan die van Effectory. In de komende metingen zullen alle Lentiz-scholen gelijktijdig deelnemen.

Hoofdpunten tevredenheidsonderzoek 2020 Effectory:

	Onderwijzend personeel	Onderwijs-ondersteunend personeel	Totaal gemiddeld
Bevlogenheid	7,2	8,3	7,4
Betrokkenheid	7,2	8,8	7,6
Tevredenheid	7,0	7,9	7,2
Werkgeverschap	7,0	8,1	7,3
Veranderingsbereidheid	7,6	8,5	7,8
Leiderschap	6,7	7,9	6,9

Hoofdpunten tevredenheidsonderzoek Lentiz | MBO LIFE College:

	Onderwijzend personeel	Onderwijs-ondersteunend personeel	Totaal gemiddeld
Ik doe mijn werk met plezier	8,4	9,4	8,6
Ik heb vertrouwen in de leiding van mijn vestiging	7,9	8,3	8,0
Ik ben tevreden over Lentiz MBO LIFE College als organisatie	8,8	9,2	8,3
Ik voel me veilig op school	9,2	8,6	9,1

De medewerkers van de Lentiz-mbo-locaties zijn over het algemeen tevreden. De directies van de scholen werken dan ook actief aan het vergroten/behouden van de tevredenheid van hun medewerkers. Voor iedere locatie zijn er deelrapportages beschikbaar die vervolgens gespecificeerd zijn op teamniveau. Iedere directie bespreekt de resultaten met de medewerkers. In gezamenlijkheid worden eventuele verbeteracties geformuleerd. Hier wordt, in de jaren na het onderzoek, actief aan gewerkt.

4.5.4 Werkplezier en duurzame inzetbaarheid

Lentiz vindt het bevorderen van werkplezier en het bevorderen van duurzame inzetbaarheid belangrijk. Het jaar 2020 heeft de wendbaarheid van en het steeds weer inspelen op nieuwe omstandigheden door de medewerkers intensief op de proef gesteld. Middels onder andere de werkdrukplannen en de extra middelen uit het onderwijsconvenant vo van minister Slob, hebben scholen een eigen plan opgesteld – passend bij de eigen situatie – om de vermindering van werkdruk en dus de verhoging van werkplezier cyclisch op de agenda te zetten. Op deze wijze wordt ingezet op het bevorderen van werkplezier en het beperken van werkdruk.

Werkdruk binnen Lentiz kent diverse verschijningsvormen en oorzaken. Omdat Lentiz veertien unieke scholen omvat, zijn er beperkte algemene Lentiz-breed geldende uitspraken over oorzaken van en/of oplossingen voor werkdruk te doen. Iedere locatie heeft een eigen aanpak van de werkdruk nodig en formuleert daarom locatiespecifieke acties en maatregelen die jaarlijks bijgesteld worden. Bij deze acties en maatregelen kan gedacht worden aan meer ontwikkeltijd, werkdrukverlichting, begeleiding van startende leraren, docenten in opleiding en zij-instromers, onderwijsinnovatie en maatregelen met betrekking tot arbeidsmarktvraagstukken.

Binnen Lentiz is er op veel vlakken uitwisseling of samenwerking. Als voorbeeld noemen we het project elektronische leeromgevingen in het mbo (elo) en de daarbij horende afstemming van opleidingen plus bijbehorende content. Elo heeft de intentie bij te dragen aan het vergroten van het werkplezier en het verlagen van de werkdruk. Elo creëert vanuit de ambities van het strategisch meerjarenplan 2018-2022 Toekomstmakers, een onderwijsomgeving met herkenbaar onderwijs voor

zowel medewerkers en studenten als externen. Elo maakt kennisdeling mogelijk binnen en buiten locaties, wat als voordeel heeft dat er meer inhoudelijke samenwerking mogelijk is tussen docenten. Maar ook dat de onderwijsleermiddelen voor alle vakdocenten beschikbaar zijn, dus ook op andere locaties. Dit komt ten goede aan de kwaliteit en vermindering van de werkdruk.

4.5.5 62+-regeling

Sinds 2017 heeft Lentiz een eigen regeling rondom duurzame inzetbaarheid, ter compensatie van de wijziging in de seniorenregeling in de cao vo. Het doel van de regeling is het bevorderen van duurzame inzetbaarheid. In 2020 zijn vijf van de negentien medewerkers die in 2020 in aanmerking kwamen, gaan deelnemen aan de 62+-regeling. In totaal heeft tot nu toe 32% van het aantal medewerkers dat gebruik kon maken van de regeling, gekozen hieraan deel te nemen.

4.5.6 Wijzigingen in de cao voor vo en in de cao voor mbo in 2020

Zowel in het voortgezet onderwijs (vo) als in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) hebben werkgevers en werknemers in 2020 een akkoord bereikt over een nieuwe cao. Met betrekking tot het salaris zijn per cao de volgende afspraken gemaakt.

Periode	vo	mbo
Maart 2020	Structurele loonsverhoging van 2,75%	
Juni 2020	Eenmalige uitkering van 750 euro bruto	
Juli 2020		Structurele loonsverhoging van 3,35%
Juli 2020		Eenmalige uitkering van 825 euro bruto

4.5.7 Kerncijfers

Omvang formatie

Lentiz bestaat uit veertien scholen voor vo en/of mbo en verzorgt onderwijs aan ruim 7.300 leerlingen/studenten in acht gemeentes. In 2020 waren er in totaal 883 medewerkers (704 fte) werkzaam. In onderstaande tabel is het totaal aantal medewerkers van Lentiz uiteengezet.

	2018	2019	2020
In fte	682	695	704
Aantal medewerkers Lentiz	860	869	883

In onderstaande tabel is de verdeling tussen onderwijzend personeel en onderwijsondersteunend personeel binnen Lentiz over de afgelopen drie jaar uiteengezet.

In aantallen	2018	2019	2020
Lentiz totaal	860	869	883
In fte			
Bestuur/management	31	30	31
Personeel primair proces/docerend personeel	488	495	504
Ondersteunend personeel/overige medewerkers	163	170	169
Lentiz totaal	682	695	704

Van de medewerkers had in 2019 82% en in 2020 84% een benoeming voor onbepaalde tijd. In 2019 had 18% en in 2020 16% een benoeming voor bepaalde tijd. In 2020 gingen in totaal 57 medewerkers van een tijdelijk dienstverband over naar een dienstverband voor onbepaalde tijd.

Instroom, doorstroom, uitstroom

In 2020 kwamen 122 nieuwe medewerkers bij Lentiz in dienst. 108 medewerkers verlieten Lentiz om uiteenlopende redenen.

In totaal werden er 108 vacatures geplaatst. Vijf vacatures werden herplaatst omdat zich geen (geschikte) kandidaten meldde.

In onderstaande tabel zijn de in- en uitstroom van medewerkers binnen Lentiz in de afgelopen drie jaar uiteengezet. Het aantal medewerkers instroom is niet gelijk aan het aantal gemelde vacatures (bijvoorbeeld omdat op een vacature twee medewerkers benoemd worden). Daarnaast zijn dertien lio'ers meegeteld bij de instroom.

	2018	2019	2020
Instroom in aantallen medewerkers	140	124	122
Uitstroom in aantallen medewerkers	113	114	108

Van de 108 medewerkers die Lentiz verlieten, waren er 81 docent. Voor deze groep docenten zijn de volgende redenen van uitdiensttreden genoteerd:

- 26 docenten vanwege het niet verlengen van de tijdelijke arbeidsovereenkomst op initiatief werkgever;
- 35 docenten vanwege het niet verlengen van de tijdelijke arbeidsovereenkomst op eigen verzoek, waarvan 21 LB-, 13 LC- en 1 LD-docenten;
- 11 docenten vanwege opname (keuze)pensioen of bereiken van AOW-gerechtigde leeftijd;
- voor de overige negen docenten zijn diverse redenen te noemen.

Het behouden en boeien van docenten blijft voor Lentiz een uitdaging en gezien de krappe arbeidsmarkt een aandachtspunt. De opleidingsschool SCOOL (zie paragraaf 4.5.8 Samen opleiden binnen de opleidingsschool SCOOL) heeft tot doel een belangrijke bijdrage te leveren aan het opleiden van docenten in opleiding en het bevorderen van de instroom en verwerving van jonge docenten.

Man-vrouwverhouding

In onze personeelsverdeling streven we naar een evenwichtige verhouding tussen het aantal mannen en vrouwen. Die verhouding is ook in 2020 nagenoeg gelijk gebleven. De afgelopen tien jaar nam het aantal vrouwen binnen het onderwijs toe. In 2020 werkten circa 20% meer vrouwen dan mannen voor Lentiz, maar nog steeds werkten er meer mannen fulltime (231) dan vrouwen (111). Zowel het aantal parttime werkende mannen als vrouwen neemt overigens toe. Zo steeg het percentage parttimers van 53% in 2015 naar 61% in 2020.

De totale man-vrouwverhouding in de afgelopen jaren:

Lentiz - totaal	2018	2019	2020
Man	41,9%	40,4%	39,8%
Vrouw	58,1%	59,6%	60,2%

Ook bij de verdeling van bestuurs-/managementfuncties streeft Lentiz naar een goed evenwicht tussen mannen en vrouwen. Wat betreft het aantal vrouwen is hier sprake van een lichte toename.

De totale man-vrouwverhouding in bestuurs-/managementfuncties, in de afgelopen jaren:

	2018		2019		2020	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw
Aantal bestuur/management	17	13	18	13	18	14
In percentages	57%	43%	58%	42%	56%	44%

Leeftijdsopbouw

De leeftijdsopbouw binnen Lentiz is al jaren stabiel. In 2020 traden enkele kleine wijzigingen op. Er is een lichte stijging van het aantal medewerkers boven de 65 jaar, vanwege het verhogen van de AOW-leeftijd en de 62+-regeling die geleidelijk afbouwen van de carrière mogelijk maakt. Combineren we de getallen van de jonge medewerkers (tot en met 34 jaar) dan zien we daar een lichte afname van vijf medewerkers t.o.v. 2019.

Hieronder de leeftijdsopbouw van het personeelsbestand van Lentiz in 2018, 2019 en 2020:

Lentiz - totaal	2018	2019	2020
tot 24 jaar	3,4%	3,5%	4,2%
25 - 34 jaar	25,0%	24,0%	22,0%
35 - 44 jaar	21,9%	21,6%	23,9%
45 - 54 jaar	22,6%	23,3%	21,6%
55 - 64 jaar	25,2%	24,2%	25,1%
65+	1,9%	3,4%	3,2%

Lentiz - op	2018	2019	2020
tot 24 jaar	4,5%	4,5%	5,5%
25 - 34 jaar	28,8%	27,3%	25,5%
35 - 44 jaar	23,0%	22,5%	24,6%
45 - 54 jaar	21,7%	22,9%	21,3%
55 - 64 jaar	19,7%	19,9%	19,6%
65+	2,3%	2,9%	3,5%

Lentiz - oop	2018	2019	2020
tot 24 jaar	0,5%	1,0%	1,0%
25 - 34 jaar	16,4%	17,6%	14,9%
35 - 44 jaar	19,9%	18,5%	20,7%
45 - 54 jaar	25,9%	25,8%	22,1%
55 - 64 jaar	36,3%	33,2%	39,4%
65+	1,0%	3,9%	1,9%

Promoties, functie- en salarismix

In 2020 zijn in totaal dertig medewerkers gepromoveerd, waarvan één medewerker is doorgestroomd naar een leidinggevende positie. De promotiemogelijkheden in het kader van de functie- en salarismix voor docenten binnen Lentiz, waren in 2020 ten opzichte van voorgaande jaren goed, vanwege de uitstroom van 32 LC-/LD-docenten. Daar tegenover staan 24 interne promoties naar een LC- of LD-functie binnen Lentiz en 14 nieuw geworven collega's op deze twee functieniveaus. Inmiddels heeft 61% van de Lentiz-docenten in het vo een LC- of LD-functie. Het uitgangspunt van Lentiz is dat promotie naar LC en naar LD alleen op basis van criteria en aangetoonde kwaliteit plaatsvindt.

De stand van zaken wat betreft de functie- en salarismix in 2020 voor BRIN-nummers 17WQ/31MD per locatie:

Locaties	LB	LC	LD
Lentiz VMBO LIFE College	40,8%	53,1%	6,1%
Lentiz Geuzencollege	55,0%	39,1%	5,9%
Lentiz Groen van Prinstererlyceum	23,0%	30,7%	46,3%
Lentiz Revislyceum	34,2%	23,7%	42,1%
Lentiz Revis MAVO	52,9%	46,4%	0,7%
Totaal fte Lentiz vo 17WQ/31MD	39,2%	37,7%	23,1%
Streefpercentage Lentiz vo 17WQ/31MD	36,0%	40,0%	24,0%

De functie- en salarismixpercentages in 2020 voor BRIN-nummer 14YD per locatie:

Locaties	LB	LC	LD
Lentiz Dalton MAVO & Het Groene Lyceum	56,3%	37,0%	6,7%
Lentiz Floracollege	46,8%	46,2%	7,0%
Lentiz VMBO Maasland	44,9%	47,5%	7,6%
Lentiz MBO Maasland	55,8%	36,8%	7,4%
Lentiz MBO Westland	31,3%	53,9%	14,8%
Lentiz MBO LIFE College	40,1%	51,0%	8,9%
Lentiz MBO Barendrecht	32,2%	67,8%	0,0%
Lentiz MBO Middelharnis	68,1%	31,9%	0,0%
Lentiz MBO Oostland	28,6%	57,1%	14,3%
Totaal fte Lentiz (14YD)	46,9%	45,3%	7,8%
Streefpercentage Lentiz	45,0%	45,0%	10,0%

Bevoegd, bekwaam, studerenden

Ruim 84% van de docenten bij Lentiz heeft een bevoegdheid of voldoet aan de bekwaamheidseisen. Dertien docenten behaalden in 2020 hun bevoegdheid. Dit aantal is iets lager dan voorgaande jaren. Het beleid is dat docenten zonder bevoegdheid in opleiding zijn. Het aantal onbevoegd studerenden binnen Lentiz daalde in 2020 met drie naar 69. Drie tweedegraadsdocenten studeren voor een eerstegraadsbevoegdheid. Van de docenten die onbevoegd zijn in 2020 studeert 88% voor een bevoegdheid. De overige 12% is over het algemeen later in het schooljaar ingestroomd, waardoor de keuze om de lerarenopleiding te volgen pas gemaakt kan worden in het aankomende schooljaar.

Hieronder het totaaloverzicht van medewerkers die op 31 december 2018, 2019 en 2020 als docent werkzaam waren voor Lentiz, gesplitst naar bevoegd en (nog) onbevoegd:

	2018	2019	2020
Bevoegd	84%	84%	84%
Onbevoegd	16%	16%	16%

4.5.8 Samen opleiden binnen de opleidingsschool SCOOL

Lentiz is samen met een hogeschool en twee universitaire partners actief in het vormgeven van de opleidingsschool SCOOL (Samen Contextrijk, Ontwerpend en Ondernemend Leren), naast het groene consortium dat al langer bestaat. De samenwerkingsovereenkomst SCOOL met de Hogeschool Rotterdam en de universiteiten van Leiden en Delft is in 2020 getekend. De wijze van organiseren en

samenwerken is uitgewerkt in een beleidsplan en een ontwikkelplan. De opleidingsschool is in september 2020 van start gegaan. Hierbij wordt expliciet de koppeling gemaakt met de strategische doelen van Lentiz, zoals de ontwikkeling van onderwijs op maat. Het idee hierachter is dat toekomstige docenten hier al tijdens de opleiding mee in aanraking komen, binnen de vele contexten die Lentiz kan bieden.

SCOOL biedt ruimte voor het werkplekleren van studenten die een hbo- of master lerarenopleiding volgen. Deze docenten in opleiding (dio's) worden intensief begeleid door gecertificeerde schoolopleiders en door werkplekbegeleiders (docenten van Lentiz). Dit gebeurt naast de begeleiding die de dio's ontvangen van hun instituutopleider van de hogeschool of betreffende universitaire lerarenopleiding. In totaal streeft SCOOL ernaar om voor schooljaar 2020-2021 126 docenten in opleiding te hebben, verdeeld over verschillende leerjaren.

4.5.9 Verzuimbeleid en -begeleiding

Verzuimbeleid, sociaal-medisch team (smt)

Ondanks de bijzondere omstandigheden van de coronacrisis heeft Lentiz weer mooie verzuimcijfers. Lentiz hanteert bij de aanpak van ziekteverzuim al jaren het 'gedragsmodel'. Een van de basisgedachten van het gedragsmodel is dat mensen zich verschillend gedragen. De verzuimdrempel wordt dus bepaald door het gedrag van de medewerker. Gedrag kun je als leidinggevende beïnvloeden door in gesprek te blijven over de werkmogelijkheden van de medewerker. Deze dialoog tussen medewerker en leidinggevende is van belang vóórdat verzuim noodzakelijk wordt. Van de medewerker zelf wordt verwacht dat hij zijn leidinggevende tijdig informeert. Medewerker en leidinggevende dragen samen de verantwoordelijkheid en staan centraal in het proces.

Er is een goede samenwerking tussen HRM en de leidinggevenden. Ook de bedrijfsarts wordt gemakkelijk gevonden door zowel leidinggevenden als medewerkers. Er is regelmatig smt-overleg. Aan dit overleg nemen de bedrijfsarts, de betrokken leidinggevende en de HRM-adviseur deel.

Fysieke klachten treden vaker op wat hogere leeftijd op en zijn weinig werkgerelateerd.

Psychische klachten daarentegen, zijn veel vaker werkgerelateerd, vooral bij mannen. Bij vrouwen waren er in absolute cijfers evenveel gevallen van psychische werkgerelateerde klachten en psychische klachten met een andere achtergrond, zoals een disbalans tussen ambitie, werk en privésituatie.

Het aanbieden van preventieve gesprekken en vroegtijdige interventies zijn, als onderdelen van goed werkgeverschap, belangrijke instrumenten bij een goed verzuimbeleid. Er wordt alert gereageerd op signalen van dreigend verzuim en hierbij worden passende acties genomen (inzet coaching, collegiale ondersteuning, begeleiding bij opleiding, e.d.).

Verzuim, meldingsfrequentie

Hieronder het totaaloverzicht van verzuimpercentages (vo, mbo en Lentiz totaal), gemiddelde verzuimduur en meldingsfrequentie over 2018, 2019 en 2020:

	2018	2019	2020
Verzuimpercentage vo	6,02%	4,60%	4,48%
Verzuimpercentage mbo	2,98%	3,80%	3,95%
Verzuimpercentage Lentiz totaal	4,47%	4,17%	4,19%
Gemiddelde verzuimduur (in dagen)	13,05	17,18	19,91
Meldingsfrequentie (aantal keren verzuimverlof aangevraagd)	1,39	1,25	0,89

Het verzuimpercentage is in feite het verlies van arbeidscapaciteit door arbeidsongeschiktheid. Preventief in quarantaine gaan of in quarantaine gaan vanwege corona, waarbij een medewerker vanuit huis zijn werkzaamheden uitvoert, is niet in deze registratie opgenomen. Het ziekteverzuim is bij Lentiz al jaren laag. Het verzuim in het vo daalde in 2020 nog licht en binnen mbo is het stabiel.

De meldingsfrequentie is opvallend gedaald in 2020. In combinatie met een langere gemiddelde verzuimduur wijst dit op een afname van kort frequent verzuim. Een verklaring voor de afname van kort frequent verzuim kan liggen in de bijzondere situatie van het afgelopen jaar. Vanwege de coronamaatregelen werd er veel meer thuisgewerkt. Voordelen van thuiswerken en online lesgeven zijn mogelijk de reden dat medewerkers meer regelmogelijkheden ervaren en dat de balans tussen het werk en het privéleven verbetert. Een goede werk-privébalans houdt in dat het werk en het privéleven elkaar niet in de weg zitten en elkaar zo mogelijk zelfs stimuleren.

Benchmark 2019	Verzuim- percentage	Meldings- frequentie	Gemiddelde verzuimduur	Nul- verzuimers
Nederland totaal*	4,5%	1,2	7,8 dgn	53,2%
Nederland vo op**	5,6%	1,7	14 dgn	36%
Nederland vo oop**	5,9%	1,2	18 dgn	46%
Nederland mbo***	5,7%	0,89	23,6 dgn	53,7%
Lentiz onderwijsgroep 2019	4,2%	1,25	17,18 dgn	43,4%
Lentiz vo 2019	4,6%	1,36	20 dgn	41,0%
Lentiz mbo 2019	3,8%	1,15	14,32 dgn	45,4%

(Benchmark over 2019, de landelijke cijfers over 2020 zijn nog niet beschikbaar.)

* Bron: Rijksoverheid (Volksgezondheidzorg.info)

** Bron: VOION, cijfers over 2019 (op = onderwijzend personeel, oop = onderwijsondersteunend personeel)

*** Bron: Mercedes, cijfers over 2019

De sector Onderwijs heeft altijd een relatief hoog verzuimpercentage. Lentiz doet het binnen deze sector goed. Dit geldt zowel voor vo als voor mbo.

Spreekuur bedrijfsarts, re-integratie

Er is in de afgelopen jaren sprake van een langzame toename van verzuim dat mede bepaald wordt door fysieke klachten. Dit kan samenhangen met vergrijzing en/of langer doorwerken. Landelijk gezien (alle beroepssectoren) is bij mannen ongeveer 31% van het lang verzuim van psychische aard en bij vrouwen 43%. Daarbij wordt het meeste psychische verzuim gezien in de leeftijd tussen 25-45 jaar.

Bij Lentiz is duidelijk dat de vrouwen met verzuim van psychische aard gemiddeld beduidend jonger zijn dan diegenen die uitvallen met fysieke klachten. Bij mannen is dit verschil er niet en zij zijn als gehele groep ouder dan de vrouwen.

Bij de vrouwen spelen vaker persoonlijke en privéomstandigheden een rol bij verzuim van psychische aard. Bij mannen is dit grotendeels gerelateerd aan problemen in en om het werk.

Bij 29% van het spreekuurbezoek is er sprake van klachten die een relatie hebben met het werk. Bij mannen in 41% en bij vrouwen in mindere mate (20%). Dit is gelijk verdeeld over op en oop. Landelijk is er sprake van ongeveer 24% werkgerelateerd verzuim.

Spreekuur bedrijfsarts in 2019 en 2020, verdeling naar klachten per groep en bijbehorende gemiddelde leeftijd (zwangeren buiten beschouwing gelaten):

	Psychisch		Fysiek		Combinatie		Totaal	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Totaal	48%	43%	39%	41%	13%	16%	100%	100%
Man	34%	32%	56%	54%	10%	14%	100%	100%
Vrouw	57%	50%	28%	32%	15%	18%	100%	100%
Man, gem. lft.	48 jr.	54 jr.	56 jr.	56 jr.	56 jr.	49 jr.	53 jr.	54 jr.
Vrouw, gem. lft.	43 jr.	42 jr.	50 jr.	51 jr.	49 jr.	53 jr.	46 jr.	45 jr.
op	51%	44%	35%	39%	14%	17%	100%	100%
oop	41%	38%	50%	48%	9%	14%	100%	100%

Percentage (deels) werkgerelateerde klachten:

	Psychisch		Fysiek		Combinatie		Totaal*	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Totaal	53%	49%	10%	2%	30%	6%	33%	29%
Man	82%	75%	6%	10%	67%	11%	38%	41%
Vrouw	41%	36%	15%	0%	14%	2%	30%	20%
op	48%	45%	0%	0%	38%	36%	30%	29%
oop	67%	63%	10%	3%	50%	33%	30%	29%

*Totaal is t.o.v. alle spreekuurbezoekers.

Overige kolommen t.o.v. totaal aantal psychische, fysieke of combinatieklachten binnen dezelfde groep.

De werkgerelateerde klachten komen vooral voor bij de medewerkers met psychische klachten; bij 49% van alle medewerkers met psychische klachten zijn deze werkgerelateerd. Bij de mannen met psychische klachten hebben deze in 75% van de gevallen een relatie met het werk, bij vrouwen met psychische klachten speelt dat in 36% van de gevallen. Bij op met psychische klachten speelt het werk in 45% een rol en bij oop in 63% van de gevallen.

De achtergrond van de psychische werkgerelateerde klachten ligt voor het merendeel in een vorm van overbelasting binnen het werk, soms in combinatie met het volgen van een opleiding. In een minderheid van de gevallen spelen er samenwerkingsproblemen of conflicten.

Bij de fysieke werkgerelateerde klachten is er vaak behoefte aan een noodzakelijke voorziening (beeldschermbril, aanpassingen aan gehoortoestel of meubilair).

Interventies

Het vroegtijdig inzetten van interventies is één van de pijlers van het succesvolle verzuimbeleid van Lentiz. In 2020 zijn er aanmerkelijk minder interventies ingezet dan in 2019 en 2018. Dat komt vooral doordat minder arbeidsdeskundig onderzoek noodzakelijk was (interventie is een wettelijke eis bij verzuim langer dan één jaar). Ook waren er minder Arbo-interventies. Dit kan voortkomen uit het bijzondere jaar met periodes van thuiswerken en, bij werk op school, de extra aandacht voor klasseninrichting en klassengrootte vanwege coronapreventie.

Type interventie	2018	2019	2020
Psychologische hulpverlening, multidisciplinaire trainingstrajecten: coaching, bedrijfsmaatschappelijk werk, etc.	14	16	11
Arbo: werkplekonderzoeken en hulpmiddelen op de werkvloer (zoals stoelen en beeldschermen)	6	9	3
Expertise-onderzoek	0	1	0
Arbeidsdeskundig onderzoek	7	14	5
Re-integratietrajecten	8	4	5
Totaal	35	44	24

Coronapandemie

De coronacrisis heeft geleid tot dertien spreekuurbezoeken, die hieraan specifiek gerelateerd waren. Dit waren ongeveer evenveel mannen als vrouwen met de gebruikelijke verdeling tussen op en oop. Enkele medewerkers zijn doorverwezen voor een coronatest toen deze nog niet algemeen beschikbaar was.

Preventie

In 21% van alle spreekuren was er sprake van een preventief spreekuur, vergelijkbaar met 2019 (19%). Dit gebeurde zowel op eigen initiatief als op dat van de leidinggevende. Oorzaken waren gelijk verdeeld over psychische en fysieke klachten. In een aantal gevallen werd een interventie geadviseerd, variërend van coaching tot beeldschermbrillen of aanpassing van de werkplek.

4.5.10 Mobiliteitsbegeleiding en Lentiz Loopbaan Lab

Lentiz Loopbaan Lab

Het Lentiz Loopbaan Lab (LLL) organiseert en ondersteunt activiteiten ter bevordering van de mobiliteit binnen Lentiz. Dit kan gaan om verplichte of vrijwillige mobiliteit binnen of buiten de organisatie. Daarmee zet het LLL dus in op een bredere doelgroep dan alleen ex-medewerkers met recht op een uitkering. Zo zijn er:

- deelnemers als gevolg van het aflopen van een tijdelijke arbeidsovereenkomst;
- deelnemers die Lentiz op basis van een vaststellingsovereenkomst hebben verlaten;
- medewerkers voor wie Lentiz vanwege de Ziektewet of de WIA re-integratieverplichtingen heeft;
- medewerkers die op basis van leerling- of studentontwikkelingen op een school (of op basis van het sociaal statuut) boventallig zijn en binnen Lentiz overgeplaatst moeten worden of elders een passende werkkring moeten vinden.

Begeleiding WW/BW

Lentiz werkt nauw samen met Randstad Onderwijs in de begeleiding van deelnemers aan het LLL. Randstad verzorgt de intake en neemt de begeleiding verder voor zijn rekening. Alle (ex)medewerkers die voorkomen op de overzichten WW-uitkeringskosten van het UWV en de overzichtslst van WW+, zijn in begeleiding. Dankzij een zorgvuldige opvolging wordt hiermee gestreefd naar het bevorderen van de terugkeer van de medewerker in het arbeidsproces en beperking van de schadelast.

Randstad Onderwijs heeft in 2020 met zes medewerkers een intakegesprek gevoerd, drie medewerkers hebben een verkort begeleidingstraject gevolgd. In totaal werden acht medewerkers het gehele jaar door Randstad Onderwijs begeleid, waarbij wekelijks contact, sollicitatiebegeleiding en het aanbieden van vacatures centraal stonden.

Vinna (de specialist op het gebied van adviezen voor eigenrisicodragers) heeft eenmaal begeleiding aangeboden waarbij intensivering van het begeleidingstraject noodzakelijk was.

In 2020 hebben 32 oud-medewerkers voor een periode of het hele jaar een beroep gedaan op de WW of de (B)WW. Dit aantal is dalende door o.a. het in een vroeg stadium opstarten van de begeleiding. Voor acht oud-medewerkers heeft Randstad Onderwijs kortere of langere tijd begeleiding in gang gezet of gecontinueerd. De begeleiding van acht oud-medewerkers is in 2020 gestopt omdat zij elders werk vonden of omdat hun (B)WW-uitkering afliep.

4.6 Onderwijsprestaties: indicatoren voor het mbo

4.6.1 Diplomaresultaat

Het rendement van Lentiz onderwijsgroep was in 2020 80%.

Aantal gediplomeerden

In 2020 leverden onze mbo-scholen in totaal 501 gediplomeerden af voor de groene arbeidsmarkt of doorstroom naar het hbo.

	Aantal gediplomeerden in 2020
Lentiz MBO Maasland	164
Lentiz MBO Westland	154
Lentiz MBO LIFE College	137
Lentiz MBO Barendrecht	27
Lentiz MBO Middelharnis	7
Lentiz MBO Oostland	12
Totaal	501

4.6.2 Aantal voortijdige schoolverlaters

Op basis van de voorlopige cijfers 2019-2020 (uitgave februari 2021) had Lentiz onderwijsgroep 58 voortijdige schoolverlaters (vsv'ers). Dit komt neer op 3,9% vsv'ers voor de gehele instelling. Afgelopen jaren is sterk ingezet op het voorkomen van vsv'ers. Dit heeft geresulteerd in een daling van 1,0%-punt ten opzichte van het eerste referentiejaar 2017-2018 en een daling van 0,1%-punt ten opzicht van het voorgaande jaar 2018-2019. Op niveau 2 en 3 scoort Lentiz boven de landelijke norm. Op niveau 2 is dit verklaarbaar door de plusvoorziening bij Lentiz | MBO LIFE College, waarbij jongeren met gestapelde problematiek worden opgevangen nadat ze bij ander onderwijs zijn uitgevallen. Zij krijgen bij de plusvoorziening een nieuwe kans.

	Lentiz % vsv'ers	Landelijke norm % vsv'ers
Niveau 1	15,7%	26,2%
Niveau 2	10,0%	8,5%
Niveau 3	5,3%	3,1%
Niveau 4	1,5%	2,6%

4.6.3 Examinering mbo

Alle examens moeten voldoen aan de (inhoudelijke) eisen die de overheid en het bedrijfsleven aan de examinering stellen. Een Lentiz-diploma is daarom van grote waarde in de maatschappij en wordt herkend en erkend in het bedrijfsleven. De mbo-opleidingen van Lentiz leiden op voor een drievoudige kwalificatie: voor een functie in het bedrijfsleven, voor goed burgerschap en voor doorstroom naar een hbo-opleiding. Daarom werken de Lentiz-scholen in beroepenveldcommissies structureel samen met het bedrijfsleven.

Het managen van het examen

Alle taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de betrokkenen zijn samen met de examenprocessen beschreven in een Examenhandboek. Het Examenhandboek geeft sturing aan de examenorganisatie, het managen van het examen en de kwaliteit van de examenproducten. Daarnaast legt Lentiz de exameneisen van de verschillende opleidingen jaarlijks vast in de Onderwijs- en Examenregeling (OER). In de OER staan ook de belangrijkste examenprocessen zodat alle studenten van de Lentiz-mbo's tijdig en juist worden geïnformeerd. De examenprocessen worden bovendien helder uitgelegd in de studiegidsen van de scholen.

Ontwikkelingen en behaalde resultaten

Het Examenhandboek wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld. De laatste update is in april 2020 gedaan. Het stafbureau Examinering mbo speelt hierin een coördinerende rol en geeft de examencommissies op de scholen ondersteuning bij alle examineringsprocessen.

Lentiz koopt de beroepsgerichte examens in bij stichting Groene Norm. In 2019 is een start gemaakt met het digitaal afnemen van de beroepsgerichte examens via de tool Praktijkbeoordelen.nl. De (instellings)examens voor vakken binnen het algemeen vormend onderwijs worden ingekocht bij Bureau ICE. De resultaten van de beoordeling van deze examens worden geregistreerd in het systeem waarmee instellingsexamens worden afgenomen, de TOA.

Via de beroepenveldcommissies is het bedrijfsleven betrokken bij het onderwijs en de (organisatie en inhoud van de) examens. De Proeven van Bekwaamheid worden afgenomen in nauwe samenwerking met, of op locatie bij, de betrokken bedrijven.

Alle examencommissies maken jaarlijks een jaarverslag dat aan de raad van bestuur wordt aangeboden. De belangrijkste ontwikkelpunten van de examencommissies in 2020 waren:

- meer aandacht voor de vaststelling van de examens. Het proces met de Vaststellingsadviescommissie (VAC) loopt nog niet optimaal, waardoor de examencommissies zonder advies examens moeten vaststellen;
- doorontwikkeling van de taken en rollen in de examencommissie;
- verdere opvolging van de afgenomen steekproeven.

4.6.4 Tevredenheid studenten

De kwaliteit van het Lentiz-onderwijs en de tevredenheid van leerlingen, ouders en studenten, hangen nauw met elkaar samen. Daarom peilt Lentiz regelmatig de meningen van deze stakeholders. Het tevredenheidsonderzoek onder mbo-studenten wordt tweejaarlijks uitgevoerd door Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs (JOB) en is in 2020 afgenomen. Hierna staan de resultaten op Lentiz-breed niveau, per categorie geclusterd.

Instellingsrapportage 2020 | Lentiz onderwijsgroep

Clusterscores | Lentiz onderwijsgroep totaal

Bron: JOB-monitor 2020 © JOB | ResearchNed

De resultaten van de JOB-enquête zijn besproken met de scholen. Daarbij zijn de sterke punten geanalyseerd (stage, werkplek) en is het aandachtspunt 'informatie' onderzocht. De scholen hebben actie ondernomen op het goed en tijdig informeren van studenten.

4.7 Onderwijsprestaties: indicatoren voor het voortgezet onderwijs

Om de voortgang te volgen, worden de kwaliteitskaarten Vensters voor Verantwoording en Cum Laude gebruikt. Alle scholen bespreken tweemaal per jaar in kwaliteitsgesprekken met de raad van bestuur hoe ze hun resultaten op niveau kunnen houden of verbeteren.

4.7.1 Schooladvies en plaatsing

Voor het kwaliteitsgegeven 'schooladvies en plaatsing' meet Lentiz of de plaatsing van leerlingen past bij het gegeven basisschooladvies. Alle opleidingen scoren hierbij ruim boven de landelijk gestelde norm. Een percentage van de leerlingen wordt geplaatst op een hoger niveau dan door het basisonderwijs geadviseerd. Een uitzondering is de opleiding Het Groene Lyceum van Lentiz | Dalton MAVO. Veel ouders en hun kinderen kiezen toch voor deze praktische mavo-/mbo-opleiding (op weg naar instroom in het hbo), ook al heeft de basisschool een havo-opleiding geadviseerd aan een deel van de betreffende leerlingen. Voor Lentiz | Revius MAVO is de opbrengstenkaart nog in opbouw omdat de school nog geen volledige cyclus heeft doorlopen. Daardoor is Lentiz | Revius MAVO niet in onderstaande tabel opgenomen. Omdat het aantal geslaagden en het slagingspercentage van Lentiz | Revius MAVO vanaf 2019 wel weergegeven kunnen worden, zijn deze wel opgenomen in de cijfers (zie paragraaf 4.7.2).

	Landelijke norm	Lentiz 2019-2020
Lentiz VMBO Maasland	-12,10%	20,26%
Lentiz Floracollege	-10,05%	32,41%
Lentiz Dalton MAVO & Het Groene Lyceum	-10,05%	-14,88%
Lentiz Reviuslyceum	-7,00%	14,02%
Lentiz Geuzencollege	-10,05%	16,18%
Lentiz Groen van Prinstererlyceum	-0,55%	14,93%
Lentiz VMBO LIFE College	-10,05%	29,28%

Bron: Examensecretariaat Lentiz onderwijsgroep

4.7.2 Slagingspercentages

De slagingspercentages van de scholen staan hierna beschreven. Een vergelijking met 2019 is niet geheel op zijn plaats omdat (zoals eerder beschreven) de examinering in 2020 anders is verlopen dan voorgaande jaren. De slagingspercentages hebben echter wel degelijk een waarde omdat de scholen naar een minimaal verschil tussen het gemiddelde centraal examen (CE) en schoolexamen (SE) streven. Doorgaans komt het SE dus vrij goed overeen met het gemiddelde CE. De beroepsgerichte vakken in het vmbo zijn met een centraal schriftelijk en praktisch examen (CSPE) afgesloten. De leerlingen hebben in 2020 extra herkansingen en een mogelijkheid tot een resultaatverbetertoets gehad om hun schoolexamen af te ronden en daarmee hun eindresultaat. Hierdoor vallen de percentages mogelijk iets hoger uit dan voorgaande jaren, al zien we nergens enorme uitschieters. In 2021 krijgen we eveneens een andere regeling dan normaal. Dit zal wederom tot minder goed vergelijkbare cijfers leiden.

	2019	2020
Lentiz VMBO Maasland basis	100%	100%
Lentiz VMBO Maasland kader	91,5%	100%
Lentiz VMBO Maasland g/t	97,7%	100%
Lentiz Floracollege basis	100%	100%
Lentiz Floracollege kader	100%	100%
Lentiz Floracollege g/t	100%	100%
Lentiz Dalton MAVO	95,5%	100%
Lentiz Revijs MAVO	96,7%	100%
Lentiz Revijslyceum havo	86,4%	100%
Lentiz Revijslyceum vwo	93,9%	100%
Lentiz Geuzencollege basis	99,0%	100%
Lentiz Geuzencollege kader	95,0%	100%
Lentiz Geuzencollege g/t	100%	100%
Lentiz Groen van Prinstererlyceum vmbo	85,7%	95,3%
Lentiz Groen van Prinstererlyceum havo	89,9%	97,9%
Lentiz Groen van Prinstererlyceum vwo	87,0%	100%
Lentiz VMBO LIFE College basis	100%	100%
Lentiz VMBO LIFE College kader	95,9%	100%
Lentiz VMBO LIFE College g/t	100%	100%

Bron: Examensecretariaat Lentiz onderwijsgroep/Vensters voor Verantwoording

4.7.3 Rendement onderbouw

Uit de behaalde resultaten blijkt dat alle opleidingen binnen Lentiz tijdens de eerste twee leerjaren een onbelemmerde doorstroom van leerlingen realiseren. De doorstroompercentages liggen bij alle opleidingen boven de landelijk gestelde norm. Toch gaat ook hier een vergelijk met het voorgaande jaar niet op. In de maanden mei t/m juli 2020 is er vanwege de coronacrisis en de daardoor genomen maatregelen, op een meer tolerante manier omgegaan met de hantering van de geldende overgangsregelingen. Daarbij is op basis van de door het jaar heen behaalde cijfers – en vaak ook in overleg met de leerling en zijn/haar ouders – bepaald of een leerling kon doorstromen naar een volgend jaar, dan wel diende te doubleren. Omdat de cijfers van 2020, ondanks wat hiervoor beschreven is, niet veel verschillen van voorgaande jaren, verwachten we de komende jaren in de zittende cohorten geen hogere percentages doubleerders.

	Landelijke norm	Lentiz 2018-2019	Lentiz 2019-2020
Lentiz VMBO Maasland	95,24%	98,02%	98,16%
Lentiz Floracollege	95,42%	98,54%	98,88%
Lentiz Dalton MAVO & Het Groene Lyceum	95,42%	98,3%	98,04%
Lentiz Revisuslyceum	95,47%	97,51%	97,93%
Lentiz Geuzencollege	94,83%	95,3%	95,7%
Lentiz Groen van Prinstererlyceum	95,07%	96,59%	97,23%
Lentiz VMBO LIFE College	92,41%	99,79%	99,78%

Bron: Onderwijsresultaten 2020 (Inspectie van het Onderwijs)

4.7.4 Rendement bovenbouw

Ook in de bovenbouw ligt het doorstroompercentage van Lentiz-leerlingen boven de landelijke norm. Veel van hen stromen zonder vertraging door naar het eindexamen. Ook hier geldt dat er vanwege corona anders dan voorgaande jaren omgesprongen is met de overgangsnormen. De cijfers zijn daarom niet geheel vergelijkbaar met de gegevens van vorig schooljaar. Omdat, zoals ook hiervoor genoemd, de getallen desondanks niet significant verschillen van andere jaren, verwachten we de komende jaren geen extra doubleerders in deze cohorten. Het Lentiz | Groen van Prinstererlyceum blijft in de havo onverminderde aandacht hebben voor de doorstroompercentages.

	Landelijke norm	Lentiz 2018-2019	Lentiz 2019-2020
Lentiz VMBO Maasland basis	86,69%	97,22%	98,38%
Lentiz VMBO Maasland kader	86,1%	93,17%	93,94%
Lentiz VMBO Maasland g/t	86,32%	96,0%	95,32%
Lentiz Floracollege basis	87,06%	97,54%	96,51%
Lentiz Floracollege kader	92,95%	88,93%	89,32%
Lentiz Floracollege g/t	86,73%	91,43%	89,61%
Lentiz Dalton MAVO	86,89%	96,53%	96,38%
Lentiz Revisuslyceum havo	79,72%	83,44%	85,9%
Lentiz Revisuslyceum vwo	81,88%	87,13%	87,5%
Lentiz Geuzencollege basis	85,48%	90,7%	91,0%
Lentiz Geuzencollege kader	85,67%	92,07%	93,14%
Lentiz Geuzencollege g/t	85,59%	89,11%	87,23%
Lentiz Groen van Prinstererlyceum vmbo	85,15%	90,5%	89,64%
Lentiz Groen van Prinstererlyceum havo	79,22%	74,87%	76,87%
Lentiz Groen van Prinstererlyceum vwo	81,66%	83,55%	82,42%
Lentiz VMBO LIFE College basis	79,86%	97,35%	94,01%
Lentiz VMBO LIFE College kader	80,82%	96,42%	92,61%
Lentiz VMBO LIFE College g/t	80,09%	89,66%	93,65%

Bron: Onderwijsresultaten 2020 (Inspectie van het Onderwijs)

4.7.5 Uitstroomgegevens

In 2020 leverden onze vo-scholen in totaal 1.239 leerlingen af voor het vervolgonderwijs of instroom op andere vo-scholen.

	Aantal schoolverlaters in 2019	Aantal schoolverlaters in 2020
Lentiz Dalton MAVO & Het Groene Lyceum	213	149
Lentiz Floracollege	218	205
Lentiz VMBO Maasland	143	127
Lentiz VMBO LIFE College	169	165
Lentiz Geuzencollege	255	224
Lentiz Groen van Prinstererlyceum	230	192
Lentiz Revislyceum	203	152
Lentiz Revis MAVO	33	25

Bron: Onderwijsresultaten 2020 (Inspectie van het Onderwijs)

4.7.6 Vergelijking schoolexamen en centraal examen

Door de afschaffing van het CE, zijn er in 2020 geen gegevens beschikbaar over het verschil tussen het SE en het CE.

4.7.7 Bijzondere trajecten

Onder bijzondere trajecten wordt verstaan, die trajecten binnen het vmbo-bbl waarbij leerlingen tijdens het derde en vierde leerjaar opgaan voor het diploma vmbo-bbl-leerwerktraject of voor het diploma mbo-niveau 1 (entreeopleiding). In 2020 zaten veertig Lentiz-leerlingen in het leerwerktraject van vmbo-bovenbouw. Dit traject biedt extra steun aan leerlingen die moeite hebben om mee te komen op de reguliere opleiding. Het ging om twintig leerlingen van Lentiz | Geuzencollege, één leerling van Lentiz | VMBO Maasland en negentien leerlingen van Lentiz | VMBO LIFE College. Dit is 7,7% van het totaal aantal leerlingen vmbo-bbl.

4.7.8 Tevredenheid ouders

In februari en maart 2020 is de tevredenheid gepeild onder de ouders van onze leerlingen uit leerjaren 1 en 3. De uitkomsten van deze twee oudertevredenheidsmetingen zijn verwerkt op de site: www.scholenopdekaart.nl. In onderstaande tabel zijn de uitkomsten van 2020 naast de uitkomsten van 2018 opgenomen.

	Oudertevredenheid 2018	Oudertevredenheid 2020
Lentiz Dalton MAVO & Het Groene Lyceum	7,6	8,3
Lentiz Floracollege	7,3	8,3
Lentiz VMBO Maasland	7,3	8,3
Lentiz VMBO LIFE College	7,6	8,1
Lentiz Geuzencollege	7,9	8,4
Lentiz Groen van Prinstererlyceum	7,3	8,3
Lentiz Revislyceum	7,5	8,3
Lentiz Revis MAVO		8,3

Bron: Onderzoek stafafdeling Onderwijs, Innovatie & Kwaliteit

4.7.9 Tevredenheid leerlingen

In het vroege voorjaar, nog voor de aanvang van de coronacrisis, zijn de leerlingtevredenheidsmetingen afgenomen en afgerond. De uitkomsten van deze metingen zijn vervolgens ook verwerkt op de site: www.scholenopdekaart.nl.

	Leerlingtevredenheid 2018	Leerlingtevredenheid 2020
Lentiz Dalton MAVO & Het Groene Lyceum	8,2	8,2
Lentiz Floracollege	7,6	7,6
Lentiz VMBO Maasland	7,4	7,4
Lentiz VMBO LIFE College	7,6	7,4
Lentiz Geuzencollege	7,4	7,6
Lentiz Groen van Prinstererlyceum	6,8	7,8
Lentiz Revislyceum	7,8	8
Lentiz Revis MAVO		7,2

Bron: Onderzoek stafafdeling Onderwijs, Innovatie & Kwaliteit

4.8 Financieel beleid

(bedragen x € 1.000)

In de volgende tabel staan de belangrijkste ratio's over 2020, in vergelijking met voorgaande jaren en ten opzichte van de signaleringswaarden van de Inspectie van het Onderwijs.

Omschrijving	Signaleringswaarden Inspectie van het Onderwijs	2020	2019	2018
Liquiditeit (current ratio)	< 0,5	1,99	1,88	1,67
Solvabiliteit 2	< 0,3	0,50	0,48	0,45
Rentabiliteit	< 0	2,41	1,91	4,67
Huisvestingsratio	> 0,15	0,09	0,09	0,08
Weerstandsvermogen	< 0,05	0,40	0,39	0,38
Normatief publiek eigen vermogen	> 1	0,65	0,62	

De **liquiditeitsratio** (current ratio²) is gestegen ten opzichte van het voorgaande verslagjaar. Dit is vooral toe te schrijven aan de positieve cashflow als gevolg van het gerealiseerde positieve resultaat ad € 1.899. De **solvabiliteit 2**³ laat een stabiel cijfer zien over de laatste jaren en ligt ruim boven de signaleringswaarde van de Inspectie van het Onderwijs.

De **rentabiliteit**⁴ over 2020 is positief en laat in de afgelopen jaren positieve waarden zien. De **huisvestingsratio**⁵ is hier berekend, maar door de mix van vo- en mbo-scholen binnen Lentiz is er geen uniforme huisvestingssituatie. De panden van het BRIN-nummer 14YD zijn eigendom van Lentiz. Voor de scholen vallend onder BRIN-nummers 17WQ en 31MD voorzien de gemeenten in huisvesting. De huisvestingslasten zoals gedefinieerd door de Inspectie van het Onderwijs zijn onveranderd stabiel ten opzichte van de totale lasten. Het **weerstandsvermogen**⁶ is onverminderd goed te noemen en ligt ruim boven de signaleringswaarde van 0,05.

² Current ratio: (vlottende activa/kortlopende schulden)

³ Solvabiliteit 2: ((eigen vermogen + voorzieningen)/totale passiva)

⁴ Rentabiliteit: ((resultaat/totale baten) * 100)

⁵ Huisvestingsratio: ((huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen)/totale lasten)

⁶ Weerstandsvermogen: (eigen vermogen/totale baten)

In juni 2020 heeft het ministerie van OCW een brief met het onderwerp 'Signaleringswaarden voor mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen van onderwijsinstellingen' naar de Tweede Kamer gestuurd. De Inspectie van het Onderwijs heeft een berekeningsmethodiek ontwikkeld om te bepalen wat een bestuur redelijkerwijs aan publiek eigen vermogen nodig heeft om bezittingen te financieren en risico's op te vangen. Een getal boven de 1 duidt op mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen. Deze signaleringswaarde is voor het eerst toegepast op de jaarcijfers over 2019. Het **normatief publiek eigen vermogen**⁷ ligt voor Lentiz ultimo 2020 met 0,65 onder de signaleringswaarde van de Inspectie van het Onderwijs.

4.8.1 Toelichting geconsolideerde balans

(bedragen x € 1.000)

Een nadere toelichting op de geconsolideerde balans is opgenomen in de jaarrekening. Hierna volgen de voorzieningen waarbij nader wordt ingegaan op de schattingselementen.

Voor boekjaren vanaf 2020 is het verplicht om personele voorzieningen te waarderen tegen contante waarde indien het effect van de tijds waarde materieel is. Of de tijds waarde materieel is, is afhankelijk van verschillende factoren, zoals de hoogte van de verplichting, de rentestand en de looptijd. Als de looptijd korter is dan één jaar dan is waarderen tegen contante waarde niet vereist. De rentestand (disconteringsvoet) die Lentiz hanteert is die van de tienjarige staatsobligatie per jaarultimo (2020: 0,48%). Door de hoogte van de gehanteerde disconteringsvoet is het effect van de tijds waarde niet materieel. Om die reden zijn de voorzieningen ultimo 2020 gewaardeerd tegen nominale waarde, met uitzondering van de voorziening Jubileumgratificaties, die conform de bestendige gedragsslijn tegen contante waarde wordt voorzien.

Wachtgeldvoorziening (ultimo 2020 € 1.483; ultimo 2019 € 1.194)

Lentiz is van rechtswege eigenrisicodragers voor de werkloosheidswet en de bovenwettelijke werkloosheidsregelingen. Voormalige medewerkers kunnen, indien wordt voldaan aan de wettelijke vereisten hieromtrent, aanspraak maken op een wachtgelduitkering. De wachtgeldvoorziening is bedoeld om de kosten op te vangen van wachtgelduitkeringen die ten laste van Lentiz komen. De berekening van de noodzakelijke omvang van de wachtgeldvoorziening heeft plaatsgevonden op basis van de te verwachten individuele wachtgelduitkeringen. Doordat de inschatting op basis van de individuele verwachtingen plaatsvindt, kan het verloop van de voorziening door de jaren heen een volatiel karakter vertonen.

Het saldo van de voorziening per 31 december 2020 is toegenomen ten opzichte van de stand per 31 december 2019. Het aantal in de voorziening opgenomen voormalige medewerkers is ultimo 2020 ten opzichte van 2019 stabiel. De stijging wordt veroorzaakt door hogere toekomstige verplichtingen van nieuw in de voorziening opgenomen wachtgeldgerechtigden ten opzichte van de verplichtingen van voormalige wachtgeldgerechtigden ultimo 2019.

Spaarverlof (ultimo 2020 € 206; ultimo 2019 € 201)

Deze voorziening is gevormd voor de financiering van het opgebouwde spaarverlof. De hoogte van de voorziening is op individuele basis bepaald. In 2020 was sprake van een dotatie van € 5 als gevolg van gestegen loonkosten. Er vond geen onttrekking plaats in het boekjaar.

Jubileum (ultimo 2020 € 408; ultimo 2019 € 426)

Deze voorziening is gevormd voor de uitbetaling van jubileumuitkeringen. De hoogte van de voorziening wordt bepaald door de inschatting van de kans dat een medewerker werkzaam blijft bij Lentiz. De kans wordt ingeschat op basis van het aantal dienstjaren bij Lentiz en eerdere onderwijsdienstverbanden. Het percentage varieert van 0% tot 75% voor het behalen van het 25-jarig jubileum en van 0% tot 60% voor het behalen van het 40-jarig jubileum. De hoogte van de

⁷ Normatief publiek eigen vermogen: $(\text{publiek eigen vermogen} / ((0,5 * \text{aanschafwaarde gebouwen} * 1,27) + (\text{boekwaarde resterende materiële vaste activa}) + (\text{omvangafhankelijke rekenfactor} * \text{totale baten})))$

voorziening is ultimo 2020 licht gedaald ten opzichte van de stand eind 2019. De afname wordt veroorzaakt doordat in 2020 een hoger aantal jubileumuitkeringen heeft plaatsgevonden ten opzichte van de dotatie in 2020.

Basisbudget (ultimo 2020 € 1.019; ultimo 2019 € 855)

Het basisbudget vloeit voort uit afspraken die in het kader van de cao vo gemaakt zijn over duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Het basisbudget kan onder meer worden ingezet als verlof ten behoeve van duurzame inzetbaarheid. Elke medewerker mag kiezen hoe het jaarbudget van vijftig klokuren (bij een volledige betrekking) wordt ingezet. De opgebouwde verlofuren worden gereserveerd voor latere opname of uitbetaling voor specifieke doeleinden. Jaarlijks wordt de noodzakelijke omvang van de voorziening vastgesteld op basis van de door de medewerkers gemaakte keuzes.

Voor de bepaling van de omvang van deze voorziening is een inschatting gemaakt van de mate waarin vervanging gerealiseerd zal worden bij opname van het verlof. Dit percentage is vastgesteld op 75%. Bij de bepaling van de noodzakelijke omvang wordt op individueel niveau (per medewerker met een vo-aanstelling) berekend wat de reservering moet zijn. Na vier jaar worden de gespaarde uren omgerekend naar een bedrag op basis van het uurloon dat gold in het laatste jaar van reservering. Dit uurloon wordt vervolgens 'bevroren'.

De toename van de voorziening ultimo 2020 ten opzichte van voorgaand jaar wordt veroorzaakt door het opbouwende karakter van de voorziening alsmede door een lichte toename van het aantal deelnemers aan de regeling.

Regeling seniorenverlof (ultimo 2020 € 923; ultimo 2019 € 1.015)

Deze voorziening vloeit voort uit de cao mbo en cao vo. De spelregels vanuit beide cao's zijn verschillend.

Cao mbo (€ 478)

Binnen de cao mbo is er een verplichting om een voorziening te treffen voor de verwachte verplichting voor de komende vijf jaar. De voorziening wordt opgebouwd in vijf jaar, voorafgaand aan het jaar waarin de medewerker de leeftijd van 57 jaar bereikt. Er wordt gerekend met een percentage gebaseerd op ervaringscijfers. Zodra de verlofuren worden opgenomen, wordt dit percentage op 100% gesteld. Zolang de verlofuren nog niet worden opgenomen, wordt dit percentage berekend door de totale werktijdfactor van de opgenomen verlofuren te delen door de totale werktijdfactor van iedereen die van de regeling gebruik kan maken.

Cao vo (€ 445)

Binnen de cao vo is er, in tegenstelling tot de cao mbo, geen verplichting om een dergelijke inschatting te maken voor deze verlofregeling en op basis hiervan een voorziening te treffen. Lentiz vormt de voorziening voor de komende vijf jaar voor medewerkers die daadwerkelijk van de regeling gebruikmaken.

De afname van de voorziening wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat een aantal medewerkers de pensioengerechtigde leeftijd nadert, waardoor minder jaren voorzien hoeven te worden.

Langdurig zieken (ultimo 2020 € 656; ultimo 2019 € 59)

Lentiz is eigen risicodragers voor de Ziektewet. De voorziening langdurig zieken is gevormd ter afdekking van kosten in verband met langdurig zieken. Voor medewerkers die op balansdatum langer dan negentig dagen ziek zijn, en waarvan de geobjectiveerde verwachting bestaat dat de medewerkers niet meer in arbeid terug zullen keren, dient een voorziening gevormd te worden voor de loonkosten per ultimo verslagjaar tot aan het objectief te verwachten moment van uitdiensttreding. In de jaarrekening 2019 is in het kader van inzichtverbetering als gevolg van

aanscherping van vigerende wet- en regelgeving voor het eerst toepassing gegeven aan de vorming van een voorziening langdurig zieken.

Op basis van de onderliggende wet- en regelgeving heeft er in 2020 een herijking plaatsgevonden van de voorziening. Alhoewel het aantal langdurig zieken dat in de voorziening is opgenomen ten opzichte van de eerste beoordeling ultimo 2019 is gestegen, wordt de toename van de voorziening per 31 december 2020 hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de periode waarover voorzien wordt is gewijzigd van drie maanden na het einde van het tweede ziektejaar naar de gehele ziekteperiode tot en met drie maanden na het einde van het tweede ziektejaar. Tot en met 2019 werd in deze voorziening namelijk alleen een termijn van drie maanden, te weten de periode tussen de datum van twee jaar ziekte tot en met instroming in de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) voorzien en niet de gehele periode waarin een medewerker niet inzetbaar is.

Onderhoudsvoorziening (ultimo 2020 € 2.945; ultimo 2019 € 3.221)

De onderhoudsvoorziening wordt gevormd om toekomstig planmatig onderhoud aan schoolgebouwen te kunnen bekostigen. De onderhoudsvoorziening dient ter egalisatie van de kosten van onderhoud van gebouwen. In het meerjarenonderhoudplan is het benodigde onderhoud over een periode van veertig jaar beschreven. In dit plan staan de dotaties en onttrekkingen aan de voorziening. De omvang van de dotaties en de geplande onttrekkingen zijn zo berekend dat alle geplande werkzaamheden uit het meerjarenonderhoudplan kunnen worden uitgevoerd. De onderhoudsvoorziening is bepaald voor een periode van tien jaar.

Lentiz maakt gebruik van de overgangsregeling die verlengd is tot en met 2022. Dit houdt in dat onderwijsinstellingen die in 2017 een voorziening voor groot onderhoud hadden opgenomen in de balans, dezelfde uitgangspunten mogen blijven hanteren tot en met 2022. De komende jaren worden er, in verhouding tot voorgaande jaren, veel onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan de schoolgebouwen. De verwachting is dat de voorziening in omvang verder zal afnemen.

4.8.2 Toelichting op het resultaat tegenover begroting

(bedragen x € 1.000)

Het financieel resultaat over 2020 bedraagt € 1.899 (2019: € 1.507). Voor het boekjaar 2020 was een resultaat begroot van € 48.

•	Resultaat 2020	€ 1.899
•	Begroot resultaat	€ 48
•	Afwijking (positief)	€ 1.851

2020 was een bijzonder jaar. Een jaar waarin we werden geconfronteerd met de gevolgen van de coronapandemie, een jaar met onzekerheden over de toekomst en een jaar waarin een beroep werd gedaan op een ieders vitaliteit, creativiteit, actie- en oplossingsgerichtheid. Al deze punten zien we terug in het financieel resultaat van 2020.

Een verdere toelichting op het resultaat is opgenomen in paragraaf 4.8.3.

4.8.3 Analyse van de uitkomsten van exploitatie in relatie tot de begroting

(bedragen x € 1.000)

Over 2020 zijn de gerealiseerde baten € 2.358 hoger dan begroot en de gerealiseerde lasten € 542 hoger dan begroot. In het voorjaar van 2020 zijn onderhandelaarsakkoorden voor beide cao's overeengekomen en in 2020 zijn de nieuwe cao's in werking getreden. De loon- en prijsbijstellingen vanuit het ministerie van OCW zijn beschikt in de rijksbijdrage (lumpsum) en bedragen € 1.860. De ontwikkeling in de loonkosten is passend bij de cao-wijzigingen en financieerbaar uit de loon- en prijsbijstellingen.

Het ministerie van OCW heeft naar aanleiding van de coronacrisis additionele middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van onder andere 'Inhaal en ondersteuningsprogramma's € 108. Daarnaast zijn macrobudgetten van regelingen verhoogd waardoor er meer middelen beschikbaar zijn gekomen. In de begroting 2020 was hier geen rekening mee gehouden. Ook worden beschikkingen van diverse regelingen gedurende het boekjaar vanuit het ministerie van OCW bijgesteld. De bijstelling kan zowel een positief als een negatief effect hebben. Het betreft regelingen als leerplusarrangement, Prestatiebox vo, functiemix en salarismix. In 2020 gaf dit een positief effect van € 209.

Ten gevolge van de coronapandemie hebben verschillende activiteiten, gefinancierd vanuit 'subsidies', geen doorgang kunnen vinden. Gezien het belang van de activiteiten is in overleg met de directeuren besloten deze voor zover als mogelijk alsnog in 2021 uit te voeren. De middelen worden hiervoor in 2021 beschikbaar gesteld.

In december 2019 heeft Lentiz € 869 ontvangen uit de Regeling bijzondere en aanvullende bekostiging PO en VO 2019 ('Convenant VO'/Slob-gelden). In het resultaat van 2020 is een bedrag van € 335 aan kosten op basis van deze regeling verantwoord. In de begroting 2021 is rekening gehouden met een besteding van € 534. Eind 2021 zullen de middelen volledig zijn besteed.

Baten werk voor derden

In de baten werk voor derden is de omzet van Lentiz | Cursus & Consult B.V. verantwoord. De omzet over 2020 bedroeg € 900, waar een omzet van € 1.503 was begroot. Ten gevolge van de coronapandemie is de omzet in 2020 deels weggefallen. Er zijn verschillende maatregelen, als digitalisering van lesmateriaal en online cursussen geven, ingezet om toch nog omzet te genereren. Daarnaast kon gezien de juridische structuur en verhouding tot de stichting geen aanspraak gemaakt worden op regelingen van de overheid, zoals bijvoorbeeld de NOW. In 2020 is gewerkt aan een toekomstbestendig en gericht herstelplan. Mede aan de hand van dit herstelplan heeft de raad van bestuur van Lentiz onderwijsgroep besloten om de activiteiten van de besloten vennootschap onder te brengen in de stichting.

Overige baten

Onder de overige baten worden verantwoord bijdragen voor excursies en reizen, leermiddelen en boekengeld, overige personele vergoedingen en overige baten. Vanwege corona hebben veel internationale activiteiten (reizen) geen doorgang kunnen vinden. Voor een aantal projecten is een force majeure afgegeven, wat inhoudt dat er uitstel is aangevraagd en ontvangen voor de te maken kosten. Tevens is voor een aantal projecten de periode verlengd omdat de geplande activiteiten ten gevolge van de lockdowns grotendeels niet konden plaatsvinden.

Personeelskosten

(bedragen x € 1.000)

	2020 realisatie	2020 begroot	2019 realisatie
Loonkosten	55.743	54.660	52.750
Overige personeelskosten	930	1.649	2.137
Diensten door derden	5.236	5.240	6.003
	61.909	61.548	60.890

In 2020 zijn de nieuwe cao's in werking getreden. De nieuwe cao vo houdt onder andere een structurele salarisverhoging in van 2,75% per 1 maart 2020, een verhoging met 0,6 procentpunt van de eindejaarsuitkering tot 8,0% en een eenmalige uitkering van € 750 bruto per fte in juni 2020. De wijzigingen in de nieuwe cao mbo, met een looptijd van 1 juli 2020 tot 15 mei 2021, betreffen onder andere een loonverhoging van 3,35% per 1 juli 2020 en een eenmalige uitkering van € 825 bruto per fte in juli 2020.

In het jaar 2020 zijn de gerealiseerde loonkosten 2,0% hoger dan begroot. Ten opzichte van 2019 zijn de loonkosten gestegen met 5,8%. De ontwikkeling in de loonkosten is passend bij de hiervoor genoemde cao-wijzigingen.

De overige personeelskosten bestaan uit opleidingskosten (niet zijnde loonkosten), reis- en verblijfkosten, dotaties aan personele voorzieningen en overige personele kosten. De gerealiseerde kosten in 2020 zijn lager dan begroot en ook lager ten opzichte van 2019. Dit wordt veroorzaakt doordat uitbetaling van de eenmalige uitkering op basis van de cao mbo in januari 2020 ten laste is gebracht van het resultaat 2019. De coronapandemie heeft ertoe geleid dat een groot deel van 2020 de scholen en het stafbureau gedwongen gesloten of minder bezet zijn geweest en dat een aantal evenementen niet plaats heeft kunnen vinden. Dit uit zich onder andere in lagere overige personeelskosten.

Lagere opleidingskosten in 2020 ten opzichte van begroot zijn mogelijk te verklaren doordat er ten gevolge van de coronapandemie minder mogelijkheden beschikbaar waren en gekozen is om de opleiding/cursus op een later moment (2021) te volgen. Met dit laatste is rekening gehouden in de begroting 2021, het opleidingsbudget voor 2021 is 14,9% hoger dan voor 2020.

Huisvestingskosten (bedragen x € 1.000)	2020 realisatie	2020 begroot	2019 realisatie
Huur	705	874	780
Verzekeringen	57	55	44
Onderhoud	490	446	443
Energie en water	1.161	1.024	1.005
Schoonmaakkosten	1.464	1.440	1.514
Belastingen en heffingen	238	268	238
Dotatie onderhoudsvoorziening	634	634	562
Overige huisvestingslasten	361	358	380
	5.110	5.098	4.966

Ten aanzien van de huisvestingskosten is sprake van hogere lasten ten opzichte van begroot en een stijging ten opzichte van 2019. Dit is grotendeels te verklaren door een tarief- en belastingstijging op gas in de hierboven vermelde post Energie en water. Daarnaast is in de wintermaanden een forse stijging van het gasverbruik zichtbaar door een combinatie van ventileren en verwarmen op hetzelfde moment. In het kader van de coronapandemie zijn extra schoonmaak- en reinigingskosten gerealiseerd.

Overige exploitatiekosten (bedragen x € 1.000)	2020 realisatie	2020 begroot	2019 realisatie
Administratie en beheerslasten	1.704	1.560	1.841
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	3.896	3.180	3.631
Mutatie overige voorzieningen	-	95	173
Overige lasten	838	1.635	2.195
	6.438	6.470	7.840

In de overige exploitatiekosten zijn meerdere effecten van de coronacrisis zichtbaar waarbij het uiteindelijke effect per saldo gering is. De omschakeling van fysiek naar online onderwijs heeft ertoe geleid dat er extra kosten zijn gemaakt voor de aanschaf van diverse hardware, als laptops en hybridelessystemen. In 2020 konden wervingsactiviteiten fysiek geen doorgang vinden waardoor andere activiteiten hebben plaatsgevonden en hiervoor materialen zijn ontwikkeld. Tevens is een

extra mbo-campagne gevoerd. In het kader van excursies en (internationale) reizen is er sprake van annuleringskosten, repatriëringskosten en terugbetaling aan ouders.

4.8.4 Investerings, beleid, heden en toekomst

Lentiz onderwijsgroep investeert vooral in mensen en in de kwaliteit van het onderwijs. Lentiz voert een behoudend beleid aangaande investeringen in inventaris en apparatuur. De hogere afschrijvingskosten ten opzichte van begroot worden voornamelijk veroorzaakt door het negatieve boekresultaat op een desinvestering van een defecte warmtepomp binnen de economische levensduur van het actief. Investeringsverzoeken voor inventaris en apparatuur worden altijd onderbouwd aangeleverd bij de raad van bestuur, waarna besluitvorming plaatsvindt na zorgvuldige afweging van noodzaak en budgettaire mogelijkheden.

4.8.5 Financiering

Een samenvattend overzicht staat in het kasstroomoverzicht in de jaarrekening. Onder de investeringen in materiële vaste activa zijn de investeringen opgenomen waarvoor in 2020 geldmiddelen zijn vrijgemaakt. De reguliere bedrijfsvoering is gefinancierd met liquide middelen die maandelijks via bevoorschotting van het ministerie worden ontvangen in de vorm van de lumpsumfinanciering, openstaande crediteuren en aanwezige liquiditeiten op bankrekeningen en de rekeningcourant bij de Nederlandse staat (schatkistbankieren). Het onroerend goed, bestaande uit schoolgebouwen, is voor een deel extern gefinancierd met langlopende leningen bij de Nederlandse staat en ABNAMRO.

4.8.6 Financiële instrumenten

Lentiz heeft een beperkt aantal financiële producten afgesloten die dienen ter bescherming van renterisico's, zijnde een rentecap en twee renteswaps. De rentecap is een afspraak met de bank over een Euribor-renteplafond: de caprente. Stijgt de Euribor boven het afgesproken plafond, dan biedt de afspraak daar bescherming tegen. Lentiz betaalt dan de caprente. Daalt de Euribor onder het afgesproken plafond, dan profiteert Lentiz mee en betaalt de lagere variabele Euribor-rente. Een renteswap is een financieel product waarmee het risico van een variabele rente op een lening kan worden weggenomen. Lentiz heeft twee swaps afgesloten op twee leningen, een voor een termijn van vijf jaar en een voor tien jaar.

4.8.7 Treasurybeleid

Het treasurybeleid is erop gericht om financiële risico's te beheersen, binnen de financiële mogelijkheden een verantwoord rendement te realiseren op tijdelijk overtollige liquiditeiten en de (financierings)lasten zo laag mogelijk te houden. Het treasurybeleid van Lentiz voldoet aan de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 (gewijzigd d.d. 19 december 2018). Het uitgangspunt van Lentiz ten aanzien van financiële risico's is: defensief en risicomijdend. In het treasurystatuut van Lentiz is vastgelegd dat Lentiz niet belegt in aandelen, niet gebruikmaakt van speculatieve derivaten of deelneemt in andere risicodragende beleggingen.

Lentiz maakt gebruik van de faciliteit schatkistbankieren, waarbij een gedeelte van de financiering via het ministerie van Financiën is geregeld. Tijdelijk overtollige liquide middelen kunnen uitsluitend worden aangehouden in de vorm van direct opvraagbare rentegevende banktegoeden. Deposito's, ondergebracht bij de Staat der Nederlanden, hebben een zeer laag risico op oninbaarheid, maar een laag rendement. Overigens blijven de rentestanden onverminderd laag, wat ervoor zorgt dat renteopbrengsten op rekeningencourant, maar ook rentevergoedingen op deposito's bij de Nederlandse staat, nagenoeg nihil zijn.

Beleggingen en leningen

Het beleid met betrekking tot beleggen en belenen ligt vast in het treasurystatuut. Het treasurystatuut heeft tot doel de financiële risico's te beheersen, rentelasten te reduceren en rentebaten te optimaliseren. Lentiz heeft geen beleggingen. Liquiditeiten worden aangehouden bij de Nederlandse staat (schatkistbankieren) en bij banken met minimaal een single A-rating (ABNAMRO, RABO en ING).

Lentiz heeft geen andere producten dan de rentebeschermbare producten die opwaartse renterisico's beperken. Lentiz heeft in voorgaande jaren voor de financiering van vastgoed (schoolgebouwen) leningen afgesloten onder hypothecaire zekerheid bij de ABNAMRO-bank en bij de Nederlandse staat (schatkistbankieren). Lentiz heeft in 2011 op twee leningen bij ABNAMRO een renteswap afgesloten. De swap houdt in dat de variabele rente wordt ingeruild voor een vaste rente. Omdat de rente historisch laag was toen de overeenkomst werd afgesloten, is ervoor gekozen om de rente op termijn te fixeren zodat er zekerheid bestaat over de hoogte van de te betalen rente. Er is geen sprake van een bijstortverplichting, een zogenoemde margin-call. De ABNAMRO-bank heeft schriftelijk bevestigd geen gebruik te zullen maken van dit recht.

Voor een bedrag van € 4.000.000 heeft Lentiz in 2005 een rentecapverzekering afgesloten op 4,75%. Deze verzekering is afgesloten om ingedekt te zijn tegen een rentestijging boven de afgesloten 4,75%. De verzekering heeft een looptijd van 2 januari 2006 tot en met 1 januari 2026.

De praktijk

Het treasurystatuut is begin 2019 geactualiseerd waarbij de aansluiting is gemaakt bij de met terugwerkende kracht aangepaste Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 (gewijzigd d.d. 19 december 2018), en de interne beheersingsmaatregelen zijn verder aangescherpt. Lentiz heeft slechts een aantal rentebeschermbare producten in portefeuille, waarbij Lentiz beschermd is tegen plotseling sterk stijgende rentes.

Beleggingen heeft Lentiz niet. Alle tijdelijk overtollige liquiditeiten worden in rekeningcourant aangehouden bij de Nederlandse staat. De rentevergoeding over de rekeningcourantsaldi is momenteel nihil. Slechts een beperkt deel van de overtollige liquiditeiten (het private deel) staat op een laagrentende spaarrekening bij ING.

4.9 Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen

Lentiz heeft te maken met twee samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs. Dit zijn het Samenwerkingsverband VO Westland en het Samenwerkingsverband Nieuwe Waterweg Noord. In een samenwerkingsverband werken scholen (met regulier en/of speciaal onderwijs) samen op het gebied van passend onderwijs. Een samenwerkingsverband heeft in de Wet passend onderwijs veel taken gekregen. De belangrijkste taak is het maken en uitvoeren van een plan (het ondersteuningsplan), waarin staat op welke manier alle leerlingen een passende plek op een school krijgen. Scholen die samenwerken in een samenwerkingsverband krijgen geld om het onderwijs te regelen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Het samenwerkingsverband ontvangt het geld en besluit over de toewijzing van ondersteuning en geld aan de scholen.

Stichting Samenwerkingsverband Nieuwe Waterweg Noord is onder andere verantwoordelijk voor het afgeven van aanwijzingen voor leerwegondersteunend onderwijs (lwoo). Het samenwerkingsverband heeft met de schoolbesturen de financiële afspraak dat voor het uitvoeren van de lwoo-procedure een vergoeding aan het samenwerkingsverband wordt betaald.

Lentiz | Cursus & Consult B.V.

Per 31 december 2020 zijn de contractactiviteiten van Lentiz | Cursus & Consult B.V. door Lentiz onderwijsgroep overgenomen in de stichting. Per genoemde datum zijn de activiteiten van Lentiz | Cursus & Consult B.V. gestaakt en per 1 januari 2021 worden de activiteiten voortgezet binnen de stichting. Het voornemen is om de besloten vennootschap in 2021 te liquideren. Ultimo 2020 is Lentiz | Cursus & Consult B.V. als 100% deelneming van Lentiz onderwijsgroep meegenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

Overige verbonden partijen

De voorzitter van de raad van bestuur van Lentiz onderwijsgroep was per ultimo 2020 een van de bestuurders van onderstaande stichtingen:

- Stichting Greenport Westland Oostland (Greenport West-Holland);
- Stichting Greenport Hort campus;
- Stichting Equestrium;
- Stichting Food Innovation Academy;
- Stichting World Horti Center.

Er is bij geen van de hiervoor genoemde stichtingen sprake van consolidatieplicht. Lentiz heeft namelijk invloed van betekenis, maar geen beleidsbepalende invloed in deze stichtingen.

Federatie MBO Westland

De voorzitter van de raad van bestuur van Lentiz maakt deel uit van het bestuur van deze vereniging. De rechtspersoon is in 2018 feitelijk ontbonden. De formele uitschrijving van de rechtspersoon uit het Handelsregister van de Kamer van Koophandel moet nog plaatsvinden. Er is geen sprake van consolidatieplicht.

5. TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

5.1 Ontwikkelingen per beleidsterrein

In dit hoofdstuk worden de ontwikkelingen voor het komende jaar, per beleidsterrein, toegelicht.

5.1.1 Onderwijs

Ook in 2021 zijn de gevolgen van de coronacrisis voelbaar in het onderwijs. Wij verwachten zeker tot de zomervakantie een aangepast onderwijsprogramma te draaien. Dat betekent dat het blijvend inzetten op vaardigheden van blended learning en individueel maatwerk van groot belang blijft. De toekomst, wat betreft pedagogiek en didactiek, is onbekend omdat we nog niet weten op welke manier er na de zomervakantie onderwijs gegeven zal worden. 'Vormen', 'verbinden' en 'verantwoorden' zijn enorm belangrijke sleutelwoorden in deze situatie. Het belang van leerlingen en studenten een warm (hernieuwd) welkom geven, ze betrokken houden bij de school en aansluiten bij de ontwikkeling van ieder kind is evident. Mocht de rook van de coronacrisis opstijgen, dan zal gekeken worden hoe het onderwijs wordt vormgegeven met de opgedane (positieve) ervaringen uit de tijd van blended learning en online lesgeven.

Het opleidingspalet maakt sowieso, nog afgezien van de onderwijssituatie, een ontwikkeling door. Zo zal de ontwikkeling van de pilot praktijkgerichte leerweg in het vmbo, de nieuwe opleiding bij Lentiz | Dalton MAVO en Lentiz | Floracollege, in praktijk gebracht worden bij de start van Novilab. Ook het opleidingspalet van het mbo wordt tegen het licht gehouden en op de campussen gaan de verbindingen tussen onderwijs en bedrijfsleven door als vanouds.

5.1.2 Onderzoek

We zien bij steeds meer scholen activiteiten die zich richten op het koppelen van onderzoek of bedrijfsmatige activiteiten aan het onderwijs. Zo onderzoekt Lentiz | Revislyceum of er een samenwerking met Lely mogelijk is en doen Lentiz | Geuzencollege, Lentiz | VMBO LIFE College en Lentiz | Floracollege, in het kader van techniek gelden, onderzoek naar extra samenwerkingsmogelijkheden met technische bedrijven. Equestrium en de verder invulling van de FIA zijn hier ook voorbeelden van. De verduurzaming van de practoraten van Lentiz is een belangrijk punt in 2021.

5.1.3 Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg van Lentiz onderwijsgroep is door de Inspectie van het Onderwijs als goed beoordeeld en vraagt vooral om continuering en waar mogelijk verbetering. Lentiz hecht veel waarde aan haar open cultuur. De volgende stap op dit gebied is dat we voor alle gegevens die we gebruiken voor onze pdca-cyclus, vooraf met elkaar een streefnorm afspreken: wanneer zijn we tevreden en wanneer verdient een onderwerp extra aandacht?

5.1.4 Personeel

Impact corona

Door de impact van corona zijn personele thema's in een ander daglicht komen te staan. Gezondheid en vitaliteit, duurzame inzetbaarheid, werkgeluk, opleiding en ontwikkeling zijn thema's die na 2020 een andere aanpak verlangen. Deze andere aanpak vraagt bijvoorbeeld om meer ontwikkeltijd, werkdrukverlichting, begeleiding van startende leraren, begeleiding van zij-instromers, onderwijsinnovatie en maatregelen betreffende arbeidsmarktvraagstukken.

Regeling bijzondere en aanvullende bekostiging primair onderwijs en voortgezet onderwijs 2019 (Slob-gelden)

Activiteiten en elementen in het kader van de aanpak van de werkdruk die in de locatieplannen, en met name in het locatiewerkdrukplan, zijn opgenomen, geven per locatie de besteding van de gelden in 2021 uit de Regeling bijzondere en aanvullende bekostiging primair onderwijs en voortgezet onderwijs 2019 aan. De wijze van besteding vindt plaats met aantoonbaar actieve betrokkenheid en commitment van het onderwijzend personeel.

Extra hulp voor de klas

Het kabinet heeft in december 2020 210 miljoen euro subsidie beschikbaar gesteld voor 'extra hulp voor de klas'. Met dit geld kunnen scholen en instellingen in het po, vo en mbo extra hulp binnen en buiten de klas inschakelen tijdens de coronatijd. Lentiz heeft in een regionaal samenwerkingsverband met andere scholen een subsidieaanvraag ingediend.

Leiderschapsontwikkelingstraject (LOT)

In 2020 is een LOT afgesloten met acht deelnemers. Het doel van dit traject is om medewerkers met leidinggevende ambitie en kwaliteiten de kans te geven zich versneld te bekwamen in leiderschapsvaardigheden. Hiermee hoopt Lentiz deze groep medewerkers aan zich te binden.

5.1.5 Huisvesting

In 2021 staan wat betreft huisvesting de volgende zaken op het programma:

- ontwikkeling Food Innovation Academy (FIA); begane grond Try & Taste;
- ontwikkeling Beroepencampus Barendrecht;
- ontwikkeling hippische campus Equestrium;
- ontwikkeling Beroepencampus Middelharnis;
- ontwikkeling Lentiz | Revislyceum en Lentiz | Revis MAVO technologie/techniek;
- ontwikkelingen gebied Schieveeste Schiedam;
- ontwikkelingen Unilever-terrein Vlaardingen verkennen;
- onderzoek doordecentralisatie gebouwen Vlaardingen;
- onderzoeken mogelijkheden herhuisvesting stafbureau;
- Lentiz-breed aansluiten op de sustainable development goals (SDG) (intern + met contractpartners).

Lentiz is op haar toekomst(makers) voorbereid. Dit doen we door campussen te vormen en daarmee een aantrekkelijke onderwijsorganisatie te zijn voor studenten en partners uit het bedrijfsleven en de overheid. We gaan duurzaam om met energie en verduurzamen onze gebouwen, bijvoorbeeld door ledverlichting toe te passen en zonnepanelen te plaatsen. Op termijn verandert mogelijk de methode van het berekenen van de voorziening voor groot onderhoud (zie paragraaf 3.1.e). Lentiz is echter

van mening dat de huidige methode voldoet om deze voorziening op een juiste en volledige manier te verantwoorden.

Inkoop en aanbestedingen

In 2020 is de inhuur van docenten en onderwijsondersteunend personeel aanbesteed. De busreizenaanbesteding is als gevolg van corona uitgesteld. De aanbesteding leermiddelen die in voorbereiding was en is, heeft een andere richting gekregen nu digitale leeromgevingen een vlucht hebben genomen. We volgen die ontwikkelingen op de voet en zullen de effecten hiervan mee (moeten) nemen in de aanbesteding van leermiddelen.

Komend jaar staan de brandverzekering, sanitaire producten, audiovisuele middelen, meubilair, afval en de leermiddelen op de aanbestedingskalender om voor te bereiden dan wel aan te besteden. Per onderwerp onderzoeken we op basis van de huidige spendanalyse óf er aanbesteed moet worden, wát er aanbesteed moet worden en hóe we dat op de beste manier kunnen doen.

5.1.6 ICT

Voor de afdeling Informatie & Automatisering zullen onderstaande projecten een rol gaan spelen in het komende jaar. Dit zijn, in willekeurige volgorde:

- implementatie van diverse Eduarte-modulen ten behoeve van het onderwijs;
- doorontwikkeling van het nieuwe portaal aan de hand van de schoolplannen en de overeengekomen budgettering;
- mogelijk maken van resetten van het Lentiz-wachtwoord door de gebruiker, in de Office 365-omgeving van Lentiz;
- elo mbo, in een tweesporenbeleid. Als basis voor de lesomgeving voor studenten hebben vier locaties gekozen voor Moodle, drie locaties voor Microsoft Teams voor Educatie;
- implementatie van Xedule, een nieuw plan- en roostersysteem voor het onderwijs, omdat enkele Lentiz-scholen onvoldoende uit de voeten kunnen met het huidige roosterprogramma;
- uitwerken en vaststellen van een aantal relevante IT-processen.

Onderstaande projecten staan ook op de agenda, ter ondersteuning van informatieveiligheid en privacy en de Lentiz-kernbegrippen 'verbinden' en 'verantwoorden' (enkele van deze projecten stonden in 2020 al op de agenda, maar zijn als gevolg van de coronacrisis nog niet afgerond):

- automatiseren van het aanmaken en deactiveren van Lentiz-accounts van medewerkers bij in- of uitdiensttreding, rekening houdend met actuele wet- en regelgeving;
- verbeteren en aanpassen van het proces voor toegangscontrole van de Lentiz-gebruikers (identity- en accessmanagement) op onze applicaties en systemen;
- stimuleren van het nieuwe portaal MijnLentiz voor de digitale communicatie en informatievoorziening;
- vernieuwen van de Lentiz-enterprisearchitectuur en opstellen van een informatieplan voor Lentiz, als essentiële basis voor sturing van een op de behoefte afgestemde informatievoorziening, binnen de wettelijke kaders;
- informatie gericht en veilig beschikbaar stellen aan ouders en externe doelgroepen, binnen de Lentiz-ICT-omgeving;
- uitbreiden en actueel houden van het governanceplan Microsoft 365, op basis van de verdere digitalisering van onderwijs en bedrijfsvoering, de ontwikkeling van Microsoft 365 en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving;
- implementatieplan opstellen voor een toekomstbestendig bedrijfsvoeringssysteem dat doelmatige inzet van middelen ook op de lange termijn waarborgt;

- bevorderen van deskundigheid van de medewerkers en stimuleren van de inzet en adoptie van digitale leer- en hulpmiddelen in onderwijs en bedrijfsvoering, in het licht van de toenemende digitalisering;
- afstemmen hoe Lentiz kan anticiperen op en omgaan met de constante, snelle veranderingen in Microsoft 365 en de daarbij horende keuzes t.a.v. functionaliteit, veiligheid, standaardinstellingen, enzovoorts;

5.1.7 Investeringsbeleid, heden en toekomst

Lentiz onderwijsgroep investeert vooral in mensen en in de kwaliteit van het onderwijs. Investeringsplannen in duurzaamheidsmaatregelen, ICT en gebouwen en de daarbij behorende inventaris en (school)meubilair, zoals in voorgaande hoofdstukken zijn beschreven, betreffen duurzame investeringen ten behoeve van onderwijskundige verbeteringen. Uitgangspunt zal altijd zijn dat de plannen onderdeel moeten zijn van het meerjarenhuishoudingplan (MJHP) en dat gedurende de looptijd een sluitende exploitatie gewaarborgd is. Verder zullen de komende jaren vervangingsinvesteringen gedaan worden van afgeschreven inventarissen en waarvoor de goedkeuring van de raad van bestuur verkregen is. Op basis van deze uitgangspunten zijn de investeringsplannen voor 2022 en 2023 opgenomen en is er geen reden om aan te nemen dat er grote schommelingen in deze post optreden of dat de afschrijvingslasten sterk fluctueren.

Nieuwe investeringen zullen op grond van nut en noodzaak beoordeeld worden en, mits passend binnen de exploitatie, worden gehonoreerd. Toetsing aan het strategisch meerjarenplan zal te allen tijde plaatsvinden.

5.1.8 Duurzaamheid

Duurzaamheid is een belangrijk speerpunt uit het strategisch meerjarenplan. Onze leerlingen en studenten zijn zich meer dan ooit bewust van hun aandeel in de klimaatverbetering. In diverse lessen is daar aandacht voor. Lentiz heeft zelfs de enige Eco-Schools-docent ter wereld. Het voortzetten van de Groene Vlag bij drie scholen was aandachtspunt in 2020. In het verleden is het thema duurzaamheid ook vaak in het vat van een evenement gegoten. In 2020 is dit niet mogelijk geweest. We zoeken naar andere methoden om dit handen en voeten te geven. In 2021 borduren we voort op het uitgevoerde onderzoek in dit kader en onderzoeken we hoe duurzaamheid een plek kan krijgen in het volgende strategisch meerjarenplan.

5.2 Toekomstige ontwikkelingen (continuïteitsparagraaf)

A.1 Kengetallen

KENGETALLEN				
	2020	2021	2022	2023
PERSONELE BEZETTING IN FTE				
Bestuur / Management	30,92	31,06	30,99	30,99
Personeel primair proces / Docerend personeel	503,89	514,13	548,88	537,91
Ondersteunend personeel / Overige medewerkers	168,85	169,79	171,60	172,02
	703,66	714,98	751,47	740,92
Leerlingen- c.q. studentenaantallen	7.389	7.491	7.688	7.896
	7.389	7.491	7.688	7.896

Toelichting op de kengetallen

Leerlingen- c.q. studentenaantallen

De prognose van de leerlingen- en studentenaantallen voor de jaren 2021 tot en met 2023 is opgesteld in de periode van de coronacrisis. Lentiz onderwijsgroep is zich ervan bewust dat het gepresenteerde beeld kan veranderen door de effecten van deze crisis, zoals veranderingen in

economische activiteiten, faillissementen van stagebedrijven en behoefteverandering van bepaalde sectoren.

Door corona konden reguliere wervingsactiviteiten beperkt of geen doorgang vinden. Hierdoor hebben andere (online) activiteiten plaatsgevonden en zijn andere (online) voorlichtingsmaterialen ontwikkeld. De verwachting is dat er Lentiz-breed geen sprake is van krimp, maar van stabiliteit en lichte groei.

Voortgezet onderwijs

De aankomende jaren verwacht Lentiz onderwijsgroep een lichte stijging van het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs. De te verwachten stijging is gebaseerd op de hogere (verwachte) aanmeldingen ten opzichte van een lagere uitstroom van eindexamenkandidaten, de invoering van onderwijsvernieuwingen en een lichte demografische groei in de gemeenten waar Lentiz onderwijsgroep haar vo-locaties heeft.

Middelbaar beroepsonderwijs

Het studentenaantal zal naar verwachting de aankomende jaren stijgen. De groei van het aantal studenten is onder andere toe te schrijven aan autonome groei van nieuwe opleidingen, nieuwe samenwerkingsinitiatieven en onderwijsvernieuwingen in samenwerkingen met het bedrijfsleven, zoals in het World Horti Center, de ontwikkelingen in Oostland, de Food Innovation Academy, de agrologistieke campus en de paardensport.

Mede door de hiervoor genoemde oorzaken zal het aantal leerlingen en studenten in de komende jaren naar verwachting enigszins toenemen. De stijging van het aantal leerlingen en studenten is beleidsrijk en daarmee optimistischer dan de opgestelde referentieramingen van het ministerie van OCW. Dit is te verklaren door de strategische lijn die Lentiz onderwijsgroep de afgelopen jaren heeft ingezet.

Door de manier van bekostigen dient de groei te worden voorgefinancierd. Dit zal worden opgevangen met middelen uit in het verleden gevormde reserves.

De genoemde leerlingen- en studentenaantallen betreffen het ongewogen aantal aanwezigen per 1 oktober van het betreffende jaar.

Personele bezetting

In de aankomende jaren verwacht Lentiz onderwijsgroep een stijging van het aantal leerlingen c.q. studenten. De stijging zal met name een effect hebben op de personele bezetting van het onderwijzend personeel. Hier wordt rekening gehouden met een toename in fte voor de periode 2021 tot en met 2023. Deze toename wordt versterkt door de extra aandacht die zowel in vo als mbo zal zijn vanuit het Nationaal Programma Onderwijs en de schoolprogramma's die ontwikkeld zullen worden met als doel om de effecten van de coronapandemie in de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 op te vangen en het ontwikkeltraject van al onze leerlingen en studenten extra te stimuleren.

A.2 Meerjarenbegroting

(alle bedragen in duizenden euro's)

BALANS				
	2020	2021	2022	2023
ACTIVA				
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa	51.555	50.115	49.102	48.015
TOTAAL VASTE ACTIVA	51.555	50.115	49.102	48.015
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen	1.409	1.423	1.438	1.452
Liquide middelen	26.588	26.549	27.033	27.474
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	27.997	27.972	28.471	28.926
TOTAAL ACTIVA	79.552	78.087	77.573	76.941
PASSIVA				
EIGEN VERMOGEN				
Algemene reserve	15.844	17.917	18.438	18.478
Bestemmingsreserve publiek	16.059	14.187	13.905	13.999
VOORZIENINGEN	7.640	7.044	7.358	7.659
LANGLOPENDE SCHULDEN	25.966	24.756	23.546	22.336
KORTLOPENDE SCHULDEN	14.043	14.183	14.326	14.469
TOTAAL PASSIVA	79.552	78.087	77.573	76.941
STAAT VAN BATEN EN LASTEN				
	2020	2021	2022	2023
BATEN				
Rijksbijdragen	73.931	73.047	77.782	75.741
Overige overheidsbijdragen	732	544	535	487
Deelnemers- en ouderbijdragen	212	261	268	272
Baten werk van derden	900	1.110	1.189	1.239
Overige baten	3.138	3.984	3.617	3.519
BATEN	78.913	78.946	83.391	81.258
LASTEN				
Personeelslasten	61.909	64.024	68.072	65.858
Afschrijvingen	2.549	2.389	2.520	2.594
Huisvestingslasten	5.110	5.222	5.390	5.468
Overige lasten	6.436	6.086	6.256	6.362
LASTEN	76.004	77.721	82.238	80.282
Saldo baten en lasten	2.909	1.225	1.153	976
Saldo financiële bedrijfsvoering	-1.010	-1.024	-913	-842
Saldo buitengewone baten en lasten				
TOTAAL RESULTAAT	1.899	201	240	134

Toelichting

Algemeen

De uitbraak van het coronavirus heeft invloed op de cijfers over het boekjaar 2020. De raad van bestuur van Lentiz onderwijsgroep heeft in 2020 passende maatregelen getroffen om de continuïteit van zowel de onderwijsactiviteiten als de bedrijfsvoering te waarborgen. De meerjarenbegroting

2021-2023 is dan ook opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit van Lentiz onderwijsgroep.

Ontwikkeling baten

De verwachte toename van het aantal leerlingen en studenten heeft effect op de hoogte van de rijksbijdragen over de periode 2021-2023. De fluctuatie in de rijksbijdragen is te verklaren door de financiële impuls vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO).

Op 17 februari 2021 heeft het kabinet kenbaar gemaakt 8,5 miljard euro beschikbaar te stellen via het NPO. Het doel van het NPO is om leerlingen en studenten, ondanks de coronacrisis en de gevolgen daarvan voor het onderwijs, te helpen hun gaven en talenten tot bloei te brengen. Het NPO neemt stevige maatregelen om verdere vertraging en achterstanden te voorkomen, om de ontwikkeling van alle leerlingen en studenten extra te stimuleren en om eventueel opgelopen vertraging en achterstanden waar mogelijk zo snel mogelijk in te halen. Daarbij horen ook maatregelen om ervoor te zorgen dat interventies duurzaam effect hebben.

De maatregelen starten op korte termijn en lopen door tot en met 2023. De komende tweeënhalf jaar stelt het ministerie van OCW via het NPO een substantieel budget ter beschikking aan scholen, instellingen en gemeenten, en ook aan studenten zelf. Tot en met 2023 gaat het landelijk in totaal om een bedrag van € 8,5 miljard. De benodigde middelen voor de po-/vo-component zijn geraamd op ongeveer € 5,8 miljard en voor de mbo-/ho-component op ongeveer € 2,7 miljard. Daarnaast komt er structureel € 645 miljoen extra beschikbaar om scholen en instellingen te compenseren, omdat er meer leerlingen en studenten zijn ingeschreven dan eerder was verwacht.

Het NPO is niet opgenomen in de vastgestelde begroting 2021. Vanuit het ministerie van OCW is voor het voortgezet onderwijs nog geen indicatie afgegeven voor het schooljaar 2022-2023 en ook bij het middelbaar beroepsonderwijs is nog niet concreet kenbaar gemaakt op welke wijze de middelen beschikbaar worden gesteld. Om deze redenen zijn de financiële effecten van het NPO alleen opgenomen in de periode 2022. Lentiz onderwijsgroep ontvangt, op basis van de beschikbare informatie, in 2022 € 2.322.600 voor het voortgezet onderwijs en € 859.866 voor het middelbaar beroepsonderwijs. Naar verwachting heeft dit geen impact op het resultaat aangezien de middelen volledig ingezet zullen gaan worden.

In de meerjarenbegroting heeft Lentiz onderwijsgroep nog geen rekening gehouden met mogelijke financiële effecten voortkomend uit het wetsvoorstel Vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs. Het ministerie van OCW heeft simulaties beschikbaar gesteld aan Lentiz onderwijsgroep gebaseerd op de teldatum 1 oktober 2018. De informatie is verouderd en sluit niet aan bij de huidige situatie. Daarnaast is de verwachting dat de effectuering voor het groene vmbo zal worden uitgesteld naar 1 januari 2023. Op basis van de bekostigingsvariabelen is een inschatting gemaakt van de mogelijke financiële effecten voor Lentiz onderwijsgroep. Deze zullen naar verwachting een niet-materieel positief effect hebben op de exploitatie.

Ontwikkeling personele lasten

Als gevolg van de verwachte stijgingen in de leerlingen- en studentenaantallen is een toename van het aantal fte onderwijzend personeel begroot. Daarnaast heeft de uitvoering van het NPO een materieel effect op de ontwikkeling van de personele lasten. In mei en juni 2021 is door de scholen gewerkt aan een schoolprogramma waarin de invulling van het NPO wordt vormgegeven in lijn met de menukaart die door het ministerie van OCW is gepubliceerd.

Huisvesting

Lentiz onderwijsgroep heeft haar strategisch huisvestingbeleid vastgelegd in een meerjarenhuisvestingplan (MJHP). Het doel van het strategisch huisvestingbeleid is dat er op termijn voldoende vermogen beschikbaar is om het huidige onroerend goed te kunnen vervangen door

gelijkwaardige nieuwbouw. Om aan deze doelstelling te kunnen voldoen, wordt een deel van het vermogen gereserveerd voor de realisatie van het beleid. Dit vermogen is toegerekend aan het huisvestingbedrijf van Lentiz onderwijsgroep en opgenomen in het MJHP. Het geplande onderhoud is vastgelegd in een meerjarenonderhoudplan (MJOP). Het MJOP ligt ten grondslag aan de onderhoudsvoorziening. In de meerjarenbegroting 2021-2023 heeft Lentiz geen rekening gehouden met een eventuele bijstelling van de onderhoudsvoorziening per 1 januari 2023 als gevolg van wijzigende verslaggevingsregels hieromtrent.

Het onroerend goed van de locaties Lentiz | Dalton MAVO & Het Groene Lyceum, Lentiz | VMBO en MBO Maasland, Lentiz | MBO LIFE College en Lentiz | Floracollege zijn eigendom van Lentiz onderwijsgroep. Lentiz | MBO Westland is gevestigd in het World Horti Center (WHC) waar Lentiz onderwijsgroep eigenaar is van het onderwijsgebouw. Albeda en ROC Mondriaan zijn tevens gehuisvest in het onderwijsgebouw van het WHC. Lentiz onderwijsgroep heeft met Albeda en ROC Mondriaan overeenkomsten afgesloten op het gebied van huur en servicekosten. Lentiz | MBO Oostland is gehuisvest in een tijdelijke noodvoorziening waarbij afspraken ten aanzien van faciliteiten zijn overeengekomen met de partner vo-school. De huisvesting van Lentiz | MBO Barendrecht en Lentiz | MBO Middelharnis is georganiseerd bij partner vo-scholen. Deze laatstgenoemde samenwerkingen zijn vastgelegd in huur- en dienstverleningsovereenkomsten.

Het saldo financiële bedrijfsvoering betreft met name betaalde interestlasten met betrekking tot leningen die ten behoeve van de huisvesting zijn afgesloten.

Investerings en projecten

In de meerjarenbegroting 2021-2023 is rekening gehouden met diverse investeringen voor ICT, inventaris en faciliteiten en materiaal ten behoeve van de invoering van 'onderwijs op maat'. De hoogte van de investeringen en de daaruit voortvloeiende afschrijvingslasten zijn passend binnen de beschikbare liquide middelen en exploitatie.

Contractactiviteiten

De door Lentiz | Cursus & Consult B.V. verzorgde contractactiviteiten zijn geconfronteerd met de effecten van het coronavirus en de omzet is in 2020 deels weggevallen. Er zijn verschillende maatregelen ingezet om toch nog omzet te genereren, zoals digitalisering van lesmateriaal en online cursussen geven. Daarnaast kon, gezien de juridische structuur en verhouding tot de stichting, geen aanspraak gemaakt worden op regelingen van de overheid, zoals bijvoorbeeld de NOW. In 2020 is gewerkt aan een toekomstbestendig en toekomstgericht herstelplan. Mede aan de hand van dit herstelplan heeft de raad van bestuur van Lentiz onderwijsgroep besloten om de activiteiten van de besloten vennootschap onder te brengen in de stichting. De contractactiviteiten zijn, uitgaande van de veronderstelling van continuïteit, in de meerjarenbegroting opgenomen.

Ontwikkeling vermogenspositie

Lentiz onderwijsgroep heeft een financieel statuut opgesteld waarin de vereisten vastliggen met betrekking tot reserves en voorzieningen:

- (a) Budgetonder- en -overschrijdingen worden ten gunste c.q. ten laste van de algemene reserve gebracht.
- (b) Lentiz onderwijsgroep zal moeten beschikken over voldoende bedrijfsreserves om het hoofd te kunnen bieden aan de financiële gevolgen van calamiteiten, fricties en onvoorziene risico's. Het vermogen zal worden opgebouwd volgens de percentages genoemd in het document Notitie maximale afdracht bestemmingsreserves en voorzieningen Lentiz onderwijsgroep, waarin Lentiz onderwijsgroep haar beleid ten aanzien van de vorming en de maximale omvang van bestemmingsreserves en voorzieningen heeft vastgelegd.

- (c) Voor toekomstige omvangrijke financiële verplichtingen worden binnen de wettelijke kaders voorzieningen en bestemmingsreserves gevormd. Het doel hiervan is om gelden geoormerkt te reserveren voor toekomstige voorzienbare uitgaven.

De vermogenspositie van Lentiz onderwijsgroep kan als solide worden aangemerkt. De solvabiliteit zal in de komende jaren nog licht toenemen en blijft onverminderd binnen de bandbreedte van de toetsingskaders van de Inspectie van het Onderwijs. De liquiditeitspositie van Lentiz onderwijsgroep is goed te noemen.

In juni 2020 heeft het ministerie van OCW een brief met het onderwerp ‘Signaleringswaarden voor mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen van onderwijsinstellingen’ naar de Tweede Kamer gestuurd. De Inspectie van het Onderwijs heeft een berekeningsmethodiek ontwikkeld om te bepalen wat een bestuur redelijkerwijs aan publiek eigen vermogen nodig heeft om bezittingen te financieren en risico’s op te vangen. Een getal boven de 1 duidt op mogelijk bovenmatig normatief publiek eigen vermogen. Voor de periode 2021-2023 ligt het normatief publiek eigen vermogen voor Lentiz onderwijsgroep onder de signaleringswaarde van de Inspectie van het Onderwijs.

B.1 Rapportage over de aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Voor deze rapportage wordt verwezen naar paragraaf 3.2.

B.2 Beschrijving van de belangrijkste risico’s en onzekerheden

Voor de beschrijving van de belangrijkste risico’s en onzekerheden wordt verwezen naar paragraaf 3.1.

B.3 Rapportage raad van toezicht

Voor de rapportage van de raad van toezicht wordt verwezen naar paragraaf 1.5.

JAARREKENING

**Lentiz onderwijsgroep
te Vlaardingen**

Geconsolideerde balans per 31 december 2020
(na verwerking resultaatbestemming)
(bedragen x € 1.000)

Activa

	31 december 2020	31 december 2019
	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa	51.555	52.361
Totaal vaste activa	51.555	52.361
Vlottende activa		
Vorderingen	1.409	1.897
Liquide middelen	26.588	23.251
Totaal vlottende activa	27.997	25.148
Totaal activa	79.552	77.509

Passiva

	31 december 2020	31 december 2019
	€	€
Eigen vermogen	31.903	30.004
Voorzieningen	7.640	6.971
Langlopende schulden	25.966	27.176
Kortlopende schulden	14.043	13.358
Totaal passiva	79.552	77.509

**Lentiz onderwijsgroep
te Vlaardingen**
Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2020
(bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€
Baten			
Rijksbijdragen	73.931	69.726	71.994
Overige overheidsbijdragen	732	803	757
Deelnemers- en ouderbijdragen	212	311	194
Baten werk van derden	900	1.503	1.351
Overige baten	3.138	4.212	4.564
Totaal baten	78.913	76.555	78.860
Lasten			
Personele lasten	61.909	61.548	60.890
Afschrijvingen	2.549	2.348	2.435
Huisvestingslasten	5.110	5.098	4.966
Overige lasten	6.438	6.470	7.840
Totaal lasten	76.006	75.464	76.131
Saldo baten en lasten	2.907	1.091	2.729
Financiële baten en lasten	1.010-	1.043-	1.220-
Belastingen	2	-	2-
Totaal resultaat	1.899	48	1.507

**Lentiz onderwijsgroep
te Vlaardingen**
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2020
(bedragen x € 1.000)

	<u>2020</u>		<u>2019</u>
	€		€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat	2.907		2.729
Aanpassingen voor:			
- afschrijvingen	2.549		2.435
- mutaties voorzieningen	<u>669</u>		<u>1.238</u>
	6.125		6.402
Veranderingen in vlottende middelen:			
- Vorderingen	488		220
- Kortlopende schulden	<u>692</u>		<u>354</u>
	1.180		574
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			
Ontvangen interest	-		1
Betaalde interest	1.022-		1.116-
Belastingen	<u>5</u>		<u>3-</u>
	1.017-		1.118-
<u>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten</u>	<u>6.288</u>		<u>5.858</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings in materiële vaste activa	1.741-		812-
Desinvesterings in materiële vaste activa	<u>-</u>		<u>15</u>
<u>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>	1.741-		797-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Nieuw opgenomen leningen	-		-
Aflossing langlopende schulden	<u>1.210-</u>		<u>1.249-</u>
<u>Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>	<u>1.210-</u>		<u>1.249-</u>
Mutatie liquide middelen	<u>3.337</u>		<u>3.812</u>
Beginstand liquide middelen	23.251		19.439
Eindstand liquide middelen	<u>26.588</u>		<u>23.251</u>
<u>Mutatie liquide middelen</u>	<u>3.337</u>		<u>3.812</u>

Lentiz onderwijsgroep te Vlaardingen

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

Groepsverhoudingen

Lentiz onderwijsgroep te Vlaardingen staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen.

De financiële gegevens van de vennootschap zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Lentiz onderwijsgroep te Vlaardingen.

Een overzicht van de gegevens vereist op grond van de artikelen 2:379 en 2:414 BW is onderstaand opgenomen:

Geconsolideerde maatschappijen:

Naam	Statutaire zetel	Aandeel in het geplaatste kapitaal
Lentiz Cursus & Consult B.V.	Vlaardingen	100%

Per 31 december 2020 zijn de Contractactiviteiten van Lentiz | Cursus & Consult B.V. door Lentiz onderwijsgroep overgenomen en ondergebracht in de stichting. Onder de activiteiten zijn begrepen alle vermogensbestanddelen behorende bij de onderneming, waaronder de materiële vaste activa, vlottende activa en de kortlopende schulden alsmede de handelsnamen en -merken en alle intellectuele eigendommen. Per genoemde datum zijn de activiteiten van Lentiz | Cursus & Consult B.V. gestaakt. Het voornemen is om de besloten vennootschap in 2021 te liquideren.

Grondslagen voor de consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Lentiz onderwijsgroep zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Lentiz onderwijsgroep.

De financiële gegevens van Lentiz onderwijsgroep zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening.

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

De resultaten van nieuw verworven groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen worden geconsolideerd vanaf de overnamedatum. Op die datum worden de activa, voorzieningen en schulden gewaardeerd tegen de reële waarden. De betaalde goodwill wordt geactiveerd en afgeschreven over de economische levensduur. De resultaten van afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie verwerkt tot het tijdstip waarop de groepsband wordt verbroken.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening

De jaarrekening over 2020 is opgesteld in € 1.000, (uitgezonderd WNT-verantwoording) conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is de Richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften geformuleerd.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd tegen kostprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Positieve resultaten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke negatieve resultaten die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Schattingen, aannames en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de Raad van Bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. De afschrijving op de vaste activa (inclusief de bepaling van de impairment) en de restwaarde hiervan en de voorzieningen zijn de belangrijkste posten waar een schattingsproces is inbegrepen.

Financiële instrumenten

Algemeen

Lentiz onderwijsgroep maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden.

Lentiz onderwijsgroep handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de stichting verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten.

De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de kredietrisico's en marktrisico's.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan. De reële waarde van de overige in de balans verantwoorde financiële instrumenten wijkt niet materieel af van de boekwaarde.

Hedge accounting

Lentiz past hedge accounting toe op basis van generieke documentatie. Lentiz documenteert de wijze waarop de hedgerelaties passen in de doelstellingen van het risicobeheer, de hedge-strategie en de verwachting aangaande de effectiviteit van de hedge.

Het effectieve deel van financiële derivaten die zijn toegewezen voor kostprijs-hedge-accounting, wordt tegen kostprijs gewaardeerd. Op iedere balansdatum wordt bepaald of er een indicatie is voor ineffectiviteit door de kritische kenmerken van het hedge-instrument te vergelijken met de kritische kenmerken van de afgedekte positie. In het geval dat de kritische kenmerken van het hedge-instrument en de kritische kenmerken van de afgedekte positie niet aan elkaar gelijk zijn, is dit een indicatie dat de kostprijs-hedge een ineffectief deel bevat. In dat geval wordt een kwantitatieve ineffectiviteitsmeting uitgevoerd door het vergelijken van de cumulatieve verandering van de reële waarde van het hedge-instrument met de cumulatieve verandering van de reële waarde van de afgedekte positie sinds het aanwijzen van de hedgerelatie. Ineffectiviteit wordt in de staat van baten en lasten verwerkt indien en voor zover uit de kwantitatieve ineffectiviteitsmeting (cumulatief) een verlies blijkt.

Afgeleide financiële instrumenten worden gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde, tenzij hedge accounting onder het kostprijs hedge model wordt toegepast.

Indien kostprijs hedge accounting wordt toegepast vindt, zolang het afgeleide instrument betrekking heeft op afdekking van het specifieke risico van toekomstige transactie die naar verwachting zal plaatsvinden, geen herwaardering van dit instrument plaats.

Zodra de verwachten toekomstige transactie leidt tot verantwoording in de staat van baten en lasten, wordt de met het afgeleide instrument samenhangende winst/verlies door middel van een overlopende post in de staat van baten en lasten verwerkt.

Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot de opname in de balans van een niet-financieel actief of een niet-financiële verplichting, wordt de kostprijs van dit actief aangepast met de afdekkingsresultaten die nog niet in de staat van baten en lasten zijn verwerkt.

Indien het afgeleide instrument afloopt of wordt verkocht, wordt de afdekkingsrelatie beëindigd. De cumulatieve winst/verlies die tot dat moment nog niet in de staat van baten en lasten was verwerkt, wordt als overlopende post in de balans opgenomen totdat de afgedekte transacties plaatsvinden.

Indien de transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt, wordt de cumulatieve winst/verlies overgeboekt naar de staat van baten en lasten.

Indien het afgeleid instrument niet langer voldoet aan de voorwaarden voor hedge accounting, maar het financiële instrument niet wordt verkocht, wordt ook de hedge accounting beëindigd.

De vervolgwaaardering van het afgeleide financiële instrument is dan kostprijs of lagere marktwaarde.

De stichting documenteert in generieke hedgedocumentatie de enige hedgerelatie en toetst periodiek de effectiviteit van de hedgerelaties door vast te stellen dat er sprake is van een effectieve hedge respectievelijk dat er geen sprake is van overhedge. De effectiviteitstest vindt plaats door vergelijking van de kritieke kenmerken van het afdekkingsinstrument met de afgedekte positie.

De stichting bepaalt op elke balansdatum de mate van ineffectiviteit van de combinatie van het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie (de hedgerelatie). De mate van ineffectiviteit van de hedgerelatie wordt vastgesteld door het vergelijken van de kritische kenmerken van het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie in de hedgerelatie. De stichting hanteert voor deze vergelijking de volgende kritische kenmerken:

- Omvang;
- Looptijd;
- Afgedekt risico;
- Wijze van afrekening van het afdekkingsinstrument en afgedekte positie.

Indien de kritische kenmerken, beoordeeld in de context van de hedgerelatie, aan elkaar gelijk zijn, is geen sprake van ineffectiviteit.

Indien de kritische kenmerken wel ineffectief zijn:

In dat geval wordt de mate van ineffectiviteit vastgesteld door de verandering in reële waarde van het afdekkingsinstrument te vergelijken, beoordeeld in de context van de hedgerelatie, niet aan elkaar gelijk zijn, is sprake van met de verandering in reële waarde van het afdekkingsinstrument te vergelijken met de verandering in reële waarde van de afgedekte positie. Indien sprake is van een cumulatief verlies op de hedgerelatie over de periode vanaf eerste verwerking van het afdekkingsinstrument tot aan balansdatum, wordt deze ineffectiviteit (het verlies) direct in de staat van baten en lasten verwerkt.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Gebouwen en terreinen

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn:

- Gebouwen	2,00%
- Gebouwen, nieuwbouw vanaf 1-8-2002	2,50%
- Verbouwingen	6,66% t/m 10%

Inventaris en apparatuur

De inventaris en apparatuur worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen, bepaald op basis van de economische levensduur. De afschrijving geschiedt lineair.

Activering vindt plaats met betrekking tot aanschaffingen waarvan de stuksprijs € 1 (incl. BTW) of meer bedraagt.

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn:

- Schoolmeubilair	6,67%
- Werkplaatsen	6,67% t/m 20%
- Hard en Software	20,00% t/m 33,33%
- Audiovisuele middelen	10,00%
- Telecom	33,30%
- Kantoorinventaris	10,00%
- Overig inventaris	10,00%
- Vervoermiddelen	25,00%

Financial leasing

De materiële vaste activa waarvan Lentiz, krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortvloeiende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen rente wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht. Aangezien de rentecomponent voor de afgesloten contracten nihil is, wordt gedurende de looptijd van het contract in de staat van baten en lasten geen rentecomponent verantwoord.

Bijzondere waardevermindering vaste activa

Lentiz onderwijsgroep beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde is gelijk aan de geamortiseerde kostprijs. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale kostprijs en staan ter vrije beschikking van Lentiz onderwijsgroep, uitgezonderd de bankgarantie ad € 47 afgegeven aan de verhuurder van het pand Schiedamsedijk 114 te Vlaardingen.

Voorzieningen

Voorzieningen algemeen

Voor boekjaren vanaf 2020 is het verplicht om voorzieningen te waarderen tegen contante waarde (CW) indien het effect van de tijdswaarde materieel is. Of de tijdswaarde materieel is, is afhankelijk van verschillende factoren, zoals de hoogte van de verplichting, de rentestand en de looptijd. Als de looptijd korter is dan één jaar dan is waarderen tegen contante waarde niet vereist. De rentestand (disconteringsvoet) die Lentiz hanteert is die van de 10 jarige Staatsobligatie per jaarultimo (2020: 0,48%). Door de hoogte van de gehanteerde disconteringsvoet is het effect van de tijdswaarde niet materieel. Om die reden zijn de voorzieningen ultimo 2020 gewaardeerd tegen nominale waarde, met uitzondering van de Voorziening jubileumgratificaties, welke conform de bestendige gedragslijn tegen contante waarde wordt voorzien.

Pensioenen

Lentiz onderwijsgroep heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Lentiz onderwijsgroep. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Lentiz Onderwijsgroep betaalt hiervoor premies waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Naar de stand van eind december 2020 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 93,2% (bron: website www.abp.nl, d.d. 24 maart 2021). Hiermee heeft het pensioenfonds niet voldaan aan de beleidsdekkingsgraad van 126,0% per 31 december 2020 te realiseren. Wettelijk is bepaald dat de beleidsdekkingsgraad niet langer dan 5 jaar onder 104,2% mag liggen. Vanwege uitzonderlijke economische omstandigheden heeft minister Koolmees voor 2020 de kritische dekkingsgraad voor alle pensioenfonds in de vrijstellingsregeling vastgezet op 90%.

Lentiz onderwijsgroep heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Lentiz onderwijsgroep heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Onderhoudsvoorziening

De onderhoudsvoorziening dient ter egalisatie van de kosten van onderhoud van gebouwen. Aan de dotatie onderhoudsvoorziening liggen meerjaren onderhoudsplannen ten grondslag. De voorziening is gebaseerd op de huidige onderhoudsplannen. De werkelijk bestede bedragen worden jaarlijks in mindering gebracht op de voorziening. In afwijking van hoofdstuk 212 Materiële vaste activa, paragraaf 4, alinea 451, van de richtlijnen is het voor onderwijsinstellingen voor de verslagjaren 2018 tot en met 2022 toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijspand gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat, voor zover deze methode reeds in 2017 werd toegepast en indien is gewaarborgd dat de voorziening groot onderhoud gedurende de planperiode niet op enig moment negatief wordt. Lentiz onderwijsgroep maakt gebruik van deze overgangsregeling.

Voorziening wachtgelden

De voorziening wachtgelden dient voor de wachtgeldkosten die voor rekening van de instelling komen.

Voorziening Spaarverlof

De werkelijk bestede bedragen worden jaarlijks in mindering gebracht op de voorziening. Bij de bepaling van de noodzakelijke omvang is rekening gehouden met de loonkosten vanuit de begroting.

Voorziening Jubileumgratificaties

Deze voorziening betreft een personele voorziening die is opgenomen om toekomstige uit te keren gratificaties in het kader van ambtsjubilea te kunnen bekostigen. De voorziening is gewaardeerd tegen de contante waarde. De gehanteerde disconteringsvoet die gehanteerd wordt is die van de 10 jarige Staatsobligatie per jaarultimo. Bij de bepaling van de inschatting wordt van de volgende uitgangspunten uitgegaan:

- o Naar mate het aantal dienstjaren dichter tegen het 25- of 40-jarig jubileum aanligt neemt de kans dat de medewerker blijft, toe.
- o Voor jongere medewerkers met een relatief kort dienstverband wordt de mobiliteit hoger ingeschat en derhalve de kans dat de medewerker blijft, lager.
- o Voor degenen die het 25 jarig jubileum al bereikt hebben wordt de kans dat de medewerker blijft voor het bereiken van het 40-jarig jubileum hoger ingeschat.
- o De disconteringsvoet bedraagt 0,48% (10 jarige Staatsobligatie, 31-12-2020).

Voorziening Basisbudget

In het kader van Duurzame Inzetbaarheid is een voorziening gevormd volgens de richtlijnen in RJ 271. De voorziening ultimo boekjaar omvat de door medewerkers gespaarde uren vanaf de ingangsdatum van de regeling conform CAO-VO.

Voorziening regeling seniorenverlof

De voorziening voor "Regeling seniorenverlof" is in 2017 gevormd. De voorziening wordt gevormd conform de richtlijnen RJ MBO artikel 4.2, die verwijst naar RJ HBO 5.2. Hierin wordt gesteld dat de voorziening gevormd wordt voor alle medewerkers die aan de criteria voldoen. Voor de medewerkers, werkzaam conform cao-vo wordt een voorziening gevormd voor de komende 5 jaar voor elke medewerker die daadwerkelijk gebruik maakt van de regeling.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is gevormd ter afdekking van kosten in verband met langdurig zieken. Voor medewerkers die op balansdatum ultimo einde verslagjaar langer dan 90 dagen ziek zijn en waarvan de geobjectieerde verwachting bestaat dat de medewerker niet meer in arbeid terug zal keren, dient een voorziening gevormd te worden voor de loonkosten per ultimo jaareinde tot aan het objectief te verwachten moment van uitdiensttreding. De naar verwachting toe te kennen transitievergoeding voor deze categorie personeelsleden wordt bij de vorming van de voorziening buiten beschouwing gelaten aangezien deze in het jaar van uitbetaling door de werkgever teruggevorderd kan worden bij het UWV.

Langlopende schulden

Opgenomen rentedragende leningen en schulden worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Grondslagen van resultaatbepaling

Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de personele en materiële exploitatie opgenomen verstrekt door het ministerie van OCW. De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen uit hoofde van de basisbekostiging (lumpsum) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft (in het jaar van toewijzing) volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten.

Niet-geoormerkte OCW-subsidies (subsidies die volledig vrij besteedbaar zijn) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten. De niet bestede niet-geoormerkte OCW-subsidies worden op uitzondering verantwoord onder de vooruit ontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) indien er een afgebakend bestedingsplan is opgesteld waarmee expliciet kan worden aangetoond dat de middelen in de toekomst worden aangewend.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (G1-doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekening-clausule heeft) worden naar rato van de voortgang (%) van de gesubsidieerde activiteiten verwerkt in de staat van baten en lasten. De subsidies waarvoor nog niet (alle) activiteiten (prestaties) zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de vooruit ontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen.

Geoormerkte OCW-subsidies (G2-doelsubsidies met verrekening-clausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de werkelijke subsidiabele lasten komen (naar rato van de aan het verslagjaar toe te rekenen werkelijke subsidiabele uitgaven). Niet bestede middelen worden verantwoord onder de vooruitontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord als schuld aan het ministerie van OCW onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn (subsidietijdvak) is verlopen op balansdatum (terugvordering door ministerie van OCW).

Deelnemersbijdragen en ouderbijdragen

De deelnemersbijdragen en ouderbijdragen worden per schooljaar in rekening gebracht. Het positieve saldo van de baten en lasten, zijnde de te verwachten lasten over de periode 1 januari tot 1 augustus in het nieuwe kalenderjaar, is onder de "vooruitontvangen deelnemers/cursisten" als een kortlopende schuld op de balans opgenomen.

Resultaatbepaling

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Positieve resultaten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd, c.q. de diensten zijn verricht. Negatieve resultaten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar, waarbij rekening wordt gehouden met permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening, en waarbij actieve belastinglatenties slechts worden gewaardeerd voor zover de realisatie daarvan waarschijnlijk is.

Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

Kasstroom in vreemde valuta's worden omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond.

Winstbelastingen, ontvangen interest en ontvangen dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest en betaalde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betalingen van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract worden gepresenteerd als aflossingen van schulden voor het aflossingsbestanddeel en als betaalde interest voor het interestbestanddeel.

Toelichting behorende tot de geconsolideerde balans
(bedragen x € 1.000)

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

	Gebouwen & terreinen	Inventaris & apparatuur	Totaal
	€	€	€
Aanschafprijs	63.859	12.307	76.166
Afschrijving cumulatief	15.389-	8.416-	23.805-
Boekwaarde per 01 januari 2020	48.470	3.891	52.361
Investeringen	593	1.149	1.742
Desinvesteringen	179-	155-	334-
Afschrijvingen	1.469-	952-	2.421-
Afschrijvingen desinvesteringen	61	146	207
Mutaties 2020	994-	188	806-
Aanschafprijs	64.273	13.301	77.574
Afschrijving cumulatief	16.797-	9.222-	26.019-
Boekwaarde per 31 december 2020	47.476	4.079	51.555

Voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

WOZ-waarde en verzekerde waarde gebouwen en terreinen

(in eigendom)	Waarde	Peildatum
WOZ-waarde gebouwen en terreinen	47.653	1-1-2020
Verzekerde waarde gebouwen	74.663	31-12-2020

Vlottende activa

Vorderingen

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Debiteuren	649	626
Studenten/deelnemers/cursisten	175	215
Ministerie van OCW	17	4
Overige vorderingen	4	11
Overlopende activa	564	1.041
	1.409	1.897

Debiteuren

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Debiteuren	740	788
Af: Voorziening wegens oninbaarheid	91-	162-
	649	626

Studenten/deelnemers/cursisten

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Studenten/deelnemers/cursisten	268	268
Af: Voorziening wegens oninbaarheid	93-	53-
	175	215

	2020	2019
	€	€
Voorziening oninbaarheid Debiteuren	162	34
Voorziening oninbaarheid Studenten/deelnemers/cursisten	53	120
Stand per 1 januari	215	154
Onttrekking	401-	149-
Dotatie	370	210
Stand per 31 december	184	215

Ministerie van OCW

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Ministerie van OCW	17	4
	17	4

De vordering op het Ministerie van OCW betreft de afdracht cursusgeld van de MBO studenten.

Overige vorderingen

Te ontvangen vennootschapsbelasting
Salarissen/voorschotten personeel
Te vorderen BTW

31-12-2020	31-12-2019
€	€
2	-
2	-
-	11
4	11

Overlopende activa

Overige vooruitbetaalde kosten
Overige

31-12-2020	31-12-2019
€	€
473	366
91	675
564	1.041

Onder de Overige overlopende activa is ultimo 2020 een vordering van € 12 opgenomen (2019: € 443) met betrekking tot bij het UWV ingediende compensaties met terugwerkende kracht vanaf 1 juli 2015 van uitbetaalde transitievergoedingen aan medewerkers waarvan de arbeidsovereenkomst is beëindigd na 2 jaar ziekte.

Liquide middelen

Kasmiddelen
Tegoeden op bankrekeningen

31-12-2020	31-12-2019
€	€
2	6
26.586	23.245
26.588	23.251

Passiva
Eigen vermogen
Statutaire reserve:

Statutaire reserves (publiek)
Statutaire reserves (privaat)

Stand 1-1-2020	Resultaat 2020	Overige mutaties 2020	Stand 31-12-2020
€	€	€	€
897	-	-	897
18	-	-	18
915	-	-	915

Algemene reserve:

Huisvestingsbedrijf (publiek)
Financiële bedrijfsvoering (privaat)
Financiële bedrijfsvoering (publiek)

12.605	-	-	12.605
73	58-	-	15
1.118	2.971	-	4.089
13.796	2.913	-	16.709

Bestemmingsreserve (publiek):

Solidariteitsfonds
Sociaal statuut
Huisvesting
Groei en innovatie
Convenant VO
ICT
Duurzame inzetbaarheid

519	77	-	596
779	167-	-	612
8.967	85	-	9.052
3.015	700-	-	2.315
869	335-	-	534
442	17-	-	425
702	43	-	745
15.293	1.014-	-	14.279

Eigen vermogen

30.004	1.899	-	31.903
--------	-------	---	--------

De bestemmingsreserves zijn gebaseerd op het beleidsdocument "Notitie maximale afdracht bestemmingsreserves en voorzieningen Lentiz onderwijsgroep 2020-2024".

Aard en doel bestemmingsreserves:
Solidariteit

De bestemmingsreserve voor 'solidariteit' is bedoeld om de kosten van vervanging van personeel dat door langdurige ziekte afwezig is, te financieren. De reden hiervoor is dat Lentiz onderwijsgroep voor zowel het mbo als het vo eigen risicodragers is voor de ziektewet.

Sociaal Statuut

De bestemmingsreserve sociaal statuut is bedoeld om onder andere dekking te bieden bij reorganisaties, de kosten van eventuele boventallige formatie, gedwongen ontslagen, de kosten van her- en bijscholing of van outplacementtrajecten te kunnen voldoen. Dit is een afspraak met de vakcentrales voor de duur van maximaal vier jaar. Het is echter een voortschrijdende periode van vier jaar, dus de reserve dient blijvend op peil gehouden te worden.

Huisvesting

De bestemmingsreserve huisvesting is bedoeld om continuïteit in de benodigde huisvestingspositie te waarborgen.

Groei en Innovatie

De bestemmingsreserve groei- en innovatie is bedoeld om financiële ondersteuning te bieden aan toekomstige innovatieve (onderwijs)ontwikkelingen die onder andere zijn genoemd in het SMP, alsmede de groei doelstellingen van locaties van de Lentiz onderwijsgroep.

Convenant VO

Deze bestemmingsreserve is gevormd naar aanleiding van de ontvangen rijksbijdrage "Convenant VO". De inzet van de middelen vindt in 2020 en 2021 plaats conform de Regeling bijzondere en aanvullende bekostiging PO en VO 2019 en het Convenant 'extra geld voor werkdrukverlichting en tekorten onderwijspersoneel in het funderend onderwijs 2020-2021'.

ICT

De bestemmingsreserve is bedoeld om financiële ondersteuning te bieden aan toekomstige (innovatieve) ICT-ontwikkelingen en de kosten te dekken van calamiteiten aan de ICT-infrastructuur. Het exploitatiesaldo ICT-bedrijf wordt ten gunste c.q. ten laste gebracht van de bestemmingsreserve ICT.

Duurzame inzetbaarheid

De bestemmingsreserve heeft als doel maatregelen te kunnen financieren ter bevordering van de duurzame inzetbaarheid van het personeel.

Voorzieningen

	Mutaties					Saldo 31-12-2020	Looptijd <1 jaar	Looptijd >1 jaar
	Saldo 1-1-2020	Dotaties 2020	Onttrekkingen 2020	Vrijval 2020	Rente (bij CW) 2020			
Personele voorzieningen:	€	€	€	€	€	€	€	€
Wachtgeld	1.194	1.005	716	-	-	1.483	336	1.147
Spaarverlof	201	5	-	-	-	206	-	206
Jubilea	426	47	79	-	14	408	41	367
Basisbudget	855	282	118	-	-	1.019	15	1.004
Seniorenverlof	1.015	280	206	166	-	923	216	707
Langdurig zieken	59	705	108	-	-	656	435	221
	3.750	2.324	1.227	166	14	4.695	1.043	3.652
Overige voorzieningen:								
Onderhoudsvoorziening	3.221	634	910	-	-	2.945	1.544	1.401
	3.221	634	910	-	-	2.945	1.544	1.401
	6.971	2.958	2.137	166	14	7.640	2.587	5.053

Toelichting op de personele voorzieningen

Wachtgeld

De voorziening wachtgeld wordt jaarlijks ultimo boekjaar geschat op basis van de individuele verwachtingen voor wachtgeldgerechtigden. De effecten in de komende jaren zijn afhankelijk van de ontwikkelingen per individuele werknemer en kunnen daarom nu nog niet geschat worden.

De voorziening wachtgeld is bedoeld om de kosten van wachtgelduitkeringen die ten laste van Lentiz onderwijsgroep komen, op te vangen.

Voor de wachtgeldverplichtingen in de BVE is Lentiz 100% eigen risicodragers. De wachtgeldverplichtingen van het VO worden voor 75% ten laste gebracht van het collectief. Middels naheffing wordt de resterende 25% in rekening gebracht bij de organisatie. Voor het VO is Lentiz 100% eigen risicodragers.

Spaarverlof

De voorziening is gevormd ten behoeve van de financiering van het spaarverlof. De hoogte van de voorziening is op individuele basis bepaald.

Jubilea

De voorziening is gevormd ten behoeve van de uitbetaling van jubileumuitkeringen.

De hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van de kans dat de medewerker werkzaam blijft bij de Lentiz onderwijsgroep. De kansen zijn ingeschat op basis van het aantal dienstjaren dat medewerkers bij het onderwijs werkzaam zijn. Het percentage varieert van 0% tot 75% voor het behalen van het 25 jarig jubileum en van 0% tot 60% voor het behalen van het 40 jarig ambtsjubileum.

Basisbudget

De voorziening basisbudget dient als reservering voor opgebouwde rechten in het kader van de CAO VO 2020.

Seniorenverlof

De voorziening regeling seniorenverlof is gevormd in 2017. Conform de cao-mbo wordt voor elke medewerker die ouder is dan 57 jaar een voorziening getroffen. Er wordt gerekend met een kans percentage, zodra de verlofuren opgenomen worden wordt dit percentage op 100% gesteld. Zolang de verlofuren nog niet opgenomen worden, wordt dit percentage berekend door de totale werktijdfactor van de opgenomen verlofuren te delen door de totale werktijdfactor van iedereen die van de regeling gebruik kan maken. Voor de medewerkers, werkzaam conform cao-vo wordt een voorziening gevormd voor de komende 5 jaar voor elke medewerker die daadwerkelijk gebruik maakt van de regeling.

Langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is gevormd ter afdekking van kosten in verband met langdurig zieken. Voor medewerkers die op balansdatum ultimo einde verslagjaar langer dan 90 dagen ziek zijn en waarvan de geobjectiveerde verwachting bestaat dat de medewerker niet meer in arbeid terug zal keren, dient een voorziening gevormd te worden voor de loonkosten per ultimo jaareinde tot aan het objectief te verwachten moment van uitdiensttreding. De naar verwachting toe te kennen transitievergoeding voor deze categorie personeelsleden wordt bij de vorming van de voorziening buiten beschouwing gelaten aangezien deze in het jaar van uitbetaling door de werkgever teruggevorderd kan worden bij het UWV.

Toelichting op de onderhoudsvoorziening

Onderhoudsvoorziening

De onderhoudsvoorziening wordt gevormd om toekomstig planmatig onderhoud aan schoolgebouwen te kunnen bekostigen.

In het meerjarenonderhoudsplan is het benodigde onderhoud over een periode van 40 jaar beschreven. In dit plan staan de dotaties aan en de onttrekkingen van de voorziening. De onderhoudsvoorziening is bepaald voor een periode van 10 jaar.

Langlopende schulden

Naam	Aangegane leningen			Stand 31-12-2020	Looptijd < 1 jaar	Looptijd >1 <5 jaar	Looptijd >5 jaar	Rente percentage
	Stand 1-1-2020	Aflossingen 2020	2020					
Kredietinstelling	€	€	€	€	€	€	€	%
ABNAMRO 20060124/0833	2.516	-	214	2.302	214	856	1.232	4,9%
ABNAMRO 20060124/0833	5.153	-	213	4.940	213	852	3.875	5,1%
ABNAMRO 20101117/1066	4.450	-	350	4.100	350	1.400	2.350	0,2%
ABNAMRO 20080828/0248	5.000	-	-	5.000	-	-	5.000	5,7%
Schatkistbankieren leningnr. 2373	11.267	-	433	10.834	433	1.732	8.669	2,6%
DLL Fin Solutions Part. Fin Lease	32	-	32	-	-	-	-	0,0%
DLL Fin Solutions Part. Fin Lease	7	-	7	-	-	-	-	0,0%
	28.425	-	1.249	27.176	1.210	4.840	21.126	

De rentepercentages in het overzicht Langlopende schulden zijn de percentages zoals deze per 31 december 2020 golden.

De aflossing 2021 (looptijd < 1 jaar) is opgenomen onder de kortlopende schulden 'kredietinstellingen'.

Voor het afdekken van het renterisico van de langlopende schulden zijn twee renteswaps afgesloten en één rentecap.

Renteswap 1:

Renteswap 1 heeft betrekking op de langlopende lening van ABNAMRO 20060124/0833.

Per balansdatum bedraagt het langlopende deel van deze lening € 2.302.

De renteswap heeft betrekking op de hypothecaire lening ten bedrage van € 2.945 (actuele hoofdsom).

De variabele rentevergoeding op deze lening is vanaf 5 maart 2018 met een renteswap omgezet in een vaste rente van 4.48%, met een opslag voor de negatieve euriborrente.

De looptijd van de renteswap is tot 5 september 2023.

Om het risico op deze lening af te dekken is met bank een swapovereenkomst afgesloten onder de volgende kenmerken:

- Variabele rente EUR-EURIBOR-REUTERS, te ontvangen;
- Vaste rente 4.48%;
- Variabele 3 maands Euribor;
- Looptijd swap komt overeen met de looptijd van gekoppelde leningen;
- Notional amount per 31 december 2020 van de swap bedraagt € 293 negatief;
- Margin call verplichting indien de gestelde zekerheid door de bank als onvoldoende dekkend wordt aangemerkt.

De bank heeft op 24 juni 2019 schriftelijk bevestigd geen gebruik te maken van een eventuele margin call.

Renteswap 2:

Renteswap 2 heeft betrekking op de langlopende lening van ABNAMRO 20060124/0833.

Per balansdatum bedraagt het langlopende deel van deze lening € 4.940.

De renteswap heeft betrekking op de hypothecaire lening ten bedrage van € 5.313 (actuele hoofdsom).

De variabele rentevergoeding op deze lening wordt vanaf 1 januari 2019 met een renteswap omgezet in een vaste rente van 4.60%.

De looptijd van de renteswap is tot 2 januari 2029.

Om het risico op deze lening af te dekken is met bank een swapovereenkomst afgesloten onder de volgende kenmerken:

- Variabele rente EUR-EURIBOR-REUTERS, te ontvangen;
- Vaste rente 4.60%;
- Opslag 3 maands Euribor-Reuters;
- Looptijd swap komt overeen met de looptijd van gekoppelde leningen;
- Notional amount per 31 december 2020 van de van de swap bedraagt € 1.744 negatief;
- Margin call verplichting indien de gestelde zekerheid door de bank als onvoldoende dekkend wordt aangemerkt.

De bank heeft op 24 juni 2019 schriftelijk bevestigd geen gebruik te maken van een eventuele margin call.

Rentecap

De Cap heeft betrekking op de langlopende lening van ABNAMRO 20101117/1066. Per balansdatum bedraagt het langlopende deel van deze lening € 4.100.

De lening kent tot 2 januari 2023 variabele rentebetalingen gelijk aan de Euribor 3M. Hierdoor bestaat er variabiliteit in de rentekasstroom door fluctuaties op de rentemarkt. De doelstelling is om dit (rente)risico af te dekken middels een rentecap. De rentecap is een afspraak met de bank over een Euribor-renteplafond de 'cap

rente'. Stijgt de Euribor boven het afgesproken plafond, dan biedt de afspraak daar bescherming tegen. Lentiz Onderwijsgroep betaalt dan de 'Cap rente'. Daalt de Euribor onder het afgesproken plafond, dan betaalt Lentiz Onderwijsgroep de lagere variabele Euribor Rente.

De rentecap heeft de volgende kenmerken:

- De rentecap heeft betrekking op de leningsovereenkomst ten bedrage van € 4.000 (nominaal bedrag per ingangsdatum).
- De rentevergoeding op de lening wordt gemaximeerd tot een maximale variabele rente van Euribor 3M met een opslag van 0,65%.
- De looptijd van de rentecap betreft 2 januari 2006 tot en met 2 januari 2026.
- De cap amortiseert per jaar met € 200 (€ 50 per kwartaal).
- Notional amount per 31 december 2020 van de rentecap bedraagt € 124 negatief;
- Margin call verplichting indien de gestelde zekerheid door de bank als onvoldoende dekkend wordt aangemerkt.

De bank heeft op 24 juni 2019 schriftelijk bevestigd geen gebruik te maken van een eventuele margin call.

Kortlopende schulden

Overige kortlopende schulden

Overlopende passiva

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
	7.468	7.122
	6.575	6.236
	<u>14.043</u>	<u>13.358</u>

Overige kortlopende schulden

Kredietinstellingen
Crediteuren
Ministerie van OCW
Omzetbelasting
Loonheffing
Schulden terzake van pensioenen
Overige additionele middelen
Overige kortlopende schulden

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
	1.210	1.249
	1.904	1.605
	91	-
	36	-
	2.680	2.601
	762	730
	785	935
	-	2
	<u>7.468</u>	<u>7.122</u>

Overlopende passiva

Vooruitontvangen subsidies OCW
Vakantiegeld
Salarissen/voorschotten personeel
Nog te betalen kosten
Accountantskosten
Vooruitontvangen bijdragen deelnemers/cursisten

31-12-2020	31-12-2019
€	€
3.250	1.885
1.754	1.700
-	3
670	1.715
25	42
876	891
6.575	6.236

De Vooruitontvangen subsidies OCW zijn ultimo 2020 toegenomen ten opzichte van 2019 door de aanvraag en goedkeuring in 2020 van nieuwe (meerjarige) projectsubsidies. Voor een bedrag van € 2.258 zijn deze subsidies geoormerkt.

Onder de Nog te betalen kosten is ultimo 2020 een bedrag van € 270 (2019: € 1.172) opgenomen met betrekking tot in het nieuwe verslaggevingsjaar ontvangen facturen die betrekking hebben op het huidige verslaggevingsjaar.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
Schatkistbankieren

Op 30 juni 2014 is een lening afgesloten van € 13.000 voor de bouw van het World Horti Center in Naaldwijk met een rentepercentage van 2,58%, voor een looptijd van 30 jaar. Voorwaarde om van het aantrekkelijke rentetarief gebruik te maken was dat Lentiz zou toetreden tot het zg. "schatkistbankieren". Sinds die datum houdt Lentiz het merendeel van de publieke middelen aan bij de Nederlandse Staat. De rente voor de lening wordt jaarlijks achteraf voldaan.

Hypothecaire zekerheden

Een krediethypotheek, eerste in rang, groot € 1.588, op het registergoed aan de Burgemeester Elsenweg 8 te Naaldwijk.

Een krediethypotheek, eerste in rang, groot € 28.550, op de registergoederen aan de Commandeurskade 22 te Maasland, Burgemeester Elsenweg 6 te Naaldwijk, Professor Holwerdalaan 60-62 te Naaldwijk, alsmede een krediethypotheek, tweede in rang op het registergoed aan de Burgemeester Elsenweg 8 te Naaldwijk, maximaal voorbelast met € 1.588 ten behoeve van ABN AMRObank N.V.

Fiscale eenheid

Lentiz onderwijsgroep en Lentiz | Cursus & Consult B.V. vormen voor de omzetbelasting een fiscale eenheid.

Verbonden partijen

Lentiz is een huurverplichting aangegaan met de Stichting Food Innovation Academy van € 50 per jaar voor een periode van 5 jaar.

Vordering OCW

Lentiz onderwijsgroep heeft een niet in de balans opgenomen vordering op OCW die pas geïnd kan worden bij opheffing van de instelling. De oorsprong van deze vordering betreft het betalingsritme inzake te vorderen vakantiegeld. De vordering kan pas geïnd worden bij opheffing van de instelling en wordt conform RJ660 Onderwijsinstellingen sinds 2010 niet meer in de balans opgenomen.

Bankgarantie

Voor de huur van het pand aan de Schiedamsedijk in Vlaardingen is voor € 47 een bankgarantie afgegeven. Deze bedragen zijn voor de liquide middelen niet vrij beschikbaar.

Waarborgfonds BVE

Lentiz onderwijsgroep is aangesloten bij Stichting Waarborgfonds BVE. Jegens het waarborgfonds bestaat een voorwaardelijke verplichting. De verplichting is vastgesteld op 2% van de rijksbijdrage BVE en bedraagt € 671.

Meerjarige financiële verplichtingen leaseovereenkomsten

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Korter dan 1 jaar	-	39
Langer dan 1 jaar	-	-
	-	39

Meerjarige financiële verplichtingen overig

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Korter dan 1 jaar	2.950	3.221
Langer dan 1 jaar	3.476	4.150
	6.426	7.371

Toelichting behorende tot de geconsolideerde staat van baten en lasten
(bedragen x € 1.000)

Baten

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen OCW

2020	2019
€	€
73.931	71.994
<u>73.931</u>	<u>71.994</u>

Rijksbijdragen OCW

Rijksbijdragen OCW

Geoordeelde OCW subsidies

Niet-geoordeelde OCW-subsidies

Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen SWV

2020	2019
€	€
64.572	60.808
2.020	
6.563	
<u>776</u>	
9.359	11.186
<u>73.931</u>	<u>71.994</u>

De rijksbijdragen OCW zijn als volgt gespecificeerd:

Personele vergoeding 2020

Materiele vergoeding 2020

Huisvesting vergoeding 2020

53.018
8.329
3.225
<u>64.572</u>

Overige overheidsbijdragen

Gemeentelijke bijdragen en subsidies

2020	2019
€	€
732	757
<u>732</u>	<u>757</u>

Deelnemers- en ouderbijdragen

Deelnemersbijdragen

Ouderbijdragen

2020	2019
€	€
26	25
186	169
<u>212</u>	<u>194</u>

Baten werk voor derden

Contractonderwijs

2020	2019
€	€
900	1.351
<u>900</u>	<u>1.351</u>

Overige baten

Verhuur

Detachering personeel

Sponsoring

Overige

2020	2019
€	€
724	735
237	260
8	9
2.169	3.560
<u>3.138</u>	<u>4.564</u>

De post 'overige' is als volgt te specificeren:

Excursiegelden/reizen

Leermiddelen en boekengeld

Overige personele vergoedingen

Overige vergoedingen

Mutatie overige voorzieningen

118
772
626
623
30
<u>2.169</u>

Lasten
Personele lasten

Brutolonen en salarissen
 Sociale lasten
 Pensioenpremies

	2020	2019
	€	€
Brutolonen en salarissen	43.454	41.085
Sociale lasten	5.633	5.246
Pensioenpremies	6.656	6.419
	55.743	52.750
Doorbelasting, ten laste van schoonmaakkosten	26-	37-
Doorbelasting, ten laste van dotatie basisbudget	164-	213-
Onttrekking voorziening wachtgeld	716-	573-
Onttrekking voorziening jubilea	79-	88-
Onttrekking voorziening basisbudget	118-	110-
Onttrekking voorziening regeling seniorenverlof	206-	202-
Onttrekking voorziening langdurig zieken	108-	-
Vrijval voorziening basisbudget	-	5-
Vrijval voorziening regeling seniorenverlof	166-	11-
Dotatie voorziening wachtgeld	1.005	1.162
Dotatie voorziening spaarverlof	5	4
Dotatie voorziening jubilea	61	104
Dotatie voorziening basisbudget	282	328
Dotatie voorziening regeling seniorenverlof	280	706
Dotatie voorziening langdurig zieken	705	59
Personeel, niet in loondienst	5.236	6.003
Scholing personeel	394	523
Reis-en verblijfskosten	52	184
Overige	285	832
Uitkeringen	556-	526-
	61.909	60.890

Totaal aantal medewerkers in fte's

Bestuur / Management
 Personeel primair proces / docerend personeel
 Ondersteunend personeel / overige medewerkers
 Totaal

	2020	2019
Bestuur / Management	31	30
Personeel primair proces / docerend personeel	504	495
Ondersteunend personeel / overige medewerkers	169	170
Totaal	704	695

Afschrijvingen

Gebouwen
 Verbouwingen
 Inventaris en apparatuur
 Boekresultaat desinvesteringen

	2020	2019
	€	€
Gebouwen	1.335	1.335
Verbouwingen	134	213
Inventaris en apparatuur	952	887
Boekresultaat desinvesteringen	128	-
	2.549	2.435

Huisvestingslasten

Huur
 Verzekeringen
 Onderhoud
 Energie en water
 Schoonmaakkosten *)
 Belastingen en heffingen
 Dotatie onderhoudsvoorziening
 Overige huisvestingslasten

	2020	2019
	€	€
Huur	705	780
Verzekeringen	57	44
Onderhoud	490	443
Energie en water	1.161	1.005
Schoonmaakkosten *)	1.464	1.514
Belastingen en heffingen	238	238
Dotatie onderhoudsvoorziening	634	562
Overige huisvestingslasten	361	380
	5.110	4.966

*) In deze kosten is begrepen een bedrag ad. € 26 aan netto loonkosten eigen personeel.

Overige lasten

Administratie en beheerslasten
 Inventaris, apparatuur en leermiddelen
 Mutatie overige voorzieningen
 Overige lasten

	2020	2019
	€	€
Administratie en beheerslasten	1.704	1.841
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	3.896	3.631
Mutatie overige voorzieningen	-	173
Overige lasten	838	2.195
	6.438	7.840

Onder administratie en beheerslasten is het accountantshonorarium opgenomen.

Ten einde te voldoen aan de wettelijke verplichting van art. 2:382a BW, namelijk om in de jaarrekening uitgesplitst en voorzien van vergelijkende cijfers te vermelden de in rekening gebrachte honoraria van de externe accountant en de accountantsorganisatie zoals gedefinieerd in de Wta en het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort, is onderstaand overzicht in deze jaarrekening opgenomen.

	2020	2019
	€	€
Specificatie honorarium		
Onderzoek jaarrekening	40	39
Andere controle opdrachten	5	3
	<u>45</u>	<u>42</u>

Een bedrag van € 25 is opgenomen onder de overlopende passiva en heeft betrekking op het verslagjaar 2020.

	2020	2019
	€	€
Financiële baten en lasten		
Rentelasten	1.010	1.220
	<u>1.010</u>	<u>1.220</u>

Belastingen (-/-)

Vennootschapsbelasting

De verantwoorde last kan als volgt worden gesplitst:

- Vennootschapsbelasting voorgaande jaren
- Vennootschapsbelasting huidig jaar

	2020	2019
	€	€
1-	-	-
1-	2	2
2-	<u>2</u>	<u>2</u>

**Lentiz onderwijsgroep
te Vlaardingen**

Enkelvoudige balans per 31 december 2020
(na verwerking resultaatbestemming)
(bedragen x € 1.000)

Activa

	<u>31 december 2020</u>	<u>31 december 2019</u>
	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa	51.555	52.322
Financiële vaste activa	<u>33</u>	<u>91</u>
Totaal vaste activa	51.588	52.413
 Vlottende activa		
Vorderingen	1.409	1.728
Liquide middelen	<u>26.588</u>	<u>23.216</u>
Totaal vlottende activa	27.997	24.944
Totaal activa	<u><u>79.585</u></u>	<u><u>77.357</u></u>

Passiva

	<u>31 december 2020</u>	<u>31 december 2019</u>
	€	€
Eigen vermogen	31.903	30.004
Voorzieningen	7.640	6.971
Langlopende schulden	25.966	27.176
Kortlopende schulden	14.076	13.206
Totaal passiva	<u><u>79.585</u></u>	<u><u>77.357</u></u>

**Lentiz onderwijsgroep
te Vlaardingen**

Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2020
(bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€
Baten			
Rijksbijdragen	73.931	69.726	71.994
Overige overheidsbijdragen	732	803	757
Deelnemers- en ouderbijdragen	212	311	194
Overige baten	3.121	4.212	4.754
Totaal baten	77.996	75.052	77.699
Lasten			
Personele lasten	61.181	60.489	59.999
Afschrijvingen	2.544	2.345	2.435
Huisvestingslasten	5.042	5.011	4.931
Overige lasten	6.251	6.174	7.602
Totaal lasten	75.018	74.019	74.967
Saldo baten en lasten	2.978	1.033	2.732
Financiële baten en lasten	1.021-	1.043-	1.231-
Resultaat deelnemingen	58-	58	6
Netto resultaat	1.899	48	1.507

**Lentiz onderwijsgroep
te Vlaardingen****Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening****Algemene grondslagen voor de opstelling van de enkelvoudige jaarrekening**

De jaarrekening over 2020 is opgesteld (in € 1.000, uitgezonderd WNT-verantwoording) conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is de richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften geformuleerd.

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat, alsmede voor de toelichting op de onderscheiden activa en passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders wordt vermeld.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van Lentiz onderwijsgroep.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Per 31 december 2020 zijn de Contractactiviteiten van Lentiz | Cursus & Consult B.V. door Lentiz onderwijsgroep overgenomen en ondergebracht in de stichting. Onder de activiteiten zijn begrepen alle vermogensbestanddelen behorende bij de onderneming, waaronder de materiële vaste activa, vlottende activa en de kortlopende schulden alsmede de handelsnamen en -merken en alle intellectuele eigendommen. Per genoemde datum zijn de activiteiten van Lentiz | Cursus & Consult B.V. gestaakt. Het voornemen is om de besloten vennootschap in 2021 te liquideren. Ultimo 2020 zijn de overgenomen activa en kortlopende schulden in de enkelvoudige balans van Lentiz onderwijsgroep opgenomen tegen historische kostprijs.

Toelichting behorende tot de enkelvoudige balans
(bedragen x € 1.000)

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

	Gebouwen & terreinen	Inventaris & apparatuur	Totaal
	€	€	€
Aanschafprijs	63.857	12.267	76.124
Afschrijving cumulatief	15.389-	8.413-	23.802-
Boekwaarde per 01 januari 2020	48.468	3.854	52.322
Investeringen	594	1.182	1.776
Desinvesteringen	178-	148-	326-
Afschrijvingen	1.469-	947-	2.416-
Afschrijvingen desinvesteringen	61	138	199
Mutaties 2020	992-	225	767-
Aanschafprijs	64.273	13.301	77.574
Afschrijving cumulatief	16.797-	9.222-	26.019-
Boekwaarde per 31 december 2020	47.476	4.079	51.555

Voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

WOZ-waarde en verzekerde waarde gebouwen en terreinen

(in eigendom)	Waarde	Peildatum
WOZ-waarde gebouwen en terreinen	47.653	1-1-2020
Verzekerde waarde gebouwen	74.663	31-12-2020

Financiële vaste activa

Deelnemingen

	Boekwaarde 1-1-2020	Investeringen en verstrekte leningen 2020	Desinvesteringen en afgeloste leningen 2020	Resultaat deelnemingen 2020	Boekwaarde 31-12-2020
	€	€	€	€	€
Lentiz Cursus & Consult B.V.	91	-	-	58-	33
	91	-	-	58-	33

Per 31 december 2020 zijn de Contractactiviteiten van Lentiz | Cursus & Consult B.V. door Lentiz onderwijsgroep overgenomen en ondergebracht in de stichting. Onder de activiteiten zijn begrepen alle vermogensbestanddelen behorende bij de onderneming, waaronder de materiële vaste activa, vlottende activa en de kortlopende schulden alsmede de handelsnamen en -merken en alle intellectuele eigendommen. Per genoemde datum zijn de activiteiten van Lentiz | Cursus & Consult B.V. gestaakt. Het voornemen is om de besloten vennootschap in 2021 te liquideren. De deelneming in Lentiz | Cursus & Consult B.V. is ultimo 2020 gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde van de onderneming, zijnde de overnameprijs per overnamedatum welke is verrekend in rekening-courant tussen Lentiz onderwijsgroep en Lentiz | Cursus & Consult B.V. De statutaire reserve van Lentiz | Cursus & Consult B.V. is in de enkelvoudige balans toegevoegd aan het vermogen van de Groepsmaatschappij.

Vlottende activa

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Vorderingen		
Debiteuren	649	484
Deelnemers/cursisten	175	221
Vorderingen op Ministerie van OCW/LNV	17	4
Overige vorderingen	4	12
Overlopende activa	564	1.009
	1.409	1.730

Debiteuren

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Debiteuren	740	646
Af: Voorziening wegens oninbaarheid	91-	162-
	649	484

Studenten/deelnemers/cursisten

Studenten/deelnemers/cursisten

Af: Voorziening wegens oninbaarheid

31-12-2020	31-12-2019
€	€
268	268
93-	47-
<u>175</u>	<u>221</u>

	2020	2019
	€	€
Voorziening oninbaarheid Debiteuren	162	34
Voorziening oninbaarheid Studenten/deelnemers/cursisten	47	119
Stand per 1 januari	<u>209</u>	<u>153</u>
Onttrekking	401-	149-
Dotatie	376	205
Stand per 31 december	<u>184</u>	<u>209</u>

Vorderingen op Ministerie van OCW

Ministerie van OCW

De vordering op het Ministerie van OCW betreft de afdracht cursusgeld van de MBO studenten.

31-12-2020	31-12-2019
€	€
17	4
<u>17</u>	<u>4</u>

Overige vorderingen

Te ontvangen vennootschapsbelasting

Salarissen/voorschotten personeel

Te vorderen BTW

31-12-2020	31-12-2019
€	€
2	-
2	-
-	12
<u>4</u>	<u>12</u>

Overlopende activa

Overige vooruitbetaalde kosten

Overige

31-12-2020	31-12-2019
€	€
473	358
91	651
<u>564</u>	<u>1.009</u>

Onder de Overige overlopende activa is ultimo 2020 een vordering van € 12 opgenomen (2019: € 443) met betrekking tot bij het UWV ingediende compensaties met terugwerkende kracht vanaf 1 juli 2015 van uitbetaalde transitievergoedingen aan medewerkers waarvan de arbeidsovereenkomst is beëindigd na 2 jaar ziekte.

Liquide middelen

Kasmiddelen

Tegoeden op bankrekeningen

31-12-2020	31-12-2019
€	€
2	6
26.586	23.211
<u>26.588</u>	<u>23.217</u>

Passiva
Eigen vermogen

Statutaire reserves Lentiz onderwijsgroep

Statutaire reserves Lentiz | Cursus & Consult B.V.

Algemene reserve:

Huisvestingsbedrijf

Financiële bedrijfsvoering

Stand 1-1-2020	Resultaat 2020	Overige mutaties 2020	Stand 31-12-2020
€	€	€	€
897	-	-	897
18	-	-	18
<u>915</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>915</u>
12.605	-	-	12.605
1.117	2.971	-	4.089
<u>13.722</u>	<u>2.971</u>	<u>-</u>	<u>16.694</u>

Deelnemingsresultaat (Lentiz | Cursus & Consult B.V.)

73 58- - 15

Bestemmingsreserve (publiek):

Solidariteitsfonds

Sociaal statuut

Huisvesting

Groei en innovatie

Convenant VO

ICT

Duurzame inzetbaarheid

519	77	-	596
779	167-	-	612
8.967	85	-	9.052
3.015	700-	-	2.315
869	335-	-	534
443	17-	-	425
702	43	-	745
<u>15.293</u>	<u>1.014-</u>	<u>-</u>	<u>14.279</u>
<u>30.004</u>	<u>1.899</u>	<u>-</u>	<u>31.903</u>

Eigen vermogen

De bestemmingsreserves zijn gebaseerd op het beleidsdocument "Notitie maximale afdracht bestemmingsreserves en voorzieningen Lentiz onderwijsgroep 2020-2024".

Aard en doel bestemmingsreserves:

Solidariteit

De bestemmingsreserve voor 'solidariteit' is bedoeld om de kosten van vervanging van personeel dat door langdurige ziekte afwezig is, te financieren. De reden hiervoor is dat Lentiz onderwijsgroep voor zowel het mbo als het vo eigen risicodragers is voor de ziektewet.

Sociaal Statuut

De bestemmingsreserve sociaal statuut is bedoeld om onder andere dekking te bieden bij reorganisaties, de kosten van eventuele boventallige formatie, gedwongen ontslagen, de kosten van her- en bijscholing of van outplacementtrajecten te kunnen voldoen. Dit is een afspraak met de vakcentrales voor de duur van maximaal vier jaar. Het is echter een voortschrijdende periode van vier jaar, dus de reserve dient blijvend op peil gehouden te worden.

Huisvesting

De bestemmingsreserve huisvesting is bedoeld om continuïteit in de benodigde huisvestingspositie te waarborgen.

Groei en Innovatie

De bestemmingsreserve groei- en innovatie is bedoeld om financiële ondersteuning te bieden aan toekomstige innovatieve (onderwijs)ontwikkelingen die onder andere zijn genoemd in het SMP, alsmede de groei doelstellingen van locaties van de Lentiz onderwijsgroep.

Convenant VO

Deze bestemmingsreserve is gevormd naar aanleiding van de ontvangen rijksbijdrage "Convenant VO". De inzet van de middelen vindt in 2020 en 2021 plaats conform de Regeling bijzondere en aanvullende bekostiging PO en VO 2019 en het Convenant 'extra geld voor werkdrukverlichting en tekorten onderwijspersoneel in het funderend onderwijs 2020-2021'.

ICT

De bestemmingsreserve is bedoeld om financiële ondersteuning te bieden aan toekomstige (innovatieve) ICT-ontwikkelingen en de kosten te dekken van calamiteiten aan de ICT-infrastructuur. Het exploitatiesaldo ICT-bedrijf wordt ten gunste c.q. ten laste gebracht van de bestemmingsreserve ICT.

Duurzame inzetbaarheid

De bestemmingsreserve heeft als doel maatregelen te kunnen financieren ter bevordering van de duurzame inzetbaarheid van het personeel.

Voorzieningen

	----- Mutaties -----					Saldo 31-12-2020	Looptijd <1 jaar	Looptijd >1 jaar
	Saldo 1-1-2020	Dotaties 2020	Onttrekkingen 2020	Vrijval 2020	Rente (bij CW) 2020			
Personele voorzieningen:	€	€	€	€	€	€	€	€
Wachtgeld	1.194	1.005	716	-	-	1.483	336	1.147
Spaarverlof	201	5	-	-	-	206	-	206
Jubilea	426	47	79	-	14	408	41	367
Basisbudget	855	282	118	-	-	1.019	15	1.004
Seniorenverlof	1.015	280	206	166	-	923	216	707
Langdurig zieken	59	705	108	-	-	656	435	221
	3.750	2.324	1.227	166	14	4.695	1.043	3.652
Overige voorzieningen:								
Onderhoudsvoorziening	3.221	634	910	-	-	2.945	1.544	1.401
	3.221	634	910	-	-	2.945	1.544	1.401
	6.971	2.958	2.137	166	14	7.640	2.587	5.053

Toelichting op de personele voorzieningen

Wachtgeld

De voorziening wachtgeld wordt jaarlijks ultimo boekjaar geschat op basis van de individuele verwachtingen voor wachtgeldgerechtigden. De effecten in de komende jaren zijn afhankelijk van de ontwikkelingen per individuele werknemer en kunnen daarom nu nog niet geschat worden.

De voorziening wachtgeld is bedoeld om de kosten van wachtgelduitkeringen die ten laste van Lentiz onderwijsgroep komen, op te vangen.

Voor de wachtgeldverplichtingen in de BVE is Lentiz 100% eigen risicodragers. De wachtgeldverplichtingen van het VO worden voor 75% ten laste gebracht van het collectief. Middels naheffing wordt de resterende 25% in rekening gebracht bij de organisatie. Voor het VO is Lentiz 100% eigen risicodragers.

Spaarverlof

De voorziening is gevormd ten behoeve van de financiering van het spaarverlof. De hoogte van de voorziening is op individuele basis bepaald.

Jubilea

De voorziening is gevormd ten behoeve van de uitbetaling van jubileumuitkeringen.

De hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van de kans dat de medewerker werkzaam blijft bij de Lentiz onderwijsgroep. De kansen zijn ingeschat op basis van het aantal dienstjaren dat medewerkers bij het onderwijs werkzaam zijn. Het percentage varieert van 0% tot 75% voor het behalen van het 25 jarig jubileum en van 0% tot 60% voor het behalen van het 40 jarig ambtsjubileum.

Basisbudget

De voorziening basisbudget dient als reservering voor opgebouwde rechten in het kader van de CAO VO 2020.

Seniorenverlof

De voorziening regeling seniorenverlof is gevormd in 2017. Conform de cao-mbo wordt voor elke medewerker die ouder is dan 57 jaar een voorziening getroffen. Er wordt gerekend met een kans percentage, zodra de verlofuren opgenomen worden wordt dit percentage op 100% gesteld. Zolang de verlofuren nog niet opgenomen worden, wordt dit percentage berekend door de totale werktijdfactor van de opgenomen verlofuren te delen door de totale werktijdfactor van iedereen die van de regeling gebruik kan maken. Voor de medewerkers, werkzaam conform cao-vo wordt een voorziening gevormd voor de komende 5 jaar voor elke medewerker die daadwerkelijk gebruik maakt van de regeling.

Langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is gevormd ter afdekking van kosten in verband met langdurig zieken. Voor medewerkers die op balansdatum ultimo einde verslagjaar langer dan 90 dagen ziek zijn en waarvan de geobjectiveerde verwachting bestaat dat de medewerker niet meer in arbeid terug zal keren, dient een voorziening gevormd te worden voor de loonkosten per ultimo jaareinde tot aan het objectief te verwachten moment van uitdiensttreding. De naar verwachting toe te kennen transitievergoeding voor deze categorie personeelsleden wordt bij de vorming van de voorziening buiten beschouwing gelaten aangezien deze in het jaar van uitbetaling door de werkgever teruggevorderd kan worden bij het UWV.

Toelichting op de onderhoudsvoorziening

Onderhoudsvoorziening

De onderhoudsvoorziening wordt gevormd om toekomstig planmatig onderhoud aan schoolgebouwen te kunnen bekostigen.

In het meerjarenonderhoudsplan is het benodigde onderhoud over een periode van 40 jaar beschreven. In dit plan staan de dotaties aan en de onttrekkingen van de voorziening. De onderhoudsvoorziening is bepaald voor een periode van 10 jaar.

Langlopende schulden

Naam	Stand 1-1-2020 €	Aangegane leningen 2020 €	Aflossingen LL 2020 €	Stand 31-12-2020 €	Looptijd < 1 jaar €	Looptijd >1 <5 jaar €	Looptijd >5jaar €	Rente percentage %
Kredietinstelling								
ABNAMRO 20060124/0833	2.516	-	214	2.302	214	856	1.232	4,9%
ABNAMRO 20060124/0833	5.153	-	213	4.940	213	852	3.875	5,1%
ABNAMRO 20101117/1066	4.450	-	350	4.100	350	1.400	2.350	0,2%
ABNAMRO 20080828/0248	5.000	-	-	5.000	-	-	5.000	5,7%
Schatkistbankieren leningnr. 2373	11.267	-	433	10.834	433	1.732	8.669	2,6%
DLL Fin Solutions Part. Fin Lease	32	-	32	-	-	-	-	0,0%
DLL Fin Solutions Part. Fin Lease	7	-	7	-	-	-	-	0,0%
	28.425	-	1.249	27.176	1.210	4.840	21.126	

De rentepercentages in het overzicht Langlopende schulden zijn de percentages zoals deze per 31 december 2020 golden.

De aflossing 2021 (looptijd < 1 jaar) is opgenomen onder de kortlopende schulden 'kredietinstellingen'.

Voor het afdekken van het renterisico van de langlopende schulden zijn twee renteswaps afgesloten en één rentecap.

Renteswap 1:

Renteswap 1 heeft betrekking op de langlopende lening van ABNAMRO 20060124/0833.

Per balansdatum bedraagt het langlopende deel van deze lening € 2.302.

De renteswap heeft betrekking op de hypothecaire lening ten bedrage van € 2.945 (actuele hoofdsom).

De variabele rentevergoeding op deze lening is vanaf 5 maart 2018 met een renteswap omgezet in een vaste rente van 4.48%, met een opslag voor de negatieve euriborrente.

De looptijd van de renteswap is tot 5 september 2023.

Om het risico op deze lening af te dekken is met bank een swapovereenkomst afgesloten onder de volgende kenmerken:

- Variabele rente EUR-EURIBOR-REUTERS, te ontvangen;
- Vaste rente 4.48%;
- Variabele 3 maands Euribor;
- Looptijd swap komt overeen met de looptijd van gekoppelde leningen;
- Notional amount per 31 december 2020 van de swap bedraagt € 293 negatief;
- Margin call verplichting indien de gestelde zekerheid door de bank als onvoldoende dekkend wordt aangemerkt.

De bank heeft op 24 juni 2019 schriftelijk bevestigd geen gebruik te maken van een eventuele margin call.

Renteswap 2:

Renteswap 2 heeft betrekking op de langlopende lening van ABNAMRO 20060124/0833.

Per balansdatum bedraagt het langlopende deel van deze lening € 4.940.

De renteswap heeft betrekking op de hypothecaire lening ten bedrage van € 5.313 (actuele hoofdsom).

De variabele rentevergoeding op deze lening wordt vanaf 1 januari 2019 met een renteswap omgezet in een vaste rente van 4.60%.

De looptijd van de renteswap is tot 2 januari 2029.

Om het risico op deze lening af te dekken is met bank een swapovereenkomst afgesloten onder de volgende kenmerken:

- Variabele rente EUR-EURIBOR-REUTERS, te ontvangen;
- Vaste rente 4.60%;
- Opslag 3 maands Euribor-Reuters;
- Looptijd swap komt overeen met de looptijd van gekoppelde leningen;
- Notional amount per 31 december 2020 van de van de swap bedraagt € 1.744 negatief;
- Margin call verplichting indien de gestelde zekerheid door de bank als onvoldoende dekkend wordt aangemerkt.

De bank heeft op 24 juni 2019 schriftelijk bevestigd geen gebruik te maken van een eventuele margin call.

Rentecap

De Cap heeft betrekking op de langlopende lening van ABNAMRO 20101117/1066. Per balansdatum bedraagt het langlopende deel van deze lening € 4.100.

De lening kent tot 2 januari 2023 variabele rentebetalingen gelijk aan de Euribor 3M. Hierdoor bestaat er variabiliteit in de rentekasstroom door fluctuaties op de rentemarkt. De doelstelling is om dit (rente)risico af te dekken middels een rentecap. De rentecap is een afspraak met de bank over een Euribor-renteplafond de 'cap rente'.

Stijgt de Euribor boven het afgesproken plafond, dan biedt de afspraak daar bescherming tegen. Lentiz Onderwijsgroep betaalt dan de 'Cap rente'. Daalt de Euribor onder het afgesproken plafond, dan betaalt Lentiz Onderwijsgroep de lagere variabele Euribor Rente.

De rentecap heeft de volgende kenmerken:

- De rentecap heeft betrekking op de leningsovereenkomst ten bedrage van € 4.000 (nominaal bedrag per ingangsdatum).
- De rentevergoeding op de lening wordt gemaximeerd tot een maximale variabele rente van Euribor 3M met een opslag van 0,65%.
- De looptijd van de rentecap betreft 2 januari 2006 tot en met 2 januari 2026.
- De cap amortiseert per jaar met € 200 (€ 50 per kwartaal).
- Notional amount per 31 december 2020 van de rentecap bedraagt € 124 negatief;
- Margin call verplichting indien de gestelde zekerheid door de bank als onvoldoende dekkend wordt aangemerkt.

De bank heeft op 24 juni 2019 schriftelijk bevestigd geen gebruik te maken van een eventuele margin call.

Kortlopende schulden

Overige kortlopende schulden
Overlopende passiva

31-12-2020	31-12-2019
€	€
7.501	7.224
6.575	5.982
14.076	13.206

Overige kortlopende schulden

Kredietinstellingen
Rekening courant Lentiz | Cursus & Consult B.V.
Crediteuren
Ministerie van OCW
Omzetbelasting
Loonheffing
Schulden terzake van pensioenen
Overige additionele middelen
Overige kortlopende schulden

31-12-2020	31-12-2019
€	€
1.210	1.249
33	191
1.904	1.516
91	-
36	-
2.680	2.601
762	730
785	935
-	2
7.501	7.224

Overlopende passiva

Vooruitontvangen subsidies OCW
Vakantiegeld
Salarissen/voorschotten personeel
Nog te betalen kosten
Accountantskosten
Vooruitontvangen bijdragen deelnemers/cursisten

31-12-2020	31-12-2019
€	€
3.250	1.885
1.754	1.683
-	3
670	1.693
25	42
876	676
6.575	5.982

De Vooruitontvangen subsidies OCW zijn ultimo 2020 toegenomen ten opzichte van 2019 door de aanvraag en goedkeuring in 2020 van nieuwe (meerjarige) projectsubsidies. Voor een bedrag van € 2.258 zijn deze subsidies geoormerkt.

Onder de Nog te betalen kosten is ultimo 2020 een bedrag van € 270 (2019: € 1.172) opgenomen met betrekking tot in het nieuwe verslaggevingsjaar ontvangen facturen die betrekking hebben op het huidige verslaggevingsjaar.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
Schatkistbankieren

Op 30 juni 2014 is een lening afgesloten van € 13.000 voor de bouw van het World Horti Center in Naaldwijk met een rentepercentage van 2,58%, voor een looptijd van 30 jaar. Voorwaarde om van het aantrekkelijke rentetarief gebruik te maken was dat Lentiz zou toetreden tot het zg. "schatkistbankieren". Sinds die datum houdt Lentiz het merendeel van de publieke middelen aan bij de Nederlandse Staat. De rente voor de lening wordt jaarlijks achteraf voldaan.

Hypothecaire zekerheden

Een krediethypothek, eerste in rang, groot € 1.588, op het registergoed aan de Burgemeester Elsenweg 8 te Naaldwijk.

Een krediethypothek, eerste in rang, groot € 28.550, op de registergoederen aan de Commandeurskade 22 te Maasland, Burgemeester Elsenweg 6 te Naaldwijk, Professor Holwerdalaan 60-62 te Naaldwijk, alsmede een krediethypothek, tweede in rang op het registergoed aan de Burgemeester Elsenweg 8 te Naaldwijk, maximaal voorbelast met € 1.588 ten behoeve van ABN AMRObank N.V.

Fiscale eenheid

Lentiz onderwijsgroep en Lentiz | Cursus & Consult B.V. vormen voor de omzetbelasting een fiscale eenheid.

Verbonden partijen

Lentiz is een huurverplichting aangegaan met de Stichting Food Innovation Academy van € 50 per jaar voor een periode van 5 jaar.

Vordering OCW

Lentiz onderwijsgroep heeft een niet in de balans opgenomen vordering op OCW die pas geïnd kan worden bij opheffing van de instelling. De oorsprong van deze vordering betreft het betalingsritme inzake te vorderen vakantiegeld. De vordering kan pas geïnd worden bij opheffing van de instelling en wordt conform RJ660 Onderwijsinstellingen sinds 2010 niet meer in de balans opgenomen.

Bankgarantie

Voor de huur van het pand aan de Schiedamsdijk in Vlaardingen is voor € 47 een bankgarantie afgegeven. Deze bedragen zijn voor de liquide middelen niet vrij beschikbaar.

Waarborgfonds BVE

Lentiz onderwijsgroep is aangesloten bij Stichting Waarborgfonds BVE. Jegens het waarborgfonds bestaat een voorwaardelijke verplichting. De verplichting is vastgesteld op 2% van de rijksbijdrage BVE en bedraagt € 671.

Meerjarige financiële verplichtingen leaseovereenkomsten

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Korter dan 1 jaar	-	39
Langer dan 1 jaar	-	-
	-	39

Meerjarige financiële verplichtingen overig

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Korter dan 1 jaar	2.887	3.200
Langer dan 1 jaar	3.387	4.100
	<u>6.274</u>	<u>7.300</u>

Toelichting behorende tot de enkelvoudige staat van baten en lasten
(bedragen x € 1.000)

Baten

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen OCW

2020	2019
73.931	71.994
<u>73.931</u>	<u>71.994</u>

Rijksbijdragen OCW

Rijksbijdragen OCW

Geoordeelde OCW subsidies

Niet-geoordeelde OCW-subsidies

Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen SWV

2020	2019
€	€
64.572	60.808
2.020	
6.563	
<u>776</u>	
9.359	11.186
<u>73.931</u>	<u>71.994</u>

De rijksbijdrage OCW is als volgt gespecificeerd:

Personele vergoeding 2020

Materiele vergoeding 2020

Huisvesting vergoeding 2020

53.018
8.329
3.225
<u>64.572</u>

Overige overheidsbijdragen

Gemeentelijke bijdragen en subsidies

2020	2019
€	€
732	757
<u>732</u>	<u>757</u>

Deelnemers- en ouderbijdragen

Deelnemersbijdragen

Ouderbijdragen

2020	2019
€	€
26	25
186	169
<u>212</u>	<u>194</u>

Overige baten

Verhuur

Detachering personeel

Sponsoring

Overige

2020	2019
€	€
734	792
235	258
8	9
<u>2.144</u>	<u>3.694</u>
<u>3.121</u>	<u>4.754</u>

De post 'overige' is als volgt te specificeren:

Excursiegelden/reizen

Leermiddelen en boekengeld

Overige personele vergoedingen

Overige vergoedingen

Incidentele baten

118
772
627
624
3
<u>2.144</u>

Lasten
Personele lasten

Brutolonen en salarissen
 Sociale lasten
 Pensioenpremies

	2020	2019
	€	€
Brutolonen en salarissen	42.999	40.672
Sociale lasten	5.577	5.196
Pensioenpremies	6.586	6.357
	55.162	52.225
Doorbelasting, ten laste van schoonmaakkosten	26-	37-
Doorbelasting, ten laste van dotatie basisbudget	164-	213-
Onttrekking voorziening wachtgeld	716-	573-
Onttrekking voorziening jubilea	79-	88-
Onttrekking voorziening basisbudget	118-	110-
Onttrekking voorziening regeling seniorenverlof	206-	202-
Onttrekking voorziening langdurig zieken	108-	-
Vrijval voorziening basisbudget	-	5-
Vrijval voorziening duurzame inzetbaarheid	166-	11-
Dotatie voorziening wachtgeld	1.005	1.162
Dotatie voorziening spaarverlof	5	4
Dotatie voorziening jubilea	61	104
Dotatie voorziening basisbudget	282	328
Dotatie voorziening regeling seniorenverlof	280	706
Dotatie voorziening langdurig zieken	705	59
Personeel, niet in loondienst	5.092	5.639
Scholing personeel	392	524
Reis-en verblijfskosten	51	178
Overige	285	835
Af: uitkeringen	556-	526-
	<u>61.181</u>	<u>59.999</u>

Totaal aantal medewerkers in fte's

Bestuur / Management
 Personeel primair proces / docerend personeel
 Ondersteunend personeel / overige medewerkers
 Totaal

	2020	2019
Bestuur / Management	29	28
Personeel primair proces / docerend personeel	503	494
Ondersteunend personeel / overige medewerkers	165	167
Totaal	<u>697</u>	<u>689</u>

Afschrijvingen

Gebouwen
 Verbouwingen
 Inventaris en apparatuur
 Boekresultaat desinvesteringen

	2020	2019
	€	€
Gebouwen	1.335	1.336
Verbouwingen	134	212
Inventaris en apparatuur	947	887
Boekresultaat desinvesteringen	128	-
	<u>2.544</u>	<u>2.435</u>

Huisvestingslasten

Huur
 Verzekeringen
 Onderhoud
 Energie en water
 Schoonmaakkosten*)
 Belastingen en heffingen
 Dotatie onderhoudsvoorziening
 Overige

	2020	2019
	€	€
Huur	638	745
Verzekeringen	57	44
Onderhoud	490	443
Energie en water	1.161	1.005
Schoonmaakkosten*)	1.464	1.514
Belastingen en heffingen	238	238
Dotatie onderhoudsvoorziening	634	562
Overige	360	380
	<u>5.042</u>	<u>4.931</u>

*) In deze kosten is begrepen een bedrag ad. € 26 aan netto loonkosten eigen personeel.

Overige lasten

Administratie en beheerslasten
 Inventaris, apparatuur en leermiddelen
 Dotatie aan overige voorzieningen
 Overige lasten

	2020	2019
	€	€
Administratie en beheerslasten	1.675	1.808
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	3.803	3.556
Dotatie aan overige voorzieningen	32-	168
Overige lasten	805	2.070
	<u>6.251</u>	<u>7.602</u>

Financiële baten en lasten

Rentelasten

	2020	2019
	€	€
Rentelasten	1.021	1.231
	<u>1.021</u>	<u>1.231</u>

Resultaat deelnemingen
 Lentiz | Cursus & Consult B.V.

2020	2019
€	€
58-	6

Model E: Verbonden partijen

Model E (bedragen x € 1.000)	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2020 €	Resultaat 2020 €	Art 2: 403 BW	Deelname	Consolidatie
Lentiz Cursus & Consult B.V.	Naaldwijk	1	33	58-	Nee	100%	Ja
Stichting Greenport Westland Oostland (Greenport West-Holland)	Westland	4	-	-	Nee	0%	Nee
Stichting Equestrum	Vlaardingen	4	-	-	Nee	0%	Nee
Federatie MBO Westland	Naaldwijk	4	-	-	Nee	0%	Nee
Stichting Food Innovation Academy	Vlaardingen	4	-	-	Nee	0%	Nee
Stichting World Horti Center	Naaldwijk	4	-	-	Nee	0%	Nee
Stichting Greenport Horti Campus	Vlaardingen	4	-	-	Nee	0%	Nee

Samenwerkingsverbanden

Om ervoor te zorgen dat alle leerlingen een passende plek krijgen, hebben scholen regionale samenwerkingsverbanden gevormd. In deze samenwerkingsverbanden werken het regulier en speciaal onderwijs (cluster 3 en 4) samen. Er worden afspraken gemaakt over de begeleiding en ondersteuning van leerlingen die extra zorg nodig hebben. Lentiz onderwijsgroep werkt samen met het Samenwerkingsverband Nieuwe Waterweg Noord en het Samenwerkingsverband Westland. Lentiz onderwijsgroep heeft geen zeggenschap van betekenis binnen deze Samenwerkingsverbanden.

Model G: Verantwoording subsidies
(bedragen x € 1.000)

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving	Toewijzing	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
14YD	Kenmerk	Datum
Doorstroomprogramma VMBO-MBO	DMBO19041	28-11-18
Leraren Ontwikkel Fonds (Prof.Kap.Ontw.)	LOF17-0013	13-12-17
Studieverlof	1007702-1	20-09-19
Studieverlof	1009868-1	22-10-19
Studieverlof BVE	928212-1	20-09-18
Studieverlof BVE	1006011-1	20-09-19
Doorstroomprogramma PO_VO	DPOVO20114	29-10-20
Doorstroomprogramma PO_VO	DPOVO20113	29-10-20
Doorstroomprogramma PO_VO	DPOVO20031	29-10-20
Doorstroomprogramma PO_VO	DPOVO19103	15-10-19
Doorstroomprogramma PO_VO	DPOVO19101	27-09-19
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's onderwijs 14YD 2020-2021	IOP-31137-MBO	2-07-20
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's onderwijs 14YD 2020-2021 tijdvak 2	IOP2-31137-MBO	16-10-20
Leraren Ontwikkel Fonds	LOF18-0110	19-03-19
Studieverlof	1090430-1	22-09-20
Studieverlof	1091632-1	22-09-20
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen voor SCOOOL opleidingsschool	OS-2020-C-014	30-11-20
Vrij roosteren leraren fase II 2019-2020	VRL19014	9-12-19
17WQ		
Doorstroomprogramma VMBO-MBO 2019-2021	DMBO19180	28-11-18
Doorstroomprogramma VMBO-MBO 2019-2021	DMBO19184	28-11-18
Studieverlof	1007761-1	20-09-19
Doorstroomprogramma PO_VO	DPOVO19024	27-09-19
Doorstroomprogramma PO_VO	DPOVO20025	29-10-20
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's onderwijs 17WQ 2020-2021	IOP-31137-VO	10-07-20
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's onderwijs 17WQ 2020-2021 tijdvak 2	IOP2-31137-VO	16-10-20
Regeling internationalisering funderend onderwijs	IFO20069	9-07-20
Studieverlof	1091567-1	22-09-20
Vrijroosteren leraren fase II 2019-2021	VRL19014	9-12-19
31MD		
Doorstroomprogramma VMBO-MBO 2019-2021	DMBO19181	28-11-18
Doorstroomprogramma PO_VO	DPOVO19086	27-09-19
Doorstroomprogramma PO_VO	DPOVO20130	29-10-20
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's onderwijs 31MD 2020-2021	IOP-31137-VO	10-07-20
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's onderwijs 31MD 2020-2021 tijdvak 2	IOP2-31137-VO	16-10-20
Regeling internationalisering funderend onderwijs	IFO20058	29-05-20
Studieverlof	1091714-1	22-09-20
Studieverlof	1094199-1	20-10-20

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag van de toewijzing €	Ontvangen t/m vorig verslagjaar €	Totale subsidiebele kosten t/m vorig verslagjaar €	Saldo per 1 januari verslagjaar €	Ontvangen in verslagjaar €	Subsidiebele kosten in verslagjaar €	Te verrekenen per 31 december verslagjaar €
14YD Regionaal Investeringsfonds (RIF, Onderwijsvernieuwing en technologie binnen GHC)	1088332	20-10-16	1.075	914	561	353	161	514	-
		totaal	1.075	914	561	353	161	514	-

G2B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing €	Ontvangen t/m vorig verslagjaar €	Totale subsidieabele kosten t/m vorig verslagjaar €	Saldo per 1 januari verslagjaar €	Ontvangen in verslagjaar €	Subsidiabele kosten in verslagjaar €	Saldo per 31 december verslagjaar €
	Kenmerk	Datum							
14YD									
Regionaal Investeringsfonds (RIF, Onderwijsvernieuwing en technologie binnen FIA)	29-12-80	23-05-18	1.474	810	476	334	295	438	191
Subsidieregeling pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	GLTL20110	1-12-20	162	-	-	-	162	-	162
Subsidieregeling pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	GLTL20226	15-12-20	162	-	-	-	162	-	162
31MD									
Subsidieregeling sterk techniekonderwijs 2020-2023	STO19067HH	14-07-20	1.573	-	-	-	1.573	88	1.485
		totaal	3.371	810	476	334	2.192	526	2.000

Lentiz onderwijsgroep te Vlaardingen

WNT-verantwoording 2020 Lentiz onderwijsgroep
Het bezoldigingsmaximum in 2020 voor Lentiz onderwijsgroep is € 170.000 volgens indeling in categorie E op basis van de bijbehorende complexiteitspunten en is aldus vastgesteld door de Raad van Toezicht in haar vergadering van 24 juni 2020.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2020		
Bedragen x € 1		
Functiegegevens	G. Kant Voorz. RvB	F.P. van Dam Lid RvB
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01/31-12	01-01/31-12
Omvang dienstverband	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	156.036	135.371
Beloningen betaalbaar op termijn	20.795	20.686
Subtotaal	176.831	156.057
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	170.000	170.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	176.831	156.057
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	overgangsrecht	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2019		
Bedragen x € 1		
Functiegegevens	G. Kant Voorz. RvB	F.P. van Dam Lid RvB
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	158.365	123.156
Beloningen betaalbaar op termijn	20.947	19.943
Subtotaal	179.312	143.099
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	164.000	164.000
Bezoldiging	179.312	143.099

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12 Niet van toepassing

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2020						
Bedragen x € 1	M.J. Penning	A.R. Gansevoort	S. de Jongh	J.A. de Leeuw	E.E.C. Schnabel	
Functiegegevens	Voorz. RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	
Bezoldiging	7.000	5.000	5.000	5.000	5.000	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	25.500	17.000	17.000	17.000	17.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Bezoldiging	7.000	5.000	5.000	5.000	5.000	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Gegevens 2019						
Bedragen x € 1	M.J. Penning	A.R. Gansevoort	S. de Jongh	J.A. de Leeuw	E.E.C. Schnabel	
Functiegegevens	Voorz. RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	
Bezoldiging	7.000	5.000	5.000	5.000	5.000	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	24.600	16.400	16.400	16.400	16.400	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Bezoldiging	7.000	5.000	5.000	5.000	5.000	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder Niet van toepassing

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 Niet van toepassing

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is
Niet van toepassing

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
Niet van toepassing

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.
Niet van toepassing

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

**Lentiz onderwijsgroep
te Vlaardingen****Gebeurtenissen na balansdatum**
(bedragen x € 1.000)**Lentiz | Cursus & Consult B.V.**

Per 31 december 2020 zijn de contractactiviteiten van Lentiz | Cursus & Consult B.V. door Lentiz onderwijsgroep overgenomen. De contractactiviteiten worden per 01 januari 2021 door de stichting gecontinueerd.

Nationaal Programma Onderwijs

Op 17 februari 2021 heeft het ministerie van OCW kenbaar gemaakt € 8.500.000 beschikbaar te stellen via het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Het doel hiervan is om leerlingen en studenten te helpen hun gaven en talenten tot bloei te brengen, ondanks de coronacrisis en de gevolgen daarvan voor het onderwijs. Het Programma neemt stevige maatregelen om verdere vertraging en achterstanden te voorkomen en om opgelopen vertraging en achterstanden waar mogelijk zo snel mogelijk in te halen. Daarbij horen ook maatregelen om ervoor te zorgen dat interventies duurzaam effect hebben.

De maatregelen starten op korte termijn en lopen door tot en met 2023. De komende twee en een half jaar stelt het ministerie van OCW via het NPO een substantieel budget ter beschikking aan scholen, instellingen en gemeenten, en ook aan studenten zelf. Het Nationaal Programma Onderwijs bestaat uit twee programmalijnen: de programmalijn funderend onderwijs en de programmalijn mbo en hoger onderwijs.

Lentiz verwacht dat ze vóór de zomervakantie van 2021 de (eventuele) cognitieve, executieve en sociale achterstanden van alle leerlingen en studenten vanwege corona in beeld heeft gebracht. Deze analyse op schoolniveau is het vertrekpunt voor de maatregelen op school in de volgende twee schooljaren (schooljaar 2021/2022 en 2022/2023), en voorwaarde voor het ontvangen van de middelen. De te nemen maatregelen worden geformuleerd in een plan dat als addendum wordt toegevoegd aan het geldende schoolplan. De Lentiz scholen starten in het schooljaar 2021/2022 met de uitvoering van hun eigen schoolprogramma.

Voor het schooljaar 2021/2022 is nu de inschatting dat voor de ondersteuning aan scholen voor de inzet van de gekozen interventies een bedrag van € 0,7 per leerling beschikbaar is. Dit geldt voor leerlingen in het voortgezet onderwijs. Dit bedrag per leerling is een indicatie.

Voor het mbo komen in 2021 concreet de volgende middelen beschikbaar via de verlenging van regelingen (€ 87.000), begeleiding van studenten (€ 44.000) en compensatie voor verhoogde instroom (€ 90.000). Via de zogenaamde 'Corona enveloppe' (€ 182.000) worden in 2022 middelen beschikbaar gesteld. Gebaseerd op de beschikbare informatie en de simulatie van OCW zijn de effecten voor de kalenderjaren 2021 en 2022 naar verwachting respectievelijk € 859 en € 700.

**Lentiz onderwijsgroep
te Vlaardingen**
(bedragen x € 1.000)

Voorstel bestemming van het exploitatiesaldo

Het resultaat 2020 wordt als volgt bestemd (zie tevens de specificatie van het eigen vermogen zoals opgenomen in de toelichting op de balans).

Algemene reserve:		2.913
Bestemmingsreserve (publiek):		
Solidariteitsfonds	77	
Convenant VO	335-	
Sociaal statuut	167-	
Groei en innovatie	700-	
Huisvesting	85	
ICT	17-	
Duurzame inzetbaarheid	43	
		1.014-
Totaal		1.899

Vlaardingen, juni 2021

Raad van Bestuur

Kant, G. Voorzitter

Dam, F.P. van Lid

Raad van Toezicht

Penning, M.J. Voorzitter

Gansevoort, A.R. Lid

longh, S. de Lid

Schnabel, E.E.C. Lid

Leeuw, J.A. de Lid

Lentiz onderwijsgroep
te Vlaardingen

Overige gegevens

Gegevens over de rechtspersoon

Naam instelling:	Samenwerkingsstichting voor BVE en VO in het Westland en de Nieuwe Waterweg Noord.
Adres:	Schiedamsedijk 114
Postadres:	Postbus 3040
Postcode/Plaats:	3130 CA Vlaardingen
Kamer van Koophandel:	41146390
Telefoon:	010-4349925
Bestuursnummer:	31137
Contactpersoon:	W.S. 't Hart
E-mail:	whart@lentiz.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting Lentiz Onderwijsgroep, Samenwerkingsstichting voor BVE en VO in het Westland en de Nieuwe Waterweg Noord

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Lentiz Onderwijsgroep, Samenwerkingsstichting voor BVE en VO in het Westland en de Nieuwe Waterweg Noord te Vlaardingen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Lentiz Onderwijsgroep, Samenwerkingsstichting voor BVE en VO in het Westland en de Nieuwe Waterweg Noord op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2020;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Lentiz Onderwijsgroep, Samenwerkingsstichting voor BVE en VO in het Westland en de Nieuwe Waterweg Noord zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Zoetermeer, 23 juni 2021
Astrium Onderwijsaccountants B.V.

Was getekend,

A. van der Have MSc RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

BIJLAGE 1 - VERANTWOORDING VOORTGANG KWALITEITSAGENDA MBO 2020

Onder de vier speerpunten die Lentiz hanteert in de kwaliteitsagenda mbo zijn doelstellingen geformuleerd. We gaan achtereenvolgend per speerpunt alle doelstellingen langs. Hieronder leest u per speerpunt de resultaten in een quick view per doelstelling i.r.t de merkbare en meetbare effecten die we nastreefden voor 2020. Per effect wordt middels een vink aangegeven of het doel behaald is. Bij kwantitatieve resultaten en bij afwijkingen wordt een korte toelichting gegeven. De uitgebreide beschrijving van de activiteiten en ontwikkelingen leest u in de tabellen eronder.

- ✓ Resultaat behaald
- Resultaat wijkt af van oorspronkelijk doel – korte toelichting

Speerpunt 1: Onderwijs dat voorbereidt op arbeidsmarkt en maatschappij van de toekomst

De ambitie van Lentiz onderwijsgroep is dat het in 2022 onderwijs aanbiedt dat maximaal gericht is op de regio: het is relevant voor de groene arbeidsmarkt, afgestemd op de ontwikkelingen in de samenleving en heeft een sterke verbinding met het regionale bedrijfsleven, overheden en maatschappelijke organisaties.

1A: De Greenport-opleidingen zijn up-to date en krachtig gepositioneerd in het World Horti Center in Westland, Horti Campus Oostland in Bleiswijk en de MBO Barendrecht-campus. Daarmee faciliteert Lentiz onderwijsgroep het bedrijfsleven in de Greenport-regio's en bereidt de studenten en werkenden optimaal voor op hun toekomst in de Greenport.

- ✓ Het World Horti Center is een dynamisch meetingpoint van het regionale (tuinbouw)bedrijfsleven, scholen en universiteiten, overheden en internationale gasten. MBO Westland functioneert als federatief verband tussen Mondriaan, Albeda en Lentiz.
- ✓ De concepten voor de vorming van de (tuinbouw)campus Oostland en Barendrecht zijn op hoofdlijnen ontwikkeld in samenwerking met regionaal bedrijfsleven, overheden en onderwijspartners in betreffende regio's.
- ✓ 75 bedrijven werken actief mee aan de tuinbouwopleidingen waardoor we bedrijfsnabij of hybride opleiden, en ontwikkelingen in bedrijfsleven, direct integreren in onze opleidingen. Vormen die daarbij worden gerealiseerd zijn: gastlessen, bedrijfsbezoeken, hybride leeropdrachten die vanuit het bedrijfsleven zijn geïntegreerd in het onderwijs, leermeesters uit bedrijven verzorgen diverse onderdelen uit onze opleidingen. Mede door de campusvorming zijn meer dan honderd bedrijven betrokken bij de tuinbouwontwikkelingen. Om een beeld te krijgen van de betrokken bedrijven verwijzen wij u o.a. naar de website van de WHC.
- ✓ Studenten zijn tevreden over de tuinbouwopleidingen en scoren gemiddeld minimaal een 3,5 uit 5 op de JOB-monitor. Op de vraag 'welk rapportcijfer geef jij jouw opleiding' uit de JOB-monitor scoren de tuinbouwopleidingen gemiddeld een 7.
- ✓ Er is een practoraat 'tuinbouwinnovatie' waardoor de innovatie uit het bedrijfsleven en hbo- en wetenschappelijke kennis direct gekoppeld zijn aan de tuinbouw mbo-opleidingen.
- ✓ Om te voldoen aan de arbeidsmarktvrage houden we het aantal studenten minimaal stabiel rond de vijfhonderd. Dit zijn studenten in de tuinbouwopleidingen plant, bloem en agrohandel & logistiek. De instroom in plant en bloem stimuleren we hierbinnen extra. In 2020 zijn ruim 525 studenten ingeschreven in de tuinbouwopleidingen.

1A	De Greenport-opleidingen zijn up-to-date en krachtig gepositioneerd in het World Horti Center in Westland, Horti Campus Oostland in Bleiswijk en de MBO Barendrecht Campus. Daarmee faciliteert Lentiz onderwijsgroep het bedrijfsleven in de Greenport-regio's en bereidt ze de studenten en werkenden optimaal voor op hun toekomst in de Greenport.
Nul-situatie conform KA	De Greenport-opleidingen zullen op drie plekken worden gepositioneerd: - In het Westland is het World Horti Center gerealiseerd waar in de basis een sterke samenwerking is gerealiseerd tussen bedrijfsleven, onderwijs, overheden en onderzoek. De komende jaren zal hier ingezet worden op het versterken van deze relaties door vormen van hybride leren in alle Greenport-opleidingen door te voeren en te versterken. Hierbij wordt voortgebouwd op de bestaande basis vanuit het WHC en het lopende RIF, de verworvenheden van het CIV T&U en het innovatiepact van de Greenport West-Holland. We investeren in Westland in een learning community 'tuinbouwinnovatie', waarbij we een practoraat inrichten dat gekoppeld wordt aan het hbo en de wetenschappelijke kennis vanuit de universiteiten van Leiden, Delft en Erasmus (LDE Greenport Hub). - In Oostland wordt voortgebouwd op de basis van het hybride leren vanuit de school. De komende jaren wordt toegewerkt naar het realiseren van de MBO Oostland-campus in nauwe samenwerking met de Greenport West-Holland, de gemeenten Lansingerland, Pijnacker/Nootdorp, Zuidplas, Zoetermeer en delen van Waddinxveen en Boskoop, provincie Zuid-Holland, regionale bedrijfsleven, de Wageningen UR, Glastuinbouw Bleiswijk, Delphy improvement centre, Holland Rail Terminal en LTO Glaskracht Nederland. We verwachten de campus en de daarbij horende regionale samenwerkingen en op de regio afgestemde hybride Greenport-opleidingen te realiseren in 2021 of 2022. De komende jaren wordt geïnvesteerd in het netwerk en de ontwikkeling van teelt en agrologistieke opleidingen met genoemde partners en het realiseren van een fysieke campus. - In Barendrecht is de ontwikkeling pril. Hier wordt geïnvesteerd vanuit de integrale gebiedsbenadering in het versterken van de relaties en daarmee het vormen van een integraal beeld van MBO Barendrecht. MBO Barendrecht Campus pakken we op met Albeda College, Da Vinci college, de Greenport West-Holland, de gemeente, provincie, regionaal bedrijfsleven, LTO en de regionale demonstratiecentra die reeds in de bedrijven in ontwikkeling zijn. De komende jaren wordt geïnvesteerd in het netwerk en de ontwikkeling van agrologistieke opleidingen met genoemde partners. We streven ernaar dit te realiseren in 2020. Op basis hiervan wordt in die periode de concretisering van de plannen opgenomen in de kwaliteitsagenda mbo voor de jaren 2021-2022. Eveneens wordt de werking van het landelijke CIV T&U/praktijkcluster tuinbouw vanuit Lentiz verduurzaamd door hierin te investeren in nauwe samenwerking met alle andere aoc's die participeren in dit CIV. Hierdoor worden de landelijke netwerken versterkt en wordt duurzaam actuele landelijke content ontwikkeld, die regionaal wordt ingezet, in nauwe samenwerking tussen bedrijven en onderwijsinstellingen.
Ambitie 2020 conform KA	- Het World Horti Center is een dynamisch meetingpoint van het regionale (tuinbouw)bedrijfsleven, scholen en universiteiten, overheden en internationale gasten. MBO Westland functioneert als federatief verband tussen Mondriaan, Albeda en Lentiz. - De concepten voor de vorming van de (tuinbouw)campus in Oostland en Barendrecht zijn op hoofdlijnen ontwikkeld in samenwerking met het regionale bedrijfsleven, overheden en onderwijspartners in betreffende regio's. - 75 bedrijven werken actief mee aan de tuinbouwopleidingen waardoor we bedrijfsnabij of hybride opleiden en ontwikkelingen in het bedrijfsleven, direct integreren in onze opleidingen. Vormen die daarbij worden gerealiseerd zijn: gastlessen, bedrijfsbezoeken, hybride leeropdrachten die vanuit het bedrijfsleven zijn geïntegreerd in het onderwijs, leermeesters uit bedrijven verzorgen diverse onderdelen uit onze opleidingen. - Studenten zijn tevreden over de tuinbouwopleidingen en scoren gemiddeld minimaal een 3,5 uit 5 op de JOB-monitor. - Het practoraat Circulaire Kas & Tuinbouw Innovatie is opgericht en in werking, waardoor de innovatie uit het bedrijfsleven en wetenschappelijke kennis direct gekoppeld zijn aan de tuinbouw-mbo-opleidingen. - Om te voldoen aan de arbeidsmarktvraag houden we het aantal studenten minimaal stabiel rond de vijfhonderd in de tuinbouwopleidingen (plant, bloem en agrohandel & logistiek). De instroom in plant en bloem stimuleren we hierbinnen extra.

Ambitie 2022 conform KA	- De campussen in Westland, Oostland en Barendrecht zijn gerealiseerd en vormen een campusnetwerk voor tuinbouwopleidingen, en zijn daarmee alle drie regionale tuinbouw-meetingpoints ook voor bedrijven, overheden en onderwijs. De campussen zijn verbonden met de provinciale en landelijke tuinbouwagenda's en het centrum voor innovatief vakmanschap/praktijkcluster tuinbouw. - De samenwerkingsverbanden tussen regionale mbo-scholen functioneert in alle drie de regio's. 150 bedrijven werken actief mee aan de tuinbouwopleidingen waardoor we bedrijfsnabij of hybride opleiden en ontwikkelingen in het bedrijfsleven direct integreren in onze opleidingen. Vormen die daarbij worden gerealiseerd zijn: gastlessen, bedrijfsbezoeken, hybride leeropdrachten die vanuit het bedrijfsleven zijn geïntegreerd in het onderwijs en leermeesters uit bedrijven of hybride docenten verzorgen diverse onderdelen uit onze opleidingen. - Studenten zijn tevreden over de tuinbouwopleidingen en scoren gemiddeld minimaal een 3,5 uit 5 op de JOB-monitor. - Er is een learning community 'tuinbouwinnovatie' waarbij een practoraat (mbo) is gerealiseerd dat gekoppeld is aan het hbo en de wetenschappelijke kennis vanuit verschillende universiteiten (bijvoorbeeld de LDE Greenport Hub). - Om te voldoen aan de arbeidsmarktvraag houden we het aantal studenten minimaal stabiel rond de vijfhonderd studenten in de tuinbouwopleidingen (plant, bloem en agrohandel & logistiek). De instroom in plant en bloem stimuleren we hierbinnen extra. - Studenten hebben na het afstuderen een baan op niveau c.q. in het tuinbouwcluster of studeren aan het hbo.
Huidige stand van zaken 2020	World Horti Center (WHC) Het WHC is inmiddels een begrip geworden in de regio. Zowel binnen Nederland als ver daarbuiten vormt het concept van het WHC een voorbeeld voor toekomstbestendig onderwijs. In 2020 heeft een verdere intensivering van de relaties plaatsgevonden. Dit is zichtbaar in de optelling van alle activiteiten met betrokken bedrijven. Verder is er een nieuwe koers ingezet als vervolg op reeds bestaande initiatieven en contacten, het 'onderzoeksleren' is geïntroduceerd. Dit is een vorm van leren waarbij betrokken bedrijven onderzoekopdrachten inbrengen en de school er onderwijs van maakt. Daarbij wordt er reëel onderzoek uitgevoerd in een praktijkleeromgeving en worden de resultaten gepresenteerd aan het bedrijfsleven. In het schooljaar 2019-2020 heeft een eerste onderzoeksproject plaatsgevonden in de All Climate Greenhouse waarbij diverse partijen betrokken waren. Doel van dit onderzoek was het realiseren van een nieuw onderwijsconcept, onderzoekend leren en het creëren van een learning community in het WHC. Insteek van het onderzoeksproject was dat de studenten de groeiomstandigheden optimaliseren waarbij zij gebruikmaken van innovatieve ICT-toepassingen en producten. Daarbij is extra aandacht voor het reduceren van het gebruik van water, energie en gewasbescherming. Het onderzoek is het voertuig om mbo- en hbo-studenten te laten leren, maximaal op te leiden en toe te rusten voor de dynamische tuinbouwbranche. Samengevat kan gezegd worden dat het onderwijskundig gezien een geslaagd project was, studenten hebben veel geleerd, er is ervaring opgedaan met het werken in de All Climate Greenhouse en er is een learning community ontstaan. Door de intrede van de coronapandemie bleken aanpassingen onontbeerlijk. Als alternatief bleek dat een ander onderzoek mogelijk was en dit is inmiddels gestart. Het thema 'telen op afstand' is heel erg passend bij deze coronatijd. De bedrijven HortiTech, LetsGrow en de Van der Knaap Groep hebben daar het initiatief voor genomen en zij telen nu op afstand verschillende gewassen. De studenten komen niet in de kas, maar krijgen minimaal één keer per week een weblecture waarin ze alle data doornemen die gegenereerd worden door LetsGrow met input van HortiTech. Tijdens deze weblectures bespreken ze de strategie voor de beide gewassen en indien nodig wordt e.e.a. aangepast. Zo blijkt ook in deze tijden intensieve samenwerking en onderzoek met bedrijven mogelijk. Het WHC als internationale ontmoetingsplaats heeft wel veel last gehad van de coronapandemie. Het aantal bezoeken en bewegingen in en rond het WHC is drastisch beperkt. De partners in het WHC bereiden zich voor op de periode na de pandemie. Tuinbouwcampus Oostland, Middelharnis en Barendrecht De concepten voor de vorming van de (tuinbouw)campus Oostland en Barendrecht zijn op hoofdlijnen ontwikkeld in samenwerking met het regionale bedrijfsleven, overheden en onderwijspartners in betreffende regio's. Lentiz MBO Oostland is mede door de sterke verbindingen in de regio en het hybride leren een groeiende locatie. Met de gebiedsgerichte en hybride aanpak is de verwachting dat het aantal mbo-studenten op termijn gaat toenemen naar ca. driehonderd, aansluitend bij de arbeidsmarktvragen van de groene sectoren in de regio. MBO Oostland maakt deel uit van het Horti Science Park, Lansingerland/Greenport Horti Campus Oostland. Het Horti Science Park heeft tot onder andere tot doel toegepast wetenschappelijke kennis te ontwikkelen en te valoriseren. Zo investeren Wageningen UR, Delphy, DLV Glas & Energie en het Improvement Centre in de digitalisering en energietransitie met Digital Greenhouse en Fossielvrije Glastuinbouw. Met behulp van een door Lentiz aangestelde practor worden studenten opgeleid in een hybride leeromgeving. Lentiz heeft gekoppeld aan MBO Oostland in 2019 de eerste groene practor van Nederland in het officieel erkende practoraat Circulaire Kas & Tuinbouw Innovatie aangesteld. Onderwerpen waarop de opdrachten zijn gericht, waren onder andere: watermanagement, duurzaamheid, automatisering, verkoop, goederenstromen binnen het bedrijf, toegevoegde waardeontwikkeling, energie, bij- en nevenproducten, bedrijfsorganisatie, arbeid en biologische gewasbescherming. Daarnaast investeert de school in hybride onderwijs door lessen in de praktijk plaats te laten vinden en docenten intensief te laten samenwerken met en in de bedrijven. Zo ontwikkelen studenten de juiste kennis en vaardigheden om de banen van de toekomst te kunnen vervullen. Er is ook een samenwerking met Hogeschool Inholland en Hogeschool Rotterdam. In Middelharnis trekken Albeda en Lentiz samen op om te komen tot een toekomstbestendig mbo op Goeree-Overflakkee. In nauwe samenwerking met de vo-schoolbesturen en de regionale overheden is de voorbereiding getroffen voor het realiseren van een beroepencampus voor vmbo en mbo in Middelharnis. Dankzij een intensieve samenwerking met het mbo, het

bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties én de gemeente Goeree-Overflakkee is sinds 1 januari 2021 de Beroepscampus ook daadwerkelijk in gebruik. Vmbo'ers kunnen kiezen uit acht interessante beroepsprofielen. De Beroepscampus wordt in twee fasen gebouwd: 'Nieuwbouw Zuid' is in januari 2021 in gebruik genomen. Hier geven RGO Middelharnis, Albeda en Techniek College Rotterdam onderwijs. 'Nieuwbouw Noord' wordt in de tweede fase gebouwd. In het noordelijke bouwdeel verzorgen RGO Middelharnis, CSG Prins Maurits, Bouwmensen Zuid-West en Lentiz het onderwijs. De verwachting is dat Lentiz in september 2022 in zal trekken in het nieuwe gebouw. Ondertussen heeft Lentiz afgelopen jaar ingezet op de revitalisering van de opleiding Agrotechnics (m.n. open teelt). Tevens is een eerste verkenning met het regionaal bedrijfsleven gedaan om te participeren in de ontwikkeling van een trainingscentrum/werkplaats op het erf van een privaat agrobedrijf (Agrotech-trainingscentrum). Ook zijn er verkennende gespreken gestart om een opleidingscentrum te worden voor de in opkomst zijnde 'zeewierteelt'.

In Middelharnis trekken Albeda en Lentiz samen op om te komen tot een toekomstbestendig mbo op Goeree-Overflakkee. In nauwe samenwerking met de vo- schoolbesturen en de regionale overheden is de voorbereiding getroffen voor het realiseren van een beroepencampus voor vmbo en mbo in Middelharnis. Dankzij een intensieve samenwerking met het mbo, het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties én de gemeente Goeree-Overflakkee is sinds 1 januari 2021 de Beroepscampus ook daadwerkelijk in gebruik. Vmbo-ers kunnen kiezen uit 8 interessante beroepsprofielen. De Beroepscampus wordt in twee fasen gebouwd: 'Nieuwbouw Zuid' is in januari 2021 in gebruik genomen. Hier geven RGO Middelharnis, Albeda en Techniek College Rotterdam onderwijs. 'Nieuwbouw Noord' wordt in de tweede fase gebouwd. In het noordelijke bouwdeel verzorgen RGO Middelharnis, CSG Prins Maurits, Bouwmensen Zuid-West en Lentiz het onderwijs. De verwachting is dat Lentiz in september 2022 in zal trekken in het nieuw gebouw. Ondertussen heeft Lentiz heeft afgelopen jaar ingezet op de revitalisering van de opleiding Agro Technics (m.n. open teelt). Tevens is een eerste verkenning met het regionaal bedrijfsleven gedaan om te participeren in de ontwikkeling van een trainingscentrum/werkplaats op het erf van een privaat Agro-bedrijf (Agro Tech trainingscentrum). Ook zijn er verkennende gespreken gestart om een opleidingscentrum te worden voor de in opkomst zijnde 'zeewierteelt'.

In Barendrecht lopen de ontwikkelingen voor de beroepencampus ook in volle vaart. Albeda, Da Vinci college en Lentiz trekken samen op in Barendrecht om te komen tot een toekomstbestendig gezamenlijk MBO Barendrecht. In nauwe samenwerking met de vo-schoolbesturen en de regionale overheden, is de voorbereiding getroffen voor het realiseren van een beroepencampus in een gezamenlijk gebouw. Er is geïnvesteerd in de samenwerking met de betrokken bedrijven en regionale en provinciale overheden, om een toekomstbeeld te ontwikkelen rond de samenwerking van het mbo met de Dutch Fresh Port. Toewerkend naar een gezamenlijke campus is er gekozen voor een tijdelijke 'campus' Loods38, een *skills-lab* /leerwerkplaats, dat vanuit het bedrijfsleven wordt opgepakt en gekoppeld aan de bedrijvigheid van de Dutch Fresh Port (kernactiviteit is agrologistiek). Ook de provincie (en het innovatiepact Greenport West-Holland) is hieraan verbonden, evenals de betrokken gemeentes. De gemeente Barendrecht heeft hiervoor inmiddels een Innovatieboard ingesteld. Het curriculum, dat in gezamenlijkheid met bedrijven is opgesteld, is inmiddels gereed en word aangeboden: agrologistiek, urban green, animal world, food en hospitality, teelt en vertical farming. Er is een gezamenlijk ontwikkeldocument vormgegeven en besproken met regionale partners. De eerste beelden zien er als volgt uit.

Studenten zijn tevreden met de opleidingen die Lentiz aanbiedt. Per opleiding zijn er analyses gemaakt van de resultaten. Op hoofdlijnen is het beeld dat op basis van de grootste drie opleidingen de Lentiz onderwijsgroep tot een gemiddelde van 7,8 komt. De kleinere opleidingen scoren vergelijkbaar met deze opleidingen. Daarnaast zien we ook in de Keuzegids mbo een stijging naar de tweede plaats op de ranglijst van aoc's.

Betrokkenheid docenten en studenten	Voor de ontwikkelingen rondom de campusvorming worden zowel docenten als studenten betrokken. Zowel in de voorbereiding als in de uitvoering. Het onderzoekend leren is hier het mooiste voorbeeld van. Tijdens een onderzoeksopdracht werken zowel studenten en docenten als bedrijven en practoren aan het uitwerken van een onderzoeksopdracht. Dit is een ontwikkelervaring voor alle betrokken partijen. Ook worden zowel de bedrijven en studenten als de docenten betrokken bij de evaluatie van dit soort ontwikkelingen, waardoor tijdig aanpassingen gedaan kunnen worden.
Financieel	Bestedingen in lijn met begroting (180.000 euro).

1B: De Food-opleidingen (voedingsindustrie) worden in samenwerking met de partners krachtig gepositioneerd rond de Food Innovation Academy (FIA) in Vlaardingen/Schiedam. Hiermee wordt het food-bedrijfsleven in de regio's gefaciliteerd en bereiden studenten en werkenden zich optimaal voor op hun toekomst in de food. Vanaf 2019 is de fysieke campus van de FIA in bedrijf. Daarbij wordt er aandacht besteed aan het vergroten van de instroom, aansluitend bij de grote arbeidsmarktbehoefte, en het realiseren van een up-to-date opleiding.

- ✓ De fysieke Food Innovation Academy (FIA) is door het bedrijfsleven in nauwe samenwerking met Lentiz, Hogeschool Inholland en de regionale overheden gerealiseerd.
- ✓ Het curriculum van de food-opleidingen is in nauwe samenwerking met het food-bedrijfsleven geactualiseerd en moderne test- en laboratoriumfaciliteiten hiervoor zijn beschikbaar in de FIA.
Voor meer informatie zie: [Kenniscentrum van de levensmiddelenindustrie, talentontwikkeling, innovatie, verbinding \(foodinnovationacademy.nl\)](https://www.foodinnovationacademy.nl).
- ✓ Er is een Try & Taste/Meetingpoint-ruimte ingericht waarin jongeren, andere potentiële werknemers en geïnteresseerden in de wereld van food, health & technology kennis kunnen maken met de wereld van de voedingsindustrie die normaal gesproken ontoegankelijk is. Hier komen zeshonderd bezoekers in 2020.

De Try & Taste/meetingpoint-ruimte is nagenoeg gerealiseerd. Vanwege de coronapandemie is het helaas niet mogelijk geweest om hier bezoekers te ontvangen. Bijeenkomsten die er waren, zijn grotendeels online geweest.

- ✓ Er is in de FIA een speciale voorziening gerealiseerd voor kwetsbare jongeren (w.o. vsv'ers).
- ✓ Vijftien bedrijven werken actief mee aan de food-opleidingen, waardoor we bedrijfsnabij of hybride opleiden en ontwikkelingen in het bedrijfsleven direct integreren in onze opleidingen. Vormen die daarbij worden gerealiseerd zijn: gastlessen, bedrijfsbezoeken, hybride leeropdrachten die vanuit het bedrijfsleven zijn geïntegreerd in het onderwijs, leermeesters uit bedrijven verzorgen diverse onderdelen uit onze opleidingen.
- ✓ Studenten zijn tevreden over de food-opleidingen en scoren gemiddeld minimaal een 3,5 uit 5 op de JOB-monitor.
De gemiddelde score van de tevredenheid van de food-opleidingen is 6,4. De ambitie lag op een 7,0. Er is door het team een analyse gemaakt van dit resultaat en richt zich op het voorkomen van kinderziektes in de nieuwe opleiding en de nieuwe leeromgeving.
- ✓ Er is een practoraat rond de FIA waardoor de innovatie uit het bedrijfsleven en hbo-/wetenschappelijke kennis direct gekoppeld zijn aan de mbo-opleidingen.
- ✓ Om te voldoen aan de arbeidsmarkt vraag houden we het aantal studenten voor de food stabiel, zodat in totaal tweehonderd studenten ingeschreven blijven. De instroom in de voedingsindustrie stimuleren we hierbinnen extra, waarbij we streven naar een totaal van vijftig studenten in 2020.

Op basis van de DUO-indicatoren zijn in 2020 190 studenten ingeschreven in de food-gerelateerde opleidingen. Om de instroom nog meer te bevorderen is een speciale accountmanager aangenomen. In samenwerking met bedrijven en brancheorganisaties wordt er in 2021 nog meer actie ondernomen om de instroom te bevorderen. In verband met corona zullen omscholingstrajecten ook meer onder de aandacht worden gebracht.

1B	De food-opleidingen (voedingsindustrie) worden in samenwerking met de partners krachtig gepositioneerd rond de Food Innovation Academy (FIA) in Vlaardingen/Schiedam. Hiermee wordt het food-bedrijfsleven in de regio's gefaciliteerd en bereiden studenten en werkenden zich optimaal voor op hun toekomst in de food. Vanaf 2019 is de fysieke campus van de FIA in bedrijf. Daarbij wordt er aandacht besteed aan het vergroten van de instroom, aansluitend bij de grote arbeidsmarktbehoefte, en het realiseren van een up-to-date opleiding.
Nul-situatie conform KA	De mbo-opleidingen levensmiddelentechnologie zijn vanaf 2015 gestart en kennen een beperkte instroom. Komend jaar is de grote slag wat betreft de nieuwe locatie met up-to-date voorzieningen (vanuit een publiek-private samenwerking). Hier zijn voor de studenten moderne test- en laboratoriumfaciliteiten aanwezig, om theorie en praktijk dicht bij elkaar te brengen. Meerdere partijen (grote groep voedingsmiddelenbedrijven, brancheorganisatie FNLI, gemeente/MRDH, Inholland en Lentiz) hebben bijgedragen en dragen bij aan de realisatie van deze nieuwe locatie. Deze gaat in de zomer van 2019 open. De start van deze nieuwe locatie is bij uitstek het moment om potentiële studenten/medewerkers te verleiden om voor een opleiding en carrière in de voedingsindustrie te kiezen zodat aan de arbeidsmarktvraag kan worden voldaan. De partners willen een Try & Taste/Meetingpoint-ruimte inrichten waarin jongeren, andere potentiële werknemers en geïnteresseerden in de wereld van food, health & technology kennis kunnen maken met de wereld van de voedingsindustrie die normaal gesproken ontoegankelijk is. Door een stelselmatige programmering wordt de kracht van de sector gepresenteerd naar buiten. Basis voor deze externe profilering is de community die zich begint te vormen in dit nieuwe gebouw met bedrijven, studenten en docenten. wo. Doel voor de komende jaren is het beter verbinden van de vraag van het bedrijfsleven en de onderzoeken van Inholland Delft samen met de Lentiz-studenten als onderdeel van hun onderwijsprogramma. Deze combinatie is de basis voor een extern programma met een ontmoetings- en inspiratieplaats voor bedrijven, studenten, docenten, medewerkers, onderzoekers, studenten uit po- en vo-onderwijs, ouders/verzorgers van studenten en het brede publiek rondom het thema food, health & technology.
Ambitie 2020 conform KA	- De fysieke Food Innovation Academy (FIA) is door het bedrijfsleven in nauwe samenwerking met Lentiz, hogeschool Inholland en de regionale overheden gerealiseerd. - Het curriculum van de food-opleidingen is in nauwe samenwerking met het food-bedrijfsleven geactualiseerd en moderne test- en laboratoriumfaciliteiten hiervoor zijn beschikbaar in de FIA. - Er is een Try & Taste/Meetingpoint-ruimte ingericht waarin jongeren, andere potentiële werknemers en geïnteresseerden in de wereld van food, health & technology kennis kunnen maken met de wereld van de voedingsindustrie die normaal gesproken ontoegankelijk is. Hier komen zeshonderd bezoekers in 2020. - Er is in de FIA een speciale voorziening gerealiseerd voor kwetsbare jongeren (w.o. vsv'ers). - Vijftien bedrijven werken actief mee aan de food-opleidingen, waardoor we bedrijfsnabij of hybride opleiden en ontwikkelingen in bedrijfsleven direct integreren in onze opleidingen. Vormen die daarbij worden gerealiseerd zijn: gastlessen, bedrijfsbezoeken, hybride leeropdrachten die vanuit het bedrijfsleven zijn geïntegreerd in het onderwijs, leermeesters uit bedrijven verzorgen diverse onderdelen uit onze opleidingen. - Studenten zijn tevreden over de food-opleidingen en scoren gemiddeld minimaal een 3,5 uit 5 op de JOB-monitor. - Er is een practoraat rond de FIA waardoor de innovatie uit het bedrijfsleven en hbo-/wetenschappelijke kennis direct gekoppeld zijn aan de mbo-opleidingen. - Om te voldoen aan de arbeidsmarktvraag houden we het aantal studenten voor de food stabiel, zodat in totaal tweehonderd studenten ingeschreven blijven. De instroom in de voedingsindustrie stimuleren we hierbinnen extra, waarbij we streven naar een totaal van vijftig studenten in 2020.
Ambitie 2022 conform KA	- De FIA is een regionale campus en een meetingpoint, ook voor bedrijven, overheden en onderwijs. De campus is verbonden met de provinciale en landelijke food-agenda's en het centrum voor innovatief vakmanschap/het praktijkcluster rond food. - Dertig bedrijven werken actief mee aan de food-opleidingen, waardoor we bedrijfsnabij of hybride opleiden en ontwikkelingen in het bedrijfsleven direct integreren in onze opleidingen. Vormen die daarbij worden gerealiseerd zijn: gastlessen, bedrijfsbezoeken, hybride leeropdrachten die vanuit het bedrijfsleven zijn geïntegreerd in het onderwijs en leermeesters uit bedrijven verzorgen diverse onderdelen uit onze opleidingen. - De Try & Taste/Meetingpoint-ruimte is nu ook gekoppeld aan de regionale po- en vo-scholen. Er komen jaarlijks duizend bezoekers bij de FIA. - Studenten zijn tevreden over de food-opleidingen en scoren gemiddeld minimaal een 3,5 uit 5 op de JOB-monitor. - Er is een learning community 'FIA' waarbij een practoraat (mbo) is gerealiseerd dat gekoppeld is aan het hbo en de wetenschappelijke kennis vanuit de universiteiten van Leiden, Delft en Erasmus (LDE Greenport Hub). - Om te voldoen aan de arbeidsmarktvraag houden we het aantal studenten voor de food stabiel, zodat totaal tweehonderd studenten ingeschreven blijven. De instroom in de voedingsindustrie stimuleren we hierbinnen extra, waarbij we streven naar een totaal van tachtig studenten in 2022. - Studenten hebben na hun afstuderen een baan op niveau cq. in het food-cluster of studeren aan het hbo.

Huidige stand van zaken	In 2020 is het concept FIA verder uitgewerkt en zijn de belangrijkste ontwikkelingen voor de fysieke campus gerealiseerd. Het bedrijfsleven en de regionale overheden hebben hierin in goede samenspraak met Lentiz het voortouw genomen en geïnvesteerd om het praktijkleercentrum voor de food-branchen te realiseren. De officiële opening is uitgesteld tot nader order vanwege de coronamaatregelen. Echter, de bedrijven en de studenten zijn al wel aan de slag in het gloednieuwe gebouw met bijvoorbeeld de drie fonkelnieuwe, state of the art laboratoria (microbiologisch, chemisch en sensorisch) of in de workshopkeukens, de techno-hal en de verschillende testcentra. Ook worden er webinars en online live meetings georganiseerd. Alle ruimtes zijn door de businesspartners van FIA ingericht. De studenten werken met dezelfde machines en apparatuur die ook in de levensmiddelenindustrie wordt gebruikt. Door studenten in de proeffabriek en het Baking Center van de FIA zelf aan de knoppen te laten draaien van allerlei apparatuur en machines die in een regulier food-bedrijf worden gebruikt, leren zij de dynamiek van de sector kennen én waarderen. De nieuwe lichte mbo-studenten Voeding & Productie, Voeding & Technologie en Voeding & Kwaliteit van Lentiz beleefden in 2020 hun eerste praktijklessen in de workshopkeukens van de Food Innovation Academy (FIA) in Vlaardingen. Zij volgen onderwijs aan de hand van een nieuw curriculum dat in nauwe samenwerking het food-bedrijfsleven is geactualiseerd. Steeds meer bedrijven (meer dan vijftien) sluiten zich aan als partner en de FIA begint echt te fungeren als een meetingpoint waar bedrijven en onderwijs elkaar (weliswaar online) blijven inspireren en ontmoeten. Door corona is er een vertraging opgetreden in de Try & Taste/Meetingpoint-ruimte. De ruimte-inrichting is nog in volle ontwikkeling maar heeft helaas niet kunnen dienen als fysieke ontmoetingsruimte voor jongeren en andere potentiële werknemers en geïnteresseerden in de wereld van food, health & technology. Door de coronamaatregelen is het niet mogelijk geweest om hier bezoekers te ontvangen. Desondanks gaan de ontwikkelingen in het FIA-gebouw in rap tempo door. Zo is in 2020 ook het IJscentrum via Lentiz ondergebracht in de FIA en worden de trainingen van de ambachtelijk ijs-bereiders vanuit de FIA uitgevoerd. Ook is het practoraat Food, Health & Technology gevestigd in de FIA. Het practoraat is een kennisplatform dat bestaat uit een practor en een kenniskring, opgebouwd uit docent-onderzoekers, specialisten uit de praktijk/het bedrijfsleven en studenten van Lentiz LIFE College. Het doel van het practoraat is een goede aansluiting van de opleidingen op de arbeidsmarkt. Het practoraat richt zich op het ontwikkelen van kennis door het doen van praktisch onderzoek. Dit levert een belangrijke bijdrage aan het opleiden van food-professionals van de toekomst. De samenwerking met Inholland versterkt de positionering van dit practoraat. De foodsector is een kansrijke sector. Het is een sector met veel baanmogelijkheden. Om steeds meer studenten, waaronder kwetsbare jongen, te simuleren voor de foodbranche is de FIA begonnen met oriëntatietrajecten voor zij-instromers. In dit traject kunnen jongeren zonder werk of startkwalificatie kennismaken met werk en opleidingen in de voedingsmiddelenbranche. Het aantal studenten blijft iets achter bij de ambitie zoals gesteld: 189 ten opzichte van de ambitie van 200 studenten. De instroom van bol-studenten is achtergebleven, waar aan de andere kant de bbl-instroom aantrekt. Er is een functionaris aangesteld om de instroom in de voedingsopleidingen en de voedingsindustrie te stimuleren. Tot slot is ook de relatie naar Albeda gelegd om samen met de andere partners in de FIA te onderzoeken of de bakkerij-opleidingen van Albeda onderdak kunnen vinden in het Bakery Innovation Center (onderdeel van de FIA) en daar gebruik te maken van de allernieuwste bakkerijpraktijkvoorzieningen. Begin 2021 zal er duidelijkheid hierover komen.
Betrokkenheid studenten en docenten	Bij de ontwikkelingen rondom de campusvorming worden zowel docenten als studenten betrokken. Dit gebeurt zowel in de voorbereiding als in de uitvoering. Het onderzoekend leren is hier een mooi voorbeeld van. Tijdens een onderzoeksopdracht werken zowel studenten en docenten als bedrijven onder leiding van de practor aan het uitwerken van een onderzoeksopdracht. Dit is een ontwikkelervaring voor alle betrokken partijen.
Financieel	Bestedingen in lijn met begroting (110.000 euro).

1C: De hoveniersopleidingen worden in samenwerking met de VHG en het regionale bedrijfsleven krachtig gepositioneerd. Daarmee faciliteren we het VHG-bedrijfsleven in de regio's en bereiden studenten en werkenden zich optimaal voor op hun toekomst in het groen. In 2019 is de positionering van een VHG-hotspot helder, realisering vindt plaats gedurende de jaren 2020-2022.

- ✓ Er is een nauwe samenwerking gerealiseerd tussen het regionale hoveniersbedrijfsleven in nauwe verbinding met de brancheorganisatie VHG, Lentiz en de regionale overheden op verschillende plekken in onze regio w.o. Maasland, Barendrecht/Middelharnis en Oostland.
- ✓ Het curriculum van de hoveniersopleidingen is in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven geactualiseerd en moderne ontwikkelingen en innovaties zijn opgenomen in het curriculum. De structurele samenwerking met de branche borgt het actueel houden van de opleidingen.
- ✓ Er is een speciaal programma voor de kennismakings- en doorstroomprogramma's vanuit de regionale vmbo-scholen.
- ✓ Er zijn inspiratietuinen gerealiseerd op minimaal twee plekken waar inspiratie kan worden opgedaan.
- ✓ Dertig bedrijven werken actief mee aan de hoveniersopleidingen, waardoor we bedrijfsnabij of hybride opleiden en ontwikkelingen in het bedrijfsleven direct integreren in onze opleidingen. Vormen die daarbij worden gerealiseerd zijn: gastlessen, bedrijfsbezoeken, hybride leeropdrachten die vanuit het bedrijfsleven zijn geïntegreerd in het onderwijs, leermeesters uit bedrijven verzorgen diverse onderdelen uit onze opleidingen.
- ✓ Studenten zijn tevreden over de hoveniersopleidingen en scoren gemiddeld minimaal een 3,5 uit 5 op de JOB-monitor.

Studenten zijn tevreden over de hoveniersopleidingen en scoren gemiddeld een 7,5 op de JOB-monitor.

- ✓ **Om te voldoen aan de arbeidsmarktvraag bevorderen we de instroom van studenten in de hoveniersbranche. Het aantal neemt met 20% toe tot 150 studenten. Daarnaast leiden we honderd studenten op in de VHG-brancheopleidingen voor volwassenen.**
Het aantal van 150 studenten is ruimschoots behaald. In 2020 zijn 177 studenten ingeschreven in de groene opleidingen. Daarnaast hebben ongeveer honderd deelnemers deelgenomen aan de VHG-brancheopleidingen.
- ✓ **Er is een duidelijk beeld van de positionering van de verschillende hoveniersopleidingen in onze regio, én een beeld over het vormen van een regionale VHG-hotspot waar mbo-opleidingen op niveaus 2, 3 en 4 worden aangeboden, sterke relaties zijn met vmbo, de VHG-brancheopleidingen draaien en de hotspot dient als meetingpoint voor o.a. het regionale bedrijfsleven.**

Er hebben meerdere sessies plaatsgevonden met gerenommeerde hoveniersbedrijven en de VHG. Het curriculum is samen met de bedrijven ontwikkeld en er is uitwisseling van kennis en ervaring. Er zijn zes satellietbedrijven aangesloten bij de hotspotontwikkeling. De hotspot Zuidwest-Nederland begint steeds meer vorm te krijgen en steeds meer partners weten ons te vinden. De VHG is uiterst tevreden over de ontwikkelingen en de rol van Lentiz in de regio.

1C	De hoveniersopleidingen worden in samenwerking met de VHG en regionale bedrijfsleven krachtig gepositioneerd. Daarmee faciliteren we VHG-bedrijfsleven in de regio's en bereiden studenten en werkenden optimaal voor op hun toekomst in het groen. In 2019 is de positionering van een VHG-hotspot helder, realisering vindt plaats gedurende de jaren 2020-2022.
Nul-situatie conform KA	Op basis van de actuele ontwikkelingen in de branche in Zuid-Holland is er een grote arbeidsmarktbehoefte bij de VHG-bedrijven. Tevens zien we continu verandering in het werkveld. Op basis hiervan is er behoefte aan een sterke positionering van de hoveniersopleidingen (op termijn mogelijk een VHG-hotspot) voor de hoveniersbranche in het zuiden van Zuid-Holland. Dit wordt opgepakt in nauwe samenwerking met het regionale bedrijfsleven en de VHG. De komende tijd wordt bepaald op welke manier we de uitvoeringslocaties het beste kunnen laten aansluiten bij de regionale context. De positionering in de regio wordt afgestemd met regionale partners. Inzet is vereist op het versterken van de regionale samenwerking met de hoveniersbranche en de VHG, zodat we de (branche)opleidingen en LLO-activiteiten maximaal kunnen inzetten. Hierbij wordt natuurlijk gebruikgemaakt van de VHG-licentie voor brancheopleidingen die Lentiz onderwijsgroep voor diverse locaties bezit. Het opleidingsaanbod moet passen bij de economische (grote arbeidsmarktvraag) en inhoudelijke ontwikkelingen in de branche (duurzaamheid, De Levende Tuin). We pakken deze ontwikkeling bovenschools op.
Ambitie 2020 conform KA	- Er is een nauwe samenwerking gerealiseerd tussen het regionale hoveniersbedrijfsleven in nauwe verbinding met de brancheorganisatie VHG, Lentiz en de regionale overheden op verschillende plekken in onze regio w.o. Maasland, Barendrecht/Middelharnis en Oostland. - Het curriculum van de hoveniersopleidingen is in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven geactualiseerd en moderne ontwikkelingen en innovaties zijn opgenomen in het curriculum. De structurele samenwerking met de branche borgt het actueel houden van de opleidingen. - Er is een speciaal programma voor de kennismakings- en doorstroomprogramma's vanuit de regionale vmbo-scholen. - Er zijn inspiratietuinen gerealiseerd op minimaal twee plekken waar inspiratie kan worden opgedaan. - Dertig bedrijven werken actief mee aan de hoveniersopleidingen, waardoor we bedrijfsnabij of hybride opleiden en ontwikkelingen in het bedrijfsleven direct integreren in onze opleidingen. Vormen die daarbij worden gerealiseerd zijn: gastlessen, bedrijfsbezoeken, hybride leeropdrachten die vanuit het bedrijfsleven zijn geïntegreerd in het onderwijs, leermeesters uit bedrijven verzorgen diverse onderdelen uit onze opleidingen. - Studenten zijn tevreden over de hoveniersopleidingen en scoren gemiddeld minimaal een 3,5 uit 5 op de JOB-monitor. - Om te voldoen aan de arbeidsmarktvraag bevorderen we de instroom van studenten in de hoveniersbranche. Het aantal neemt met 20% toe tot 150 studenten. Daarnaast leiden we honderd studenten op in de VHG-brancheopleidingen voor volwassenen. - Er is een duidelijk beeld van de positionering van de verschillende hoveniersopleidingen in onze regio, én een beeld over het vormen van een regionale VHG-hotspot waar mbo-opleidingen op niveaus 2, 3 en 4 worden aangeboden, sterke relaties zijn met vmbo, de VHG-brancheopleidingen draaien en de hotspot dient als meetingpoint voor o.a. het regionale bedrijfsleven.

Ambitie 2022 conform KA	- De VHG-hotspot is gerealiseerd op een van de regionale opleidingsplekken en is een meetingpoint ook voor bedrijven, overheden en onderwijs. - De campus is verbonden met de provinciale, landelijke agenda's en het centrum voor innovatief vakmanschap/praktijkcluster rond VHG. - De VHG-hotspot is nu ook gekoppeld aan de regionale po- en vo-scholen. - Vijftig bedrijven werken actief mee aan de hoveniersopleidingen, waardoor we bedrijfsnabij of hybride opleiden en ontwikkelingen in het bedrijfsleven direct integreren in onze opleidingen. Vormen die daarbij worden gerealiseerd zijn: gastlessen, bedrijfsbezoeken, hybride leeropdrachten die vanuit het bedrijfsleven zijn geïntegreerd in het onderwijs en leermeesters uit bedrijven verzorgen diverse onderdelen uit onze opleidingen. - Studenten zijn tevreden over de hoveniersopleidingen en scoren gemiddeld minimaal een 3,5 uit 5 op de JOB-monitor. - Om te voldoen aan de arbeidsmarktvraag, bevorderen we de instroom van studenten in de hoveniersbranche. Het aantal neemt met 40% toe tot 175 studenten. Daarnaast leiden we honderd studenten op in de VHG-brancheopleidingen voor volwassenen. - Studenten hebben na afstuderen een baan op niveau c.q. in de hoveniersbranche of studeren aan het hbo.
Huidige stand van zaken	In 2020 is een intensieve samenwerking gerealiseerd tussen het regionale hoveniersbedrijfsleven in nauwe verbinding met de brancheorganisatie VHG, Lentiz en de regionale overheden op verschillende plekken in onze regio w.o. Maasland en Oostland. De samenwerking heeft geresulteerd in de concrete voorbereiding van de VHG-hotspot Zuidwest-Nederland met als uitvoeringslocatie MBO Maasland, in nauwe samenwerking met MBO Oostland. Lentiz heeft in samenwerking met de VHG en een groep partnerbedrijven de stappen gezet voor de hotspot Zuidwest-Nederland. In de eerste fase van het project is het nieuwe curriculum ontwikkeld en zijn afspraken gemaakt over docentenstages, gastlessen, excursies en projecten. Het nieuwe curriculum is actueler dan ooit. Met input vanuit het bedrijfsleven en materiaal van de VHG is het curriculum up-to-date en zijn er afspraken over hybride onderwijsvormen. In het nieuwe schooljaar zullen onderdelen van het curriculum plaatsvinden op het bedrijf en zullen de bedrijven onderdelen uit het curriculum verzorgen op onze onderwijslocaties. Er is een speciaal programma voor de kennismakings- en doorstroomprogramma's vanuit de regionale vmbo-scholen. In samenwerking met de vo-decanen is een speciaal programma opgezet voor de kennismaking en doorstroom. Vanwege corona is dit een geheel digitaal programma geworden. Dit 'lespakket' zal in het vmbo gegeven worden om de doorstroom naar de groene opleidingen te versterken. De ervaringen van leerlingen en docenten zijn dermate positief, dat dit ook in komende jaren ingezet zal worden. Er zijn inspiratietuinen gerealiseerd op minimaal twee plekken, waar inspiratie kan worden opgedaan. Lentiz onderwijsgroep heeft in Appeltern en in Schiedam twee inspiratietuinen aangelegd. Deze tuinen hebben als thema 'hemelwater' en duurzaamheid. De aanleg en het onderhoud zullen verzorgd worden door Lentiz. Meer dan dertig bedrijven werken mee aan de hoveniersopleidingen. In het kader van de hotspotontwikkelingen is gestart met een groep partnerbedrijven. Het belang van de bedrijven is groot, omdat zij ervaren dat de marktvraag groot is, en daarmee het belang van vakkundige werknemers. Samen met deze bedrijven wordt o.a. het ambitieplan Groen besproken en wordt sturing gegeven aan de verdere ontwikkeling van de hotspot. Er zijn docentstages, gastlessen van bedrijven passend bij het curriculum en er zijn onderwerpen toegevoegd aan het curriculum. Uiteraard worden de reguliere bedrijvenavonden gecontinueerd. Studenten zijn tevreden over de hoveniersopleidingen en scoren gemiddeld een 7,5 op de JOB-monitor. De beoogde studentaantallen in de hoveniersbranche zijn behaald. In 2020 waren 177 studenten ingeschreven in de hoveniersbranche. Bij de aan de school verbonden VHG-brancheopleidingen waren ongeveer honderd deelnemers ingeschreven, wat het maximale aantal deelnemers is, gezien de coronamaatregelen.
Betrokkenheid studenten en docenten	De VHG-hotspotontwikkeling vraagt veel van studenten en docenten, maar levert ook veel op. Om de doorstroom te bevorderen en de samenwerking met de bedrijven een extra impuls te geven, is een extra docent aangenomen. Deze zal zowel inhoudelijk als op processen de VHG-hotspotontwikkelingen stimuleren. De betreffende docent geeft zowel les in het vmbo als in het mbo om de doorstroom te bevorderen en om een doorgaande leerlijn verder in te zetten. De studenten ervaren het verschil ten opzichte van voorgaande jaren wat betreft de doorgaande leerlijn en mate van uitdaging in het onderwijsprogramma. Een mooi voorbeeld is de eindpresentatie van de bpv die tegelijkertijd gekoppeld is aan de voorlichting in het vmbo. Ook de intensievere samenwerking met de bedrijven en gemeente levert mooie resultaten op. Een mooi voorbeeld is het 'Rondje van Verkade'. In gezamenlijkheid met de gemeente Vlaardingen en hoveniersbedrijf Verkade wordt een rotonde in Vlaardingen aangelegd. De niveau 4-studenten hebben het ontwerp gemaakt en de niveau 2- en 3-studenten leggen de rotonde samen met het bedrijf aan.
Financieel	Bestedingen in lijn met begroting (150.000 euro).

1D: De hippische opleidingen worden in samenwerking met Equestrum en het regionale bedrijfsleven krachtig gepositioneerd in Midden-Delfland. Daarmee faciliteert Lentiz onderwijsgroep het hippische bedrijfsleven in de regio's en bereiden studenten en werkenden zich optimaal voor op hun toekomst in de hippische branche. De realisatie van de publiek-private Equestrum-campus is gericht op 2021.

- ✓ Er zijn een businessconcept en een ontwerp van de fysieke hippische kennis- en innovatiecampus gerealiseerd in nauwe samenwerking met het regionale hippische bedrijfsleven en in nauwe verbinding met Equestrum, Lentiz en de (regionale) overheden. De plek waar de campus wordt gerealiseerd is vastgesteld en de realisatie wordt voorbereid.
- ✓ Het curriculum van de hippische opleidingen is in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven geactualiseerd en moderne ontwikkelingen en innovaties zijn opgenomen in het curriculum. De structurele samenwerking met de branche borgt het actueel houden van de opleidingen. Hiervoor is vier keer per jaar een beroepenveldsessie, waarin hippische bedrijven en de school samenkomen.
Dit heeft, digitaal, plaatsgevonden.
- ✓ Vijftien bedrijven werken actief mee aan de hippische opleidingen waardoor we bedrijfsnabij of hybride opleiden en ontwikkelingen in het bedrijfsleven direct integreren in onze opleidingen. Bij Paardensport wordt twee dagen per week in de bedrijven opgeleid door bedrijfsinstructeurs en docenten samen, naast één dag stage.
- ✓ Jaarlijks worden minimaal vier landelijke experts bij de opleiding ingezet om specifieke delen van het curriculum te verzorgen in de vorm van clinics. Helaas konden niet alle clinics fysiek doorgaan. De opleiding heeft ervoor gezorgd dat een deel van de clinics, met name gericht op theorie, digitaal zijn uitgevoerd. Een voorbeeld hiervan is de clinic ruitersfitheid.
- ✓ Studenten zijn tevreden over de hippische opleidingen en scoren gemiddeld minimaal een 3,5 uit 5 op de JOB-monitor. Studenten zijn tevreden over de hippische opleidingen en geven de opleiding een 7,6. Er is een hoge betrokkenheid bij de evaluatie en profilering van de opleiding.
- ✓ Om te voldoen aan de arbeidsmarktvraag bevorderen we de instroom van studenten in de hippische branche. Vanaf 2020 stromen er 20 tot 25 studenten in bij Paardensport, en 25 tot 30 bij Paardenhouderij.
- ✓ Door de verbinding met de branche participeren en leren onze studenten structureel tijdens hippische evenementen, zoals het CHIO Rotterdam, het EK2019 en regionale hippische evenementen.
Vanwege de coronapandemie zijn grote clinics en evenementen in 2020 niet doorgegaan. In plaats daarvan hebben onze studenten tijdens de lockdown geholpen om de paarden te verzorgen en fit te houden. Participatie in evenementen en clinics zijn in een regulier jaar standaard opgenomen in het programma van de studenten.

1D	De hippische opleidingen worden in nauwe samenwerking met Equestrum en het regionale bedrijfsleven krachtig gepositioneerd in Midden-Delfland. Daarmee faciliteert Lentiz onderwijsgroep het hippische bedrijfsleven in de regio's en bereiden studenten en werkenden zich optimaal voor op hun toekomst in de hippische branche. De realisatie van de publiek-private Equestrum-campus is gericht op 2021.
Nul-situatie conform KA	Afgelopen jaren is daarmee de basis van de hippische campus gelegd. Zowel het (hippische) bedrijfsleven als de gemeente/provincie en de MRDH werken intensief samen met Lentiz onderwijsgroep om de komende jaren een fysieke hippische campus te realiseren in Midden-Delfland, 'Equestrum hét hippische kennis- en innovatiecentrum. De campus wordt ontwikkeld vanuit 'de kernbegrippen 'circulair', 'duurzaam', 'innovatie en kennis' en 'technologie'. De campus wordt zó ingericht dat onderzoekers, docenten en de bedrijven de faciliteit kunnen gebruiken voor onderzoek en kennisontwikkeling. Nieuwe arrangementen in termen van onderwijskennis en 'bedrijfslevenkennis' ontstaan doordat de lijnen verkort zijn. Het doel is tevens om de hippische sector binnen de metropoolregio Rotterdam Den Haag naar een volgend niveau te tillen op het innovatieaspect. Dit speerpunt van Equestrum gaan we, gebruikmakend van de beschikbare middelen, verder uitwerken en versterken. De daaruit voortvloeiende resultaten van onderzoek en innovatie op gebied van o.a. breeding, scouting, dierenwelzijn, circulariteit, gebruik van automatisering/robotisering/sensortechnologie/big data en diergeneeskunde komen direct beschikbaar in de branche. Hiervoor brengen we de komende periode bedrijven, overheden, universiteiten, innovatiebedrijven, studenten (wetenschappelijk en uit het beroepsonderwijs) bij elkaar en starten we programma's, trainingen en masterclasses die onderzoek, innovatie, business en onderwijs thematisch aan elkaar verbinden. Er ontstaat een 'learning community' waarin een practoraat 'hippische innovatie' wordt gerealiseerd (mbo), dat samen met lectoren (hbo) en wetenschappelijke kennis een vliegwiel voor onderzoek en daarmee kennisontwikkeling vormt.

Ambitie 2020 conform KA	- Er zijn een businessconcept en ontwerp van de fysieke hippische kennis- en innovatiecampus gerealiseerd in nauwe samenwerking met het regionale hippische bedrijfsleven, Equestrum, Lentiz en de (regionale) overheden. De plek waar de campus wordt gerealiseerd, is vastgesteld en de realisatie wordt voorbereid. - Het curriculum van de hippische opleidingen is in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven geactualiseerd en moderne ontwikkelingen en innovaties zijn opgenomen. De structurele samenwerking met de branche borgt het actueel houden van de opleidingen. Hiervoor is viermaal per jaar een beroepenveldsessie waarin hippische bedrijven en de school samenkomen. - Vijftien bedrijven werken actief mee aan de hippische opleidingen waardoor we bedrijfsnabij of hybride opleiden en ontwikkelingen in het bedrijfsleven direct integreren in onze opleidingen. Bij Paardensport wordt twee dagen per week door bedrijfsinstructeurs en docenten samen in de bedrijven opgeleid, naast één dag stage. - Jaarlijks worden minimaal vier landelijke experts bij de opleiding ingezet om specifieke delen van het curriculum te verzorgen in de vorm van clinics. - Studenten zijn tevreden over de hippische opleidingen en scoren gemiddeld minimaal een 3,5 uit 5 op de JOB-monitor. - Om te voldoen aan de arbeidsmarktvraag bevorderen we de instroom van studenten in de hippische branche. Vanaf 2020 stromen er 20 tot 25 studenten in bij Paardensport, en 25 tot 30 bij Paardenhouderij. - Door de verbinding met de branche participeren en leren onze studenten structureel tijdens hippische evenementen, zoals het CHIO Rotterdam, het EK2019 en regionale hippische evenementen.
Ambitie 2022 conform KA	- De Equestrum-campus (internationaal kennis- en innovatiecentrum) is gerealiseerd door het (hippische) bedrijfsleven in nauwe samenwerking met Lentiz en de (regionale) overheden. De campus is een meetingpoint voor de hippische branche en heeft een internationale profilering. De campus is verbonden met een 12-maandenkalender, waarin ook cursussen, clinics en inspiratiebijeenkomsten voor de (internationale) hippische branche worden aangeboden. Studenten krijgen hun opleiding in deze inspirerende campus. - 25 bedrijven werken actief mee aan de hippische opleidingen, waardoor we bedrijfsnabij of hybride opleiden en ontwikkelingen in het bedrijfsleven direct integreren in onze opleidingen. Bij Paardensport wordt twee dagen per week in de bedrijven opgeleid door bedrijfsinstructeurs en docenten samen, naast één dag stage. - Jaarlijks worden minimaal zes landelijke experts bij de opleiding ingezet om specifieke delen van het curriculum te verzorgen in de vorm van clinics. - Studenten zijn tevreden over de hippische opleidingen en scoren gemiddeld minimaal een 3,5 uit 5 op de JOB-monitor. - Om te voldoen aan de arbeidsmarktvraag bevorderen we de instroom van studenten in de hippische branche. In 2022 stromen er structureel 20 tot 25 studenten in bij Paardensport, en 25 tot 30 bij Paardenhouderij. - Door de verbinding met de branche participeren en leren onze studenten structureel tijdens hippische evenementen, zoals het CHIO Rotterdam en regionale hippische evenementen. - Studenten hebben na afstuderen een baan op niveau c.q. in de hippische branche of studeren aan het hbo.
Huidige stand van zaken	Er zijn een businessconcept en een ontwerp van de fysieke hippische kennis- en innovatiecampus gerealiseerd in nauwe samenwerking met het regionale hippische bedrijfsleven, Equestrum, Lentiz en de (regionale) overheden. De plek waar de campus wordt gerealiseerd, is aangekocht door betrokken private partijen, is vastgesteld en de realisatie wordt voorbereid, zodat in 2021 gestart kan worden met de bouw van de campus. Op de campus ontmoeten bedrijfsleven, zorg, onderwijs en onderzoek elkaar. Voor de samenwerking is een strategisch plan voor Equestrum ontwikkeld, waarin de regionale samenwerking is verankerd en doelen voor de komende jaren nader zijn uitgewerkt. Hierin participeren naast het regionale bedrijfsleven en Lentiz, ook de gemeente Midden-Delfland, de provincie en MRDH. Om praktisch onderzoek als extra verbinding tussen bedrijven en onderwijs te laten functioneren heeft Lentiz in nauwe samenwerking met Equestrum en de hippische bedrijven een practoor aangesteld vanuit een hippisch innovatiebedrijf. Het practoraat Circulaire Manege & Hippische Innovatie zal kennis over paardensport beschikbaar maken voor Lentiz, bedrijven en onderwijs. Hierbij zal met name de innovatieve kant van de hippische branche verbonden worden aan de bedrijven en een plek krijgen binnen de mbo-opleiding. Tevens zal de practoor samen met de studenten praktische onderzoeksvragen ophalen bij de bedrijven en onderzoek uitvoeren. In de opleiding is een hoge mate van leren in de praktijk; studenten krijgen twee dagen in de week les op verschillende maneges, zoals manege Chardon en Hippisch Centrum Nootdorp. Het curriculum van de hippische opleiding is in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven ontwikkeld. Meer dan vijftien bedrijven werken mee aan de hippische opleidingen. Tevens blijft het aantal gastlessen en clinics van experts hoog. Op dit moment wordt het curriculum verder uitgewerkt in de elo. Een onderdeel van de opleiding is het organiseren en hosten van evenementen. In 2020 hebben deze evenementen uiteraard weinig tot niet plaatsgevonden. Er zijn vervangende opdrachten gemaakt om aan dit deel van de opleiding invulling te geven. Zodra het weer mogelijk is, worden de deelname en ondersteuning bij deze evenementen weer opgepakt. De contacten met de bedrijven rondom deze evenementen zijn met extra zorg behouden. Studenten zijn tevreden over de hippische opleidingen en geven de opleiding een 7,6 op de JOB-monitor.
Betrokkenheid studenten en docenten	Zowel de studenten als de docenten worden betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van deze opleiding. Het is een hecht team dat dagelijks bezig is om de paardensportopleiding verder te positioneren. Zowel de studenten als de bedrijven wordt regelmatig om input gevraagd. Dit gebeurt zowel formeel in bedrijvencommissies als informeel. Zowel de studenten als de docenten zijn erg betrokken bij de opleiding en de branche. Zij draaien hun hand niet om om extra diensten te draaien, extra uren te maken of activiteiten te organiseren als dat nodig is. Een mooi voorbeeld hiervan is de inzet van de studenten tijdens de coronamaatregelen. Om te zorgen dat manegepaarden ook tijdens de coronapandemie fit bleven, hebben de studenten de paarden extra bereiden en zodanig dus de bedrijven ondersteund.

Financieel	Bestedingen in lijn met begroting (40.000 euro).
------------	--

1E: Integrale gebiedsbenadering voor het vitale platteland van Middelharnis als onderdeel van de Beroepscampus Middelharnis waarin o.a. wordt samengewerkt met Albada College, de regionale vo-scholen, de gemeenten en het regionale bedrijfsleven. Het integrale beeld van het groene deel van de beroepscampus is gereed in 2020.

- ✓ **Integraal plan voor de ontwikkeling van Lentiz | MBO Middelharnis is gereed inclusief de planvorming van de regionale beroepscampus in nauwe samenwerking met de regionale vo-scholen (RGO/Prins Maurits) en Albada College. Lentiz zal hier actief in participeren maar niet investeren (tot huurafspraken komen). Lentiz | MBO Middelharnis is onderdeel van de beroepscampus.**
- ✓ **Onderdeel van het integrale plan is het integrale gebiedsbenaderingsplan voor Lentiz | MBO Middelharnis met als basis een flexibel onderwijsmodel dat gebruikt wordt om de kleinschalige opleidingen van Middelharnis kwalitatief goed te kunnen blijven aanbieden. Hierbij zal ook de wijze waarop het onderwijs samen met de bedrijven wordt vormgegeven en uitgevoerd een belangrijk aandachtspunt zijn.**

1E	Integrale gebiedsbenadering voor het vitale platteland van Middelharnis als onderdeel van de Beroepscampus Middelharnis waarin o.a. wordt samengewerkt met Albada College, de regionale vo-scholen, de gemeenten en het regionale bedrijfsleven. Het integrale beeld van het groene deel van de beroepscampus is gereed in 2020.
Nul-situatie conform KA	Sinds de zomer van 2018 is gestart om de aanpak van de integrale gebiedsbenadering ook in Middelharnis toe te passen. Hiervoor zijn de contacten met de gemeente gelegd, wordt aangesloten bij de economische bedrijvigheid en de gebiedsvisie die er geldt. Lentiz onderwijsgroep zal dit, zoals in de andere regio's, in samenwerking met partners onderzoeken en uitvoeren. De eerste jaren van de kwaliteitsagenda mbo worden gebruikt om tot een integraal plan voor de ontwikkeling van Lentiz MBO Middelharnis te komen. Uiteraard zal dit weer als onderdeel van een samenwerking met Albada College en de regionale vo-partners RGO en de Prins Maurits om te komen tot de Beroepscampus Middelharnis. Daarbij wordt aangesloten bij de nieuwbouw van het Albada en zal via die weg een onderdeel van de beroepscampus gaan vormen. Het groene mbo zal kleinschalig blijven in deze regio. Dat betekent dat er een flexibel onderwijsmodel wordt georganiseerd dat de kwantiteit en daarmee slagkracht van Lentiz onderwijsgroep gebruikt om de kleinschalige opleidingen van Middelharnis kwalitatief goed te kunnen blijven aanbieden. Hierbij zal ook de wijze waarop het onderwijs samen met de bedrijven wordt vormgegeven en uitgevoerd, een belangrijk aandachtspunt zijn. Dit zal gedurende de jaren een aanvulling opleveren voor de huidige kwaliteitsagenda mbo.
Ambitie 2020 conform KA	- Integraal plan voor de ontwikkeling van Lentiz MBO Middelharnis is gereed inclusief de planvorming van de regionale beroepscampus in nauwe samenwerking met de regionale vo-scholen (RGO/Prins Maurits) en het Albada College. Lentiz zal hier actief in participeren maar niet investeren (tot huurafspraken komen). Lentiz MBO Middelharnis is onderdeel van de beroepscampus. - Onderdeel van het integrale plan is het integrale gebiedsbenaderingsplan voor Lentiz MBO Middelharnis met als basis een flexibel onderwijsmodel dat gebruikt wordt om de kleinschalige opleidingen van Middelharnis kwalitatief goed te kunnen blijven aanbieden. Hierbij zal ook de wijze waarop het onderwijs samen met de bedrijven wordt vormgegeven en uitgevoerd, een belangrijk aandachtspunt zijn.
Ambitie 2022 conform KA	- De beroepscampus vmbo en mbo is gerealiseerd. Er is opleidingsaanbod aansluitend op de economische activiteiten en arbeidsmarktbehoeften, in nauwe samenwerking tussen Lentiz en Albada. - Het studentenaantal van Lentiz en Albada samen is daarbij stabiel rond de 400-450. - Bedrijven zijn tevreden over het aanbod en de kwaliteit van de mbo-opleidingen en scoren gemiddeld minimaal een 7.

Huidige stand van zaken	Binnen de gemeente Goeree-Overflakkee bestaat al geruime tijd de wens om meer samenhang te organiseren tussen de diverse opleidingen. Dit heeft als grote meerwaarde dat de keuzemogelijkheden voor alle leerlingen wordt uitgebreid, de interactie tussen de verschillende opleidingsrichtingen wordt vergroot en dat een doorlopende leerlijn vmbo-mbo kan worden aangeboden op Goeree-Overflakkee. Eind 2019 is de eerste paal geslagen voor de Beroepscampus Middelharnis. Het wordt een beroepscampus waarin betrokkenen samenwerken en leren. Uniek aan de beroepscampus is dat in de campus vo en mbo, alle sectoren in vo en mbo én openbaar en christelijk onderwijs verenigd worden. Vanaf 2022 zal ook Lentiz met het groene mbo haar intrek in de campus nemen. Ondertussen heeft een verkenning in de regio van de bedrijvigheid plaatsgevonden. Op basis van dit onderzoek is Lentiz in 2020 begonnen met de revitalisering van de opleiding Agrotechnics. Op basis van deze verkenning is aangesloten bij de regiodeal Zuid-Holland en wordt het onderwijs verbonden aan een project voor akkerbouw en onderzoek op Goeree-Overflakkee. De samenwerking met bedrijven in de vorm van praktijkleren wordt verdiept en uitgebreid qua aantal betrokken bedrijven. Er zijn verkennende gesprekken gestart om een opleidingscentrum te worden voor de in opkomst zijnde 'zeewiarteelt' en de samenwerking met het voortgezet onderwijs is versterkt. Met Albeda is het regionale mbo-aanbod afgestemd. Er is een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen zowel de beide vo-besturen als het mbo van Albeda en Lentiz.
Betrokkenheid studenten en docenten	Tijdens deze fase van de ontwikkeling is veel samenwerking met alle betrokkenen, zowel studenten, docenten en bedrijven alsmede gemeenten en brancheorganisaties. De studenten wordt om input gevraagd over de opleiding zodat de opleidingen aantrekkelijker zijn voor studenten. De docenten denken mee over het aanbod en de inhoud en onderhouden daarvoor goede contacten met de bedrijven.
Financieel	Bestedingen in lijn met begroting (20.000 euro).

1F: In 2019 en 2020 up-to-date maken van alle andere opleidingsportfolio's dan 1A-1E aan de nieuwe regionale en brancheontwikkelingen. Operationalisering in 2021 en 2022

- ✓ Voor 50% van de niet in 1A-1D genoemde branches is het opleidingsaanbod geanalyseerd en vastgesteld of er veranderingen in het opleidingsaanbod doorgevoerd moeten worden en welke opleidingen verdiept, verbreed of anderszins aangepast moeten worden. Dit gebeurt in gesprek met studenten, bedrijven en andere scholen. Hierdoor worden alle opleidingen in nauwe verbinding met het betreffende bedrijfsleven ontwikkeld en aangepast. Hierdoor innoveren we het onderwijs voortdurend en dragen op die manier meer bij aan de innovatie van de regio c.q. het werkgebied en aan de ontwikkelingen in de branches.
- ✓ Er is een specifieke verkenning gedaan voor AD-programma, brancheopleidingen, andere modules op voorspraak van bedrijven en cross-overprogramma's.

1F	In 2019 en 2020 up-to-date maken van alle opleidingsportfolio's van 1A-1E aan de regionale en brancheontwikkelingen. Operationalisering in 2021 en 2022.
Nul-situatie conform KA	Zoals eerder benoemd zal op basis van de integrale gebiedsbenadering en de start van drie nieuwe mbo-locaties het opleidingsportfolio opnieuw bezien worden. Dit zal betekenen dat Lentiz onderwijsgroep op basis van analyses en gesprekken met partners sommige opleidingen zal afremmen, intensiveren, vernieuwen en of (st)opzetten. De reden voor het herzien van de opleidingsportfolio's is vooral in het kader van effectiviteit, innovatie en samenwerking. Denk aan het toevoegen van digitale vaardigheden, ontwikkelingen in vakgebieden rond next economy, e.d. Ook wordt er onderzoek verricht waar extra mogelijkheden, zoals AD-trajecten, cross-overs, regionalisering van kwalificatiedossiers, ontwikkeling van keuzedelen, certificeerbare eenheden, hybride leren en het aanbieden van een mogelijk M-jaar, liggen.
Ambitie 2020 conform KA	- Voor 50% van de niet in 1A-1D genoemde branches is het opleidingsaanbod geanalyseerd en vastgesteld of er veranderingen in het opleidingsaanbod doorgevoerd moeten worden en welke opleidingen verdiept, verbreed of anderszins aangepast moeten worden. Dit gebeurt in gesprek met studenten, bedrijven en andere scholen. Hierdoor worden alle opleidingen in nauwe verbinding met het betreffende bedrijfsleven ontwikkeld en aangepast. Hierdoor innoveren we het onderwijs voortdurend en dragen op die manier meer bij aan de innovatie van de regio c.q. het werkgebied en aan de ontwikkelingen in de branches. - Er is een specifieke verkenning gedaan voor AD-programma, brancheopleidingen, andere modules op voorspraak van bedrijven en cross-overprogramma's.
Ambitie 2022 conform KA	- Voor 100% van de niet in 1A-1D genoemde branches is het opleidingsaanbod geanalyseerd en vastgesteld of er veranderingen in het opleidingsaanbod doorgevoerd moeten worden en welke opleidingen verdiept, verbreed of anderszins aangepast moeten worden. Dit doen de scholen in gesprek met studenten, bedrijven, overheid en andere scholen. Hierdoor worden alle opleidingen in nauwe verbinding met het betreffende bedrijfsleven ontwikkeld en aangepast. Hierdoor innoveren we het onderwijs voortdurend en dragen op die manier meer bij aan de innovatie van de regio c.q. het werkgebied en aan de ontwikkelingen in de branches.

	- De uitkomsten van de specifieke verkenning en de keuzes die we hierin vanaf 2020 maken rond AD-programma's, brancheopleidingen, andere modules op voorspraak van bedrijven en cross-over-programma's zijn geïmplementeerd.
Huidige stand van zaken	Er zijn verschillende opleidingen vernieuwd en/of geactualiseerd in nauwe samenwerking met regionale partners. Bij Lentiz MBO Maasland is de cross-over outdoor activiteiten niveau 3 i.s.m. Helicon aangevraagd en vormt een aanvulling op de opleiding die al op niveau 4 wordt verzorgd. Tevens vindt een verkenning plaats naar een hippische AD-opleiding. Bij Lentiz MBO Middelharnis is op basis van de verkenning in de regio een prioritering in de vernieuwing van de opleidingen aangebracht in 2020-2021. Bij Lentiz MBO Oostland is op aangeven van het bedrijfsleven de bbl-opleiding Assistent plant en groene leefomgeving toegevoegd aan het opleidingsaanbod. Ook op andere gebieden liggen er vragen op gebied van bbl-opleidingen o.a. in samenwerking met sociale werkplaatsen. Bij Lentiz MBO Barendrecht worden alle opleidingen doorgelicht en verbonden aan het regionale bedrijfsleven. Aansluiting van de opleidingen bij de regionale ontwikkelingen vindt vooralsnog plaats via keuzedelen en zal de komende jaren verder uitgerold worden. Lentiz MBO LIFE college heeft een nieuwe aanpak voor niveau 2-opleidingen ontwikkeld en de entreeopleiding is uitgebreid met een uitstroom richting Food en een uitstroom richting Logistiek. De milieuoopleidingen worden ook nader besproken met de brancheorganisaties en regionale bedrijven. Lentiz-breed zijn derde leerwegen aangevraagd. Tevens participeren we in aanpakken voor het bestrijden van jeugdwerkloosheid door de coronapandemie en ontwikkelen aanpakken die hiervoor geschikt zijn in samenwerking met regionale partners.
Betrokkenheid studenten en docenten	Door het aanbieden van nieuwe opleidingen krijgen studenten de keuze uit meer opleidingen, dit past bij de wensen vanuit het bedrijfsleven maar ook bij de wensen van studenten (bijvoorbeeld door het opzetten van cross-overs).
Financieel	Bestedingen zijn niet volledig in lijn met de begroting (110.000 euro). Ten gevolge van de coronapandemie in 2020 heeft het mbo grotendeels anders dan normaal gefunctioneerd, waardoor onderzoek en afstemming enkel digitaal hebben kunnen plaatsvinden. Dit heeft geleid tot een onderbesteding (27.500 euro). In 2021 worden deze middelen extra ingezet.

1G: In 2022 hebben alle studenten van Lentiz onderwijsgroep structureel een internationale ervaring in hun opleiding, waarbij minimaal 30% van hen een internationale stage loopt (landelijk ongeveer 6%).

✓ **In 2020 hebben 60% van de studenten van Lentiz onderwijsgroep structureel een internationale ervaring in hun opleiding, waarbij minimaal 20% van hen een internationale stage loopt (landelijk ongeveer 6%).**

Vanwege de coronapandemie konden de studenten geen buitenlandstage lopen. Wel is gezorgd voor alternatieve programma's.

1G	In 2022 hebben alle studenten van Lentiz onderwijsgroep structureel een internationale ervaring in hun opleiding, waarbij minimaal 30% van hen een internationale stage loopt (landelijk ongeveer 6%).
Nul-situatie conform KA	Meerdere locaties van Lentiz onderwijsgroep hebben een sterke internationalisering verankerd in het curriculum. Daar waar andere locaties wel de ambities hebben, maar nog minder ervaring. Door gebruik te maken van 'best practises' en delen van kennis zal er regie gevoerd worden op internationalisering, zodat elke student binnen Lentiz onderwijsgroep een internationale ervaring heeft. Studenten de kans geven zich internationaal te oriënteren vanuit de wetenschap dat zij wonen in een regio die vooral internationaal werkt. De ambitie is dat iedere niveau 4-student de kans krijgt minimaal één internationale stage uit te voeren en dat alle niveau 2- en 3-studenten een internationale ervaring op kunnen doen middels uitwisseling en/of internationalisering dat is opgenomen in het onderwijscurriculum. Tevens is de ambitie dat drie (internationaal relevante) opleidingen van Lentiz onderwijsgroep tweetalig beroepsonderwijs aanbieden.
Ambitie 2020 conform KA	In 2022 hebben 60% van de studenten van Lentiz onderwijsgroep structureel een internationale ervaring in hun opleiding, waarbij minimaal 20% van hen een internationale stage loopt (landelijk ongeveer 6%).
Ambitie 2022 conform KA	In 2022 hebben alle studenten van Lentiz onderwijsgroep structureel een internationale ervaring in hun opleiding, waarbij minimaal 30% van hen een internationale stage loopt (landelijk ongeveer 6%).

Huidige stand van zaken	Lentiz is vooruitstrevend in het aantal internationale uitwisselingen en reizen van zowel studenten als docenten. In 2020 heeft dit logischerwijs niet of nauwelijks plaatsgevonden. Studenten zijn teruggehaald van hun internationale stage en geplande reizen zijn geannuleerd. Uiteraard heeft dit een enorme impact op het internationaliseringsprogramma. Desalniettemin heeft Lentiz onderwijsgroep alternatieven aangeboden. Zo is er in Lentiz MBO Maasland een pilot gestart met het Grans Naturbruksgymnasium in Zweden. Studenten van de opleiding Paardenhouderij van Lentiz MBO Maasland leggen in deze pilot contact met Zweedse studenten van de opleiding Paardenhouderij. Zij spreken met elkaar over vakinhoudelijke onderwerpen en over cultuur en samenleving en maken hierbij foto's en filmpjes ter illustratie. Deze contacten dienen naast een internationale ervaring in deze tijden van corona, als opmaat naar een toekomstige fysieke mobiliteit naar Zweden. Het leggen en onderhouden van de contacten geven de fysieke mobiliteiten een extra dimensie.
Financieel	Bestedingen wijken af van de begroting (85.000 euro). Ten gevolge van de coronapandemie hebben in 2020 geen internationale reizen plaatsgevonden. Activiteiten in het kader van internationalisering vonden digitaal plaats, hetgeen tot minimale kosten heeft geleid. Dit heeft geleid tot een onderbesteding (70.000 euro). In 2021 worden deze middelen extra ingezet. Dit zal overigens mede afhankelijk zijn van de ontwikkelingen rond de coronapandemie.

1H: Gedurende de projectperiode van de kwaliteitsagenda mbo werkt Lentiz onderwijsgroep aan het waarborgen van de kwaliteit van de curricula en leerinhouden door binnen Lentiz, per opleiding (Crebo) samen te werken aan het vullen van de elo met modulaire curricula en content (leerinhouden), inclusief (bpv-) opdrachten, formatieve toetsing, projecten (hybride leren) en verdiepings- en verbredingslesstof/-opdrachten. In 2021 wordt de inhoud geëvalueerd zodat eind 2021 alle curricula en leerinhouden gewaarborgd zijn in de elo en up-to-date zijn aan de actuele situatie en er continu maatwerk geleverd kan worden.

- ✓ Voor studenten is er een gestructureerde eenduidige elo in de basis ingericht en gevuld, waardoor na integratie van de nieuwe scholen in 2020 alle opleidingsplannen en actuele bijbehorende content op verschillende plekken op eenzelfde manier beschikbaar zijn voor de studenten.
- ✓ Er is goed inzicht bij zowel docenten als studenten over leerroutes en studievoortgang en daarmee stimuleren we studenten tot een zo hoog mogelijke uitstroom. We kunnen gemakkelijker maatwerk bieden en bevorderen daarmee gelijke kansen voor alle studenten. Studenten scoren in de JOB-monitor op dit punt minimaal een 3,5 uit 5.

De JOB-monitor is afgenomen in maart 2020. Op dat moment was de ontwikkeling van de elo nog in volle gang. De tevredenheid van de elo is dan ook niet af te meten aan de resultaten van de JOB-monitor. Desalniettemin nemen we de uitslagen van de JOB wel heel serieus. Op het onderdeel 'onderwijs en begeleiding' scoort Lentiz onderwijsgroep een 3,2. Deze uitslag bevestigt ons beeld dat een goede, inzichtelijke leerroute noodzakelijk is en stimuleert ons om door te gaan met ontwikkeling en implementatie van de elo met als doel in 2022 een hogere tevredenheid onder onze studenten.

1H	Gedurende de projectperiode van de kwaliteitsagenda mbo werkt Lentiz onderwijsgroep aan het waarborgen van de kwaliteit van de curricula en leerinhouden door binnen Lentiz, per opleiding (Crebo) samen te werken aan het vullen van de elo met modulaire curricula en content (leerinhouden), inclusief (bpv-) opdrachten, formatieve toetsing, projecten (hybride leren) en verdiepings-lesstof/-opdrachten. In 2021 wordt de inhoud geëvalueerd zodat eind 2021 alle curricula en leerinhouden gewaarborgd zijn in de elo en up-to-date zijn aan de actuele situatie en er continu maatwerk geleverd kan worden.
Nul-situatie conform KA	Lentiz onderwijsgroep biedt op meer locaties dezelfde opleidingen aan. Dit effect is recent vergroot doordat er verschillende regio's en mbo-scholen toegetreden zijn tot de onderwijsgroep. Door de integratie van de voorheen Edudelta-scholen is er extra aandacht nodig voor de gezamenlijk aanpak van de opleidingen. Deze opleidingen zijn gebaseerd op dezelfde dossiers, maar worden zo veel mogelijk aangepast aan de regionale wensen en behoeften. De teams realiseren zich dat samenwerking een vereiste is, om de kwaliteit, innovatie en intensivering van onze opleidingen op orde te houden. De bestaande samenwerkingen op het gebied van ontwikkeling worden als succesvol ervaren en zullen de komende jaren versterkt worden. Daarbij wordt voor een aanpak gekozen die ook het leren van de docenten bevordert. In locatie-overstijgende werkgroepen per Crebo (veelal) gaan zij met hulp van het bedrijfsleven de elo vullen met curricula en content, inclusief (bpv-) opdrachten, formatieve toetsing, projecten (hybride leren) en verdiepings- en verbredingslesstof/-opdrachten. Maar ook regionale (project-) kansen vinden hun plek in het onderwijsconcept. Hierbij kan natuurlijk ook materiaal vanuit de CIV's of andere leveranciers worden ingezet.
Ambitie 2020 conform KA	- Voor studenten is er een gestructureerde, eenduidige elo in de basis ingericht en gevuld, waardoor na integratie van de nieuwe scholen in 2020 alle opleidingsplannen en bijbehorende actuele content op verschillende plekken op eenzelfde manier beschikbaar zijn voor de studenten. - Goed inzicht voor zowel docenten als studenten over leerroutes en studievoortgang, waarmee we studenten tot een zo hoog mogelijke uitstroom stimuleren. - We kunnen gemakkelijker maatwerk bieden en bevorderen daarmee gelijke kansen voor alle studenten.

	- Studenten scoren in de JOB-monitor op dit punt minimaal een 3,5 uit 5.
Ambitie 2022 conform KA	- Voor studenten is er een gestructureerde en goed functionerende elo ingericht en gevuld, waardoor alle opleidingsplannen en bijbehorende actuele content op verschillende plekken op eenzelfde manier beschikbaar zijn voor de studenten. - Werkdrukbeleving en werkplezier van docenten is gestegen omdat de actuele content direct beschikbaar is en er collegiale samenwerkingsgroepen zijn van vakcollega's. - Goed inzicht voor zowel docenten als studenten over leerroutes en studievoortgang, waarmee we studenten tot een zo hoog mogelijke uitstroom stimuleren. - We kunnen gemakkelijker maatwerk bieden en bevorderen daarmee gelijke kansen voor alle studenten. - Studenten scoren in de JOB-monitor op dit punt minimaal een 3,6 uit 5.
Huidige stand van zaken	Er is eind 2020 een keuze gemaakt voor een elo door de stuurgroep elo. Nadat de keuze gemaakt is voor een elo zijn er op opleidingsniveau werkgroepen opgericht. De werkgroepen bestaan uit een teamleider en docenten van het betreffende vak. Docenten zijn ruim gefaciliteerd om mee te werken aan het ontwikkelen en vullen van de elo. De komst van blended learning door het afstandsonderwijs heeft de samenwerking met betrekking tot de ontwikkeling van content vertraagd vanwege prioritering, maar heeft de ervaring en ontwikkeling met contentontwikkeling in een digitale omgeving versneld. Door de snelle overschakeling van Teams heeft de helft van de scholen gekozen om in Teams de elo verder voort te zetten. De andere scholen ontwikkelen de elo in Moodle. De content van de opleidingen blijft ongeacht het programma gelijk. De ingebruikname van de elo is gepland voor het schooljaar 2021-2022. Voor alle eerstejaars opleidingen zijn het curriculum, de bpv-opdrachten en de toetsen ontwikkeld en gereed. Er is door de coronapandemie minder intensief aan deze doelstelling gewerkt. Veel moest op afstand en andere aspecten vroegen om meer aandacht.
Betrokkenheid studenten en docenten	De docenten zijn maximaal betrokken bij de ontwikkeling van de elo. De betrokken docenten hebben allen, met 160 uur op jaarbasis, de ruimte gekregen om het curriculum in te richten. De betrokken docenten stemmen werkwijze en inhoud af met andere docenten, bedrijven en vooral ook met studenten. Ervaringen van de studenten tijdens de lockdown zijn geëvalueerd en dienen als input voor de ontwikkeling van de elo.
Financieel	Bestedingen wijken af van de begroting (360.000 euro). Ten gevolge van de coronapandemie hebben in 2020 niet alle activiteiten regulier kunnen plaatsvinden. In 2020 heeft o.a. onderzoek plaatsgevonden naar een 'gezamenlijke' elo en de werkgroepen hebben minder intensief kunnen werken en veelal online. Dit heeft geleid tot een besluitvorming waarbij de implementatie van de technische elo in 2021 zal plaatsvinden. Deze activiteiten worden later dan gepland uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een onderbesteding (95.000 euro). In 2021 worden deze middelen ingezet bij de verdere implementatie van de elo op basis van het voorwerk van de werkgroepen.

Speerpunt 2: Gelijke kansen en doorstroom

Ambitie: Lentiz onderwijsgroep creëert soepele overgangen binnen krachtig beroepsonderwijs, zodat studenten voldoende kansen krijgen om succesvol in het mbo in te stromen of door te stromen naar een vervolgopleiding of baan die past bij hun ambities en talenten.

2A: In 2022 is 'loopbaan' verankerd in het curriculum van alle opleidingen.

✓ **Actieplan Loopbaan en burgerschap is gereed voor uitvoering, toegespitst op de regio en de opleiding.**

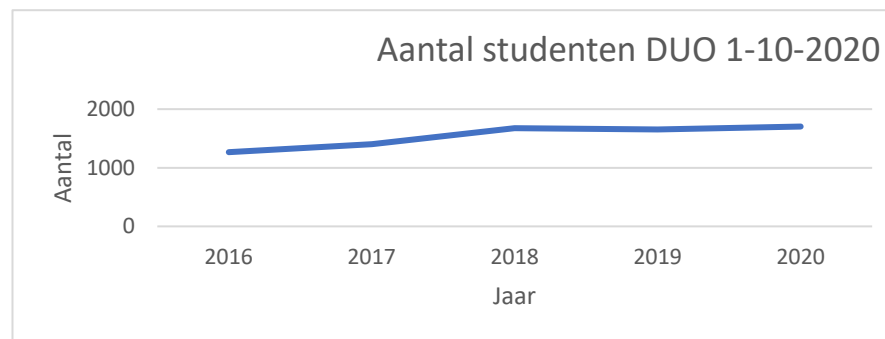
2A	In 2022 is 'loopbaan' verankerd in het curriculum van alle opleidingen.
Nul-situatie conform KA	Binnen Lentiz onderwijsgroep wordt 'loopbaan' aangeboden om de studenten te begeleiden de juiste keuzes te maken voor een vervolgopleiding of werk. Echter, traditionele arbeidsmarktprognoses zijn steeds minder voorspellend en studenten hebben vaak brede interesses. Overbrengen van kennis blijft van belang binnen het onderwijs, maar net zo belangrijk is het aanleren van vaardigheden om een juiste keuze te maken voor vervolgopleidingen, leven lang leren, flexibel en wendbaar te zijn en te manoeuvreren in een onzekere arbeidsmarkt. De studenten moeten ruimte krijgen voor persoonlijke ontwikkeling door middel van Bildung. Met de focus op duurzaam en innovatief onderwijs door middel van flexibilisering en een versterkte focus op Bildung, zal de aantrekkingskracht van het groen onderwijs versterkt worden. Inzet op Bildung zal onder meer een verstevigde plek krijgen binnen de loopbaanlessen.

Ambitie 2020 conform KA	- Actieplan Loopbaan en burgerschap is gereed voor uitvoering, toegespitst op de regio en de opleiding.
Ambitie 2022 conform KA	- Loopbaan en burgerschap is onderdeel van het curriculum van alle studenten. Studenten worden structureel begeleid in hun studieloopbaan zodat ze bij hen passende keuzes kunnen maken voor een vervolgonderwijs of werk(ervaring). - De studenten van Lentiz onderwijsgroep scoren in 2022 in de JOB-monitor een 4 uit 5 op studieloopbaanbegeleiding ten opzichte van een 3,4 in 2018.
Huidige stand van zaken	In 2020 is het actieplan genaamd 'verantwoordingsdocument Loopbaan en burgerschap' geschreven. Dit document heeft als doel de rode lijnen binnen het vak Loopbaan en burgerschap te beschrijven zodat er een eenduidige aanpak is binnen Lentiz onderwijsgroep. Dit document is opgesteld en ter vaststelling aan raad van bestuur voorgelegd. In december 2020 is dit document voor alle locaties van Lentiz vastgelegd. Door de coronasituatie heeft 'loopbaan' nog een andere focus gekregen. Voor elke opleiding is extra aandacht welke kansen er zijn op de arbeidsmarkt. Voor vrijwel alle opleidingen in het groene domein zijn de kansen op de arbeidsmarkt gelijk gebleven of gestegen. Voor de opleidingen waarbij dit niet het geval is, wordt in 2021 aangesloten bij het Actieplan jeugdwerkloosheid om studenten met een mogelijke zwakke positie op de arbeidsmarkt extra te begeleiden bij het vinden van werk, ze naar een andere opleiding toe te leiden of extra certificaten aan te bieden.
Financieel	Bestedingen waren in 2020 niet opgenomen in de begroting van de kwaliteitsgelden.

2B: De doorstroom groen vmbo naar groen mbo is een belangrijk thema. De doorstroom wordt de komende jaren versterkt van 25% naar 30% in 2020 en 33% in 2022.

In 2020 stroomt gemiddeld 30% van de studenten van groen vmbo naar groen mbo.

Voorlichtingsdagen in het onderwijs aan het vo vinden meestal plaats vanaf januari/februari van het betreffende schooljaar. Net toen de voorlichtingen begonnen (zoals gastlessen, bedrijfsexcursies, e.d.) brak in maart de coronapandemie uit. Er hebben wel voorlichtingsactiviteiten plaatsgevonden maar dit was mondjesmaat i.v.m. de coronamaatregelen. Het streefdoel van 30% is nog niet behaald. Wel merken we een sterke toename van de instroom in de bbl-opleidingen en de brancheopleidingen. Dit is tevens een landelijke ontwikkeling. De groene branche is een branche die relatief weinig last heeft gehad van de coronamaatregelen en er is sprake van tekortsectoren. Omscholing en trajecten van werk naar werk worden met het derde steunpakket steeds meer gestimuleerd. Ook de aandacht voor groen is door corona steeds belangrijker geworden. Dit leidt ertoe dat steeds meer mensen, zij-instromers, het groene vak ontdekken. Het aantal bbl-trajecten is landelijk in het afgelopen jaar met bijna 50% gestegen. Ook bij Lentiz is deze trend merkbaar.

2B	De doorstroom van groen vmbo naar groen mbo is een belangrijk thema. De doorstroom wordt de komende jaren versterkt van 25% naar 30% in 2020 en 33% in 2022.
Nul-situatie conform KA	Uit de analyse blijkt dat de instroom van vmbo-studenten toeneemt als er acties zijn waarin groen vmbo en groen mbo samen en actief een programma opzetten om de doorstroom te bevorderen. Hierdoor wordt de latente belangstelling van vmbo-leerlingen voor groene beroepen geactiveerd en neemt de doorstroom toe. Dit is van belang voor een flink aantal branches waarin structureel een grote arbeidsmarktvraag binnen onze regio's is (o.a. alle Greenport-opleidingen, food, hovenier/loon, hippisch en milieu). Met extra inzet op de doorstroom van vmbo naar mbo in de groene sectoren kan de instroom sterk verbeterd worden. Door gastlessen, meeloopdagen, oriëntatiestages, e.d. kan er extra inzet gepleegd worden. Hierbij sluiten we aan bij en versterken we bestaande initiatieven, en starten ook nieuwe arrangementen.

Ambitie 2020 conform KA	- In 2020 stroomt gemiddeld 30% van de studenten van groen vmbo door naar groen mbo.
Ambitie 2022 conform KA	- In 2022 stroomt gemiddeld 33% van de studenten van groen vmbo door naar groen mbo.
Huidige stand van zaken	Voorlichtingsdagen in het onderwijs aan het vo vinden meestal plaats vanaf januari/februari van het betreffende schooljaar. Toen de voorlichtingsactiviteiten begonnen (zoals gastlessen, bedrijfsexcursies, e.d.) brak de coronapandemie uit. Er hebben wel voorlichtingsactiviteiten plaatsgevonden maar dit waren aangepaste voorlichtingen i.v.m. de coronamaatregelen. Het percentage doorstroom van groen vmbo naar groen mbo is wisselend per school en per opleiding en varieert tussen de 15% en 35%. Ondanks dit percentage is het aantal mbo-studenten bij Lentiz onderwijsgroep licht gestegen. Belangrijk voor sectoren als de glastuinbouw, food en de groene branche gezien de arbeidsmarktvraag die daar groot is. Ook merken we een sterke toename van de instroom in de bbl-opleidingen en de brancheopleidingen. Tevens zien we de belangstelling voor 'derde leerwegen' toenemen. Dit is ook een landelijke ontwikkeling. De groene branche is een branche die relatief weinig last heeft gehad van de coronamaatregelen en qua omzet is een aantal sectoren, zoals de hoveniers- en levensmiddelenbranche, juist gegroeid door een andere vraag ten tijde van de pandemie. Omscholing en trajecten van werk naar werk worden met het derde steunpakket steeds meer gestimuleerd. De groene sector heeft een positiever imago gekregen gedurende de pandemie. Dit leidt ertoe dat steeds meer mensen, zij-instromers, het groene vak ontdekken. Voor de reguliere studenten zetten we doorstroomprogramma op en intensiveren de activiteiten zodra de coronasituatie het toelaat. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij vanuit de VHG-hotspot-ontwikkeling, in de glastuinbouw en gekoppeld aan de Food Innovation Academy.
Betrokkenheid studenten en docenten	Studenten en docenten zijn actief betrokken bij het opzetten en uitvoeren van programma's en activiteiten om de doorstroom van groen vmbo naar groen mbo te bevorderen.
Financieel	Bestedingen zijn niet volledig in lijn met begroting (67.500 euro). Ten gevolge van de coronapandemie in 2020 functioneerde het mbo grotendeels anders dan normaal, waardoor iets minder activiteiten hebben kunnen plaatsvinden. Dit heeft geleid tot een onderbesteding (7.500 euro). Zodra het mogelijk is zullen we deze activiteiten intensiveren.

2C: De doorstroom van mbo 4 naar hbo wordt versterkt (niveau 5 of 6). Per opleiding ligt de gemiddelde doorstroom op het landelijk gemiddelde.

- ✓ **Het doorstroom- en alumni beleid is Lentiz-breed ontwikkeld zodat we de doorstroom van mbo 4-studenten naar het hbo verder versterken en de kans van slagen van deze studenten vergroten.**
- ✓ **In 2020 hebben alle niveau 4-opleidingen nauwe contacten met hbo-instellingen.**
Onder andere door de campusvorming en de sterke samenwerkingsvormen is de samenwerking met het hbo geïntensiveerd.

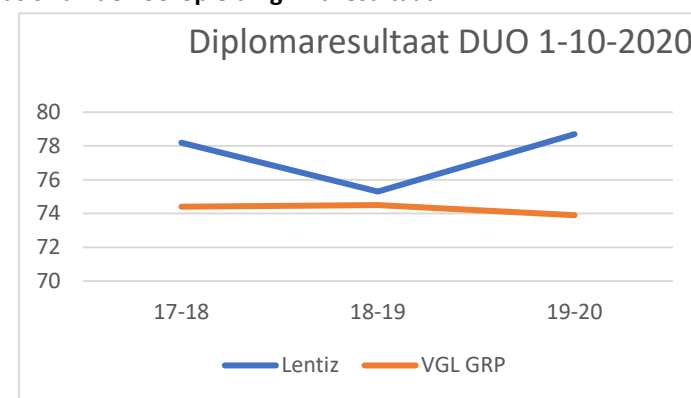
2C	De doorstroom van mbo 4 naar hbo wordt versterkt (niveau 5 of 6). Per opleiding ligt de gemiddelde doorstroom op het landelijk gemiddelde.
Nul-situatie conform KA	Op basis van de analyse in paragraaf 4.3 is de doorstroom naar het hbo inzichtelijk gemaakt. De Lentiz-studenten die doorstromen hebben een hoge mate van succes in het eerste jaar. Om de doorstroom naar het hbo te versterken, is er gekozen om de keuzedelen Doorstroom hbo aan te bieden. Dit is echter niet genoeg. Via de LOB-lessen zal er meer aandacht komen voor de doorstroom. Per locatie wordt inzichtelijk gemaakt welke behoefte er bestaan ten aanzien van het onderwijsprogramma om de doorstroom te verbeteren. Dit leidt tot actieplannen in 2019 die uitgevoerd worden in de jaren daarna. In 2022 zijn alle studenten die de opleidingen hebben verlaten in beeld en er is een sterk alumni beleid.
Ambitie 2020 conform KA	- Het doorstroom- en alumni beleid is Lentiz-breed ontwikkeld zodat we de doorstroom van mbo 4-studenten naar het hbo verder versterken en de kans van slagen van deze studenten vergroten. - In 2020 hebben alle niveau 4-opleidingen nauwe contacten met hbo-instellingen.
Ambitie 2022 conform KA	- In 2022 is de doorstroom van mbo 4 binnen Lentiz naar het hbo minimaal op het landelijk gemiddelde.

Huidige stand van zaken	In 2020 is er een intern adviesplan geschreven voor het alumni-beleid. De adviezen uit het rapport Alumni-beleid hebben tot doel het verzamelen en analyseren van kwantitatieve alumni-gegevens en een kwalitatief duurzaam relatiebeheer. Op basis van het rapport zijn adviezen en activiteiten geprioriteerd. We zijn gestart met het voeren van exitgesprekken en het registreren van de doorstroom wanneer deze heeft plaatsgevonden. Volgens planning hadden hierna activiteiten, zoals het opzoeken van alumni voor gastlessen, sterkere pr van het hbo en meer stagebezoeken bij bedrijven, moeten plaatsvinden. Deze activiteiten zijn niet doorgestaan vanwege de coronamaatregelen en de verplaatste prioritering van aangepast onderwijs. Positief resultaat is dat locaties de exitgegevens bijgehouden. Alle niveau 4-opleidingen onderhouden nauwe contacten met hbo-instellingen. De mbo-opleidingen zijn steeds beter geworden in deze contacten. Door middel van het onderzoekend leren (practoraat) en het vormen van leerwerkgemeenschappen, zoals de verschillende campussen, is de samenwerking met het hoger onderwijs sterk verbeterd. Daarnaast heeft de vormgeving van de aanpak jeugdwerkloosheid een impuls gegeven aan het alumni-beleid voor jongeren met een lastige start op de arbeidsmarkt.
Betrokkenheid studenten en docenten	Meer dan voorgaande jaren worden studenten die doorgestroomd zijn naar het hbo, gemonitord en gevraagd deel te nemen aan het alumninetwerk. De oud-studenten worden ingezet voor voorlichtingen over het hbo, stages maar ook als rolmodellen.
Financieel	Bestedingen zijn niet volledig in lijn met begroting (70.000 euro). Ten gevolge van de coronapandemie in 2020 functioneerde het mbo grotendeels anders dan normaal, waardoor iets minder activiteiten hebben kunnen plaatsvinden. Dit heeft geleid tot een onderbesteding (22.500 euro). Zodra het mogelijk is zullen we deze activiteiten intensiveren.

2D: De doorstroom binnen Lentiz onderwijsgroep wordt versterkt van niveaus 1, 2 en 3 naar bovenliggende niveaus om de studenten te stimuleren eruit te halen wat erin zit. In 2020 behaalt gemiddeld 50% van de studenten een diploma dat hoger is dan verwacht mag worden op basis van de vooropleiding. Dit resultaat houden we daarna vast.

- ✓ Voor studenten is er een logische samenhang tussen de onderwijsinhoud van een opleiding, de aanpak en de bijbehorende begeleidingsstructuur. Dit ondersteunt en faciliteert het werk van docenten en geeft studenten een helder inzicht in voortgang, toekomstkansen en zo hoog mogelijk afstuderen.
- ✓ In 2020 behaalt tussen de 30-50% van de studenten een diploma dat hoger is dan verwacht mag worden op basis van de vooropleiding. Dit resultaat houden we daarna vast.

Lentiz onderwijsgroep heeft drie jaar lang op basis van DUO-indicatoren een prestatiebeloning ontvangen voor studiesucces. Deze beloning ontving Lentiz omdat de instelling erin slaagde studenten met een hoger diploma te diplomeren dan werd verwacht op basis van de vooropleiding. Bovenstaande doelstelling is geformuleerd op basis van de 'open bestanden' die DUO aanleverde. De werkgroep die aan de slag is gegaan met studiewaarde heeft moeten concluderen dat de bestanden van DUO niet meer worden aangemaakt. Op basis van het administratiesysteem is het niet mogelijk om deze gegevens betrouwbaar te genereren. Helaas, kunnen wij deze doelstelling dan ook niet met harde gegevens onderbouwen. Op basis van gesprekken met teams is met name in niveau 3 merkbaar dat studenten doorstuderen. Noemenswaardig is dat Lentiz onderwijsgroep de afgelopen jaren erin geslaagd is om zowel het jaar- als het diplomaresultaat te verhogen. Het jaar- en het diplomaresultaat zijn hoger dan vergelijkbare groepen.

2D	De doorstroom binnen Lentiz onderwijsgroep wordt versterkt van niveaus 1, 2 en 3 naar bovenliggende niveaus om de studenten te stimuleren eruit te halen wat erin zit. In 2020 behaalt gemiddeld 50% van de studenten een diploma dat hoger is dan verwacht mag worden op basis van de vooropleiding. Dit resultaat houden we daarna vast.
----	--

Nul-situatie conform KA	De afgelopen drie jaar heeft Lentiz onderwijsgroep de prestatiebeloning voor studiewaarde ontvangen. Dit betekent dat Lentiz onderwijsgroep erin slaagt studenten hoger te diplomeren dan verwacht werd op basis van de vooropleiding. Dit wil Lentiz onderwijsgroep behouden en waar mogelijk verbeteren. Door in te zetten op o.a. mentoraat, maatwerkprogramma's en dergelijke. Specifiek aandachtspunt is de doorstroom van niveaus 1 en 2 naar een hoger niveau. De komende tijd zal uitgezocht worden wat de redenen hiervoor zijn en welke maatregelen ingezet kunnen worden om de doorstroom te verbeteren. Een belangrijk aspect om de doorstroom te stimuleren, is een duidelijke samenhang in het Lentiz-onderwijsconcept tussen onderwijsinhoud, aanpak en de begeleidingsstructuur. Dit ondersteunt en faciliteert het werk van docenten en geeft studenten een helder inzicht in voortgang, toekomstkansen en zo hoog mogelijk afstuderen.
Ambitie 2020 conform KA	Voor studenten is er een logische samenhang tussen de onderwijsinhoud van een opleiding, de aanpak en de bijbehorende begeleidingsstructuur. Dit ondersteunt en faciliteert het werk van docenten en geeft studenten een helder inzicht in voortgang, toekomstkansen en zo hoog mogelijk afstuderen. In 2020 behaalt tussen de 30-50% van de studenten een diploma dat hoger is dan verwacht mag worden op basis van de vooropleiding. Ook in 2021 en 2022 richten we ons erop om dit percentage op 50% of hoger te houden.
Ambitie 2022 conform KA	
Huidige stand van zaken	In kalenderjaar 2020 hebben 501 studenten de school verlaten met een diploma. Voorheen kregen instellingen via DUO gegevens over de studiewaarde van studenten. Helaas zijn deze gegevens niet meer beschikbaar en is het voor Lentiz onderwijsgroep niet mogelijk om op basis van DUO-gegevens een uitspraak te doen over de studiewaarde. Ook bleek het niet mogelijk om deze gegevens in ons huidige administratiesysteem, Eduarte, te genereren. Op basis van gesprekken met teams kunnen we wel concluderen dat gemiddeld 50% van de studenten op niveau 2 en ruim 60% van de studenten op niveau 3 heeft gekozen voor een vervolgopleiding. Dit heeft twee redenen. 1. Door het, steeds meer, aanbieden van maatwerk hebben studenten trajecten gevolgd, waardoor de doorstroombmogelijkheden zijn gestimuleerd; 2. Door de coronacrisis kiezen studenten er steeds meer voor om door te studeren in plaats van te gaan werken.
Financieel	Bestedingen zijn niet volledig in lijn met begroting (30.000 euro). Ten gevolge van de coronapandemie in 2020 functioneerde het mbo grotendeels anders dan normaal, waardoor iets minder activiteiten hebben kunnen plaatsvinden. Dit heeft geleid tot een onderbesteding (10.000 euro). Zodra het mogelijk is zullen we juist deze activiteiten intensiveren.

2E: Vanaf 2020 nemen alle relevante opleidingen deel aan Skills Heroes en is het een vast onderdeel van het curriculum.

- ✓ **Vanaf 2020 kunnen studenten deelnemen aan een Skills-wedstrijd als onderdeel van het curriculum voor alle opleidingen waarvoor relevante Skills-wedstrijden beschikbaar zijn.**
- **We evalueren de effectiviteit voor studenten van de verschillende Skills-wedstrijden gekoppeld aan het curriculum in 2021 en maken dan definitieve keuzes welke Skills-wedstrijden we structureel in het curriculum verankeren vanaf 2022 en verder.**
Lentiz onderwijsgroep neemt al jaren deel aan de Skills Heroes-wedstrijden. Een ontwikkelslag was het aanstellen van een skills-coördinator en Skills nog beter implementeren in het curriculum. Dat heeft in 2020 plaatsgevonden. Helaas zijn de wedstrijdedities van Skills Heroes voor 2020-2021 gecancelled vanwege de aanhoudende coronapandemie. Lentiz onderwijsgroep heeft dan ook geen wedstrijden georganiseerd.

Er zijn verschillende uitingen in de media rondom de (aangepaste) vakwedstrijden, zoals deze: [Persbericht voorronde Skills](#) en dit [filmpje Behind the Skills](#).

2E	Vanaf 2020 nemen alle relevante opleidingen deel aan Skills Heroes-wedstrijden en is het een vast onderdeel van het curriculum.
Nul-situatie conform KA	Skills Heroes zijn vakwedstrijden voor het mbo. Er zijn wedstrijden voor verschillende niveaus en leerjaren. Studenten krijgen de kans om hun talenten te laten zien in diverse vakrichtingen. De opdrachten worden ontwikkeld op basis van de kwalificatiedossiers. De winnaars van de voorrondes mogen deelnemen aan de kwalificatiewedstrijden, waarbij zij strijden tegen studenten van andere mbo-instellingen. Deze wedstrijden vinden plaats op diverse mbo-instellingen in het land, met door WorldSkills Netherlands ontwikkelde wedstrijdopdrachten. De winnaars van de kwalificatiewedstrijden gaan door naar de nationale finale, waar bepaald wordt wie zich nationaal kampioen mag noemen in zijn/haar vakgebied. Deelname aan deze wedstrijden bevordert de persoonlijke en beroepsmatige ontwikkeling van de student. Veel van de Lentiz-opleidingen participeren in de daarvoor relevante Skills-wedstrijden. Voor de opleidingen zal de komende jaren ingezet worden op het verankeren en faciliteren van de Skills-wedstrijden in de curricula van de opleidingen.
Ambitie 2020 conform KA	Vanaf 2020 kunnen studenten deelnemen aan een Skills-wedstrijd als onderdeel van het curriculum voor alle opleidingen waarvoor relevante Skills-wedstrijden beschikbaar zijn.

Ambitie 2022 conform KA	We evalueren de effectiviteit voor studenten van de verschillende Skills-wedstrijden gekoppeld aan het curriculum in 2021 en maken dan definitieve keuzes welke Skills-wedstrijden we structureel in het curriculum verankeren vanaf 2022 en verder.
Huidige stand van zaken	Lentiz onderwijsgroep vindt het belangrijk om aangesloten te blijven bij de vakwedstrijden. De student leert op deze manier zichzelf te ontwikkelen en wordt uitgedaagd om het beste uit zichzelf te halen. Voor alle relevante Skills-wedstrijden is Lentiz intussen aangesloten op de vakwedstrijden. In 2020 hebben er helaas geen Skills-wedstrijden plaatsgevonden door corona. Skills Nederland heeft besloten alle wedstrijden te annuleren. Omdat het belang van de vakwedstrijden breed gedragen wordt, zijn er wel vakwedstrijden regionaal en binnen de scholen gehouden. Ook wordt er een beleidsplan vakwedstrijden geschreven, om zo vanuit eigen kracht en mogelijkheden te beschrijven hoe Lentiz aandacht geeft aan excellentie en op welke manier dit wordt uitgedragen. Skills wordt op deze manier een element van de vakwedstrijden en niet meer per se de hoofdactiviteit. Dit is een wezenlijke verschuiving van de onderliggende aanpak: het meedoen aan de vakwedstrijden van Skills is niet langer meer het doel, maar het uitdragen van excellentie en de manier om dit op te sporen bij studenten.
Betrokkenheid studenten en docenten	Studenten en docenten zijn actief betrokken bij het opzetten en uitvoeren van programma's en activiteiten. We stimuleren de deelname aan Skills-wedstrijden door studenten.
Financieel	Bestedingen wijkt af van de begroting (45.000 euro). Ten gevolge van de coronapandemie in 2020 functioneerde het mbo grotendeels anders dan normaal, waardoor iets minder activiteiten hebben kunnen plaatsvinden. Dit heeft geleid tot een onderbesteding (40.000 euro). Zodra het mogelijk is zullen we deze activiteiten weer doorgang laten vinden. We verwachten dit in 2021 te kunnen doen.

Speerpunt 3: Kwetsbare jongeren

Ambitie: Lentiz onderwijsgroep ondersteunt jongeren door uitstekend onderwijs en persoonlijke begeleiding met als doel om uitval te voorkomen, door te stromen naar een hoger niveau of een goede start te maken op de arbeidsmarkt. Hierbij hebben we specifiek aandacht voor jongeren in een kwetsbare positie.

3A: In 2022 is er een integrale begeleidingsstructuur voor alle opleidingen binnen Lentiz onderwijsgroep. Het mentoraat krijgt daarbij specifiek aandacht en alle mentoren hebben in 2020 het Lentiz-mentoraatprogramma gevolgd.

✓ **Het mentoraat krijgt daarbij specifiek aandacht en alle mentoren hebben in 2020 een Lentiz-mentoraatprogramma gevolgd.**

De voorbereiding voor het mentoraatprogramma is begin 2020 gestart middels een werkgroep. De uitvoering stond gepland in het najaar van 2020. Vanwege de coronapandemie zijn de mentoren extra belast met begeleiding en online lessen. Het mentoraatprogramma is hierdoor verschoven naar 2021.

3A	In 2022 is er een integrale begeleidingsstructuur voor alle opleidingen binnen Lentiz onderwijsgroep. Het mentoraat krijgt daarbij specifiek aandacht en alle mentoren hebben in 2020 het Lentiz-mentoraatprogramma gevolgd.
Nul-situatie conform KA	Binnen het onderwijs kan het één niet losstaan van het ander. Opstroom, doorstroom, tevreden studenten, goede bpv-bedrijven hebben allemaal met elkaar te maken. In paragraaf 4.6.1 is te lezen dat Lentiz onderwijsgroep gemiddeld scoort op onderwijs en begeleiding. Ook is aangegeven dat er verschil zit binnen de locaties en opleidingen. Om te zorgen dat onze kwaliteit van de begeleiding als onderdeel van het gehele onderwijsproces sterk is, en deze minder persoons- of opleidingsafhankelijk is, is het van belang een gezamenlijke basis in de begeleidingsstructuur binnen Lentiz onderwijsgroep te ontwikkelen. We verenigen hiermee de expertise binnen de organisatie en waarborgen de kwaliteit van de uitvoering per school. Hiervoor zetten we de eerste jaren een overstijgende werkgroep op waarin alle mbo-scholen zijn vertegenwoordigd. Specifiek aandachtspunt is de ontwikkeling van het Lentiz-mentoraatprogramma. Een mentor vervult een belangrijke rol binnen het onderwijs. Hij of zij is onderwijskracht die 'de studenten begeleidt bij zaken die niet direct met het vakonderwijs te maken hebben, maar meer algemeen met de studie of school', aldus Van Dale. Voor Lentiz is de mentor de spil in het begeleidingsproces van studenten. Voor ouders en collega's is de mentor of loopbaanbegeleider het eerste aanspreekpunt. Binnen Lentiz onderwijsgroep is het niet duidelijk wat nu precies van de mentor wordt verwacht in het kader van het nieuwe strategisch meerjarenplan en het vsv. In de komende jaren zal ingezet worden op professionalisering van de mentor.
Ambitie 2020 conform KA	Het mentoraat krijgt specifiek aandacht en alle mentoren hebben in 2020 een Lentiz-mentoraatprogramma gevolgd.

Ambitie 2022 conform KA	In 2022 is er een integrale begeleidingsstructuur voor alle opleidingen (die op maat van de doelgroep vanuit een school wordt uitgevoerd) en dus studenten binnen Lentiz onderwijsgroep. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen basisbegeleiding en specifieke zorg voor jongeren in een kwetsbare positie. De studenten van Lentiz onderwijsgroep scoren in 2022 een 3,7 uit 5 op de JOB-monitor op studiebegeleiding ten opzichte van een 3,4 in 2018.
Huidige stand van zaken	Zoals beschreven in de voortgangsrapportage van 2019 zou het mentoraatprogramma opgepakt worden in het najaar van 2020. In het eerste kwartaal van 2020 is hiermee gestart. Echter, in overleg met de directeuren is besloten om dit onderdeel te verschuiven naar het najaar van 2021. De mentoren zijn druk bezig om de studenten zo goed mogelijk te begeleiden; draagvlak voor een intensief mentoraatprogramma was er op dat moment niet omdat binnen de scholen de prioriteit lag bij de directe en aangepaste begeleiding van studenten in coronatijd. De mentoren hebben weliswaar geen georganiseerd mentoraatprogramma gekregen, maar zij zijn (wellicht meer dan andere docenten) in een stroomversnelling geprofessionaliseerd in de begeleiding en ondersteuning van studenten in coronatijd. Mentoren hebben veel extra tijd moeten investeren om studenten bij de les te houden, te motiveren maar ook te ondersteunen bij persoonlijke problemen. Om deze, veelal digitale, begeleiding van studenten goed neer te kunnen zetten, heeft Lentiz onderwijsgroep samen met Albeda en Zadkine geïnvesteerd in een online tool en app. Deze website www.checkitRijnmond.nl is een digitaal platform waar studenten informatie kunnen vinden over alles wat hen aangaat. Hierop staat verschillende informatie, van informatie over DUO tot de gevolgen van een avondklok. Ook is er ruimte om direct contact op te nemen met een medewerker van school bij persoonlijke problemen. De website wordt steeds verder uitgewerkt en onder de aandacht gebracht. De aangepaste uitvoering van dit actiepunt leidt ertoe dat we de acties in 2021 aanpassen. Zodra de scholen enigszins terug kunnen naar het 'oude normaal', zal de inzet van mentoraat, die nog nooit zo sterk is geweest als in de afgelopen maanden, geëvalueerd worden. Hierbij is het doel om sterke punten te behouden en breder uit te dragen. Tevens zal de analyse gemaakt worden wat het intrinsieke nut en de noodzaak van het mentoraat zijn. Nieuwe inzichten worden verwerkt in het mentoraatprogramma. De verwachting is dat het mentoraatprogramma in oktober 2021 alsnog wordt opgepakt.
Betrokkenheid studenten en docenten	Studenten en docenten zijn actief betrokken bij het opzetten en uitvoeren van programma's en activiteiten.
Financieel	Bestedingen wijkt af van de begroting (50.000 euro). Ten gevolge van de coronapandemie in 2020 functioneerde het mbo grotendeels anders dan normaal, waardoor iets minder activiteiten hebben kunnen plaatsvinden. Dit heeft geleid tot een onderbesteding (25.000 euro). Uitvoering volgt in 2021.

3B: In 2022 biedt Lentiz onderwijsgroep een brede voorziening voor studenten met gestapelde problematiek. De aanpak van New LIFE wordt versterkt.

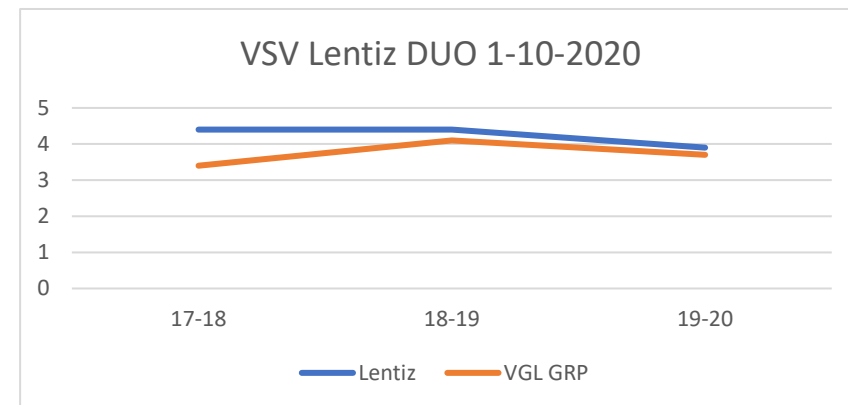
- ✓ **In 2020 is het plan van aanpak gereed, met daarin te ondernemen acties rondom het verbreden van New LIFE, certificeerbare eenheden, mogelijkheden voor een brede niveau 2 en het verduurzamen van methodiek New LIFE naar regulier.**
In 2021 zal de methodiek van New LIFE uitgezet worden naar alle niveau 2-opleidingen binnen het LIFE College.
- ✓ **De basis is een helder onderwijsconcept en een sterk ondersteuningsaanbod in het onderwijs aan jongeren met gestapelde problematiek.**
- ✓ **De jongeren krijgen de kans om binnen een verkort traject een startkwalificatie te behalen.**
- ✓ **In 2020 wordt op basis van het plan van aanpak gestart.**
- ✓ **In 2020 is het 8 tot 8-concept (door)ontwikkeld en nemen de mbo-studenten van LIFE College deel aan de activiteiten.**
Het concept is ontwikkeld, maar kon niet doorgaan door het sluiten van de scholen. Het primaire onderwijsproces heeft plaatsgevonden maar alle extra activiteiten zijn geannuleerd vanwege de coronapandemie.
- ✓ **In 2020 biedt het LIFE College in samenwerking met de gemeente NT2 aan aan studenten die instromen vanuit inburgeringsprogramma's.**
- ✓ **In 2020 begeleidt LIFE@work studenten in kwetsbare posities bij de begeleiding van de bpv.**
119 studenten hebben deelgenomen aan het traject New LIFE. 80% van de studenten heeft de school verlaten met een startkwalificatie of is begeleid naar werk.

3B	In 2022 biedt Lentiz onderwijsgroep een brede voorziening voor studenten met gestapelde problematiek. De aanpak van New LIFE wordt versterkt.
Nul-situatie conform KA	Lentiz onderwijsgroep maakt deel van de RMC-regio Rijnmond. Vanuit de plusvoorziening biedt de locatie LIFE College een regionaal vangnet aan voor jongeren in kwetsbare positie, New LIFE, en geldt als good practice. Het traject New LIFE biedt door een helder onderwijsconcept en een sterk ondersteuningsaanbod onderwijs aan jongeren met gestapelde problematiek. De jongeren krijgen de kans om binnen een verkort traject een startkwalificatie te behalen. Dit doet LIFE College niet alleen maar samen met de gemeente, bedrijven en zorginstellingen. Zoals aangegeven in de analyse is er wel een knelpunt betreffende toeleiding naar de arbeidsmarkt. Samen met de gemeente en bedrijven zal verder ontwikkeling op dit aspect nodig zijn. Ook zal er onderzocht worden wat de mogelijkheden zijn om een brede mbo 2-opleiding neer te zetten die past zowel bij de wensen van de jongeren als bij de arbeidsmarktvraag in de regio. De versterking van de regionale voorziening New LIFE heeft als voorwaarde dat het alleen uitgevoerd kan worden, bij continuering van de plusmiddelen na 2020.
Ambitie 2020 conform KA	In 2020 is het plan van aanpak gereed met daarin te ondernemen acties rondom verbreden van New LIFE, certificeerbare eenheden, mogelijkheden voor een brede niveau 2-opleiding en het verduurzamen van de methodiek New LIFE naar regulier. De basis is een helder onderwijsconcept en een sterk ondersteuningsaanbod in het onderwijs aan jongeren met gestapelde problematiek. De jongeren krijgen de kans om binnen een verkort traject een startkwalificatie te behalen. In 2020 wordt op basis van het plan van aanpak gestart. In 2020 is het 8 tot 8-concept (door)ontwikkeld en de mbo-studenten van LIFE College nemen deel aan de activiteiten. In 2020 biedt het LIFE College in samenwerking met de gemeente NT2 aan aan studenten die instromen vanuit inburgeringsprogramma's. In 2020 begeleidt LIFE@work studenten in kwetsbare posities bij de begeleiding van de bpv.
Ambitie 2022 conform KA	- In 2022 biedt Lentiz onderwijsgroep een brede voorziening in Schiedam voor studenten met gestapelde problematiek. - We hebben ongeveer honderd instroomplekken per jaar voor de New LIFE-doelgroep.
Huidige stand van zaken	In het regionale overleg met betrekking tot kwetsbare jongeren is vastgesteld dat de plusvoorziening van New LIFE wordt gecontinueerd. In 2020 is de aanpak geëvalueerd en de doorontwikkeling opgepakt. Zo zijn er nu meer uitstromen uitgewerkt en is de doorstroom naar regulier-mbo versterkt. Onderdeel van de doorontwikkeling is dat jongeren nu een verkort traject doorlopen, waarbij zij de mogelijkheid krijgen om de opleiding op basis van maatwerk in een kortere periode af te ronden. Gedurende deze periode krijgen ze ook kansen om zich te oriënteren op andere kansrijke beroepen. Het traject is bedoeld voor jongeren met gestapelde problematiek. Dit is een zeer kwetsbare doelgroep. Omdat de doelgroep zo kwetsbaar is, is ervoor gekozen om gedurende de coronacrisis alle activiteiten te continueren. New LIFE is fysiek opengebleven en de studenten kwamen naar school. Ook blijken bepaalde opgelegde maatregelen, zoals het waarborgen van 1,5 meter afstand, een positieve invloed te hebben op het leerproces. Omdat de aanpak van New LIFE een succes blijkt te zijn, is de aanpak overgenomen in de reguliere niveau 2-opleidingen.
Betrokkenheid studenten en docenten	Studenten en docenten zijn actief betrokken bij het opzetten en uitvoeren van programma's en activiteiten. Ondanks de coronapandemie zijn de New LIFE-activiteiten veelal, soms in aangepaste vorm, gecontinueerd.
Financieel	Bestedingen conform de begroting (100.000 euro).

3C: In 2020 scoort Lentiz onderwijsgroep op het gemiddelde van de landelijke vsv-normen. In 2022 scoort Lentiz onderwijsgroep onder de gestelde landelijke vsv-normen

- ✓ Er is een actueel plan van aanpak vsv gerealiseerd.
- ✓ In 2020 is het vsv-gemiddelde in lijn met de landelijke normen/gemiddelden voor alle niveaus.

In 2020 heeft Lentiz onderwijsgroep een lagere gemiddeld vsv-cijfer van 3,92% ten opzichte van 4,59% landelijk.

3C	In 2020 scoort Lentiz onderwijsgroep op het gemiddelde van de landelijke vsv-normen. In 2022 scoort Lentiz onderwijsgroep onder de gestelde landelijke vsv-normen.
Nul-situatie conform KA	In de analyse is beschreven dat de vsv-gemiddelden van Lentiz onderwijsgroep de afgelopen jaren licht gestegen zijn. De belangrijkste oorzaak voor de stijging is de toename van de vsv in New LIFE en de toename van vsv in niveau 4. De komende tijd zal sterk ingezet worden op zowel curatieve als preventieve maatregelen, die uiteraard altijd een link hebben met onderwijs en begeleiding. Ook zal de inzet van maatschappelijk werk uitgezet worden naar hogere niveaus.
Ambitie 2020 conform KA	- Er is een actueel plan van aanpak vsv gerealiseerd. - In 2020 is het vsv-gemiddelde in lijn met de landelijke normen/gemiddelden voor alle niveaus.
Ambitie 2022 conform KA	- In 2022 is het vsv-gemiddelde onder de landelijke normen/gemiddelden.
Huidige stand van zaken	Op basis van de definitieve cijfers 2019 kunnen we concluderen dat het vsv met 0,9% gedaald is ten opzichte van 2018. We zien een daling van het aantal vsv'ers op niveau 1, maar een lichte stijging van vsv op niveaus 2 en 3. Analyse binnen de scholen leidt tot de conclusie dat er in deze doelgroep steeds meer studenten met psychische problemen zijn, waardoor het lastig is om het onderwijs met goed gevolg af te kunnen leggen. De verschuiving binnen de vsv-cijfers is aanleiding om wel weer opnieuw met elkaar de vsv-aanpak door te spreken en eventuele aanpassingen te maken. Op basis van de actuele, voorlopige vsv-cijfers 2019-2020 scoort Lentiz onderwijsgroep met 3,9% onder het landelijk vsv-gemiddelde van 4,6%.
Betrokkenheid studenten en docenten	Alle docenten en directieleden spelen een belangrijke rol bij het voorkomen van vsv.
Financieel	Bestedingen conform de begroting (20.000 euro).

Speerpunt 4: Kwaliteitszorg

Ambitie: Lentiz onderwijsgroep handelt op basis van een eigen, heldere visie en kwaliteitseisen, met ruimte voor ontwikkeling en bijsturing. We borgen kwaliteit van onderwijs, actuele leerinhouden, bpv en examens door intern en extern intensief samen te werken bij de ontwikkeling hiervan en dit regionaal krachtig uit te voeren. Hierbij wordt specifiek aandacht besteed om de integratie van drie voorheen Edudelta-scholen met drie Lentiz mbo-scholen te realiseren. Hierdoor is extra aandacht en inzet van middelen van belang

4A: Versterken uitvoering kwaliteitszorgsysteem, mede door de integratie van drie voorheen Edudelta-scholen binnen Lentiz-mbo.

- ✓ De integratie van de voorheen Edudelta-scholen met Lentiz-mbo op gebied van kwaliteitszorg is in de basis ingevoerd met oog voor onderwijs, begeleiding en examens. Iedere school heeft een gefundeerd oordeel over de kwaliteit van de opleidingen. De pdca-cyclus wordt zichtbaar toegepast.
- ✓ Er is een eenduidig, duidelijk kwaliteitsinstrumentarium in de vorm van quick scans, zelfevaluatie, interne en externe audits o.a. vanuit het kwaliteitsnetwerk mbo.

Kwaliteitszorg en ambitie		G		
		O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			•	
KA2 Kwaliteitscultuur				
KA3 Verantwoording en dialoog				

4A	Versterken uitvoering kwaliteitszorgsysteem mede door de integratie van drie voorheen Edudelta-scholen binnen Lentiz-mbo..
Nul-situatie conform KA	Alle teams binnen Lentiz voeren structureel de quick scan en zelfevaluaties uit op teamniveau en passen daarmee structureel de pdca-cyclus toe op alle opleidingen, waardoor er continu verbeteringen in de mbo-opleidingen worden aangebracht. Hierbij is een belangrijke doelstelling om innovaties en ontwikkelingen vanuit het bedrijfsleven continu op te nemen in onze opleidingen en bijbehorende toetsinstrumenten. Hierbij is aandacht voor examinering in de brede zin alsook specifiek voor de keuzedeel-examens. Doordat we in de periode van de kwaliteitsagenda mbo te maken krijgen met de integratie van drie scholen van voorheen Edudelta met de drie oorspronkelijke mbo-scholen van Lentiz, is het van belang deze integratie vanuit het perspectief van kwaliteitszorg extra aandacht te geven. Hierbij werken we aan een gezamenlijke kwaliteitszorgmethodiek die de goede elementen van beide kanten verenigt voor het waarborgen van de kwaliteit van onderwijs en examens. Daarbij kiezen we in de periode 2018-2022 voor de insteek om steeds meer op opleidingsteamniveau vorm te geven en in te richten. Dicht bij het onderwijsproces maar vanuit centrale afstemming en sturing zodat er een nieuw systeem over alle scholen heen ontstaat.
Ambitie 2020 conform KA	De integratie van de voorheen Edudelta-scholen met Lentiz-mbo op gebied van kwaliteitszorg, is in de basis ingevoerd met oog voor onderwijs, begeleiding en examens. Iedere school heeft een gefundeerd oordeel over de kwaliteit van de opleidingen. De pdca-cyclus wordt zichtbaar toegepast. Er is een eenduidig, duidelijk kwaliteitsinstrumentarium in de vorm van quick scans, zelfevaluatie, interne en externe audits o.a. vanuit het kwaliteitsnetwerk mbo.
Ambitie 2022 conform KA	In 2022 hebben mbo-opleidingen (nog steeds) een voldoende beoordeling.
Huidige stand van zaken	Alle scholen volgen de pdca-cyclus gekoppeld aan de P&C-cyclus van Lentiz onderwijsgroep. De kwaliteitszorg is goed georganiseerd en alle locaties hebben een quick scan ingevuld waarbij zij diverse metingen als input gebruiken en een teamplan opstellen en evalueren. Uit de evaluatie van de kwaliteitszorg is gebleken dat de onderwijsteams het teamplan (te) uitgebreid vinden. Bij de komende ronde school- en teamplannen wordt bekeken hoe de teamplannen daarom mogelijk iets beknopter en daarmee efficiënter worden. In 2020 is gebleken hoe de kwaliteitscultuur in tijden van crisis werkt. Het overleg van de raad van bestuur met directies en stafmanagers is opgeschaald naar een wekelijks overleg, naast de bestaande overlegstructuren. Dit heeft geleid tot een gezamenlijke aanpak, collegiale consultatie en prioritering van de aandachtspunten. In 2019 heeft de Inspectie van het Onderwijs tijdens de Staat van de instelling de kwaliteitszorg beoordeeld. In februari 2020 heeft Lentiz onderwijsgroep het definitieve rapport van de Inspectie van het Onderwijs ontvangen. Voor kwaliteitszorg en ambitie hebben alle opleidingen een voldoende tot goed gekregen. De kwaliteitsstructuur en de kwaliteitscultuur van Lentiz onderwijsgroep als geheel heeft een 'goed' gekregen.

Betrokkenheid studenten en docenten	In het inspectierapport heeft Lentiz onderwijsgroep complimenten ontvangen voor de manier waarop ons kwaliteitszorgsysteem is ingericht. Alle lagen van de instelling zijn betrokken bij het proces doordat plannen in elkaar overlopen. Op deze manier is iedereen betrokken. De docenten ervaren dat ook op deze manier, zij zijn op de hoogte van de ontwikkelingen en kunnen deze vertalen naar de eigen uitvoering. Ook studenten zijn betrokken bij het kwaliteitszorgsysteem. Zowel formeel (via JOB) als informeel door middel van interne audits, tevredenheidsmetingen en gesprekken worden zij betrokken bij de kwaliteit van het onderwijs.
Financieel	Bestedingen in lijn met de begroting (72.500 euro).

4B: Professionalisering en deskundigheidsbevordering.

- ✓ **De professionaliseringsagenda is gekoppeld aan de ambities en doelstellingen binnen deze kwaliteitsagenda mbo.**
- ✓ **Per mbo-school is er een professionaliseringsplan dat een duidelijke link heeft met de ambities uit het kwaliteitsplan en het meerjarenschoolplan.**

Alle mbo-scholen hebben de relevante onderdelen uit de kwaliteitsagenda mbo in het schoolmeerjarenschoolplan, jaarplan en het teamplan verwerkt. Hierdoor zijn alle teams op de hoogte van de ambities uit de kwaliteitsagenda mbo. Instellingsbrede professionaliseringstrajecten, zoals de elo, examinering en kwaliteitszorg, zijn dan ook uitgevoerd in 2020. Op basis van nieuwe inzichten en ontwikkelingen uit het landelijke kwaliteitsnetwerk is in 2020 veelal in te zetten op instellingsbrede professionalisering en daarnaast te werken met leercommunity's op basis van o.a. het strategisch meerjarenschoolplan en de kwaliteitsagenda mbo. Deze ontwikkeling zal in 2021 nader uitgewerkt worden.

Ook de inspectie heeft de professionaliseringstrajecten als positief beoordeeld:

'Er vindt gezamenlijke professionalisering plaats bij het project ELO. In het kader van hybride leren/aansluiting bij de arbeidsmarkt worden meer docenten ingezet voor activiteiten met bedrijven (gastlessen, stagebezoeken, excursies, ontwikkelen curriculum), om een beter beeld te krijgen van de ontwikkelingen in de bedrijven. - Gezamenlijke scholing examencommissies nieuwe stijl, inclusief training examencommissies, assessorentraining, training vaststellingsadviescommissie. - Gezamenlijke scholing van alle docenten in het kader van AVG.'

4B	Professionalisering en deskundigheidsbevordering.
Nul-situatie conform KA	Professionalisering en deskundigheidsbevordering vindt binnen Lentiz onderwijsgroep op meerdere manieren plaats. Allereerst hanteert Lentiz onderwijsgroep een brede definitie van deskundigheidsbevordering. Volgens Lentiz onderwijsgroep beperkt deskundigheidsbevordering zich niet alleen tot het volgen van een training, opleiding of cursus. Deskundigheidsbevordering vindt plaats daar waar er direct een link is met de gestelde ambities. De bovenschoolse werkgroepen, deelname aan een beroepenveldencommissie en/of vakoverleggen zijn wat betreft Lentiz onderwijsgroep deskundigheidsbevordering. Uiteraard zijn er ook specifieke trajecten die medewerkers kunnen volgen om de deskundigheid te bevorderen. Binnen Lentiz onderwijsgroep was het gebruikelijk om per locatie een professionaliseringsagenda op te stellen. In 2019 zal, mede door de komst van de nieuwe locaties, op basis van de gestelde ambities uit deze kwaliteitsagenda mbo een gezamenlijke professionaliseringsagenda opgesteld worden waarin alle activiteiten, in de breedste zin van deskundigheidsbevordering, opgenomen zullen worden. Een belangrijk aandachtspunt hierbij zal de deskundigheid en werving van jonge docenten zijn voor met name de beroepsgerichte vakken. Door de aantrekkende economie is het in sommige vakgebieden (bijvoorbeeld teelt) lastig om docenten te werven en behouden.
Ambitie 2020 conform KA	- De professionaliseringsagenda is gekoppeld aan de ambities en doelstellingen binnen deze kwaliteitsagenda mbo. - Per mbo-school is er een professionaliseringsplan dat een duidelijke link heeft met de ambities uit het kwaliteitsplan en het meerjarenschoolplan.
Ambitie 2022 conform KA	- Er heeft aantoonbare deskundigheidsbevordering plaatsgevonden conform de professionaliseringsagenda/het professionaliseringplan van de school.

Huidige stand van zaken	Elke mbo heeft de onderdelen van het kwaliteitsplan geïntegreerd in het schoolmeerjarenplan en vervolgens teamplan. Doordat de kwaliteitsagenda mbo onderdeel is van de dagelijkse uitvoering zijn ook de professionaliseringstrajecten daarop afgestemd. In 2020 zijn de werkgroepen gecontinueerd. Er hebben professionaliseringbijeenkomsten plaatsgevonden op verschillende thema's, bijvoorbeeld examinering (vaststellen examens, examenorganisatie, assessorentraining), curriculumvorming, digitale vaardigheden en AVG. Aandachtspunt voor de komende jaren is de uniformering van de professionaliseringsplannen tussen de scholen.
Betrokkenheid studenten en docenten	Acties worden ingezet en uitgevoerd in nauwe samenwerking met de teams en de mbo-docenten.
Financieel	Bestedingen in lijn met de begroting (75.000 euro). Door corona zijn er inhoudelijk wel andere accenten.

Conform begroting is de projectleiding voor de kwaliteitsagenda mbo ingericht en uitgevoerd (75.000 euro).